almanah

SCÎNTEIA TINERETULUI 1985

1985

IANUARIE

L	M	M	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

FEBRUARIE

L	M	M	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

MARTIE

L	M	M	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

APRILIE

L	M	M	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

MAI

L	M	M	J	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

IUNIE

L	M	M	J	V	S	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

IULIE

L	M	M	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

AUGUST

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

SEPTEMBRIE

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

OCTOMBRIE

L	M	M	J	V	S	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

NOIEMBRIE

L	M	M	J	V	S	D
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

DECEMBRIE

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

„Ceea ce este mai important decît toate construcțiile este faptul că tineretul patriei noastre a învățat să muncească și să trăiască în spirit revoluționar, că și-a însușit înalta concepție revoluționară despre lume și viață. În această muncă uriașă, în lupta revoluționară s-a creat un tineret revoluționar, un om nou, constructor conștient al socialismului și comunismului — și aceasta constituie cea mai măreață înfăptuire a revoluției socialiste a partidului nostru"!

NICOLAE CEAUȘESCU

TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU

genialul ctitor al celei mai luminoase şi minunate epoci din istoria multimilenară a patriei, simbolul suprem al tinereţii noastre revoluţionare

În existența multimilenară a poporului român epoca socialistă, organic înscrisă în fluxul dăinuirii noastre istorice, a ridicat la puterea celor mai înalte gînduri și aspirații, la puterea marilor înfăptuiri un nesecat șuvoi de energii creatoare prin care oamenii acestui pămînt dau măsura unei vocații și a unei meniri istorice. În cei 40 de ani care au trecut de la înfăptuirea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 poporul nostru, sub conducerea înțeleaptă, clarvăzătoare a partidului comunist, profund atașat cauzei socialismului, a repurtat nenumărate victorii, obținînd mărețe succese în toate domeniile de-a lungul unui drum eroic de muncă și luptă revoluționară. România socialistă a progresat cu pași de gigant într-un răstimp care la scara duratei istorice, a istoriei universale poate părea extrem de scurt. Este un adevăr evident care pentru unii a apărut însă ca un inexplicabil miracol, un „miracol românesc", un miracol fascinant și covîrșitor precum cel al continuității existenței noastre istorice în spațiul carpato-danubiano-pontic.

După cum un adevăr nu mai puțin evident, fundamental, adînc gravat în conștiința noastră, este acela că din cei 40 de ani de nouă istorie socialistă a țării jumătate dintre ei aparțin celei mai luminoase și minunate epoci din întreaga noastră istorie, **Epoca Nicolae Ceaușescu.** Epocă ce poartă pe bună dreptate numele celui ce-i este ctitor, epocă inaugurată în anul 1965, anul Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român cînd, prin voința unanimă a comuniștilor, a întregului nostru popor, în fruntea partidului și a țării a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu — cel mai iubit fiu al poporului român, purtător al celor mai nobile

virtuți ale națiunii noastre, strălucit conducător și eminent revoluționar, patriot ardent și internaționalist consecvent, militant de seamă al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, al luptei pentru pace și colaborare între popoare, personalitate ce se bucură de un înalt prestigiu, de autoritate și respect pe toate meridianele lumii.

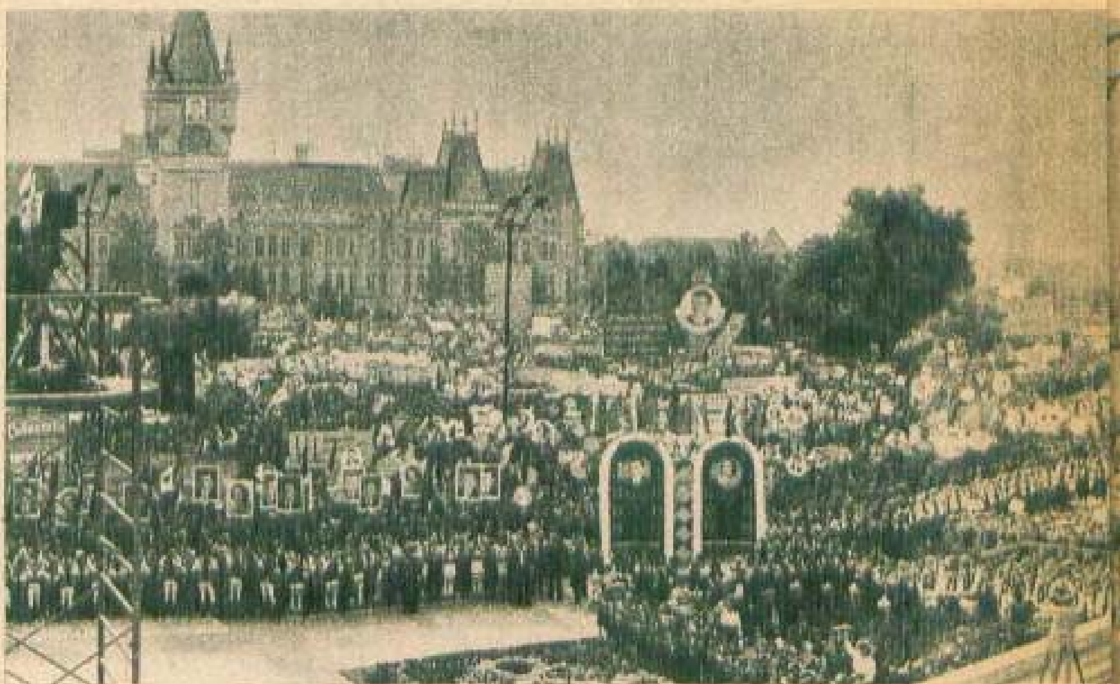
Epoca Nicolae Ceaușescu este epoca în care România a pășit impetuos pe trepte mereu mai înalte de progres și civilizație, în care viața și munca poporului au cunoscut ample și adînci prefaceri revoluționare ; o epocă glorioasă în care adevărul, dreptatea și demnitatea omului s-au aflat și se află mai presus de orice, în care libertatea, independența patriei și fericirea poporului constituie un unic, indivizibil țel suprem.

Definitorii pentru **Epoca Nicolae Ceaușescu** sînt în consens cu acestea toate permanenta, autentica vibrație a spiritului revoluționar ce impregnează conștiința și acțiunea maselor de oameni ai muncii, vașnica, neobosita căutare a noului, cutezanța, încrederea neclintită în idealurile socialismului și comunismului, în destinul de aur al României eterne. O epocă care își trage seva din istoria noastră multimilenară și care se deschide spre viitor, o epocă a opțiunilor ferme, irevocabile, a marilor împliniri și certitudini, în care visurile cele mai îndrăznețe devin realitate, încorporîndu-se în ființa noastră intimă.

O biografie eroică – simbol al tinereții revoluționare

În istoria poporului nostru au existat nenumărate momente dramatice, dar și momente de plenitudine și triumf, și vicisitudini, dar și izbînzi. Au existat, ori de cîte ori împrejurările istorice au cerut-o, fii ai acestor meleaguri, conducători ai luptei maselor pentru libertate națională și dreptate socială, bărbați de stat care s-au situat pe poziții progresiste neavînd nimic mai scump decît idealul unității, neatîrnării și demnității naționale, decît interesele poporului și înălțarea țării pe culmi tot mai înalte de bunăstare și civilizație : Burebista și Decebal, Mircea cel Bătrîn

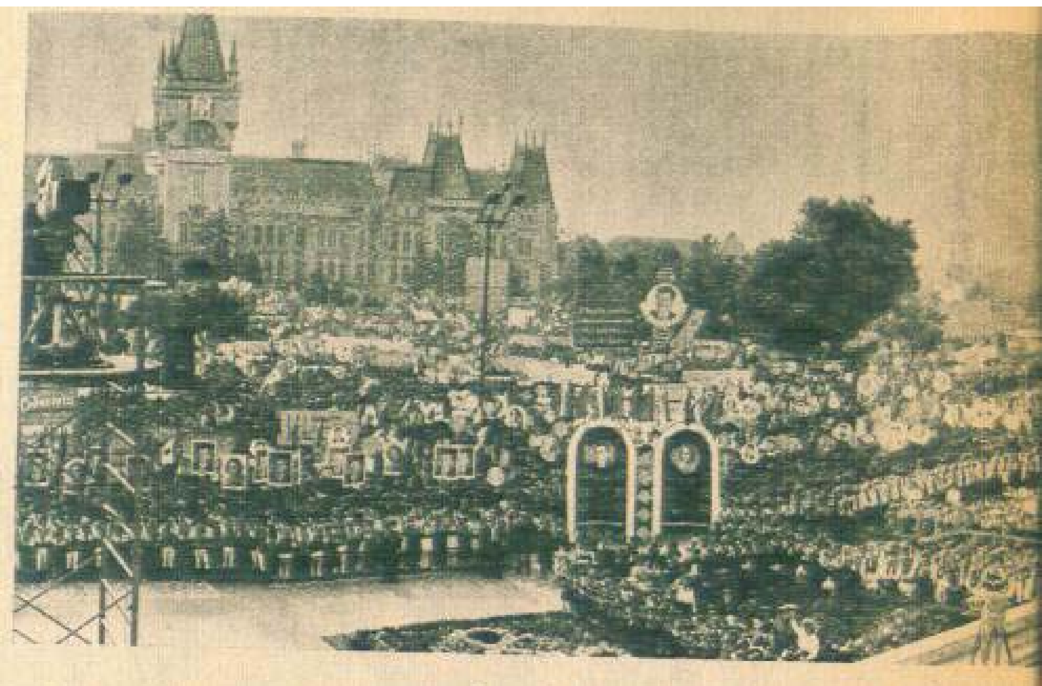
și Ștefan cel Mare, Ioan de Hunedoara și Mihai Viteazul, Horia și Tudor Vladimirescu, Nicolae Bălcescu și Alexandru Ioan Cuza, șirul lor fiind însă, în realitate, mult mai lung.

Și nu este cituși de puțin lipsit de semnificație dacă aplecîndu-ne asupra istoriei poporului nostru în acest tumultuos secol al XX-lea vom constata cum momentele sale de vîrf coincid cu cele ale biografiei eroice a celui ce se află astăzi la cîrma partidului, la cîrma destinelor noastre – tovarășul Nicolae Ceaușescu, care, prin întreaga sa existență de luptă și muncă revoluționară, puse în slujba partidului și poporului, prin personalitatea sa întruchipează tot ceea ce avem mai bun, tot ceea ce sîntem și năzuim să fim. Această biografie eroică este nu numai adînc pilduitoare, ci și dătătoare de seamă pentru însăși devenirea noastră istorică sub semnul de flacără vie al luptei revoluționare, al construcției socialismului și comunismului pe pămîntul României.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a născut în anul Marii Uniri, la 26 ianuarie 1918, la Scornicești, străveche așezare românească din județul Olt, într-o modestă familie de țărani. A cunoscut de la cea mai fragedă vîrstă exploatarea și mizeria ca atîția copii de țărani săraci, fiind nevoit, încă de la vîrsta de 11 ani, să părăsească satul natal pentru a-și cîștiga existența. Ajuns în Capitală, în anul în care a debutat criza economică ce a zguduit din temelii lumea capitalistă, tînărul Nicolae Ceaușescu se angajează ca ucenic, muncind din greu după aceea la diverse ateliere și fabrici din București, luînd contact nemijlocit cu exploatarea burgheză, dar și cu lupta muncitorimii pentru o viață mai bună. În acea perioadă de creștere a avîntului revoluționar al maselor, tînărul Nicolae Ceaușescu conștientizează sensul luptei și forța combativă a muncitorimii, a celor mulți și exploatați, necesitatea implicării în rîndurile mișcării revoluționare, avînd voința fermă de a face totul pentru cauza bunăstării și fericirii poporului. Încă din anul 1930 tovarășul Nicolae Ceaușescu participa activ la viața și lupta tineretului sindical revoluționar, la grevele și demonstrațiile lucrătorilor din Capitală. În anul 1933 tînărul luptător revoluționar, călit de acum la școala marilor bătălii de clasă, intră în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist, făcîndu-se remarcat din primul moment prin dîrzenia, abnegația și devotamentul său nețărmurit față de cauza clasei muncitoare. Ca o confirmare a încrederii de care se bucura, ca o recunoaștere a calităților sale de luptător revoluționar, în iunie 1933 tînărul Nicolae Ceaușescu este ales ca delegat al tineretului democrat din București la Conferința luptătorilor antifasciști din România și, deși avea numai 15 ani, este ales membru al Comitetului Național Antifascist. În cadrul acestui organism tovarășul Nicolae Ceaușescu va desfășura, alături de alți luptători revoluționari, democrați, progresiști, de prestigioși intelectuali patrioți, o activitate neobosită în vederea demascării și contracarării pericolului fascist și revizionist, pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a țării, pentru pace și înțelegere între popoare. În iulie 1934, din inițiativa P.C.R., este format Comitetul Național Antifascist al Tineretului, din conducerea căruia făcea parte și tovarășul Nicolae Ceaușescu. Datorită activității sale revoluționare intense tînărul Nicolae Ceaușescu

este arestat și deferit justiției, în mai multe rînduri, de organele de represiune ale regimului burghezo-moșieresc, revenind însă cu aceeași energie și fermitate revoluționară în rîndurile celor ce luptau împotriva fascismului și exploatării, pentru cauza poporului. Experiența tînărului militant revoluționar se îmbogățește an de an, iar activitatea sa se va extinde nu numai în București, ci și în țară. În anul 1935 to-

varășul Nicolae Ceaușescu îndeplinește succesiv funcțiile de secretar al organizației Uniunii Tineretului Comunist din București, al Comitetului Regional Oltenia și al Comitetului Regional Prahova.

În anul 1936 este din nou arestat de Siguranța burgheză și inculpat într-un proces desfășurat în fața Tribunalului Militar din Brașov, alături de alți militanți comuniști și uteciști.

Curajul și dîrzenia de care a dat dovadă tînărul luptător comunist au atras imediat atenția opiniei publice, imprimînd Procesului de la Brașov un ecou larg în rîndul cercurilor democratice antifasciste, stimulînd mișcarea de solidaritate cu militanții revoluționari întemnițați. Condamnat la doi ani închisoare, la care s-au mai adăugat încă șase luni pentru atitudinea avută în timpul procesului, tovarășul Nicolae Ceaușescu va fi încarcerat pînă la sfîrșitul anului 1938 la Doftana unde se aflau întemnițați numeroși luptători comuniști și antifasciști. După eliberarea din închisoare, din însărcinarea partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu primește sarcina de înaltă răspundere a reorganizării Uniunii Tineretului Comunist.

Deosebitele calități organizatorice, de înflăcărat propagandist comunist ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, capacitatea sa de analiză politică și viziunea de perspectivă în aprecierea viitorului curs al luptei revoluționare s-au ilustrat cu putere la 1 mai 1939, cu ocazia uriașei demonstrații patriotice, antifasciste și antirăzboinice din Capitală în a cărei organizare și conducere tînărul militant comunist a avut un rol important. În această perioadă între cei care acționau în preajma tovarășului Nicolae Ceaușescu s-a aflat în primele rînduri militanta comunistă Elena Petrescu (Ceaușescu).

În toamna anului 1939, apreciind activitatea și calitățile sale de revoluționar, bun organizator, spiritul său combativ și intransigent, conferința pentru reorganizarea Uniunii Tineretului Comunist l-a ales pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în Secretariatul C.C. al U.T.C. Aflat permanent în urmărirea organelor represive, tovarășul Nicolae Ceaușescu este însă din nou arestat în 1940. Întemnițat în toată perioada războiului rînd pe rînd la Jilava, Caransebeș și în lagărul de internați politici de la Tîrgu Jiu tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a făcut cunoscut ca unul dintre cadrele de bază ale partidului din închisori care și-a adus o însemnată contribuție la elaborarea liniei politice și

tactice a Celulei de partid din lagăr, la pregătirea acțiunilor ce aveau să culmineze cu declanșarea și înfăptuirea victorioasă a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944.

După 23 August 1944 tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a situat cu toată energia, devotamentul și abnegația sa revoluționară în primele rînduri ale amplelor acțiuni politice menite să contribuie la democratizarea țării, pentru instaurarea unui guvern democratic, reorganizarea aparatului de stat, înfăptuirea reformei agrare, sprijinirea frontului antihitlerist, refacerea economiei naționale, aducînd o contribuție remarcabilă la dezvoltarea României pe calea democrației și socialismului. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a îndeplinit, în toată această perioadă, importante funcții de partid și de stat : secretar al C.C. al Uniunii Tineretului Comunist (1944), membru supleant al C.C. al P.C.R. (1945), secretar al comitetelor regionale P.C.R. Dobrogea și Oltenia (1946–1948), deputat în parlament (1946) și din 1948 reales în fiecare legislatură deputat în Marea Adunare Națională. Locțiitor al ministrului agriculturii (1948–1950), ministru adjunct la ministerul forțelor armate, conducînd pînă în 1954 și Direcția Superioară Politică a Armatei, membru al Comitetului Central al partidului (1952), secretar al C.C. al P.C.R. (1954–1965) și membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.R. (1955–1965). În martie 1965 tovarășul Nicolae Ceaușescu este ales prim-secretar al C.C. al P.C.R. – pentru ca în vara aceluiași an, la Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român să fie ales secretar general al C.C. al P.C.R.

În toți anii construcției socialismului tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a aflat întotdeauna acolo unde partidul i-a încredințat sarcini de mare răspundere, în sectoare de maximă importanță, dovedind putere de muncă, energie, înaltă capacitate organizatorică, dinamism, spirit novator. Alegerea sa de către Congresul al IX-lea al P.C.R. în fruntea partidului și poporului a venit astfel ca o încununare firească a unei activități revoluționare neobosite puse în slujba partidului, a clasei muncitoare, a maselor largi populare și ca o recunoaștere unanimă a rolului îndeplinit de tovarășul Nicolae Ceaușescu în conducerea și desfășurarea procesului revoluționar de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate pe pămîntul României, a prețuirii și stimei de care

personalitatea sa se bucură în rîndul partidului și al poporului nostru.

Congresul al IX-lea — piatră de hotar în noua istorie revoluționară a patriei

În zilele de 19–24 iulie 1965 s-au desfășurat la București lucrările celui de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, eveniment de o excepțională însemnătate în viața partidului și a societății noastre, care a marcat începutul unei noi etape în istoria poporului român, în istoria contemporană a României socialiste. Raportul Comitetului Central cu privire la activitatea partidului în perioada dintre congresele al VIII-lea și al IX-lea, prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu — document de o inestimabilă valoare politică, ideologică, teoretică și practică — se înscrie ca o strălucită analiză științifică atît a realizărilor obținute pînă la data respectivă în procesul construcției socialismului cît și a stadiului atins de dezvoltarea societății românești în cadrul acestui proces, prefigurînd și fundamentînd în mod magistral, în conformitate cu legitățile sociale, cu particularitățile și condițiile concret-istorice ale României, o nouă strategie, căi și soluții adecvate în vederea propășirii patriei și înaintării sale accelerate pe drumul socialismului și comunismului.

Congresul al IX-lea al partidului a determinat ample și adînci mutații nu numai în viața partidului ci și în viața societății românești în ansamblul ei, a dat un viguros impuls dezvoltării forțelor de producție și a accelerat procesul de perfecționare a relațiilor socialiste. Un nou suflu, regenerator s-a făcut simțit în toate domeniile de activitate, în întreaga existență socială, în sfera conștiinței sociale. Energiile creatoare ale maselor au căpătat noi dimensiuni, socialismul însuși s-a revelat într-o nouă lumină, într-o nouă perspectivă, mai umană, înrădăcinîndu-se în solul fertil al realităților românești.

Este meritul nepieritor al tovarășului Nicolae Ceaușescu de a fi făcut loc cu curaj, atunci, în vara anului 1965, unei viziuni novatoare despre socialism, de a fi deschis un nou orizont teoriei și practicii revoluționare, edificării socialismului și comunismului pe pămîntul României, de a fi declanșat și încurajat în toate domeniile lupta împotriva inerției și dogmatismului anchilozant, mortificant, împotriva a tot ceea ce era perimat și închistat, a tot ceea ce frîna mersul înainte al societății. Congresul al IX-lea al partidului — prin inițiativa istorică a tovarășului Nicolae Ceaușescu de a regîndi socialismul în conformitate cu necesitățile și particularitățile societății noastre și de a pune bazele unei strategii proprii, românești, de dezvoltare economico-socială, care să răspundă aspirațiilor națiunii noastre —

constituie o adevărată piatră de hotar în noua istorie revoluționară a țării.

Direcțiile de dezvoltare a României socialiste stabilite la cel de-al IX-lea Congres al partidului s-au dovedit a fi întru totul emanația unei concepții științifice și realiste, expresia unor opțiuni fundamentale, juste, judicioase, în măsură să propulseze societatea românească pe un drum mereu ascendent, spre culmile tot mai înalte ale civilizației socialiste. Partidul nostru, secretarul său general au apreciat în mod corect că la baza progresului general al societății trebuie să stea, cu necesitate, dezvoltarea continuă a economiei, continuarea pe o treaptă superioară a procesului de industrializare socialistă a țării, realizarea unor ritmuri înalte de creștere a producției industriale, dezvoltarea intensivă, multilaterală a agriculturii, sporirea volumului de investiții, ridicarea nivelului de trai și a bunăstării poporului.

O atenție deosebită a fost acordată în Raportul prezentat la Congresul al IX-lea al partidului de către tovarășul Nicolae Ceaușescu problemelor privind dezvoltarea și perfecționarea cercetării științifice și învățămîntului. Conducătorul partidului nostru a arătat cu această ocazie că mersul nostru accelerat înainte este indisolubil legat de progresul științei, de intensificarea cercetărilor fundamentale și aplicative, de extinderea bazei materiale a frontului cercetării, de creșterea cantitativă și calitativă a potențialului uman, a pregătirii specialiștilor acționind în acest domeniu, de îmbunătățirea sistemului de organizare a activității științifice – care s-a concretizat în înființarea C.N.S.T. –, de îmbinarea mai bună a cercetării cu producția, de stimularea schimbului larg de opinii și confruntarea deschisă a punctelor de vedere. Congresul al IX-lea al partidului a generat profunde restructurări și în domeniul învățămîntului, crescînd durata învățămîntului obligatoriu, dezvoltîndu-se învățămîntul liceal de specialitate și cel profesional, asigurîndu-și o mai bună integrare cu producția și cercetarea.

Reorientări importante, cu valoare practică nemijlocită, s-au produs nu mai puțin în ceea ce privește activitatea de planificare și conducere a economiei, a întregii vieți sociale, care trebuie să se bazeze pe studierea temeinică a realității, a proceselor și fenomenelor economice și sociale reale și afirmarea principiului muncii colective, factorii și instituțiile cu atribuții precis determinate în aceste domenii avînd datoria de a-și perfecționa continuu stilul și metodele de muncă.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu are de asemenea meritul istoric de a fi accentuat asupra rolului pe care îl au și vor continua să-l aibă națiunea și statul, în epoca contemporană și încă multă vreme de acum înainte. Existența și dezvoltarea lor corespund cerințelor obiective ale vieții sociale, ale dinamicii istoriei, nevenind

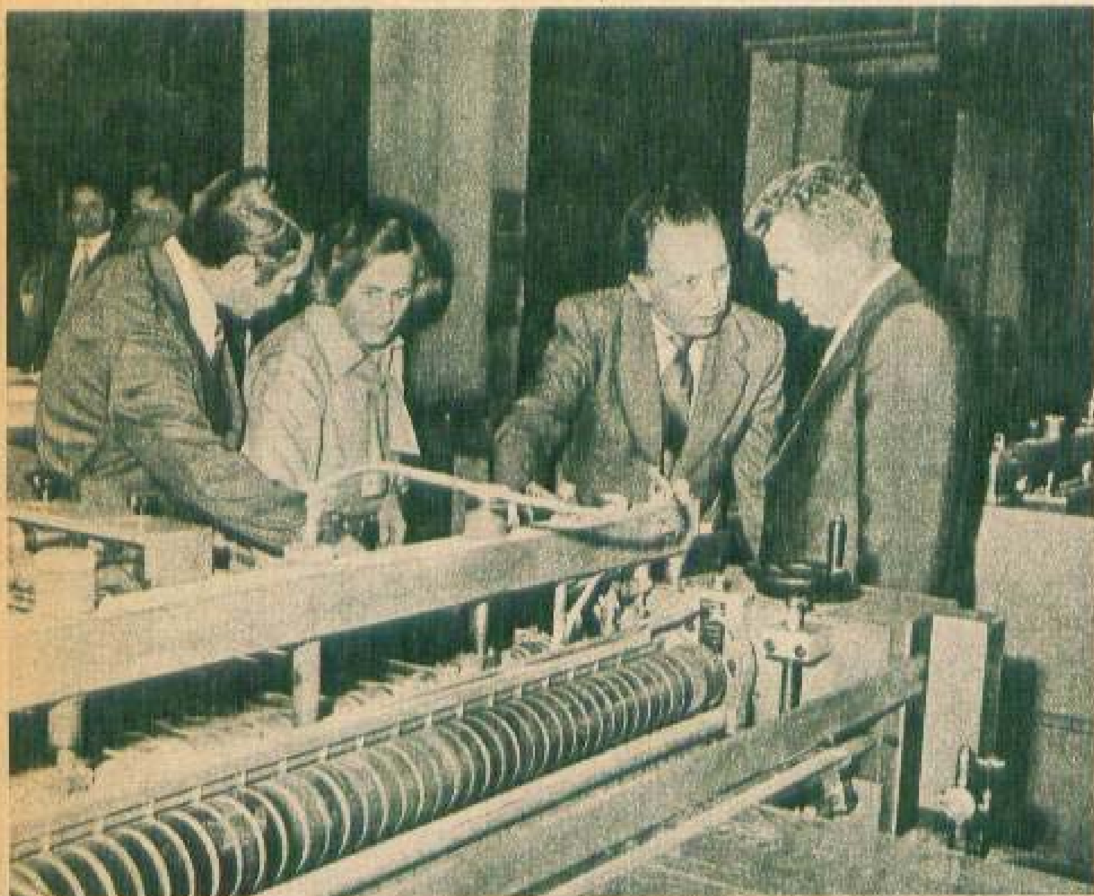
cituși de puțin în contradicție cu interesele internaționalismului sau cu cauza socialismului. Statul socialist este un stat în care înflorește plenar democrația de tip nou, revoluționară, iar națiunea socialistă, în raport cu națiunea burgheză, a dobîndit noi trăsături, noi elemente calitative ce-i conferă un caracter superior, o unitate de nezdruncinat și o forță invincibilă : o națiune strîns unită în jurul partidului, conștientă de puterea și sensul destinului ei istoric.

Relevînd locul și rolul Partidului Comunist Român în istoria luptei revoluționare, a poporului nostru, pentru dreptate socială și libertate națională, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia în același timp la Congresul al IX-lea că toate realizările obținute au certificat și certifică în practică justețea liniei politice a partidului, eficiența muncii sale în plan politico-organizatoric. Pentru a-și îndeplini cu cinste rolul de detașament de avangardă, de forță politică diriguitoare a societății, partidul trebuie să se caracterizeze în primul rînd prin coeziunea rîndurilor sale și unitatea monolitică în jurul Comitetului său Central. Partidul este un organism viu, calitatea și forța lui rezidă în calitatea membrilor săi, în încrederea neștirbită pe care aceștia o nutresc față de partid, față de cauza socialismului și comunismului. Tovarășul Nicolae Ceaușescu nu a neglijat nici un moment faptul că tăria unui partid ca al nostru, puterea sa de înrîurire sînt de neconceput atîta timp cît în viața partidului nu sînt aplicate cu strictețe prevederile statutului, respectîndu-se principiul muncii colective, atîta timp cît adevărul, principialitatea comunistă, critica și autocritica nu sînt puse în drepturile lor legitime. Conducătorul partidului nostru insista, pe drept cuvînt, și asupra faptului că forța unui partid constă și în capacitatea sa de a-și recunoaște greșelile, de a-și reevalua cu curaj drumul parcurs, considerînd că răspunderea față de apărarea principiilor și normelor vieții de partid trebuie să se îmbine cu răspunderea și grija față de soarta fiecărui membru de partid. Escamotarea lipsurilor, ocolirea adevărului, intoleranța dogmatică și rigiditatea birocratică nu au și nu trebuie să aibă nimic de-a face cu modul în care un comunist trăiește, acționează și înțelege să înfăptuiască în practică politica partidului. Congresul al IX-lea al partidului a deschis astfel cale liberă afirmării puternice adevăratei democrații de partid, înlăturînd efectele nefaste ale unor practici străine spiritului revoluționar autentic, ale unor încălcări ale legalității socialiste și abuzurilor care au adus grave prejudicii într-o epocă, partidului însuși, legăturii acestuia cu masele. Intransigența, fermitatea, disciplina comunistă nu trebuie să constituie nici un moment argumente sau cauțiuni pentru anumite practici politice autoritare, brutal-administrative, pentru nesocotirea principiilor umanismului revoluționar și știrbirea demnității oamenilor cinstiți, a comuniștilor devotați cauzei partidului.

Cu ocazia Congresului al IX-lea al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat răspicat principiile politicii internaționale a partidului, principiile ce trebuie să guverneze relațiile dintre partidele comuniste și muncitorești, dintre țările socialiste, care constituie de altfel condițiile indispensabile înseși ale afirmării în practică a superiorității socialismului.

O direcție de acțiune prioritară și o dimensiune fundamentală a activității partidului nostru, larg dezbătute în cadrul lucrărilor Congresului al IX-lea, evidențiate și de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul pe care l-a prezentat forumului comuniștilor în iulie 1965, au privit munca ideologică a partidului, dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor. Tovarășul Nicolae Ceaușescu pleca de la ideea că activitatea politico-ideologică, propaganda de partid trebuie să țină pasul cu viața, să reflecte realitățile, să cunoască, să generalizeze și să valorifice experiența acumulată de partid în procesul edificării socialismului. Aprecierile, orientările și indicațiile trasate de secretarul general al partidului constituiau tot atîtea îndemnuri la cutezanță în gîndire, o pledoarie pentru studierea legităților sociale, a problemelor reale în vederea promovării noului : **„Se întîlnesc deseori în activitatea ideologică** – arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu – **tendințe de a înlocui analiza științifică a fenomenelor sociale actuale cu repetarea mecanică a unor teze depășite sau infirmate de viață, aprecieri simpliste care nu sînt de natură să ajute la înțelegerea complexității problemelor, a factorilor care acționează în societatea contemporană. Manifestările de schematism, șablonul, transformarea în canoane a ideilor vii ale învățăturii noastre, ca și exprimarea acestor idei într-o formă neatractivă, inaccesibilă frînează gîndirea creatoare, sărăcesc conținutul propagandei, slăbesc forța ei de convingere și de influențare".** Tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut atunci tuturor lucrătorilor pe tărîmul ideologic și educativ să-și intensifice eforturile pentru a studia problemele stringente ale actualității, dar și pentru a cerceta istoria patriei, a partidului, a poporului așa cum a fost, cu luminile și umbrele ei, le-a pus în față sarcina de înaltă răspundere de a face totul pentru formarea omului nou, însuflețit de idealurile și convingerile comunismului, a omului societății socialiste, cu un larg orizont de cunoștințe, de cultură, avînd o conduită exemplară în relațiile cu ceilalți. Secretarul general al partidului a precizat încă de atunci care sînt sarcinile mijloacelor de comunicare de masă în societatea noastră, ale creatorilor, ale scriitorilor și oamenilor de artă.

Congresul al IX-lea al partidului a reprezentat de aceea Congresul redobîndirii conștiinței de sine a partidului și na-

ţiunii noastre, Congresul care a deschis o nouă pagină, glorioasă, în existenţa României.

Iată de ce cuvintele tovarăşului Nicolae Ceauşescu rostite la încheierea magistralului său Raport capătă pe bună dreptate valoare de simbol, de lumină tutelară: **„Cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român va rămîne înscris cu litere de aur în istoria României".**

Epoca Nicolae Ceauşescu — epocă a profundelor transformări înnoitoare, cea mai fertilă şi bogată în împliniri din întreaga istorie a României

Perioada de adînci prefaceri revoluţionare deschisă de Congresul al IX-lea al partidului în viaţa societăţii româneşti se înscrie cu litere de aur în istoria poporului nostru, în istoria socialistă a ţării. Dezvoltarea economico-socială a României a înregistrat în cele două decenii care au trecut din vara anului 1965, anul redobîndirii demnităţii şi încrederii noastre comuniste, ritmuri de înaintare impetuoase.

Dacă în 1965 valoarea producţiei industriale era de 9 ori şi jumătate mai mare decît în 1938, în 1983 ea era de 53 de ori mai mare sau dacă recurgem la o altă comparaţie putem constata că în 1983 în numai 4 zile se realiza întreaga producţie a anului 1945, iar în 66 de zile cea a anului 1965.

În 1965 valoarea producţiei industriale în industria chimică era de 117 ori mai mare decît cea a anului 1945; astăzi ea este de 1 198 ori mai mare. La fel în industria electronică şi electrotehnică: dacă în 1945 valoarea producţiei industriale era de 0,04 miliarde lei, în 1965 era de 3,4 miliarde lei, pentru a ajunge în 1984 de 45,9 miliarde lei. O creştere vertiginoasă a cunoscut nu mai puţin productivitatea muncii în industrie: dacă în 1965 aceasta era de 3,4 ori mai mare decît în 1950, în 1983 era de 10 ori mai mare. Construcţiile de maşini şi chimia realizează azi circa 39 la sută din producţia industrială a ţării faţă de numai 27,9 la sută în 1965. Ponderea industriei la crearea venitului naţional a înregistrat de asemenea o creştere impresionantă, de la 48,9 la sută în 1965 la 60 la sută în 1983. Industria românească s-a înscris în mod hotărît pe traiectul ascendent al creşterii şi modernizării, devenind emblema noii civilizaţii socialiste. Produsele industriei noastre, purtînd inscripţia „Fabricat în România", se bucură de unanimă apreciere în întreaga lume, constituindu-se în mesagerul cel mai autorizat al progresului economiei româneşti. Agricultura produce azi de 4 ori mai mult decît în 1950, în vreme ce în anul 1965 produceam numai de 1,8 ori mai mult. Suprafe-

țele irigate au crescut față de 1965 de mai bine de 10 ori, iar conținutul de îngrășăminte a sporit de aproape 6 ori pe aceeași unitate de suprafață.

Față de cincinalul 1966–1970 volumul investițiilor în agricultură a fost în cincinalul trecut de 2 ori și jumătate mai mare. Agricultura României socialiste a cunoscut astfel, la rîndul ei, un amplu proces de modernizare și dezvoltare intensivă, în momentul de față aflîndu-se într-un stadiu de trecere spre o etapă calitativ superioară — noua revoluție agrară.

Venitul național pe cap de locuitor a crescut în 1984 în raport cu anul 1965 de 4 ori, în perioada 1966–1980 obținîndu-se de fapt peste 80% din sporul venitului național realizat în întreaga perioadă 1950–1980. Pe baza creșterii ratei medii anuale a acumulării de la 22,3% la 32,8%, sporul mediu anual al venitului național a fost în perioada 1966–1980 de 3,3 ori mai mare decît cel obținut între anii 1951–1965. O creștere spectaculoasă putem remarca și în domeniul investițiilor, de la 57,6 miliarde lei în 1965 la 252 miliarde lei în 1984, atît în industrie, în agricultură cît și în cercetarea științifică, în învățămînt, cultură, sănătate. Pentru construcții de locuințe au fost alocate în cincinalul 1967–1980 fonduri de 3 ori mai mari Volumul prestărilor de servicii a crescut în 1984 față de 1965 de 7 ori. În același timp a sporit volumul vînzărilor de mărfuri către populație : la televizoare de la 159 200 bucăți la 256 000 în 1984, la frigidere de la 117 400 la 321 600, la automobile de la 9 200 la 40 700.

Retribuția medie netă a înregistrat de asemenea o creștere substanțială de la 57,2 miliarde lei în 1965 la 287,8 miliarde lei în 1984.

Realizările spectaculoase ale economiei noastre sînt fără îndoială revelatorii pentru suflul nou, dinamic, adus de Congresul al IX-lea al partidului în toate domeniile de activitate, în toate sectoarele vieții noastre sociale. Dar, dincolo de aces-

tea, se cuvine a menționa mutațiile produse de Congresul al IX-lea al partidului în conștiința națiunii, în viziunea noastră asupra drumului pe care l-am străbătut și pe care il mai avem de străbătut spre piscurile minunate ale comunismului. Perioada rodnică, proteică pe care am trăit-o și ai cărei făurari am fost, perioada cu care ne identificăm și care ne reprezintă la cea mai înaltă cotă, perioada de cind la conducerea destinelor partidului și poporului nostru se află tovarășul Nicolae Ceaușescu este o perioadă de neingrădită afirmare a energiilor creatoare ale oamenilor muncii, ale maselor largi populare, este o perioadă ce-și trage substanța istorică din eflorescența potențialului inepuizabil al poporului găsindu-și împlinirea în muncă, în construcție, în creație. Epoca Nicolae Ceaușescu poate fi definită astfel ca o epocă a efervescenței creatoare, în care spiritul novator, căutarea permanentă a noului dau adevărata măsură a tuturor lucrărilor. O epocă în care prezentul ridică trainică temelie viitorului, iar viitorul încununează epopeea eroică a trecutului de luptă și a prezentului de muncă, de construcție socialistă. Poporul nostru privește cu optimism istoric înainte. Socialismul a devenit, cu adevărat, un crez și o opțiune irevocabilă a întregii noastre națiuni.

Epoca Nicolae Ceaușescu a descătușat deopotrivă gindirea și acțiunea colectivă, a dat libertății un sens și umanismului revoluționar forța de a capacita conștiința și fapta fiecărui membru al societății.

În concepția partidului nostru, a secretarului său general fuziunea dintre spiritul științific, vizionar și spiritul umanist s-a înfăptuit în mod firesc în condițiile în care principiile teoriei revoluționare au fost puse de acord cu practica social-politică a maselor, în condițiile în care spiritul revoluționar s-a instituit în întreaga noastră viață socială ca ax și resort fundamental a tot ceea ce facem, a tot ceea ce năzuim să facem. Spiritul revoluționar se

1944

1984

află la temelia întregului efort desfășurat fără preget, fără odihnă, pentru înălțarea și îmbogățirea teoriei noastre revoluționare, pentru situarea practicii revoluționare la nivelul cerințelor actualei etape de dezvoltare pe care o străbate societatea românească.

Datorăm gîndirii cutezătoare, creatoare a tovarășului Nicolae Ceaușescu concepte și idei de o copleșitoare încărcătură teoretică cum sînt: societatea socialistă multilateral dezvoltată, autoconducerea muncitorească, noul mecanism economico-financiar, noua revoluție agrară, știința și tehnica – factori de progres, integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția, democrația muncitorească, revoluționară, conștiința socialistă – ca factor activ al dezvoltării societății, noua ordine economică internațională, pacea și dezarmarea în slujba umanității.

În anii Epocii Nicolae Ceaușescu s-a cristalizat în deplină unitate cu practica edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și o concepție nouă, profund originală, cu incontestabile valențe științifice, despre rolul și locul tinerei generații în societate, în dinamica procesului istoric, al cărei strălucitor autor și promotor este însuși secretarul general al partidului nostru. În viziunea partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu „tineretul reprezintă o puternică forță socială, viitorul însuși al națiunii noastre socialiste". Partidul nostru, secretarul său general acordă o atenție particulară modului în care tineretul României socialiste este format, crescut și educat pentru a se afirma în mod plenar ca un factor al progresului social, în măsură să contribuie la ridicarea României pe cele mai înalte culmi de bunăstare și civilizație, la triumful celor mai nobile idealuri de libertate, dreptate și pace pe planeta noastră.

Pentru prima dată în istoria umanității tînăra generație dispune de un generos cadru de manifestare activă, de participare concretă, responsabilă la înfăptuirea unui grandios program de construcție și creație îmbrățișînd totalitatea existenței sociale, a societății în ansamblul ei, astfel încît împlinirea personalității fiecărui individ, fericirea lui devin solidare cu dezvoltarea personalității semenilor săi și realizarea fericirii tuturor.

Tînăra generație a României socialiste de azi are în gîndirea și activitatea neobosită ale secretarului general modelul suprem, mobilizator, demn de urmat, care

o însuflețește, îi dă tărie și încredere în destinul pe care îl urmează tot înainte spre viitorul comunist.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu nu este numai părintele și prietenul apropiat al tinerei generații, el este exemplul viu al spiritului revoluționar, veșnic tînăr, al spiritului ce întreține mereu trează flacăra romantismului revoluționar.

În cele două decenii care au trecut de la Congresul al IX-lea al partidului, România socialistă a înscris în conștiința umanității o nouă imagine, proaspătă, viguroasă — reflex al identității sale incontestabile. Este de asemenea meritul incontestabil al președintelui Republicii Socialiste România că țara noastră s-a afirmat în tot acest răstimp ca un factor dinamic, activ, pe arena internațională, bucurîndu-se de unanim respect pentru politica sa constructivă, pusă în slujba cauzei nobile a libertății și independenței popoarelor, a păcii, înțelegerii și colaborării în întreaga lume. Numele președintelui Nicolae Ceaușescu este bine cunoscut pe toate meridianele globului pămîntesc. Principiile și valorile pe care le promovează fără odihnă conducătorul partidului și statului nostru în politica noastră externă, contribuția substanțială a României la instaurarea unui nou tip de relații în viața internațională, a unui climat autentic de destindere, securitate și înțelegere între statele lumii, la asigurarea păcii pe planeta noastră au contribuit, neîndoielnic, la creșterea autorității, prestigiului și prețuirii de care se bucură țara noastră pe plan mondial. România, prin glasul autorizat al președintelui ei, s-a pronunțat cu toată fermitatea și principialitatea pentru democratizarea relațiilor internaționale, întărirea legalității internaționale, creșterea rolului O.N.U. în soluționarea problemelor dramatice ale lumii de azi, împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de dictat și amenințare cu forța, pentru asigurarea dreptului inalienabil al popoarelor la o existență liberă și suverană.

Cei douăzeci de ani care au trecut de la istoricul Congres al IX-lea pot fi astfel pe drept cuvînt considerați ca o epocă de înflorire multilaterală a țării, o epocă ce poartă pecetea personalității tovarășului Nicolae Ceaușescu, o epocă ce aureolează întreaga istorie a patriei.

MIHAI MILCA

UN VAST ȘI MOBILIZATOR PROGRAM AL DEVENIRII PATRIEI, SPAȚIU GENEROS DE FORMARE ȘI AFIRMARE A TINEREI GENERAȚII

„Obiectivul fundamental al planului cincinal 1986—1990 îl constituie dezvoltarea puternică, în continuare, a forțelor de producție, a bazei tehnico-materiale, înfăptuirea în linii generale a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, crearea condițiilor necesare trecerii, în perioada următoare, la realizarea fazei superioare a societății socialiste, la construcția comunismului în România".

(Din Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al P.C.R.)

Gloriosul edificiu al devenirii patriei în perioada celor patru decenii de istorie nouă — în spațiul căruia se înscrie cu pregnantă strălucire epoca de mărețe înfăptuiri deschisă de cel de-al IX-lea Congres al partidului, numită pe drept cuvînt „Epoca Nicolae Ceaușescu" — își conturează astăzi o nouă treaptă a impresionantei sale ascensiuni, prefigurată de măreţul și mobilizatorul program cuprins în Proiectul de Directive ale Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1986—1990 și orientările de perspectivă pînă în anul 2000. Expresie a înaltei răspunderi pentru destinul patriei, pentru prezentul și viitorul ei comunist, profilat ca un temerar arc peste timp, pînă aproape de orizonturile următorului mileniu, Proiectul de Directive, elaborat sub îndrumarea plină de clarviziune și profund spirit creator a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, trasează cu fermitate și pertinență coordonatele dezvoltării României, deschizînd noi și luminoase perspective pentru progresul multilateral al societății socialiste românești, pentru creșterea bunăstării materiale și spirituale a patriei. Conturînd prin obiective și indicatori, prin ritmuri de dezvoltare și direcții de acțiune drumul ascendent al României de mîine, Proiectul de Directive reprezintă pentru tînăra generație, pentru întregul nostru popor un document de excepțională însemnătate teoretică și practică, un reper fundamental în lumina căruia ființa noastră se proiectează în spațiul devenirii, al viitorului patriei, un program de muncă și viață, ale cărui ample dimensiuni sînt menite să confere o nouă strălucire chipului de mîine al României socialiste.

Proiectul de Directive, spiritul în care acesta a fost elaborat evidențiază în mod convingător perspectiva dialectică asupra dezvoltării societății românești, modul creator în care sînt aplicate principiile și adevărurile general valabile ale socialismului științific la condițiile concrete din țara noastră, înțelegerea conexiunilor complexe în care se află diferitele domenii ale activității economico-sociale. Una din direcțiile definitorii ale prevederilor Proiectului o constituie preocuparea pentru realizarea unor armonizări și optimizări globale, la nivelul întregului organism social, asigurarea unei dezvoltări echilibrate între sectoarele economiei naționale, astfel încît interdependența lor să se manifeste stimulativ, la înalți parametri de calitate și eficiență. Dealtfel, o coordonată unificatoare a tuturor obiectivelor și sarcinilor cuprinse în Proiectul de Directive o reprezintă accentul pus pe laturile calitative ale muncii, pe modernizarea și dezvoltarea intensivă, prin valorificarea superioară a rezultatelor cercetării științifice și a introducerii progresului tehnic, următoarea etapă fiind puternic marcată de creșterea rolului științei și tehnologiei în toate domeniile de activitate.

În această ordine de idei, Proiectul de Directive promovează cu consecvență concepția nouă, calitativ superioară de industrializare, afirmată cu claritate de secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, concepție potrivit căreia sînt dezvoltate cu precădere ramurile și subramurile prioritare, de înaltă tehnicitate, apte să asigure valorificarea superioară a materiilor prime și energiei, creșterea zestrei tehnice a economiei noastre, impulsionînd decisiv creșterea productivității muncii, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al producției, creșterea eficienței întregii activități.

Deosebit de importante sînt, de asemenea, sarcinile privind procesul de dezvoltare intensivă și de modernizare a agriculturii, în direcția bunei organizări și folosirii întregii suprafețe agricole, aplicării științei și tehnologiei înaintate, în vederea obținerii de producții înalte, sigure și stabile. Aceasta se va realiza pe baza înfăptuirii unui amplu program de irigații, de chimizare și mecanizare completă a lucrărilor agricole, prin transformarea tuturor unităților din agricultură în centre puternice de producție, organizate pe principii de eficiență și calitate.

La fel de elocventă este viziunea cuprinzătoare a Proiectului de Directive în ceea ce privește perfecționarea continuă a raporturilor sociale, prevederile ce cuprind un amplu program al perfecționării, pregătirii forței de muncă, al dezvoltării învățămîntului și, în acest context, al tuturor celorlalte sectoare ce vizează afirmarea plenară a personalității umane : ocrotirea sănătății, arta și cultura ș.a.

Proiectînd destinul patriei noastre pe fundalul plin de lumină și bucurie al viitorului, Proiectul de Directive trasează cu remarcabilă forță vizionară orientările de perspectivă ale dezvoltării economico-sociale a României în perioada 1991—2000. Conturată pe baza concepției revoluționare, științifice, elaborate de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, această perioadă vizează o accentuare și mai puternică a laturilor calitative ale activității în toate domeniile vieții economico-sociale, România urmînd să se înfățișeze la sfîrșitul acestui secol ca o țară socialistă multilateral dezvoltată, atît din punct de vedere al industriei, agriculturii, învățămîntului, științei și culturii, cît și al nivelului general de viață și de civilizație al poporului. Pe această bază se vor crea condițiile materiale necesare, care vor asigura trecerea la înfăptuirea și la manifestarea tot mai largă în societatea noastră a principiilor comuniste de repartiție, de muncă și de viață, în toate domeniile de activitate.

Proiectînd patria în lumina viitorului, trasînd coordonatele existenței sale pînă la începutul următorului mileniu, Proiectul de Directive conturează cu strălucire un spațiu generos de formare și afirmare pentru tînăra generație, puternică forță socială chemată încă de astăzi să-și asume înaltele responsabilități prefigurate cu atîta clarviziune de aceste excepționale documente ale devenirii României socialiste. Iată de ce, Proiectul de Directive aflat astăzi în atenția și în dezbaterea întregului nostru partid, a întregului nostru popor constituie un măreț și mobilizator program de acțiune menit să focalizeze entuziasmul și energiile creatoare ale tineretului patriei, aflat în primele rînduri ale muncii pentru patrie, în întreprinderi, pe ogoare, pe marile șantiere ale construcției socialiste, în ateliere și laboratoare, în școli și universități, pretutindeni acolo unde tînăra generație știe să își asume și își asumă locul și rolul important pe care partidul, prin programul său, i-l atribuie cu un înalt sentiment de încredere și responsabilitate. Iată de ce, sub semnul de flacără al partidului, ca membri ai organizației lor revoluționare, tinerii patriei văd în Directivele ce vor fi adoptate de marele forum al comuniștilor programul lor de inimă și conștiință, chezășia drumului glorios, mereu ascendent, al României socialiste.

PETRU URIANU

Venitul național

1990 — 144–149

1985 — 100

în procente

● venitul național va crește într-un ritm mediu anual de 7,6–8,3%, superior celui al produsului social.

● repartizarea venitului național se va face corespunzător obiectivelor și sarcinilor noii etape de dezvoltare a societății noastre, asigurîndu-se circa 70% pentru fondul de consum și maximum 30% pentru acumulare.

● vor fi asigurate, în continuare, prin aplicarea fermă a principiilor sistemului socialist de retribuire, corelații stimulative între veniturile diferitelor categorii de personal.

● prin promovarea principiului creșterii mai rapide a productivității muncii în raport cu sporirea retribuției, va fi realizată o corelare corespunzătoare între fondurile alocate pentru ridicarea nivelului de trai și sursele de acoperire ale acestora.

● vor spori corespunzător veniturile reale ale țărănimii.

● volumul prestațiilor de servicii va spori în cincinalul următor cu 68–70%.

● în perioada 1986–1990 vor fi realizate pentru oamenii muncii 725 mii locuințe.

● vor fi realizate prevederile programului de alimentație științifică a populației acordîndu-se o atenție deosebită realizării unor bunuri de folosință îndelungată cu caracteristici tehnice superioare.

● se va dezvolta rețeaua comercială, asigurîndu-se amplasarea judicioasă a unităților pe teritoriu, în concordanță cu dezvoltarea fiecărei localități.

● înfăptuirea programului de creștere mai accentuată a productivității muncii va crea condițiile pentru generalizarea treptată în economie a săptămînii de lucru de 44 de ore.

● se va îmbunătăți, în continuare, sistemul de ocrotire a sănătății.

● vor fi create în continuare condiții pentru dezvoltarea culturii și artei socialiste.

DIN SPORUL VENITULUI NAȚIONAL, LA NIVELUL ANULUI 1990, 85% se va obține pe seama PRODUCTIVITĂȚII MUNCII SOCIALE

Producția netă industrială

1985 100

1990 161–165

în procente

● în cincinalul 1986–1990 producția-marfă industrială urmează să crească într-un ritm mediu anual de 6,0–6,5%

● ritmul mediu anual al producției nete industriale va fi de 10,0–10,6%

● producția de lignit și cărbune brun va atinge cifra de 84–89 milioane tone, realizate în proporție de două treimi în cariere

● factorul final de recuperare a zăcămintelor de țiței va crește la circa 40% în 1990 față de 33% în prezent

● dezvoltarea bazei energetice va fi realizată prin valorificarea tuturor tipurilor de resurse primare, în special a lignitului și șisturilor bituminoase, extinderea construcției de hidrocentrale, accelerarea construcției de centrale nuclearoelectrice și amplificarea folosirii surselor noi.

● în cadrul producției de energie electrică se vor realiza 21–22 miliarde kWh în centralele nuclearoelectrice și aproape 38 miliarde kWh pe bază de cărbuni și șisturi bituminoase

● industria metalurgiei feroase se va dezvolta într-un ritm mediu anual de 5,8–6,0%

● producția de laminate va ajunge în 1990 la 15,0–15,4 milioane tone, iar cea de țevi din oțel la circa 2,2 milioane tone

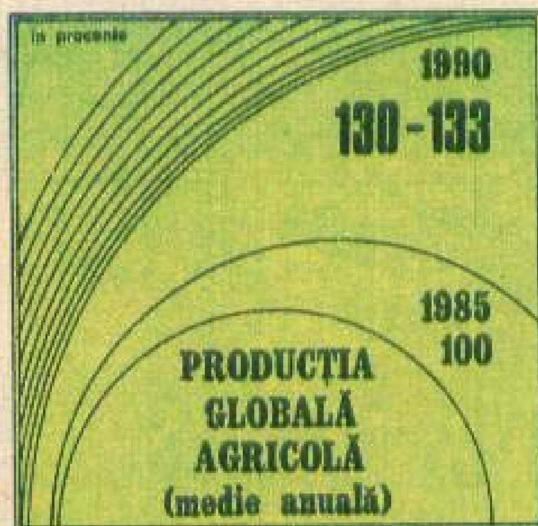
● industria construcțiilor de mașini se va dezvolta în cincinalul viitor cu un ritm mediu anual de 7,0–7,5% ; peste 96% din producția-marfă realizată în 1990 să fie constituită din produse noi și reproiectate

● o puternică dezvoltare vor cunoaște industria electronică, mijloacele tehnicii de calcul electronic, producția de mașini-unelte cu comandă-program, industria de mecanică fină, robotica, utilajul energetic și tehnologic, mașinile și utilajele specifice agriculturii

● industria chimică se va dezvolta într-un ritm mediu anual de 8,5–9,0%, fiind orientată cu precădere spre prelucrarea superioară a materiilor prime

● producția industriei ușoare va spori în cincinalul următor cu un ritm mediu anual de 5,5–5,8%

● ritmul mediu anual ce va fi înregistrat de producția industriei alimentare se ridică la 6,5–6,8%

● cincinalul 1986–1990 va asigura în continuare dezvoltarea intensivă și modernizarea întregii agriculturi, dezvoltarea puternică a bazei materiale a unităților agricole.

● producția globală agricolă va spori într-un ritm mediu anual de 5,4–5,8%.

● suprafața agricolă se va majora cu peste 500 mii hectare, ajungînd în 1990 la 15 500 mii hectare

● în perioada 1986–1990 se vor amenaja pentru irigații 1,8–2,3 milioane hectare, ajungîndu-se astfel la sfîrșitul cincinalului la 5,5–6,0 milioane hectare.

● vor fi efectuate desecări pe 1,5 milioane hectare și lucrări de combatere a eroziunii solului pe 800 mii hectare.

● cantitatea de îngrășăminte chimice va ajunge la 3,5–4,00 milioane tone substanță activă, ceea ce înseamnă 335–380 kg pentru un hectar de teren arabil !

● pînă la sfîrșitul viitorului cincinal agricultura va dispune de 180 mii tractoare și de o sistemă de mașini de înaltă productivitate.

● concomitent cu creșterea recoltelor medii la hectar la culturile vegetale, se va pune un accent deosebit pe dezvoltarea zootehniei, a cărei pondere în producția agricolă va ajunge în 1990 la 46–48%

● la sfîrșitul viitorului cincinal efectivele vor ajunge la 11 milioane bovine, 15 milioane porcine, 28 milioane ovine și caprine și la 80 milioane păsări ouătoare.

● investițiile destinate dezvoltării agriculturii vor însuma în cincinalul viitor peste 190 miliarde lei

Productivitatea muncii în industrie

1990
161

1985
100

CALCULATĂ PE BAZA PRODUCȚIEI MARFĂ
în procente

PONDEREA PRODUSELOR INDUSTRIALE CARE SE REALIZEAZĂ LA NIVEL MONDIAL RIDICAT VA AJUNGE ÎN 1990 la aproape

95%

TINERII în primele rînduri ale muncii pentru țară

De mai bine de patru decenii, de cînd țara a pornit pe un drum nou, drum de luptă pentru triumful ideilor socialismului, de eforturi creatoare și de împliniri, tinerii se află, alături de comuniștii cu experiență, în fruntea muncii pentru progresul și prosperitatea patriei. Urmînd neabătut cuvîntul partidului, răspunzînd cu promptitudine chemării acestuia, asumîndu-și cu entuziasm noile idealuri ale milenarului nostru popor, tinerii au înscris adevărate pagini de eroism în cronica atît de bogată în fapte și izbînzi a României socialiste. În perioada ce a urmat neuitatului August 1944, tinerii și-au afirmat cu tărie hotărîrea de a păși în primele rînduri ale muncii pentru reconstrucția țării. Primele șantiere naționale de tineret, organizate la scurt timp după triumful revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, au intrat în legendă pentru elanul și dăruirea fără pre-

cedent cu care tinerii participau la reconstrucția patriei. Același entuziasm, același patos revoluționar caracterizează și munca depusă de generația tînără a acelor ani în industrie, în agricultură, pentru refacerea economiei naționale. Dar adevărata capacitate de creație a tinerilor avea să își găsească împlinirea după 1965, anul gravat cu litere de aur în istoria noastră socialistă. Congresul al IX-lea, evenimentul politic de maximă însemnătate pentru întreaga noastră existență, avea să-și pună amprenta și pe felul în care tinerii contribuie la clădirea unei societăți noi, puternice în care omul este adevărata și suprema valoare.

Urmare directă a încrederii nemărginite de care se bucură acum tînăra generație, a grijii și dragostei părintești cu care se simte ocrotită de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, munca tinerilor pentru înflorirea patriei înregistrează un impresionant salt calitativ. Utecistilor li se încredințează realizarea unor obiective de mare însemnătate pentru întreaga economie națională. În industrie, au la dispoziție tehnica cea mai avansată. În agricultură, lucrează pe utilaje de mare eficiență, aplică tehnologii de ultimă oră. La rîndul său, munca pe șantierele naționale, județene sau locale ale Uniunii Tineretului Comunist cunoaște un veritabil salt spre o nouă etapă a competenței, a tehnicității, a spiritului creator. Harta României socialiste este plină de dovezi ale devotamentului și hărniciei prin care tinerii știu să răspundă minunatelor condiții de viață, de formare profesională și umană, de muncă, asigurate de partid, de secretarul său general. Practic, nu există combinat, sistem de irigații, cale rutieră, cale ferată sau de navigație, hidrocentrală sau termocentrală, obiective culturale sau sociale etc. la edificarea cărora tinerii să nu-și fi adus contribuția.

De la an la an, în toate ramurile economiei naționale, în toate șantierele muncii pentru țară se observă o creștere a responsabilității, a gradului de competență și de organizare științifică a procesului de producție, a dăruirii depuse de tineri în întreaga lor activitate. Dacă ar fi să ne referim numai la șantierele naționale de tineret, acele spații unde se văd cel mai bine priceperea și îndrăzneala utecistilor, observăm că șantierele prezentului sînt deschise la obiective de maximă importanță pentru prezentul și viitorul țării : cel mai mare număr de șantiere sînt organizate în domeniul îmbunătățirilor funciare, altele vizează — fie prin asigurarea materiei prime, fie prin construcția de mari centrale — realizarea independenței energetice a țării. Un loc aparte, un loc cu putere de simbol, am spune, îl ocupă participarea tinerei generații la construcția Canalului Dunăre — Marea Neagră, cea mai mare investiție cunoscută vreodată pe acest pămînt.

În munca uriașă depusă în fabrici, în uzine, în șantierele muncii patriotice tinerii își călesc totodată personalitatea, își însușesc cele mai de preț trăsături ale omului nou, devin — așa cum le-a cerut-o partidul — adevărați comuniști, constructori cutezători ai patriei de mîine.

PORȚILE DE FIER II

Tinere semnături la temelia unei noi cetăți a luminii

Pe șantierul viitoarei hidrocentrale de la Porțile de Fier II — una dintre cele mai impresionante lucrări ale acestor ani —, se poate verifica ușor adevărul unei afirmații deseori auzite pe șantiere : cu cît construcția se apropie de finalizare, cu atît agitația oamenilor crește, ritmul se accelerează, dorința de a vedea totul finit conferind o doză suplimentară de entuziasm chiar și celor mai ponderați dintre brigadieri. Cu atît mai mult cu cît pe **Șantierul național al tineretului** de aici acești realizatori sînt foarte tineri, mulți dintre ei aflîndu-se pentru prima dată în situația de a contribui la realizarea unei lucrări de asemenea proporții. Așa că se petrec o mulțime de fapte pe care vechii șantieriști le consideră (și sînt) cu totul normale : cifrele de plan înregistrează depășiri spectaculoase, absența unui reper sau a unui utilaj care încetinește ritmul de lucru determină o tensionată căutare a soluțiilor. Ei, da, această mare lucrare se apropie de final. Șantierul național al tineretului de aici a și început a fi considerat locul unde o nouă și tînără generație de brigadieri a primit botezul luminii născute din propriile lor brațe și minți, un loc geometric al tinereții revoluționare, o școală a înaltelor caractere, a muncii neobosite pentru transpunerea în viață a măreților idealuri de care este animat întregul nostru popor. Argumente ale acestor afirmații — rezultatele din 1984 ale celor aproape 1 000 de brigadieri : un plan valoric de peste 220 milioane lei, concretizat în executarea a 17 000 mc excavații, turnarea a 55 000 mc betoane, montarea a 40 000 mc cofraje, 4 000 t utilaje și 3 000 t armături și efectuarea a peste 12 000 mc umpluturi.

Porțile de Fier II — un punct ce va rămîne în istoria marilor șantiere ale tineretului, un spațiu de afirmare plenară a romantismului revoluționar, a nemărginitului patriotism de care sînt animați toți tinerii României de azi.

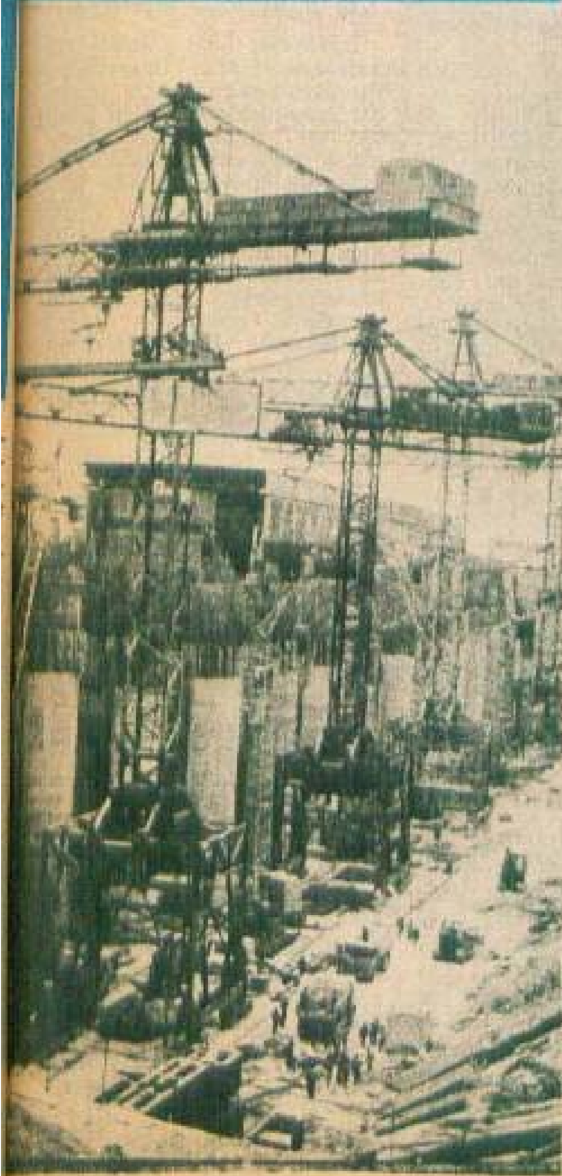
VIIȘOARA—NORD

Șantierul îmbrăcat în grîu

Lucrările la **Șantierul național al tineretului de la Viișoara-Nord** au început, aici, în cîmpia teleormăneană, în 1979. Acum, la mai bine de cinci ani de la inaugurarea șantierului, cîmpia arată cu totul altfel decît înainte. O fină broderie de canale, cîteva clădiri mici, albe, și sute de aspersoare udînd pămîntul. Atît. Cei care au muncit aici numesc, cu simplitate și aparentă detașare, toate aceste canale de aducțiune sau de distribuție, stațiile de punere sub presiune — CA, CD, SPP etc. Dar dimensiunea exactă a lucrării n-o înțelegi decît atunci cînd afli că apa care udă acum ogoarele a fost adusă direct din Dunăre, adică de la peste 80 km depărtare; că, pentru a se ajunge la fertilitatea de astăzi a cîmpurilor unde lucrările s-au încheiat (și e vorba de cîteva zeci de mii de hectare irigate!) au fost necesare multe zeci de mii de ore în care s-au excavat zeci de mii de metri cubi de pămînt, s-au montat zeci de mii de metri de țeavă. Numai în 1984, brigadierii de aici au executat aproape 2 milioane mc de terasamente, circa 3 000 mc turnat de betoane, precum și montat de armături, cofraje, conductă, lucrări de dalare și de zidărie a căror valoare a depășit 52 milioane lei.

Cîmpia se întinde în fața ochilor lină, netulburată. În mijlocul ei, veghind neîntrerupt pentru împlinirea rosturilor pîinii — brigadierii și specialiștii acestui șantier care, fără a impresiona prin numărul celor ce muncesc aici (abia 300 de tineri), creează un sentiment de forță prin intensitatea cu care lucrează, prin înalta conștiință patriotică de care brigadierii dau dovadă în fiecare clipă. Șantierul, lucrările efectuate în anii trecuți au început a se îmbrăca în grîu. Peste vreme — ca unică dovadă a unei trude fără răgaz a tinerilor de azi — se vor putea vedea doar lanurile. Dar noi, cei din această generație a luptei pentru necontenita înflorire a României socialiste, vom ști — și vom spune celor ce vor veni după noi — că la rădăcina fiecărei tulpini de grîu sau porumb se află, alături de sămînța din care planta a încolțit, și cîte o boabă de sudoare tînără.

Porțile de Fier II

Viișoara-Nord

Rovinari

ROVINARI

Diminețile miezului de noapte

Două ar fi caracteristicile **Șantierului național al tineretului de la Rovinari** (un șantier mare, cu aproape 1 700 de brigadieri ce realizează anual lucrări în valoare de circa 270 milioane lei) : puterea oamenilor de aici de a aborda fiecare nouă lucrare cu entuziasmul specific începuturilor și truda zilnică în care ziua și noaptea înseamnă același lucru, adică timp util de muncă, un timp în care producția nu trebuie să stagneze nici măcar o clipă. Desele drumuri făcute la Rovinari ne-au dus la convingerea că, oricînd ai ajunge pe acest șantier, poți fi martorul unui record : ba afli că un conducător auto a depășit cu cîteva sute de curse media obișnuită de transport, ba că s-a deschis într-un timp extrem de scurt un nou punct de lucru, așa cum s-a întîmplat cu rapida deplasare a utilajelor la Tismana I, unde brigadierii au de decopertat peste un milion de metri cubi de steril, ori că planul la excavații și la extracția de cărbune a fost depășit, angajamentul de la începutul anului în cărbune fiind suplimentat cu încă o sută de mii de tone.

La oricare dintre punctele de lucru ale brigadierilor de aici — la microcarierele Cicani sau Gîrla — vei afla că tinerii purtînd cu mîndrie salopetele albastre și ecusoanele de brigadieri se numără printre fruntașii exploatării, ei dorind să se alăture muncitorilor Întreprinderii miniere Rovinari — fruntașă în întrecerea socialistă, în ramura extracției de cărbune, la nivel de țară — în obținerea de cît mai mult cărbune și de cît mai bună calitate și reușind acest lucru, desigur, cu eforturi, cu dăruire. Dăruire care înseamnă, în fond, proba unui înalt spirit revoluționar, a unui fierbinte patriotism.

Aici, la Rovinari, în fiecare clipă a zilei, vei putea vedea zecile și zecile de basculante alergînd spre a fi încărcate cu cărbune de către excavatoarele din microcariere. Diminețile miezului de noapte — cum numesc tinerii munca din schimbul doi — sînt mărturiile vii ale imensei dăruiri în muncă a brigadierilor de aici, semne limpezi ale modului în care înțeleg ei să-și trăiască vîrsta, dăruind patriei întreaga lor pricepere și hărnicie.

BUCUREȘTI–NORD

Un simbol al agriculturii moderne

Întîlnirea cu Șantierul național al tineretului București-Nord este absolut surprinzătoare. Un șantier de îmbunătățiri funciare cum este acesta se află, de obicei, situat undeva, departe, în plină cîmpie. Nimic mai fals aici — șantierul începe a se desfășura într-un paralelism perfect cu cea mai circulată șosea a țării, autostrada București-Ploiești. Nici n-ai ieșit bine din Capitală (indicatorul arată vreo 30 de kilometri) și, în vuietul mașinilor, parcurgi primele hectare ale șantierului. Brigadierii, cu toții oameni specializați în îmbunătățiri funciare, muncesc foarte răspîndiți, pe o suprafață ce acoperă 30 000 ha. Sînt circa 400 de brigadieri (specialiști și elevi din liceele bucureștene), 400 de tineri care au învățat aici să răspundă singuri pentru sarcinile asumate, să-și depaneze utilajele, să aplice în munca lor soluții moderne, eficiente. Volumul de lucrări ce revine șantierului tineretului este impresionant : se execută canale principale și canale secundare, construcții hidrotehnice, nivelări și modelări cu buldozerul, lucrări de drenaj ș.a.m.d. Într-un singur an, briga-

dierii din nordul Bucureștiului au de excavat 980 000 mc, au de executat o rețea de drenaj de 130 km., efectuează lucrări de desecări pe 1 608 ha, de irigații pe 3 964 ha și de modelare-drenaj pe 900 ha, au de montat 60,5 km conducte, de înălțat 20 de construcții hidrotehnice etc. Mult, cu adevărat foarte mult. Dar graficele de execuție a lucrărilor ne dovedesc că se poate, că tinerii știu să fie la înălțimea sarcinilor. Două sînt condițiile care îi ajută să fie mîndri de ceea ce au realizat : mecanizarea șantierului (aici se spune : „omul și utilajul" !) și înalta conștiință dovedită de brigadieri. De acești tineri crescuți și educați la înalta școală a muncii pentru țară.

București-Nord

MOTRU

Simplu – despre eroism

Aflat mereu printre fruntașii întrecerii între șantierele de muncă patriotică, Șantierul național al tineretului Motru numără peste 1 000 de brigadieri care au reușit în 1984 să excaveze aproape 3 milioane mc steril, să extragă peste 300 000 tone de cărbune și să transporte 4 milioane tone steril și cărbune, lucrări a căror

Motru

valoare a depășit planul stabilit la 140 milioane lei.

Oamenii șantierelor — deci și cei de la Motru — nu sînt prea pricepuți în a povesti, și cu atît mai puțin în a încerca să-și istorisească propriile întîmplări. Consideră drept un fapt cu totul obișnuit să muncească — într-un moment de maximă necesitate — cîteva ore sau chiar zile în plus, fără să facă din asta un subiect de bravură. Ei spun cu deplină simplitate: într-un punct de lucru, la Mînăstirea, o mașină de haldat sterilul, una dintre cele uriașe, a dat peste o pînză freatică și o porțiune a haldei a cedat; era pericol mare: întîi de toate se punea problema recuperării mașinii de care era atît de mare nevoie — și care mai e și foarte scumpă —, apoi aceea a inactivității acestei mașini pe o perioadă destul de mare de timp; oamenii s-au mobilizat — buldozeriștii și excavatoriștii au luat pămîntul din fața mașinii, iar șoferii l-au transportat; totul a durat vreo zece zile, dar mașina a funcționat în toată această perioadă permanent, sprijinită de niște grinzi enorme, aduse și montate tot de către brigadieri. Cam asta ar fi tot. Nimic despre nesomnul acestor zece zile, despre încordarea nervoasă, despre soluțiile îndelung căutate și cumpănite, despre epuizanta bucurie a izbînzii. Totul a fost normal, a decurs așa cum trebuia. Și adăugînd „era de datoria noastră" — brigadierii închid astfel filele încă unui dosar al eroismului de fiecare zi, privit ca fapt obișnuit. În fond, viața unui șantier își măsoară intensitatea prin însumarea unor asemenea zile și fapte.

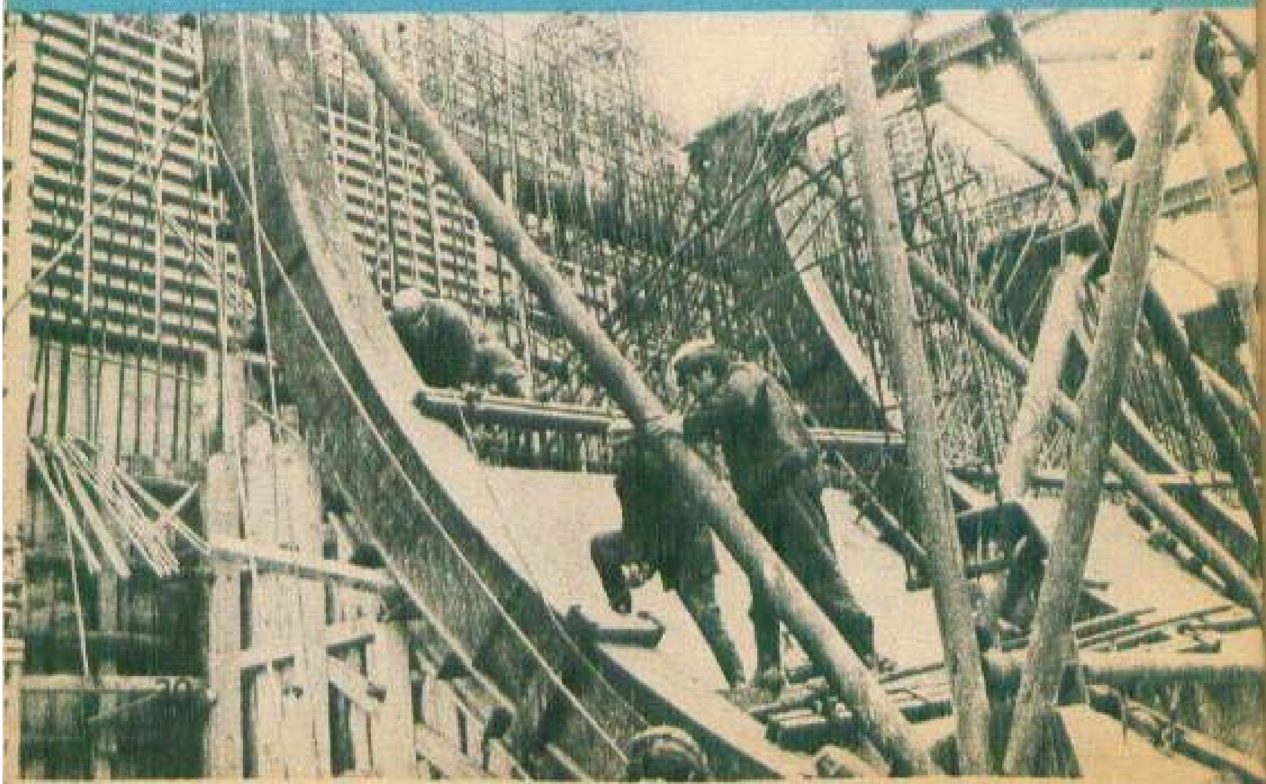
DROBETA-TURNU SEVERIN

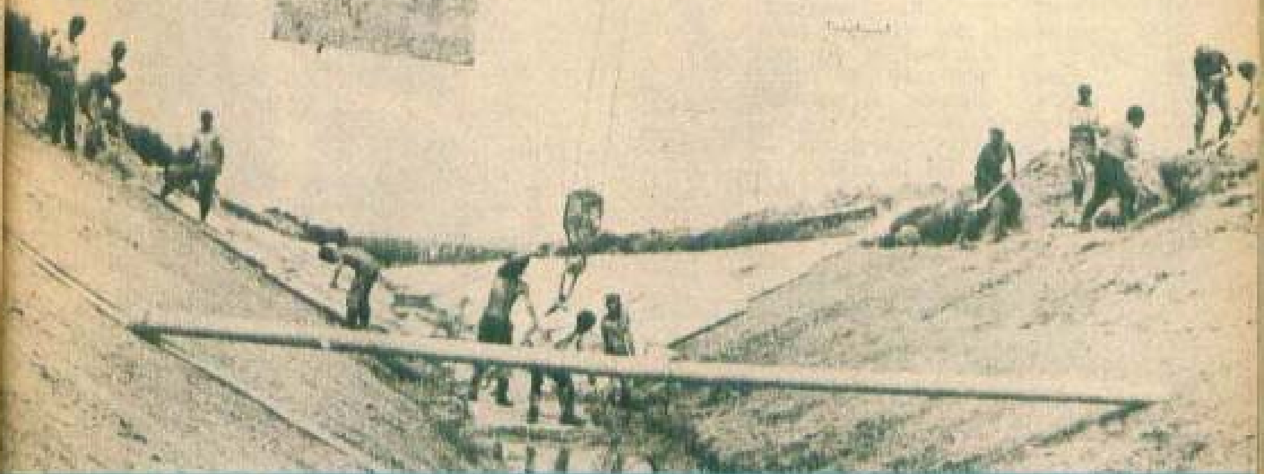
Vocația măreților zidiri

La mai bine de o sută de metri deasupra solului, pe coșul viitoarei centrale termoelectrice, privirea îți alunecă într-o parte și-n alta, căutînd să afle contururile ferme ale viitoarei construcții la care își aduc contribuția și tinerii șantierului național al tineretului de aici, în număr de peste 700. Estacade, turnuri de colț, benzi transportoare, gospodăria de combustibil solid, clădirea principală, epurarea chimică — iată numai cîteva dintre principalele componente ale acestei impresionante ctitorii a EPOCII NICOLAE CEAUȘESCU, viitoarea termocentrală care va da țării o putere instalată de 300 MW —, puncte de lucru la care au participat nemijlocit și tinerii aflați aici și executînd lucrări de construcții și montaj în valoare de peste 235 milioane lei. Numai în cel de-al patruzecilea an al libertății noastre ei au turnat 16 000 mc betoane, au montat 2 800 tone de construcții metalice și 4 500 tone de echipamente tehnologice și au realizat închideri și finisaje pe o suprafață de peste 30 000 mp.

Șantier al înaltei competențe tehnice, Centrala termoelectrică — „termocentrala tineretului", cum a început să fie numită și cunoscută — atestă vocația generației noastre de a participa din plin la măreţele zidiri ale timpului, dovedindu-și în felul acesta bogăția de cunoștințe și veritabilul său eroism. Cu cît se apropie momentul în care aici se va da semnalul de pornire a marilor agregate, cu atît munca de fiecare zi cîștigă în intensitate, în eficiență. Tinerii de aici știu foarte bine — și o spun cu evidentă bucurie — că atunci cînd termocentrala la care lucrează va începe să furnizeze curent electric, lumina de aici va purta în undele sale și ceva din lumina gîndurilor și privirilor celor ce au clădit această centrală; cu competență, dar și cu multă dragoste.

Drobeta-Turnu Severin

Sculeni—Țuțora—Gorban

SCULENI — ȚUȚORA — GORBAN

La înălțimea timpului pe care-l trăim

Un șantier inaugurat în 1984 este și cel de îmbunătățiri funciare din Cîmpia Jijiei — **Șantierul național al tineretului Sculeni-Țuțora-Gorban.** Și aici, ca și pe celelalte șantiere de acest gen din țară — șantiere a căror însemnătate pentru realizarea mărețului Program de sporire a potențialului productiv al pămîntului, de obținere a unor recolte mari și stabile a crescut considerabil în ultima perioadă — nu grandoarea lucrărilor este ceea ce impresionează în primul rînd, ci munca avîntată, înțelegerea profundă a imperativelor vremii de care dau dovadă brigadierii de aici. Iar rezultatele acestei superioare înțelegeri s-au concretizat — în anul chiar deschiderii acestui șantier — în realizarea unor lucrări de excavații, montat conducte, irigații, terasamente etc. în valoare de peste 72 milioane lei.

Depășirea constantă a angajamentelor asumate, buna organizare a muncii, disciplina exemplară sînt, laolaltă, expresii ale modului specific de acțiune a tineretului nostru care dorește să dovedească întregii țări că încrederea investită în el, caldele cuvinte de apreciere rostite cu diferite prilejuri de către cel mai iubit prieten și sfătuitor al tinerei generații — tovarășul Nicolae Ceaușescu — sînt pe deplin justificate.

Peste vreme, în urma brigadierilor de astăzi vor rămîne lanurile. Tinerii șantieriști au avut posibilitatea să învețe aici un lucru de seamă: că pîinea cea de fiecare zi se naște din hărnicie, din multă muncă. Este, pentru orice tînăr, o lecție gravă, adîncă, pe care brigadierii din cîmpia Moldovei și-au însușit-o așa cum se cuvine. În timpul ce va veni, lanurile din aceste locuri vor fremăta nu doar de unduirea grînelor, ci și de amintirea felului în care cei 400 de brigadieri de azi s-au legat unii de alții, învățînd laolaltă lecția grea, dar atît de însemnată, a pîinii, lecția trăirii la înălțimea timpului prezent.

ANINA

Entuziasmul și puterea de a făptui

Se poate spune, fără a exagera cîtuși de puțin, că întregul șantier de construcție a centralei termoelectrice pe șisturi bituminoase de la Anina — incluzînd aici și șantierul național al tineretului — reprezintă un prototip al șantierelor viitorului. Motivația afirmației de mai sus este cît se poate de simplă: acolo unde se poate ridica, în numai cinci luni, un turn de răcire de peste 100 metri înălțime, unde, într-un timp iarăși foarte scurt, este înălțat un coș de fum de 220 metri — faptele par să o ia înaintea imaginației. Și nu sînt singurele fapte cu care cei peste 600 de brigadieri de aici să se poată mîndri. Lucrările de construcții (turnurile de răcire nr. 1 și 2, decantoare de apă, conductele de apă brută sau rezervorul de 3 500 mc, clădirea principală, depozitul de șist, coșul de fum nr. 2) și cele de montaj (la cazanul 1B, la turbină, la evacuarea de zgură și cenușă) au însemnat — numai la nivelul anului 1984 — turnarea a peste 15 000 mc betoane, realizarea a circa 700 t construcții și confecții metalice și a peste 8 000 mp finisaje și închideri, cărora li se mai adaugă montarea a 2 500 tone utilaje și echipamente, 50 000 metri cabluri electrice și 150 tone confecții metalice, toate aceste lucrări avînd o valoare de peste 205 milioane lei.

Dincolo de cifrele impresionante, de impresionantul volum de muncă, de înalta tehnicitate a lucrărilor, trebuie evidențiat în mod special ritmul de lucru și exemplara calitate a lucrărilor efectuate de către brigadieri. Munca

de aici este — pentru tinerii aflați pe șantier — un examen deosebit de exigent al capacităților profesionale, un examen trecut, pînă în acest moment, cu notă maximă. Muncind necontenit pentru a contribui la cît mai rapida atingere a unui mare obiectiv al politicii economice a patriei — independența energetică — brigadierii de la Anina au dat și continuă să dea proba deplinei lor maturități de faptă și conștiință.

CÎMPIA CARACAL — DOLJ

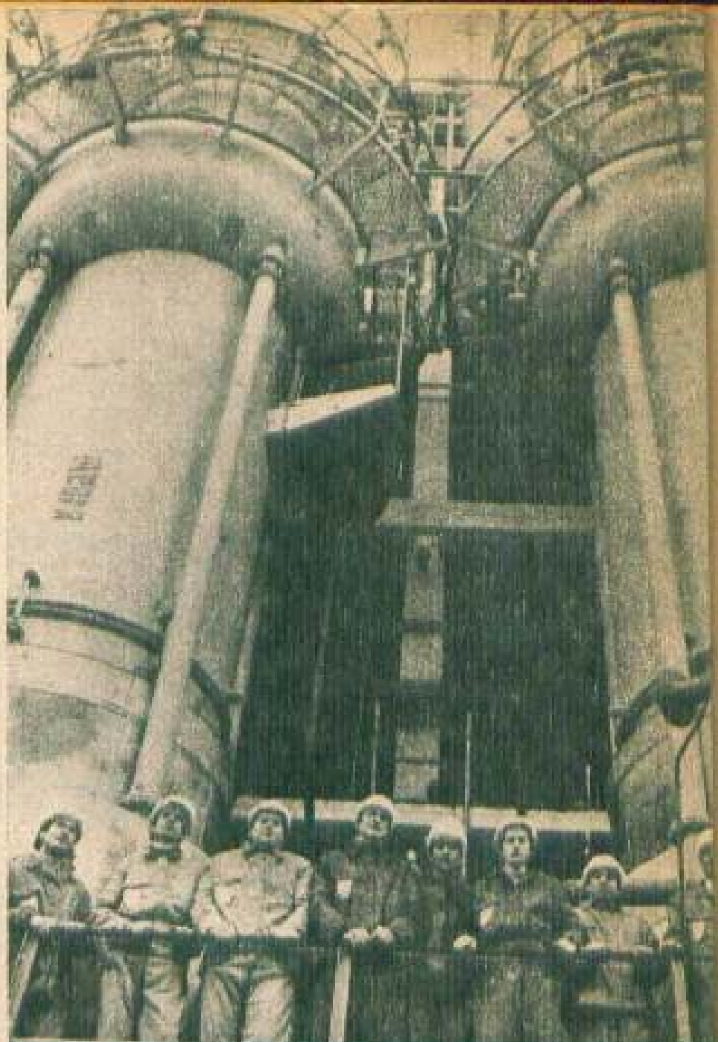
Cînd încep să se nască amintirile

Cel mai tînăr **Șantier național al tineretului** — cel de îmbunătățiri funciare Cîmpia Caracal — a fost inaugurat la 5 iunie 1984, aici urmînd să se execute lucrări de irigații pe 40 000 hectare. Cei 275 de brigadieri cu care a fost începută această importantă lucrare au realizat — doar în cîteva luni de la momentul înființării șantierului, adică pînă la sfîrșitul anului 1984 — lucrări în valoare de peste 60 milioane lei, concretizate în aproape 2 milioane mc terasamente, 230 km de rețele de conducte, 20 000 mo de impermeabilizări și 30 de construcții hidrotehnice, terminînd astfel amenajările pe mai bine de o jumătate din suprafața care le-a fost încredințată.

Asemenea celorlalte șantiere ale tineretului, și cel din Cîmpia Olteniei este un spațiu al cutezanței de gînd și faptă, al entuziasmului cu care fiecare angajament e onorat și depășit. El mai este — lărgind similitudinea cu celelalte șantiere de același fel — și un spațiu al prieteniilor durabile, un punct de interferență a destinelor, un izvor de frumoase amintiri. Dar el nu putea fi așa chiar de la început, ci, încetul cu încetul, a devenit astfel — cu trecerea timpului (chiar foarte scurt), cu adîncirea relațiilor dintre oameni, cu sudura pe care o realizează munca umăr la umăr întru împlinirea acelorași deziderate. Ce au însemnat pentru tinerii de aici lunile petrecute pe primul

Anina

Cîmpia Caracal — Dolj

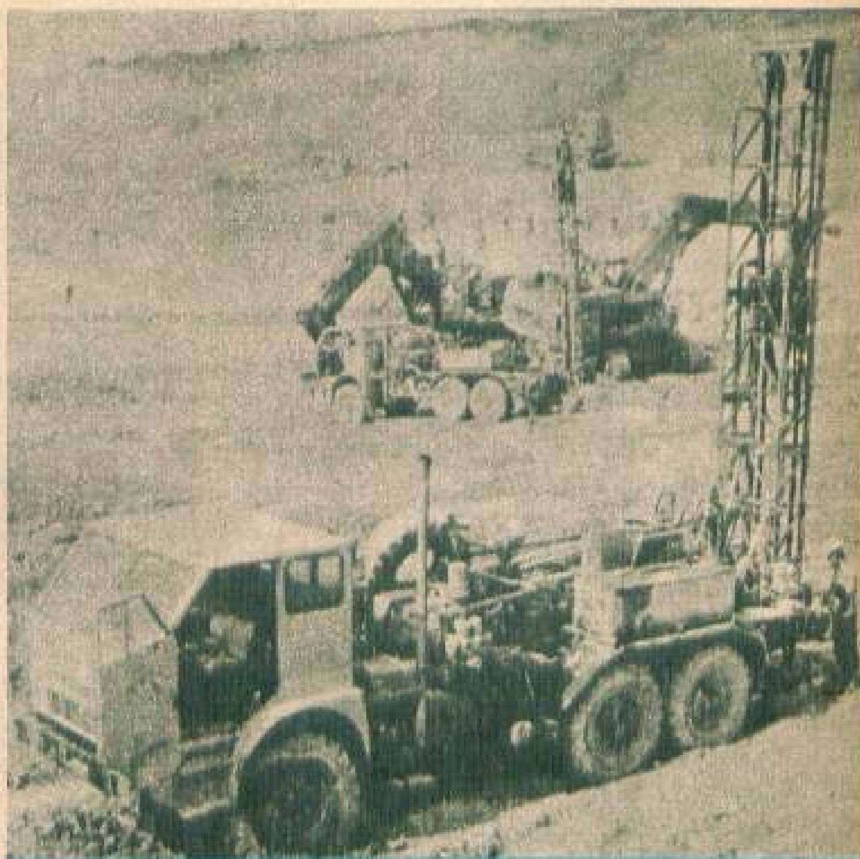
lor șantier e lesne de aflat numai privindu-i, ascultîndu-i. O anume gravitate în rostirea cuvintelor, o precizie a gesturilor și o sincronizare a mișcărilor sînt lesne de sesizat. Deși nerostite în totalitate, semnele prieteniilor puternice se întrevăd deja. Peste timp, bogăția de recoltă va fi amplificată de bogăția de sentimente a acestor brigadieri (mulți dintre ei adolescenți), ce-și croiesc drumul în viață, spre deplina maturizare, aici, la această școală a bărbăției și elanului.

POARTA ALBĂ — MIDIA

A fi brigadier pe „magistrala albastră"

Un șantier nou și vechi totodată. Chiar cel mai vechi din țară. **Șantierul național al tineretului Poarta Albă — Midia.** Aparentul paradox are o explicație simplă: **noul șantier s-a născut pe locurile și în „prelungirea" celui vechi.** A celui mai vechi dintre actualele șantiere naționale care nu este altul decît celebrul șantier de la Canalul Dunăre — Marea Neagră, cea mai grandioasă zidire a anilor de mari împliniri pe care îi trăim. Șantierul cel nou, Poarta Albă — Midia a intrat în conștiința noastră într-o neuitată seară de august a anului 1983 cînd pe cel mai mare stadion al țării se sărbătorea în prezența secretarului general al partidului aniversarea a 35 de ani de la organizarea primelor șantiere naționale ale tineretului. Atunci, în fața întregii țări, brigadierii de la Canalul Dunăre — Marea Neagră raportau tovarășului Nicolae Ceaușescu finalizarea principalelor lucrări pe tronsonul ce le revenea din marea arteră navigabilă și totodată anunțau deschiderea frontului de lucru pe noua variantă a canalului Poarta Albă — Midia. Acesta a fost începutul. Activitatea brigadierilor s-a dovedit în tot timpul scurs de la deschiderea noului șantier la înălțimea acestei inaugurări atît de emoționante. Nimeni nu s-ar fi așteptat ca lucrurile să se petreacă altfel — la Poarta Albă muncesc cei mai devotați și mai destoinici dintre brigadierii „Magistralei albastre". Într-adevăr, cei mai puternici, cei mai pricepuți dintre brigadierii vechiului șantier au rămas. Altfel spus, după ce s-au achitat de sarcinile ce le reveneau pe artera principală s-au mutat cu toții la Midia. Pare că îi leagă de această străveche Dobroge un tainic jurămînt — nimeni nu vrea să părăsească noua cale navigabilă pînă ce nu va fi terminată așa cum se prevede în proiecte.

La Poarta Albă — Midia — Năvodari lucrările înaintează cu o repeziciune care se explică în special prin experiența extraordinară dobîndită de brigadieri pe artera principală a Canalului. Sarcinile sînt și aici deosebite: celor peste 2 000 de brigadieri le revine realizarea integrală a unui tronson de 5 km; în primul an de activitate planul este compus din 6 milioane metri cubi de excavat, 3 783 m.l. protecții taluze, 7 km. drumuri tehnologice, 80 000 mc racordări văi etc. Valoarea totală a acestor lucrări se ridică la peste 320 milioane lei. Și pentru a înțelege cu cît curaj și competență muncesc brigadierii „Magistralei albastre" este suficient să dăm un singur exemplu — în cinstea celui de al XIII-lea Congres al partidului, tinerii s-au angajat să finalizeze lucrările de excavații pe **întreg** tronsonul încredințat!

Poarta Albă — Midia

Atunci cînd vorbim — cu deplină îndreptățire — despre tinerețea industriei românești ne referim, în același timp, atît la vîrsta celor mai multe dintre marile întreprinderi și combinate, cît și la vîrsta celor ce muncesc acolo. Media de vîrstă a colectivelor de muncă din aceste unități reflectă cu limpezime numărul mare de tineri din ale căror mîini și minți pornesc spre toate colțurile patriei și ale lumii produsele modernei industrii naționale. Dacă prezența tinerilor este un fapt mai mult decît evident, în legătură cu participarea lor activă la producerea bunurilor industriale — aceasta este reflectată atît în rezultatele în producție obținute de cele 2 milioane de uteciști care activează în domeniul industriei, cît și în numeroasele inițiative ale organizațiilor U.T.C. îndreptate spre mereu mai bunul mers al producției. Săptămîni și decade record, acțiuni în vederea economisirii de materii prime și energie, în vederea sporirii calității produselor care ies pe porțile întreprinderilor, mari acțiuni de muncă patriotică, afirmarea unor forme specifice de participare directă a tinerilor în punctele-cheie ale activității — brigăzi de tineret, laminoare sau cuptoare ale tineretului —, toate acestea, împreună cu alte acțiuni ce țin de cît mai rapida și eficienta integrare în colectivul de muncă a tinerilor nou încadrați sau de creșterea continuă a calificării muncitorilor reprezintă modalități prin care organizațiile U.T.C. din unitățile industriale înțeleg să-și trăiască viața cu intensitate, aducîndu-și o substanțială contribuție la sporirea producției.

Noua înfățișare a satului românesc — caracterizată prin creșterea neconteniță a producției agricole, printr-un ritm intens de modernizare și mecanizare a întregii activități, prin sporirea considerabilă a gradului de confort și civilizație al localităților din mediul rural — își are originea în revoluționara concepție a președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la locul și rolul agriculturii în contextul economiei românești și în însuflețirea cu care tineretul a pornit la realizarea obiectivelor noii revoluții agrare, determinînd prin acțiuni energice o serie întreagă de împliniri prezente și punînd bazele unei agriculturi a viitorului, întemeiată pe aplicarea celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, pe o nouă dimensiune a activității celor ocupați în agricultură, apropiind-o mult de specificul muncii în industrie.

Prezențe active în timpul marilor campanii agricole, pe șantierele de îmbunătățiri funciare, în brigăzile de mecanizatori, pretutindeni unde se simte nevoia unei intervenții rapide și eficiente, tinerii sînt cei care conferă dinamism și, desigur, tinerețe activității și vieții din mediul rural.

S-a spus — și acest lucru nu și-a pierdut și nu-și va pierde valabilitatea — că satul românesc are nevoie de tineri. Această sintagmă — devenită repede îndemn la acțiune — a determinat o tot mai statornică orientare a tinerei generații spre locurile de muncă din sate. Se poate constata cu ușurință faptul că din ce în ce mai mulți tineri se întorc în satele lor de origine, aducînd acolo elanul și priceperea lor, determinînd un nou avînt întregii activități. Fie că sînt constructori, mecanizatori sau muncitori calificați într-o meserie sau alta, fie că sînt ingi-

● Activitatea de muncă patriotică a tinerei generații — desfășurată pe șantiere naționale, județene și locale ale tineretului — contribuie substanțial la dezvoltarea tuturor ramurilor economiei naționale, brigadierii participînd în mod deosebit la realizarea obiectivelor de investiții din energie, industrie extractivă, îmbunătățiri funciare, construcții de locuințe etc. ● Angajamentul anual la muncă patriotică al tinerilor, concretizat în participarea nemijlocită a acestora la realizarea de lucrări la importante obiective de investiții, producție, cercetare și proiectare, la strîngerea și depozitarea recoltei, la recuperarea materialelor refolosibile, la efectuarea unor lucrări edilitar-gospodărești — îndeplinit în cinstea aniversării a 40 de ani de libertate și în cinstea celui de-al XIII-lea Congres al partidului — se ridică la peste 17,5 miliarde lei. ● În șantierele naționale ale tineretului s-au efectuat, în 1984, lucrări ce depășesc 1,7 miliarde lei. ● Valoarea totală a lucrărilor de pe cele 40 de șantiere județene este peste 425 milioane lei (cu 60,6 milioane mai mult decît planul pe anul precedent), iar valoarea lucrărilor de pe cele 188 de șantiere locale este de circa 583 milioane lei (cu peste 91,48 milioane peste planul anului anterior). ● În șantierele naționale, județene și locale de tineret sînt cuprinși zilnic în activitatea de muncă și educație circa 28 000 de brigadieri. ● Pe parcursul ultimului an, Uniunea Tineretului Comunist a asigurat recrutarea din județe a peste 5 100 tineri calificați, mai ales constructori, plus 7 000 de elevi.

la innoirea acesteia, la reducerea importurilor și la creșterea competitivității produselor românești pe piața mondială. Mișcarea de masă pentru tineret „Știință-tehnică-producție" a stimulat și continuă să stimuleze creativitatea tinerilor care preiau, cu rezultate deosebite, teme din planul de cercetare al unităților, reușind rezolvarea lor într-un timp scurt, determinînd astfel însemnate economii, creșterea potențialului productiv al unităților industriale.

Este simptomatic și faptul că în ramurile de însemnătate vitală pentru bunul mers al întregii noastre economii — minerit, extracție de petrol și gaze naturale, energetică, siderurgie, construcția de mașini — numărul tinerilor este din ce în ce mai mare, ei deținînd în momentul de față ponderea în întreprinderile ce produc în cadrul acestor ramuri. Este — și aceasta — o dovadă concludentă a înaltei înțelegeri pe care generația noastră o acordă imperativelor prezentului, a dorinței de a se afla întotdeauna acolo unde este mai multă nevoie de elan tineresc, în primele rînduri ale muncii pentru patrie. Beneficiind de minunate condiții de învățătură, muncă și viață, tinerii României socialiste își dovedesc — prin întreaga lor activitate din domeniul industriei — înaltul și fierbintele patriotism, convingerea că această perioadă de avînt revoluționar — Epoca Nicolae Ceaușescu — este fericit marcată de o înțeleaptă încredere în puterea de a clădi și crea a tinerilor.

neri, medici sau profesori, tinerii prezenți acum în satele țării aduc acestor așezări suflul nou, înnoitor, lor datorîndu-li-se multe din înfăptuirile de astăzi ale satelor și comunelor noastre. Dacă multe dintre aceste sate și comune seamănă astăzi foarte mult cu orașele, dacă viața spirituală ce pulsează aici a cîștigat în intensitate, dacă ritmul lucrărilor de la cîmp s-a intensificat, dacă zootehnia a început să devină un domeniu în care cunoștințele științifice de ultimă oră au un rol determinant, dacă, în sfîrșit, bunăstarea locuitorilor din mediul rural a crescut și ea — trebuie spus cu limpezime că tinerii sînt printre cei care au dat un însemnat impuls tuturor acestor însemnate transformări.

Satul românesc, întreaga noastră agricultură străbat astăzi un drum de mare însemnătate pentru progresul general al patriei. Programul național pentru asigurarea unor recolte sigure și stabile prin creșterea potențialului productiv al pămîntului, mai buna organizare și folosire în mod unitar a terenurilor agricole, a întregii suprafețe a țării, realizarea irigațiilor pe circa 55—60 la sută din suprafața arabilă, a lucrărilor de desecări și combatere a eroziunii solului — program inițiat de către tovarășul Nicolae Ceaușescu — solicită în cel mai înalt grad prezența tinerilor în efectuarea tuturor acestor lucrări, la îndeplinirea integrală a prevederilor acestui mobilizator program. Rezultatele de pînă acum îndreptățesc cele mai optimiste speranțe, astfel încît, într-un timp scurt și prin acțiunea tinerilor, se vor putea crea condițiile necesare unei agriculturi cu adevărat moderne, de înaltă productivitate, înfăptuirii noii revoluții agrare.

Permanenta ștafetă

Munca pentru țară nu cunoaște final, nu cunoaște nici momente de odihnă. Marea dragoste, nestinsa iubire față de pămîntul strămoșesc trebuie întreținute mereu cu exemplare fapte de muncă. Generație după generație, tinerii patriei predau și preiau ștafeta permanentă a muncii pentru înălțarea României pe noi culmi de progres și civilizație. În această perpetuă asumare de responsabilități — din ce în ce mai mari, din ce în ce mai complexe, clădind țara, — tineretul se clădește pe sine. Avem un tineret puternic, mîndru, îndrăzneț, capabil de dăruire, de neînchipuite acte de eroism. Așa cum spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu „ceea ce este mai important decît toate construcțiile, este faptul că tineretul patriei noastre a învățat să muncească și să trăiască în spirit revoluționar, că și-a însușit înalta concepție revoluționară despre lume și viață. În această muncă uriașă, în lupta revoluționară s-a creat un tineret revoluționar, un om nou, constructor conștient al socialismului și comunismului — și aceasta constituie cea mai măreață înfăptuire a revoluției socialiste a partidului nostru".

Un tineret revoluționar. Un tineret format în epoca de înflorire fără precedent a patriei pe care o numim, cu aleasă mîndrie comunistă : „Epoca Nicolae Ceaușescu". Un tineret format pentru muncă și viață avînd drept pildă o exemplară existență, închinată binelui țării, cauzei socialismului, păcii și înțelegerii între popoare — viața părintelui și celui mai iubit prieten al tinerei generații, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În noua etapă de biruințe socialiste deschisă de cel de-al XIII-lea Congres al partidului, tinerii pășesc cu fruntea sus, asumîndu-și noi și importante sarcini.

Grupaj realizat de MONICA ZVIRJINSCHI și M. DAN

cîntarea ROMÂNIEI

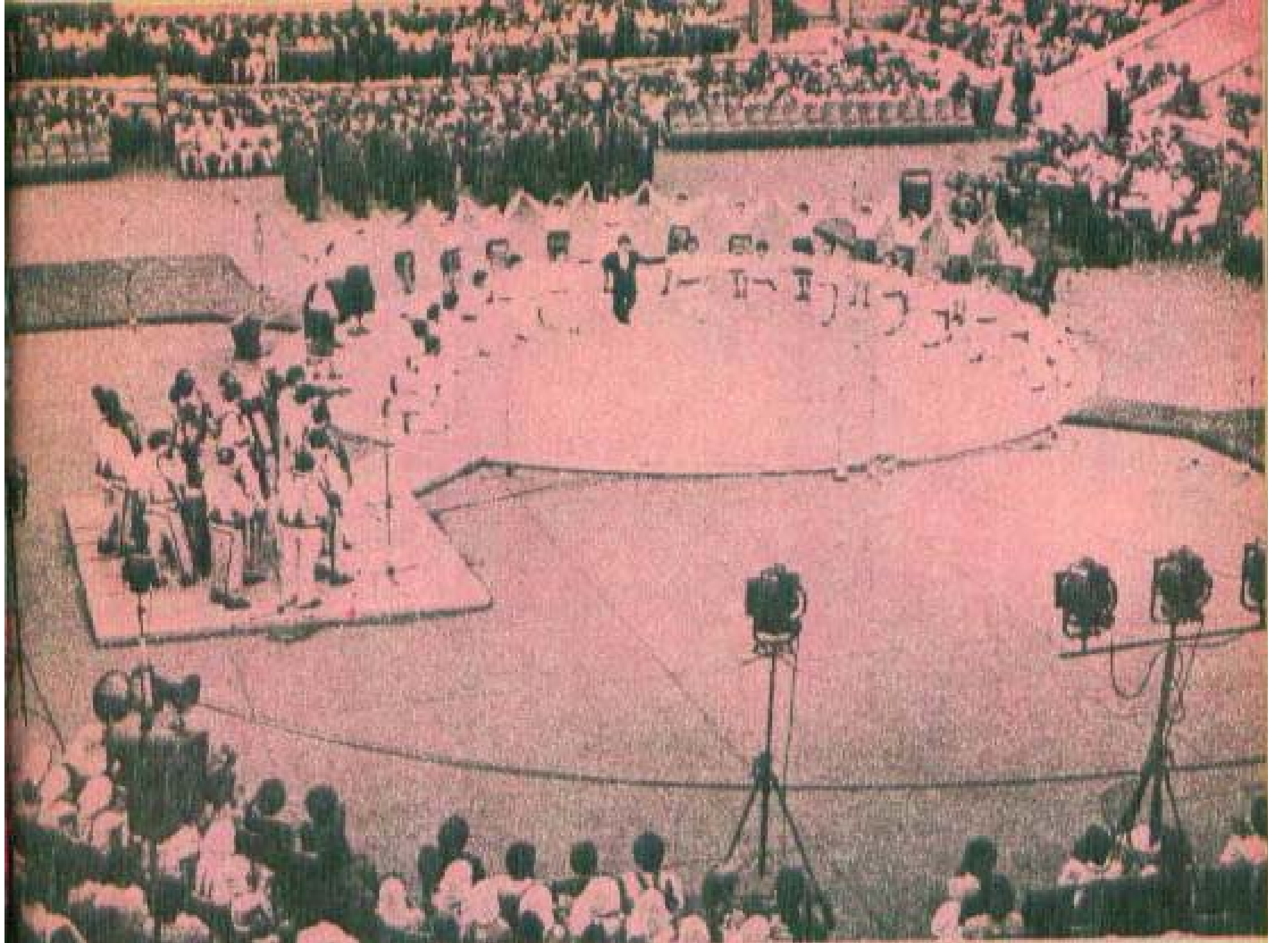
Festivalul național al muncii și creației libere „Cîntarea României" a cuprins în etapa sa de masă a ediției 1983—1984 peste 330 000 de muncitori, intelectuali, elevi și studenți, cu 80 000 mai mult decît în ediția precedentă. Dealtfel, numărul formațiilor artistice ale tineretului este cu 3 063 mai mare decît în ediția 1982—1983, adică 20 537 din totalul formațiilor artistice ale tineretului rezultate pe județe. În întrecerile de pe marea scenă a țării s-au remarcat județele Buzău, cu „Dialog pe aceeași scenă", Bihor, Cluj, Arad, Caraș-Severin, Neamț, Dîmbovița. A excelat municipiul București, unde în toate sectoarele sale, în toate întreprinderile industriale, în școli, institute de învățămînt superior, formațiile artistice s-au întrecut în a oferi spectatorilor numere de atracție.

Întrecîndu-se pe ei înșiși tineri, prezenți pe scena Festivalului național „Cîntarea României", au demonstrat că arta poate naște ad-hoc artiști și marele festival al muncii și creației libere le-a oferit această posibilitate. La sate, ansambluri folclorice tinere continuă tradiția românească de a integra folclorul în existența noastră pașnică, în acest contur de țară, în acest contur de inimă ce se cheamă România. Tinerii preiau și păstrează folclorul, redîndu-l lor, tinerilor, și amintindu-l mai vîrstnicilor, amintindu-le în felul acesta permanența creatoare a acestui popor.

În cele 57 case de cultură, ale științei și tehnicii pentru tineret și cluburi ale tineretului și-au desfășurat și-și desfășoară activitatea 694 de formații proprii, cuprinzînd peste 11 000 de participanți. Explozie de tinerețe pe scenele deschise lor, dorință de cunoaștere, de depășire și autodepășire.

★

Am văzut mulți tineri prezenți în Expoziția națio-

nală a invențiilor din sala Dalles, i-am văzut plini de emoție, în mînă cu Diploma de inventator, cu mîndrie prezentîndu-și lucrările. Am văzut, în standul organizat de C.C. al U.T.C., 400 de invenții realizate de tinerii din unitățile de învățămînt, cercetare, proiectare și din unități economice. Invenții cu aplicabilitate, în cele mai diverse domenii ale economiei naționale, răspunzînd cerințelor prioritare ale producției. Aplicarea acestora în economia națională a avut și are impresionante efecte economice. Astfel valoarea medie a efectului economic pe invenție și pe an a crescut de la 250 000 lei, în 1965, la peste 400 000 lei în 1983. Chimia și industria de medicamente dețin circa 30 la sută din brevetele acordate în ultimii 3 ani, construcțiile de mașini au o pondere de 20 la sută, iar electrotehnica și electronica, de circa 15 la sută. În ultimii 15 ani invențiile românești au fost distinse la diferite manifestări de profil cu 120 de medalii de aur și 40 de argint.

În prezent fondul de brevete românești în vigoare este de aproape 17 000. Numai în 1983 se aplicau în economie 8 240 de invenții iar pentru prima oară, tot în același an, erau aplicate 1 305 brevete, explicîndu-se în felul acesta promovarea cît mai rapidă a noului. Rod al inteligenței creatoare, al investigației științifice neobosite, revoluția tehnico-științifică a transformat știința într-o autentică forță de producție, într-un hotărîtor factor de progres. Iată-i pe tinerii inventatori antrenați într-o permanentă campanie pentru promovarea noului, luptînd pentru calitate și eficiență în acești ani ai științei și tehnicii, integrați în programul de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și introducere a progresului tehnic în perioada 1981—1990.

Asistînd la festivitatea de premiere mi-au revenit în imagine privirile lor, cu o continuă căutare, cu o continuă dorință de a fi ei, cei care determină progresul, determinîndu-și în felul acesta viitorul.

Ei, tinerii creatori, ei, tinerii inventatori, ei, tinerii făuritori de bunuri, ei, tinerii făuritori de viață, ei, totdeauna ei, pe noua scenă a țării, pe marea scenă a progresului, pe marea scenă a vieții.

ELENA ȘTEFĂNESCU

MARIA PLOAE

Deopotrivă în teatru și în film, inspiră credibilitate. Rolurile pe care le alcătuiește sînt atît de firești, par atît de naturale încît te trezești participînd cu tot sufletul la ceea ce se petrece. Un gest de-al ei are fragilitatea ceștii de porțelan în care-ai pus primii ghiocei, parcă mirați că sînt. Nimic nu e ostentativ, totul decurge limpede și cald parcă în jocul Mariei Ploae, fără zorzoane de prisos și nimic nu-i zgomotos și nimic nu-i degeaba, ține de o anume esență a feminității. Actrița Teatrului Mic este un om de teatru deplin responsabil care refuză comunul, schema de succes facil, preferînd dificultatea, profunzimea ideatică, încercînd mereu mai mult, mai înțelept, mai adevărat.

Mică antologie ilustrată a artei tinere

CORNELIA OSECIUC

Iat-o într-o imagine dintr-un film de institut pe actuala actriță a Teatrului bucureștean „Ion Creangă". Sensibilă, plină de farmec și feminitate, dovedindu-și din plin calitățile, vocația artistică, Cornelia Oseciuc a devenit o prezență cu totul remarcabilă cucerind publicul spectator mai ales prin excepționalul film de televiziune „Concertul", în regia lui Viorel Sergovici, transpunere în imagini a sugestiilor unor pagini enesciene. Delicatețea Corneliei Oseciuc, finețea sugerării fac din ea o actriță „făcută" pentru spunerea de poezie, emoționantă în recitaluri alcătuite cu gust și competență.

Stadionul „Memorial Coliseum" din Los Angeles, gazdă a ceremoniei de deschidere a Jocurilor Olimpice '84

Los Angeles '84

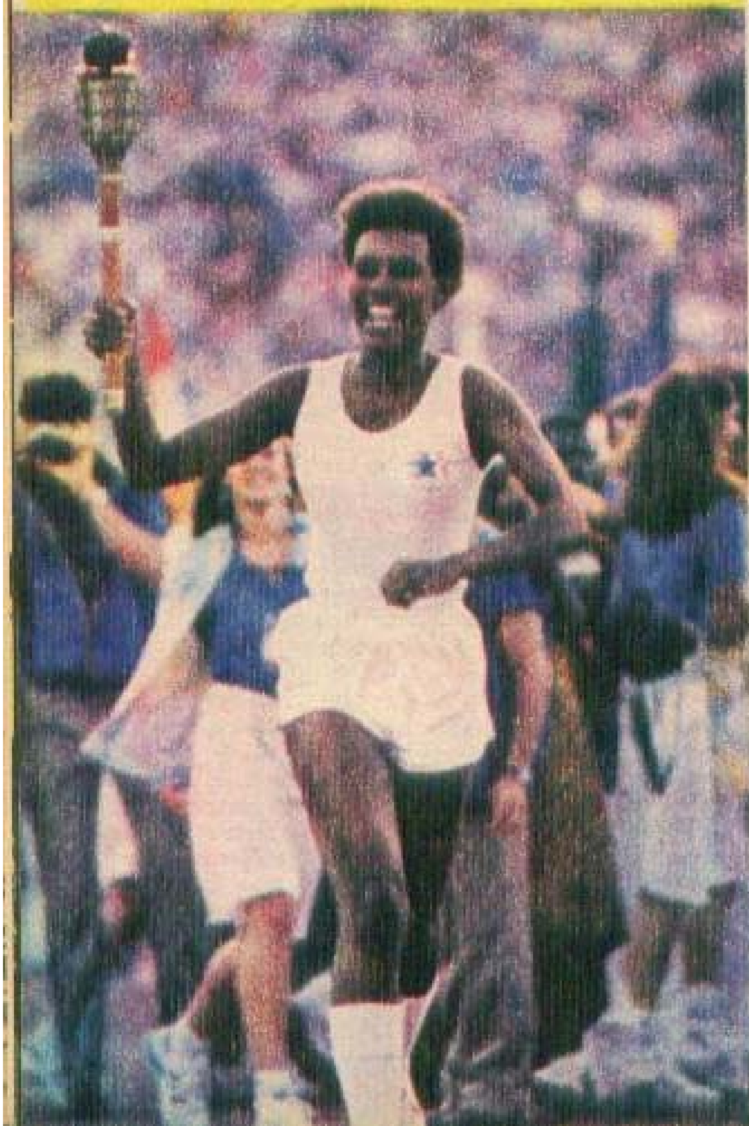
OLIMPIADA-RECORD A SPORTULUI ROMÂNESC

Los Angeles '84. A XXIII-a Olimpiadă de vară ne așteaptă cu brațele deschise, promițîndu-ne căldura Californiei și a californienilor, aurul din „Golden State" și un loc superb, sub soarele care scaldă podiumul de premiere al celei mai mari întreceri sportive internaționale. Vom fi acolo cu toți așii noștri, cu tot ce avem mai bun, pentru a cuceri și a aduce acasă cele mai multe și mai strălucitoare medalii dobîndite vreodată, 53 la număr, primele 20 numerotate în aur olimpic, următoarele 17 în argint și celelalte 16 în bronz. Metale care aduc gloria, medalii care atîrnă greu într-o istorie olimpică românească mereu mai bogată, urcată ca o scară spre piscuri de tineretul sportiv al României socialiste, independent și liber, cutezător și demn, fericit și mîndru. Nicicind n-am trăit o mai mare bucurie olimpică, niciciînd Imnul de Stat al României nu s-a intonat de atîtea ori sub flamura celor 5 cercuri, niciciînd tricolorii noștri nu s-au întors în patrie cu un asemenea tezaur. Acum, în anul aniversar 1984, în anul 40 al libertății noastre și al istoricului Congres al XIII-lea al partidului, cărora sportivii români le-au închinat biruințele lor, alăturîndu-le dragostei nețărmurite și recunoștinței fierbinți purtate conducerii de partid și de stat, tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, pentru condițiile minunate asigurate dezvoltării multilaterale, armonioase, libere și fericite a tinerei generații.

Aplauze furtunoase! Prin fața tribunelor trece delegația olimpică a României!

Flacăra olimpică sosește pe stadion, purtată de nepoata marelui campion care a fost Jesse Owens

DRUM BUN, TRICOLORI!

18 iulie 1984. E ora 7 dimineața și în aeroportul internațional Otopeni nu se vorbește decît despre charterul pentru Los Angeles. În holul aerogării, cei 127 de sportivi români care vor reprezenta România la cea de a XXIII-a ediție a Jocurilor Olimpice de vară trăiesc din plin emoția plecării spre marea competiție pentru care s-au pregătit cu stăruință patru ani bătuți pe muchie. Cu toții visează medalia de aur și cele mai înalte onoruri olimpice, dorindu-și prima treaptă a podiumului de premiere, și imnul României și drapelul tricolor pe înaltul catarg. Emoții, îmbrățișări de rămas bun, urări de succes și, bineînțeles, flori, multe-multe flori. Apoi, decolăm. E ora 9,30...

Vreme de 7 ore, aeronava „Boeing 707", pilotată de comandantul M. Stancu, ne va purta peste Europa și, apoi, peste Atlantic, care se zărește din cînd în cînd, sub noi, printre peticele de nori purtate alene de vînt. Zburăm la 9 500 de metri, cu peste 800 km/h și trăim senzația că sîntem într-un autocar confortabil, care zumzăie molcom, înghițind cu lăcomie distanțele de peste lume. Două mese frugale, cîteva glume bune, venite de la personalul navei, din care fac parte și doi foști sportivi — Gheorghe Bălașa și Gheorghe Bădilaș, — după care oboseala și programul riguros al sportivilor aștern o liniște plăcută, aducînd somnul odihnitor. Pe banchetele din față, șapte fetițe ca șapte pitici murmură și zîmbesc, furate de vise frumoase, ca basmele cu zîne și feți-frumoși, iar lîngă ele, doi antrenori — Adrian Goreac și Maria Cosma —, refac, a cîta oară ? !, planuri de luptă și ordini de intrare în concurs. Gimnastica feminină românească pornește cu

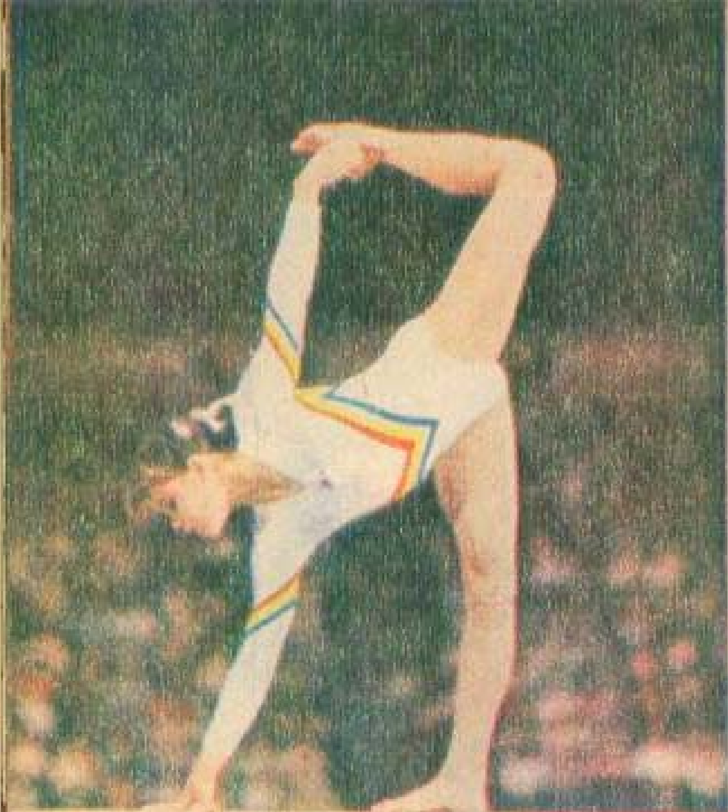
Patru dintre componentele echipei de gimnastică feminină a României, medaliate cu aurul olimpic (de la stînga la dreapta): Laura Cutina, Ecaterina Szabo, Lavinia Agache, Simona Păuca

Doina Melinte trece prima linia de sosire în finala probei de 800 m.

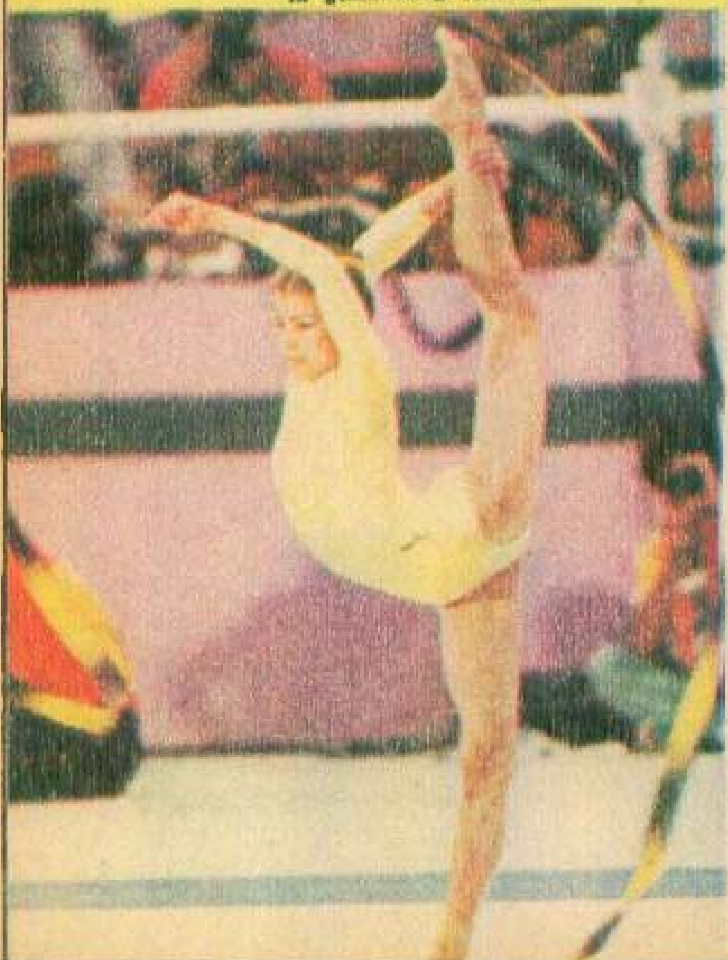
alți copii-minune spre împlinirea marelui vis care este titlul olimpic pe echipe. „Și alte cîteva medalii, dacă se poate de aur", va spune modest profesorul Goreac, un sibian puțin mai înalt decît fetițele pe care le antrenează, dar priceput și harnic ca nimeni altul. Anișoara Cușmir-Stanciu și Vali Ionescu, cele mai bune două săritoare de lungime ale lumii, dorm și ele visîndu-se probabil pe pista de elan de la „Coliseum", unde au promis că se vor afla în frunte, două romînce pe primele două locuri. Și se vor afla !... Simionov cel mic, fratele lui Gicu, antrenorul de astăzi, doarme liniștit cu capul pe umărul lui Patzaichin, un umăr puternic și sigur, lîngă care te simți obligat să fii la fel de tare. Și de campion ! Iar ochii lui Patzaichin, ascunși sub părul țepos, căzut peste frunte, îl privesc tăcuți pe cel care doarme, veghindu-i somnul și odihna, cu grija căpitanului de vas care-și iubește echipajul. Ivan Patzaichin traversează oceanul spre a 5-a lui Olimpiadă, cu gîndul la izbîndă. Va izbîndi din nou !... Toată lumea se odihnește și doar neastîmpărul lui Mircea Frățică stîrnește mirare. Trupul lui oțelit, de judoka, se chircește din pricina unor colici abdominale, făcîndu-l pe Liviu Bors, un asistent medical care poartă cu el experiența a patru Olimpiade, să-i administreze urgent calmantul de rigoare. Adoarme, în fine, și Mircea Frățică, omul care va cuceri prima medalie olimpică din istoria judo-ului românesc...

La ora 16,50 aterizăm la Gander, în Terra Nova. O escală de aproape două ore, în care micuțul aeroport canadian nu reușește să alunge oboseala călătoriei. Și n-am ajuns nici la jumătatea drumului ! Avionul își face plinul de carburant, echipajul se schimbă — noul comandant fiind K.

Simona Păuca, o nouă stea a gimnasticii românești, campioană olimpică la bîrnă

Doina Stăiculescu, vicecampioană olimpică la gimnastică ritmică

Feher —, după care decolăm din nou, pentru a traversa continentul american, de la Atlantic la Pacific. La ora 20,30 survolăm Montrealul, capitala Olimpiadei a XXI-a, supranumită — vă amintiți, desigur — „Olimpiada Nadiei Comăneci", o oră mai tîrziu trecem peste Marile Lacuri, iar la ora zero, după ceasul nostru, rămas pe ora Bucureștiului, vedem dedesubt crestele înzăpezite ale Munților Stîncoși. Încă două ore de zbor și, la 2,10, aterizăm la Los Angeles, trecînd de la noaptea ceasurilor, la după-amiaza încinsă a marelui oraș californian.

LOS ANGELES, ORAȘ OLIMPIC

Așadar, am ajuns! Metropola însorită, întinsă pe un arc de cerc măsurînd 100 de kilometri, înglobează un total de 140 de suburbii, împreună cu care are o populație de 12,4 milioane de locuitori! Al doilea oraș al S.U.A., răbufnit pe verticală cu zgîrie-norii din Downtown și coborît aproape de nivelul mării cu vilele albe, care împînzesc orizontul, ne impresionează și ne fisticește, pentru a ne primi călduros, cu buchete de flori și urări de bun venit. Cartierul general al delegației noastre se va stabili în satul olimpic de la U.S.C. (Universitatea Californiei de Sud), în timp ce „flotilele" caiaciștilor, canoiștilor și canotorilor vor pleca la Lake Casitas, cale de 135 de kilometri, urmînd să locuiască în satul olimpic de la U.S.C.B. (Universitatea californiană de la Santa Barbara). Condiții de cazare fără repros, atmosferă caldă, prietenească, proprie tuturor Olimpiadelor, olimpicilor și satelor olimpice, la care se adaugă solicitudinea „voluntarilor", 60 000 la număr, americani dispuși să-și dăruiască timpul liber pentru reușita Olimpiadei și sejurul cît mai agreabil al olimpicilor. A doua zi facem cunoștință cu bazele sportive, începem să cunoaștem orașul și oamenii săi, antrenamentele demarează din plin, fără a ține cont de diferența de fus orar și, timp de 10 zile, toată lumea va aștepta ziua deschiderii festive a Jocurilor.

28 iulie. Tribunele marelui stadion „Coliseum" se dovedesc neîncăpătoare, în pofida celor 90 000 de locuri de care dispun. Ceremonia de deschidere a Olimpiadei cu numărul 23 e splendidă, oferind publicului și miliardelor de telespectatori un spectacol derulat după ritualul olimpic și completat fericit de fantezia și inventivitatea unor realizatori de marcă. Ca întotdeauna, însă, momentul de vîrf l-a constituit defilarea celor 140 de delegații ale țărilor participante, în rîndul cărora delegația sportivă a României **socialiste** s-a bucurat de o primire impresionantă, pur și simplu ropotele de aplauze și urări de succes izvorîte din inima publicului american umplîndu-ne de mîndrie patriotică. A doua zi întrecerile au demarat.

ECATERINA SZABO

Cunoscînd strălucirea generației de aur a Nadiei Comăneci, școala românească de gimnastică și-a înscris o nouă pagină de referință olimpică la Jocurile Olimpice de la Los Angeles, unde a fost cucerit pentru întîia oară titlul olimpic pe echipe, rezultat datorat unor fetițe cu care ne putem mîndri : Ecaterina Szabo, Simona Păuca, Cristina Grigoraș, Lavinia Agache, Laura Cutina și Mihaela Stănuleț, 6 fetițe de aur, încă 6, după toate cele care au crescut și s-au afirmat sub semnul Nadiei Comăneci și care s-au numit Teodora Ungureanu, Rodica Dunca, Dumitrița Turner sau Emilia Eberle, ca să le amintim pe numai cîteva.

Acum, la Los Angeles, a fost rîndul Ecaterinei Szabo să strălucească și să cucerească nu mai puțin de 4 medalii de aur, celei de la echipe adăugîndu-i-se titlurile olimpice la bîrnă (împreună cu Simona Păuca), sol și sărituri.

Născută la Zagon-Covasna, la 22 ianuarie 1967, Cati Szabo măsoară 1,45 m înălțime și cîntărește 37 kg. A început gimnastica în 1974, la C.S. Onești, sub îndrumarea antrenorilor Maria Cosma și Mihai Agoston, continuîndu-și apoi pregătirile, pînă în prezent, cu antrenoarea Maria Cosma, care activează la lotul olimpic, împreună cu profesorii Adrian Goreac și Octavian Belu. Legitimată din 1980 la clubul „Cetate" din Deva, Ecaterina Szabo s-a afirmat pe plan internațional întîi ca junioară, cucerind titlurile de campioană europeană absolută la Lyon (1980) și Ankara (1982), pentru a urca apoi, vertiginos, treptele consacrării. Dublă campioană continentală la C.E. de senioare de la Göteborg (sol și paralele) și campioană mondială la sol, la C.M. de la Budapesta, Cati are, de asemenea, în palmares o serie întreagă de alte medalii de argint și bronz, mondiale și europene. Marele ei vis rămînea însă arena olimpică, în care a debutat acum, la Los Angeles, pentru a reuși să confirme o valoare foarte ridicată prin care se afirmau, de fapt, tradițiile școlii românești de gimnastică.

Aur la dublu vîsle, cu echipajul României, Popescu — Oleniuc

Din trio-ul favoritelor în cursa de 3 000 m, romînca Maricica Puică va cuceri medalia de aur

IVAN PATZAICHIN

Născut în decorul de basm al Deltei, la 26 noiembrie 1949, măsurînd 1.78 și cîntărind 77 kg, Ivan Patzaichin, cel care poartă, de exact 16 ani, drapelul „Flotilei de aur" a caiacelor și canoelor românești, este una dintre figurile legendare ale sportului nostru. La numai un an după ce poposea în București, legitimîndu-se la clubul Dinamo, Patzaichin culegea la Ciudad de Mexico primul său aur olimpic, cucerit cu Serghei Covaliov, în proba de canoe dublu 1 000 m. De-atunci și pînă acum, în tezaurul de medalii adunate, de-a dreptul incredibil, de acest mare campion, s-au adăugat absolut toate performanțele de răsunet posibile: titluri europene, mondiale și olimpice, medalii de aur, de argint și bronz, victorii în mari regate internaționale (în absolut toate, adică !), victorii balcanice și, bineînțeles, un șir neîntrerupt de victorii republicane. Prezent la nu mai puțin de 5 ediții ale Jocurilor Olimpice, Ivan Patzaichin a strălucit atît în proba de simplu, cît și în cea de dublu, unde a schimbat, de-a lungul anilor, trei parteneri, cu toții veniți alături de el, bucurîndu-se de glorie și retrăgîndu-se apoi din activitate, cum a fost cazul cu Serghei Covaliov și Petre Capusta.

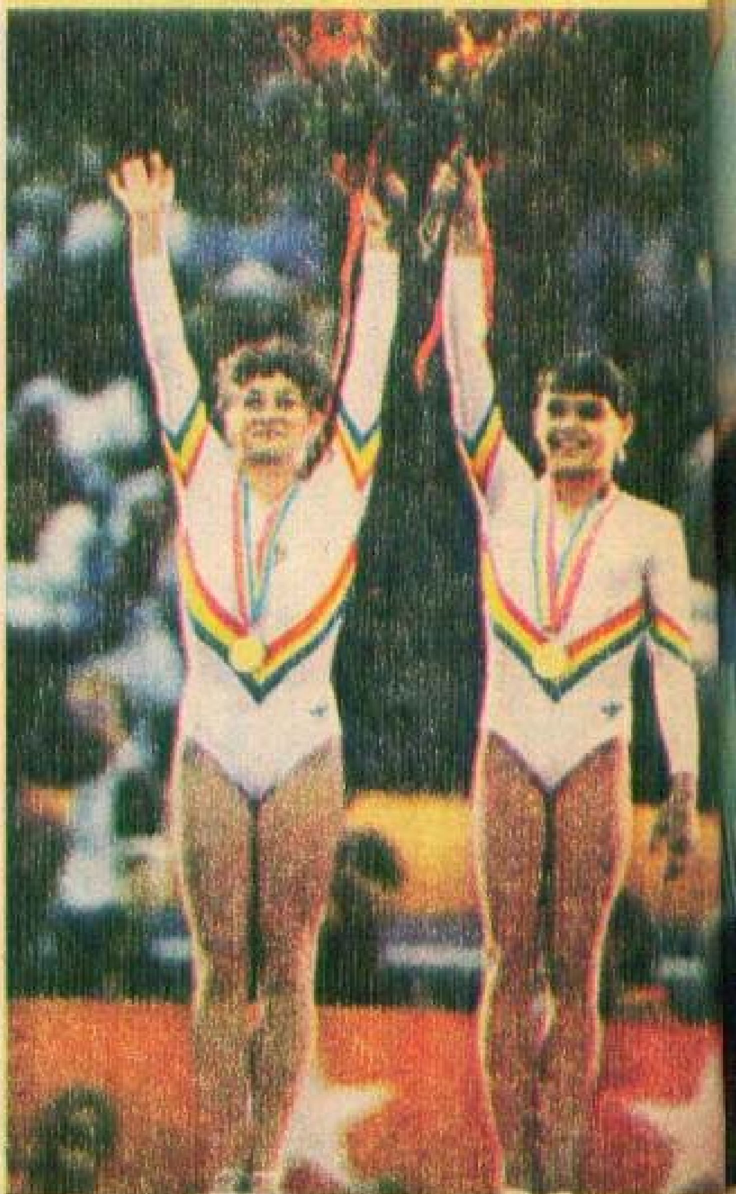
Acum, la Olimpiada californiană, Ivan Patzaichin a ieșit pe apele de la Lake Casitas cu gîndul la ultima lui medalie olimpică de aur. Ajunsese în prag de 35 de ani și găsise că a venit vremea să urce pe mal, pentru a deveni antrenor și a făuri, la rîndul său, alți mari campioni ai flotilei românești. Nu înainte, însă, de a-și fi spus, cu măreție și dîrzenie exemplară, ultimul cuvînt, purtîndu-și canoea de aur spre cel de-al patrulea titlu olimpic din carieră, pe care l-a cucerit cum nu se putea mai clar, în aceeași probă de canoe dublu — 1 000 m în care cunoscuse, cu 16 ani în urmă, cel dintîi mare succes al vieții lui.

Trei săptămîni mai tîrziu, într-o seară de vară petrecută sub cerul Stațiunii tineretului de la Costinești, Ivan Patzaichin și-a anunțat retragerea din activitate.

O canoe de neînvins: Ivan Patzaichin — Toma Simionov

Alături, pe prima treaptă a podiumului de premiere, Ecaterina Szabo și Simona Păuca

Sare Anişoara Cuşmir-Stanciu, recordmana lumii, medaliată cu aur şi la J.O. '84

Elena Horvath — Rodica Arba, campioane la schif 2 f.c.

ANIŞOARA CUŞMIR-STANCIU

Născută la Brăila, la 29 iunie 1962, măsurind 1,73 m şi cintărind 66 kg, Anişoara Cuşmir-Stanciu este, fără îndoială, una dintre cele mai strălucitoare campioane ale atletismului românesc şi internaţional. De aproape trei ani, ascensiunea ei spectaculoasă şi duelul devenit tradiţional cu nu mai puţin valoroasa Vali Ionescu au făcut ca recordul mondial al probei de săritură în lungime să ajungă în prag de 7,50 m, iar marile competiţii internaţionale să fie dominate, în mod firesc, de această stea care a strălucit şi pe firmamentul Olimpiadei de la Los Angeles.

Debutînd în atletism la Clubul sportiv şcolar din Brăila, Anişoara a pornit spre recordul mondial de lungime de la numai 5,98 m (1978), primii ei paşi fiind îndrumaţi de antrenorul Ioan Leu. Evoluţia performanţelor va fi, apoi, constantă şi spectaculoasă, de la an la an: 5,99 m (1979), 6,53 m (1980), 6,91 m (1981), creşterile substanţiale fiind puse şi pe seama faptului că Anişoara a trecut ulterior sub îndrumarea antrenorului emerit Ion Moroiu. Adevărata „explozie" a atletei brăilence, transferată la Craiova şi activind în prezent la Steaua, a fost marcată în 1982. În memorabilul concurs desfăşurat pe stadionul „23 August", Anişoara a doborît recordul mondial, cu o săritură de 7,15 m, pentru ca, un sfert de oră mai tîrziu, Vali Ionescu să-i amelioreze performanţa, sărind 7,20 m! Şi a fost nevoie de încă un an, pentru ca Anişoara Cuşmir-Stanciu să reintre în posesia recordului lumii, stabilit la 1 august 1983 la fantasticul rezultat de 7,43 m! Campioană mondială universitară la Edmonton, cu 7,06 m, vicecampioană a lumii, cu 7,15 m, Anişoara a devenit — pe stadionul „Memorial Coliseum" din Los Angeles — şi campioană olimpică, realizînd 6,96 m, într-o săritură în care trecuse vizibil dincolo de... 7 m! În palmaresul ei, unde mai figurează o medalie de argint europeană şi un „argint" universitar, urmează să intre, în viitor, titlul de campioană a lumii.

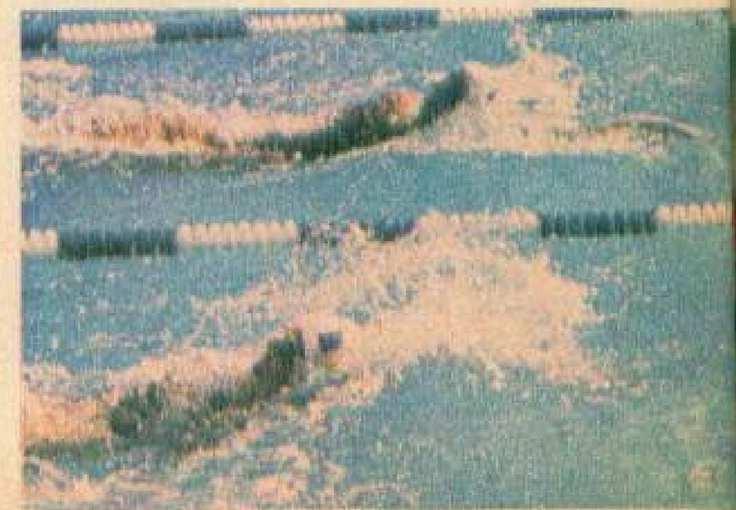
DE 20 DE ORI AUR OLIMPIC ROMÂNESC

Ne-ar trebui, probabil, cel puțin jumătate din paginile acestui almanah pentru a rememora cum se cuvine, la cele mai înalte cote de intensitate și bucurie, medaliile de aur cucerite de sportivii României socialiste la Olimpiada californiană. Mai mult ca oricînd, performerii noștri s-au întrecut pe ei înșiși, strălucind și dînd strălucire întrecerilor olimpice, în discipline de cea mai largă audiență, cum sînt gimnastica feminină și atletismul, pentru a reuși performanțe absolut remarcabile și în alte sporturi, ca schiful, caiacul și canoea, halterele, luptele greco-romane. Pe tabloul de onoare al acestei Olimpiade și, implicit, în cartea de aur a istoriei Olimpiadelor moderne, s-au înscris la Los Angeles și numele sportivilor români, ale altor sportivi români, care au știut să preia, să apere cu splendid patriotism și cu înalt devotament tradițiile sportului românesc, urcîndu-le pe culmi neatinse încă pînă acum. Am cucerit, în premieră absolută, titlul de campioni olimpici la gimnastică fete, în concursul pe echipe, am reeditat splendide succese individuale în finalele pe aparate, am cucerit 5 medalii de aur din 6 posibile în cursele decisive de canotaj feminin, am reeditat mari victorii olimpice la lungime fete și canoe 2—1 000 m, am deschis drum de victorii la caiacul feminin, la haltere și alte două probe atletice (800 și 3 000 m), ca și la canotaj masculin. Nume cum sînt acelea ale gimnastelor Ecaterina Szabo și Simona Păuca, ale atletelor Anișoara Cușmir-Stanciu, Doina Melinte și Maricica Puică, ale canoiștilor Ivan Patzaichin — Toma Simionov, ale halterofililor Vlad Nicu și Petre Becheru, ale luptătorilor Ion Draica și Andrei Vasile, ale schifistelor din probele de simplu, 2 f.c., 2 v, 4+1 vîsle, și 4+1 rame, ale schifiștilor din 2+1 și caiacistelor din ambarcația de 4 vor rămîne întipărite cu litere de aur în istoria sportului românesc, cum de aur au fost victoriile și medaliile lor, cucerite cu prețul unor eforturi admirabile în arenele olimpice ale Californiei. 20 de medalii de aur au cucerit re-

prezentanții noștri la această a XXIII-a Olimpiadă, 20 de titluri neprețuite, care se constituie într-un record superb, dăruit din inimă patriei și partidului, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele țării. Și ce putea fi mai frumos, mai grăitor și mai cald decît gestul olimpicilor români de a dedica excepționalele rezultate pe care le-au obținut în îndepărtata Californie celor două mari evenimente aniversare din viața patriei și a poporului nostru: a 40-a aniversare a Eliberării și Congresul al XIII-lea al partidului!

LOCUL 2 ÎNTRE 140 NAȚIUNI ALE LUMII!

Nu noi am inventat clasamentele, ci noțiunea însăși de sport și de întrecere sportivă, așa că, acolo unde fiecare concurent visează un loc pe podiumul laureaților și unde fiecare echipă e dornică de medalii, a apărut, în cel mai firesc mod, și clasamentul pe națiuni. Ei bine, iată, în acest clasament al clasamentelor, top al topurilor, cîntărit și ierarhizat după „greutatea în aur olimpic", delegația sportivă a României socialiste s-a situat pe locul 2, între cele 140 de națiuni participante la Olimpiada de la Los Angeles. Înaintea noastră, doar țara gazdă, S.U.A., iar înapoi, la mai mică sau mai mare depărtare, alte 139 de națiuni ale lumii, pe care le-am depășit în cel mai sportiv și mai fair-play mod posibil, probîndu-le capacitatea tineretului nostru, valoarea sa de excepție, nivelul de permanentă și spectaculoasă creștere a mișcării sportive românești. Și, e bine să spunem, cele 20 de medalii de aur care ne-au situat pe acest loc secund de mare prestigiu internațional puteau fi și mai multe. Luptătorul Ilie Matei a pierdut aurul olimpic cu numai 30 de secunde înainte de a-l fi putut cuceri, atleta Mihaela Loghin s-a văzut despărțită de aurul olimpic pentru un singur centimetru, în ultima încercare a probei de aruncare a greutății, gimnastele Doina Stăiculescu și Ecaterina Szabo s-au aflat la distanța minimă — 5 sutimi — de titlurile olimpice absolute, iar șirul exemplelor ar putea să continue, la fel de grăitor,

cu proba feminină de 1 500 m, cu meciul cîştigat, pe care l-a... pierdut (la masa verde) luptătorul Ştefan Rusu, cu titlul olimpic avut în buzunar de Corneliu Ion sau cu meciul handbaliştilor, în compania Iugoslaviei, pierdut in extremis, cu o aruncare de la 7 m, cînd ne aflam în inferioritate numerică. Sigur, se putea, se putea mai mult adică, dar aici, în arena olimpică, unde echilibrul de forţe e întotdeauna remarcabil, contează, faţă dovezi de netăgăduit, cifrele cele mai mici!

SPRE CASĂ, CU GLORIE OLIMPICĂ

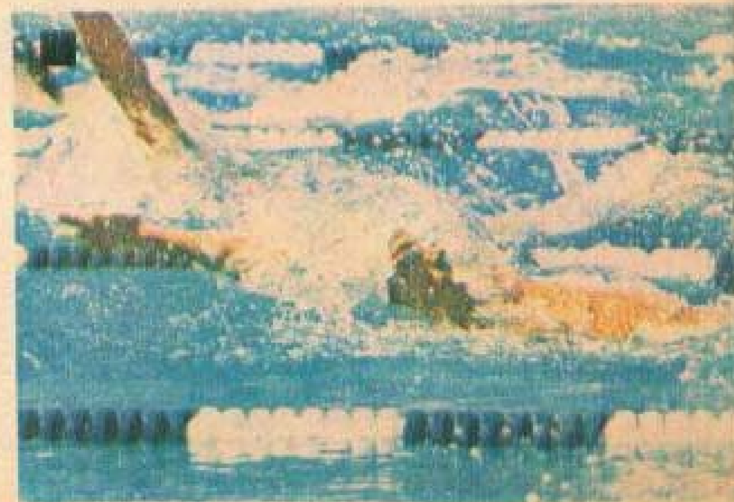
13 august, 1984. La ora 17.10, avionul românesc care ne va purta înapoi, spre patrie, decolează lin de la Los Angeles şi-şi leagănă o clipă aripile argintii, în semn de bun rămas făcut capitalei olimpice '84 şi oamenilor săi, care ne-au devenit prieteni. La bordul „Boeing-ului" nostru, stewardesele ne întîmpină cu ii româneşti şi flori aduse de-acasă, de la Codlea, şampania de Panciu se revarsă în pahare şi se închină cu drag pentru superba împlinire. Voia bună şi medaliile olimpice cu care ne grăbim spre ţară ne vor întovărăşi pe drumul de întoarcere, cale de peste 16 ore de zbor. Un zbor neasemuit de frumos, care se încheie la fel de lin ca decolarea, pe pista de beton a Otopenilor, unde inimile calde şi florile purpurii şi îmbrăţişările şi lacrimile de bucurie şi felicitările se revarsă peste cei care poartă pe piepturi, strălucitoare, medaliile olimpice cucerite pentru România. Au fost şi lacrimi, sigur că au fost, lacrimi de supremă fericire, de fericirea datoriei împlinite, iar cîteva zile mai tîrziu, la marele August 23, al 40-lea August al Libertăţii noastre, olimpicii români au trecut mîndri şi recunoscători prin faţa tribunei oficiale, purtînd pe frontispiciul carului alegoric cele mai fierbinţi cuvinte pe care le purtau în suflete: „Mulţumim din inimă tovarăşului Nicolae Ceauşescu, pentru condiţiile minunate create dezvoltării sportului românesc".

Grupaj realizat de HORIA ALEXANDRESCU
Fotografiile: DANIEL MOTZ

Un autor, o poezie

Doină

Cit românul încă are
Carpații toți în picioare
O ține așa-nainte
Și de-i frig și de-i fierbinte.

Numai nu vă săturați
Domnilor de la Carpați
De sărutul de pe buze
Și de visele confuze.
Cui îi trebuie să aibă
Dor în noi mereu să fiarbă
Dorul de nedumerire
Și oleacă de iubire.
Coapse domnilor — neantul !
Să-și lasă din minți Levantul
De cite stafii ne fierb
În acest ținut superb
Pe unde căzură-n transă
Imperii în avalanșă
Unde oricum ar fi fost
De-un amor tot făceam rost
De-un amor de o iubire
De-o vastă nemărginire
Și de-un cintec arză-l focu
Ce ne-a îmblinzit norocu.
Cit românul încă are
Carpații toți în picioare
O ține așa-nainte
Și de-i frig și de-i fierbinte

Cintec sfint bărbaților
Din culmea Carpaților
Că iubim ah ? 'tu-i amaru
Și cu litra și cu caru
Și-o ținem una și bună
Actuală și străbună.
Cit vom fi tot bine iese
Avem toate pe alese
Avem viață cit încape
Și moarte pe săturate
Că tot ea divina sfintă
Blindă ne binecuvintă.
Țara asta țara țara
Ne-a umplut de dor cămara
Ne-a umplut de lacrimi sinul
Poate că așa-i românul
Amărit de foc de aur
Înrobit la un tezaur
Cărui numai moartea viața
Îi sporește-n veci dulceața :
Țara asta țara țara
Rodnica și milenara.
Cit românul încă are
Carpații toți în picioare
O ține așa-nainte
Și de-i frig și de-i fierbinte.

DUMITRU TITUS POPA

Culorile patriei

Binecuvintă, patrie de singe
Eroii tăi cu minți și miini dibace,
Bravi scutieri de țară și de pace
Căzuți în lupta pentru-un singur verb :
a-nvinge.

Binecuvintă, patrie de piine
Lanul de aur tăinuind carate
Și brațele de muncă încordate,
Scoțind din ieri pe astăzi pentru miine.

Binecuvintă, patrie de visuri
Și pacea și belșugul, marea luptă —
Pecetea trinitară pe înscrisuri
Într-o istorie umană neîntreruptă.

NICOLAE ROTARU

Iubirea pierdută

Te prefaci evident sub acele pinilor
în octombrie (cind poate
eleatul își zbirniie arcul)
ca să revii : îți prevăd
figura contrariată de lipsa
mirării mele — ai scos
mitraliera de buzunar te-ai aruncat
înaintea trenului a salvării
sub zidul ce se prăvale...
oricum
cu hotărirea ta de soldat al iubirii
(un perpetuum mobile vechi
de cind lumea)
nu știi
există o-încremenire în toate
în colindele ce se-ndepărtează spre noapte
în mașina de noapte spre stația terminus
în noaptea căzută de secole-n cerc
(are dreptate bătrinul acela cumplit
în elea nimic nu se mișcă)

TOMA ROMAN

Joc

„Eu nu strivesc corola de minuni a lumii"
L. BLAGA

Sorbind cu roua duh de zori, urcam
Eternul munte și tăgăduind
Cuvintul îi rostea ca pe un murmur
De gind, ecou pulsind din alte sfere

Alături tu dogoritoare umbră.
Chipul pierdut în ochii tăi privindu-mi
Lumini albastre am zărit arzind
Pe fruntea mea — un cer înalt de flăcări
Și am șoptit : sint eu sau tu minunea ?

Și fruntea se nedumeri, strivind
În cutele de gind primele stele.

DOMNIȚA VĂDUVA

Rugă

Și lasă să-ți ghicesc ochiul
bănuitul loc umblat de corăbii
Și nu mă aminti mereu vagului
Să mă desfigureze

LEONTINA NEDELCU

dosarele A.I.T.

„Întreaga pregătire și desfășurare ale Anului Internațional al Tineretului trebuie să ducă la intensificarea participării tinerei generații din Europa și din toate țările lumii la eforturile generale pentru soluționarea marilor probleme ale epocii noastre, pentru făurirea unei lumi mai drepte și mai bune, a păcii și colaborării."

NICOLAE CEAUȘESCU

O inițiativă care a cucerit lumea

1985 este pentru Organizația Națiunilor Unite un an aniversar: se împlinesc patru decenii de la crearea forumului mondial. Se împlinesc totodată două decenii de cînd Adunarea Generală a adoptat primul său document privind tînăra generație. De fapt, se poate spune că interesul instituționalizat al Națiunilor Unite față de vasta și complexa problematică a tineretului contemporan datează de atunci, din 1965, an în care era adoptată cunoscuta **„Declarație cu privire la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare"**. Inițiatoarea acestei rezoluții cu valoare de pionierat — România socialistă. Coincidența datelor calendaristice face ca, la exact două de-

cenii, în 1985, să fie marcat la scară mondială Anul Internațional al Tineretului, proclamat de Adunarea Generală în urma tot a unei inițiative a țării noastre. Acolada temporală prefigurată de cele două date înscrie o perioadă în care România s-a numărat printre cei mai activi promotori ai problematicii de tineret la O.N.U. și în alte forumuri internaționale. Circa 30 de rezoluții la care România a fost autor sau coautor au îmbrățișat, în toți acești ani, sub multiplele sale aspecte, dosarul complex al generației viitorului. Așadar, **o activitate intensă, susținută, inspirată de autenticul umanism revoluționar ce caracterizează întreaga politică a partidului și statului nostru promovată cu strălucire de tovarășul Nicolae Ceaușescu, o activitate luminată de grija cu adevărat părintească față de tînăra generație a țării și a lumii, de grija pentru viitorul de pace și progres al umanității.** Proclamarea Anului Internațional al Tineretului, sub generoasa deviză „Participare — Dezvoltare — Pace" încununa astfel o muncă de ani și ani de defrișare perseverentă a noi și noi spații angajînd destinele tinerei generații. Iată de ce se poate afirma cu deplin temei că Anul Internațional al Tineretului cristalizează — la nivelul preocupărilor și politicilor recomandate în documentele O.N.U. legate de această amplă manifestare — pentru întîia oară — grație în mare măsură contribuției românești, o viziune globală, coerentă, realistă asupra condiției și statutului tineretului contemporan, privit ca o importantă forță socială, asociată firesc proceselor novatoare, eforturilor de pace, progres și echitate ale umanității. Din această perspectivă, A.I.T. va trebui să se constituie într-un cadru fertil chemat să contribuie la sensibilizarea guvernelor, opiniei publice, factorilor cu responsabilități în domeniul tineretului, la nivel național și internațional, în legătură cu problematica acestuia, să contribuie la promovarea intereselor și opțiunilor fundamentale ale tinerei generații, la mobilizarea mai amplă a tineretului în lupta pentru înnoiri, pentru pace, colaborare și progres.

De ce un An Internațional al Tineretului?

De ce un An Internațional al Tineretului, care sînt argumentele ce au determinat comunitatea mondială să-și concentreze atenția asupra acestui spațiu atît de complex pe care-l oferă problematica tinerei generații contemporane sînt întrebări ale căror răspunsuri ni le pun la îndemînă viața, starea planetei în acest ultim pătrar de mileniu. Dosarele pe care le deschidem în acest număr al almanahului nostru își propun astfel radiografierea unor stări de fapt definitorii asupra condiției actuale, statutului, năzuințelor firești ale tineretului lumii contemporane, privit ca o importantă forță socială, asociată, prin calitatea sa de nouă generație, de generație a viitorului, tuturor proceselor novatoare, pe plan național și internațional, eforturilor de mai bine pe care le desfășoară popoarele planetei noastre. O generație dornică — am spune chiar vital interesată — să-și facă auzit cuvîntul, să participe în calitate de subiect, direct implicat, la modelarea acelui viitor în care datele biologice o obligă să trăiască. Iar dacă informațiile sintetice pe care le vom oferi cititorilor vor releva, așa cum se va vedea, o serie de puncte comune tuturor

tinerilor legate de dorința de participare activă la procesele economice, politice și sociale din fiecare țară sau pe plan mondial, aceasta nu va face decît să argumenteze o dată în plus oportunitatea Anului, oportunitatea și marea actualitate ale devizei alese pentru A.I.T. : Participare—Dezvoltare—Pace. O deviză ce definește cît se poate de fidel opțiunile fundamentale ale generației viitorului. Așadar, de ce un An Internațional al Tineretului și de ce această deviză ? Pentru că :

1. Tineretul nu reprezintă doar un important segment al populației planetei noastre — conform datelor O.N.U. care include în categoria tineret persoanele cuprinse în grupul de vîrstă de la 15 la 24 de ani, în lume existau în 1980 857 milioane de tineri, iar în 1991, numărul acestora se estimează că va crește pînă la un miliard — dar și o forță socială importantă, caracterizată prin angajare, prin militantism politic, prin dorința și interesul de a participa activ la viața politică, economică, socială, de a determina adoptarea unor decizii în conformitate cu năzuințele sale, cu comandamentele viitorului de pace și progres al umanității. Realitatea demonstrează însă că, pînă în prezent, într-un mare număr de țări, problemele specifice ale tineretului rămîn în continuare o... problemă, că, exceptînd țările socialiste, tinerilor le sînt refuzate sau nu li se pot asigura o serie de drepturi fundamentale cum sînt dreptul la educație, la formare profesională, la muncă, dreptul de a participa la decizie. Este o apreciere tot mai larg răspîndită și susținută cu argumentele unor cercetări sociologice serioase că tineretul, prin condiția sa de generație la începutul vieții, este una dintre categoriile cele mai expuse la fenomenele negative ce se înregistrează pe plan politic, economic și social. Așa cum relevă un studiu elaborat de UNESCO, tinerii sînt și vor fi și în viitor — în absența unor măsuri și programe hotărîte menite a le ameliora situația — primele victime ale stagnării sau recesiunii economice, ale perpetuării sau agravării flagelului subdezvoltării. Același studiu apreciază că în cursul acestui deceniu cuvintele cheie ale vieții tinerilor vor fi penuria, șomajul, supra-calificarea, în sensul inadecvării dintre pregătirea dobîndită și ofertele de pe piața forței de muncă, dar și subcalificarea — datorată îndeosebi în țările în curs de dezvoltare insuficienței fondurilor pentru dezvoltarea învățămîntului — atitudine defensivă, pragmatism și chiar subzistență și supraviețuire.

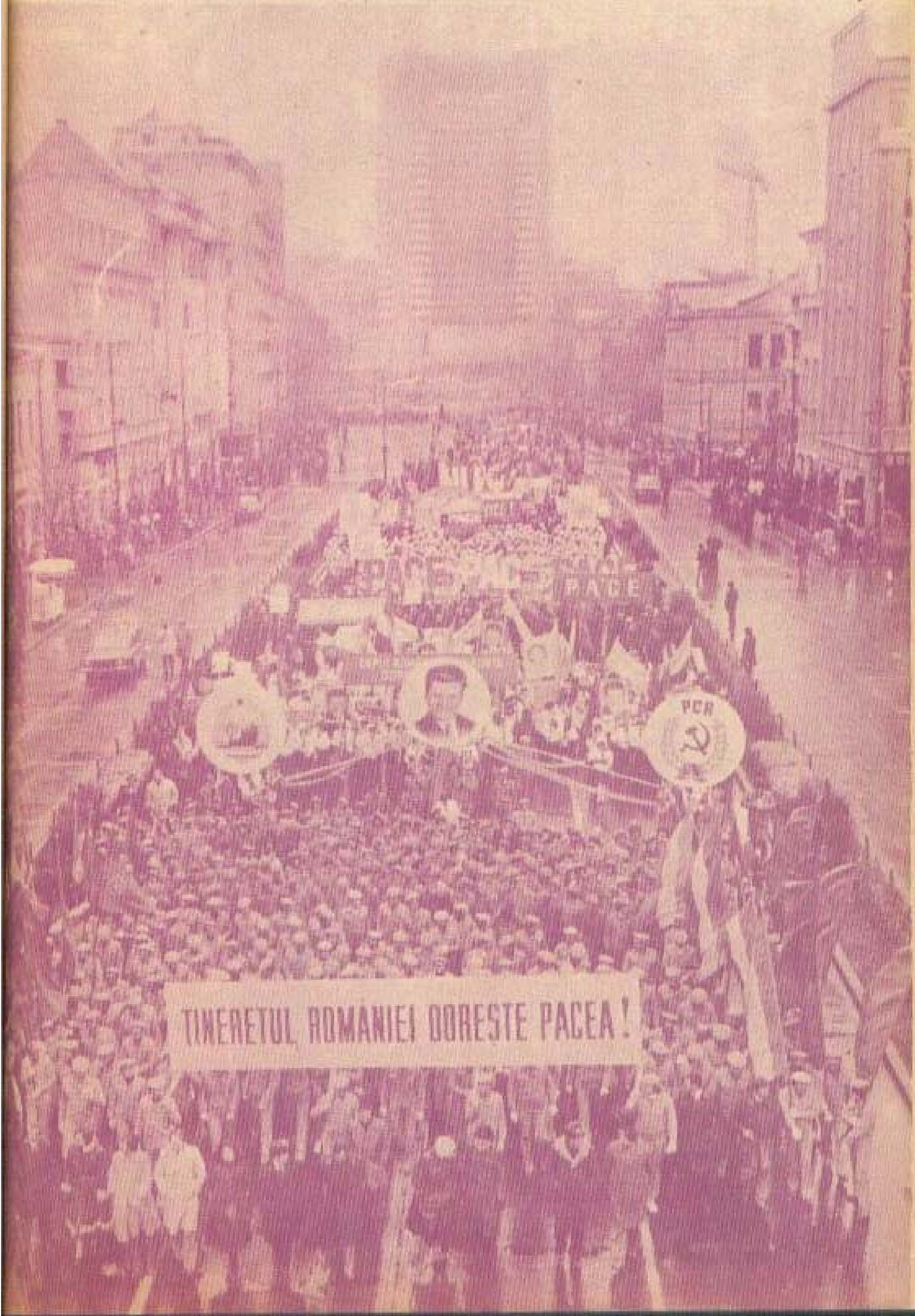
Unul dintre cele mai acute fenomene ce afectează tineretul contemporan este fără îndoială șomajul. În țările industrializate membre ale O.E.C.D., din cele peste 24 milioane de șomeri, aproape 50 la sută sînt tineri. Situația este deosebit de gravă în țările sărace ale planetei. Starea de subdezvoltare moștenită din perioada dominației coloniale, agravată de fenomenele crizei economice mondiale, de inechitățile din relațiile internaționale afectează nu numai exercitarea dreptului la muncă pentru sute de milioane de oameni, în mare parte tineri, dar pun sub semnul întrebării înseși viața, sănătatea unei importante părți din populația acestor țări — tinerii și copiii fiind principale victime ale foametei, maladiilor sărăciei, analfabetismului.

În aceste condiții, cînd pentru eșaloane impresionante de tineri a putea termina o școală, a se putea integra în muncă, a-și cîștiga existența sînt probleme adeseori insurmontabile, adoptarea și aplicarea unor programe menite a ameliora condiția tinerei generații, a-i asigura condiții mai generoase de participare la viața economică și socială se înscriu ca obiective de majoră importanță, care trebuie să focalizeze preocupările privind tineretul la nivel național și internațional. Fie și numai aceste cîteva considerațiuni sînt în măsură să acrediteze valabilitatea, oportunitatea înscrierii **participării generației viitorului la procesul dezvoltării** ca unul dintre obiectivele centrale ale Anului Internațional al Tineretului.

În acest sens, cuvintele rostite de președintele Nicolae Ceaușescu încă în 1970, de la tribuna Adunării Generale a O.N.U., relevă, o dată în plus, perfecta cunoaștere a opțiunilor majore ale tinerilor ; se subliniază încă de atunci necesitatea asigurării participării active a tinerilor la modelarea prezentului și viitorului umanității : **„Dorința de a construi o lume în care oamenii să se bucure pe deplin de roadele civilizației moderne, să fie eliberați de perspectiva războaielor este sursa principală a mișcării contemporane a tineretului. Consider că tineretul trebuie ascultat și trebuie să aibă un cuvînt greu de spus în organizarea vieții sociale de mîine. Se cer create condiții ca tineretul să poată participa mai activ la viața socială, să-și poată manifesta energia în direcția perfecționării societății umane, a înfăptuirii idealurilor de dreptate, libertate și bunăstare ale întregii omeniri".**

2. Pacea și problemele tineretului sînt de nedespărțit, se arată într-un document al O.N.U. consacrat Anului Internațional al Tineretului. Aceasta nu numai pentru că, fără excepție, în toate conflictele pe care le-a cunoscut istoria a devenit o nefastă regulă ca tinerii să dea cel mai greu tribut de sînge, cele mai grele jertfe de vieți omenești. Astăzi, prin puterea înfricoșătoare a armelor acumulate în arsenalele Terrei, este amenințată viața tuturor tinerilor, este pus sub semnul întrebării însuși viitorul civilizației umane. Cel mai scump drept al ființei umane se află astăzi pus sub semnul amenințării cu distrugerea într-o catastrofă nucleară. Interesul vital al tinerilor pentru apărarea vieții și păcii, pentru încetarea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, este dictat, totodată, de uriașa risipă de valori umane, materiale și financiare pe care o presupune competiția militară actuală. Tinerii sînt conștienți că astăzi, cînd sînt atîtea probleme economice și sociale nerezolvate, reducerea bugetelor militare, canalizarea sumelor astfel eliberate spre sectoare ale activității pașnice ar avea un rol determinant în ameliorarea situației a milioane și milioane

de tineri de pe planeta noastră, ar facilita lansarea unor programe eficiente de combatere a șomajului, ar contribui la dezvoltarea învățămîntului și culturii, la eradicarea foametei, bolilor și analfabetismului. Iată de ce **Pacea**, înscrisă și în deviza **A.I.T.** — **reprezintă un obiectiv major al mobilizării tot mai ample a tinerei generații contemporane**, care nu mai vrea să asiste pasiv la continuarea cursului periculos al evenimentelor de pe arena mondială spre confruntare și distrugere, care vrea să investească prezentul și viitorul în care va trăi cu valențele înțele-

Armele — uriașă amenințare la adresa prezentului și viitorului tinerei generații

Întotdeauna, în decursul întregii istorii a omenirii, tinerii au fost primele victime ale războaielor. Astăzi, un eventual război, purtat cu mijloacele nucleare existente, ar face inoperant orice calcul privind numărul de vieți tinere ce ar fi secerate în hecatomba atomică. Un război nuclear ar anihila însăși noțiunea de viitor, ar duce practic la pieirea civilizației umane, la dispariția vieții de pe planeta noastră. Acest sumbru adevăr este bine cunoscut de mase tot mai largi ale tinerei generații contemporane. Iar conștiința uriașului pericol care amenință întreaga planetă, dorința tinerilor de a participa activ la eforturile vizind apărarea dreptului suprem la viață se află la originea mobilizării fără precedent a acestora în lupta pentru încetarea cursei aberante a înarmărilor, pentru dezarmare și pace. Angajare care-și găsește un fertil cîmp de afirmare în această perioadă, de intense pregătiri pentru marcarea A.I.T.

Dar iată cîteva repere dintr-un scenariu-avertisment publicat de revista americană „Newsweek". O mînă criminală a apăsat pe buton. Consecințele? „Pe o rază de două mile în jurul fiecărui crater, temperatura va arde tot ceea ce este viu, iar presiunea va pulveriza cea mai mare parte a construcțiilor din cărămidă, lemn și piatră. Pe o rază de patru mile, toți cei ce au supraviețuit loviturii inițiale vor suferi arsuri de gradul trei, iar obiectele expuse vor lua foc. Pe o rază de șapte mile, presiunea va arunca un adult de perete cu o forță de 2—3 ori mai mare decît forța gravitațională și va proiecta dărîmăturile cu o viteză de pînă la 100 de mile pe oră. Pe o rază de nouă mile, oamenii aflați sub cerul liber vor suferi arsuri de gradul doi, căldura va aprinde frunzișul uscat, iar ferestrele vor exploda precum floricelele de porumb. Cei aflați pe o rază de 30 de mile pot fi orbiți parțial sau total, ca urmare a unei singure priviri asupra exploziei. Un alt pericol provine din căderile radioactive, deoarece rămășițele sînt ionizate de ciuperca radioactivă și revin pe sol. Căderile radioactive răspîndesc o radiație de 1 000 rem (de două ori mai mult decît doza mortală) într-o zonă lată de 200 mile și lungă de 650 mile. În total, în primele zile, numărul victimelor se poate ridica la 2—20 milioane persoane...". Să mai adăugăm că armele existente astăzi în arsenale au o asemenea putere explozivă, încît fiecărui cetățean al planetei îi revin 15 tone TNT. În condițiile în care 300 de grame de exploziv sînt suficiente pentru a omorî un om. Cursa înarmărilor a reușit ilogica, absurda performanță de a putea asigura uciderea... de mai multe ori, a fiecărei ființe umane.

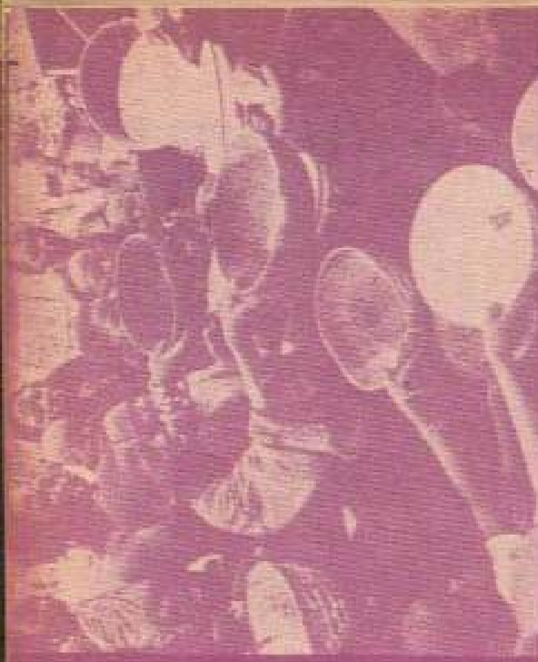

ECHIVALENȚE CARE ACUZĂ

• Lichidarea flagelului foametei, care afectează în prezent sute și sute de milioane de oameni, de tineri din zonele subdezvoltate ale planetei ar putea fi eradicat prin renunțarea la construirea unui nou sistem de arme nucleare. În timp ce anual mor de foame peste 17 milioane de copii, în lume se irosesc zilnic pentru înarmări peste două miliarde dolari

• Canalizarea spre destinații pașnice a uriașelor fonduri consacrate înarmărilor ar putea, printre altele, să conducă la soluționarea unora dintre cele mai grave flageluri ale vremurilor noastre, șomajul, care în țările membre ale O.E.C.D. afectează circa 25 milioane de oameni, în mare parte tineri

• Un singur port-avion, așa cum este cel din fotografie — costă tot atît de mult cît ar reprezenta construirea a 150 000 de apartamente dotate cu tot confortul

• Cu sumele alocate pentru întreținerea și echiparea unui singur soldat pe timp de un an s-ar putea asigura școlarizarea unui număr de 80 de copii. Aceasta în condițiile în care la ora actuală există pe plan mondial peste 800 de milioane de analfabeți

gerii, încrederii și prieteniei între popoare. Marile acțiuni, fără precedent în istorie, ale tinerei generații în favoarea dezarmării și păcii desfășurate în această perioadă de intense pregătiri pentru A.I.T., dau o puternică expresie unei opțiuni fundamentale a tineretului lumii de a trăi în liniște și pace. O opțiune scumpă tinerei generații a României socialiste, care în cadrul unor impresionante manifestații desfășurate sub genericul **„Tineretul României dorește pacea"** și-a exprimat în modul cel mai convingător crezul său într-o lume mai bună, mai sigură, dorința de a-și intensifica relațiile de cooperare cu tinerii de pretutindeni pentru apărarea dreptului sacru la viață, la liniște, la pace.

Pregătirile la zi

Interesul major al comunității mondiale față de inițiativa țării noastre de proclamare a unui an internațional al tineretului, demonstrat și prin adoptarea în unanimitate de către Adunarea Generală a O.N.U. a rezoluției nr. 34/151 din 17 decembrie 1979, s-a concretizat și în perioada ulterioară. Pe plan național au fost create comitete naționale de pregătire a amplei manifestări ce va fi marcată în 1985 în peste 110 de țări. România s-a înscris printre primele țări care a constituit un asemenea organism. Comitetul Național Român pentru pregătirea și marcarea A.I.T. are în componența sa 107 membri, reprezentînd diferite categorii socio-profesionale ale tineretului din toate județele, reprezentanți ai organizațiilor de tineret, studenți și copii, precum și ai unor instituții centrale cu responsabilități

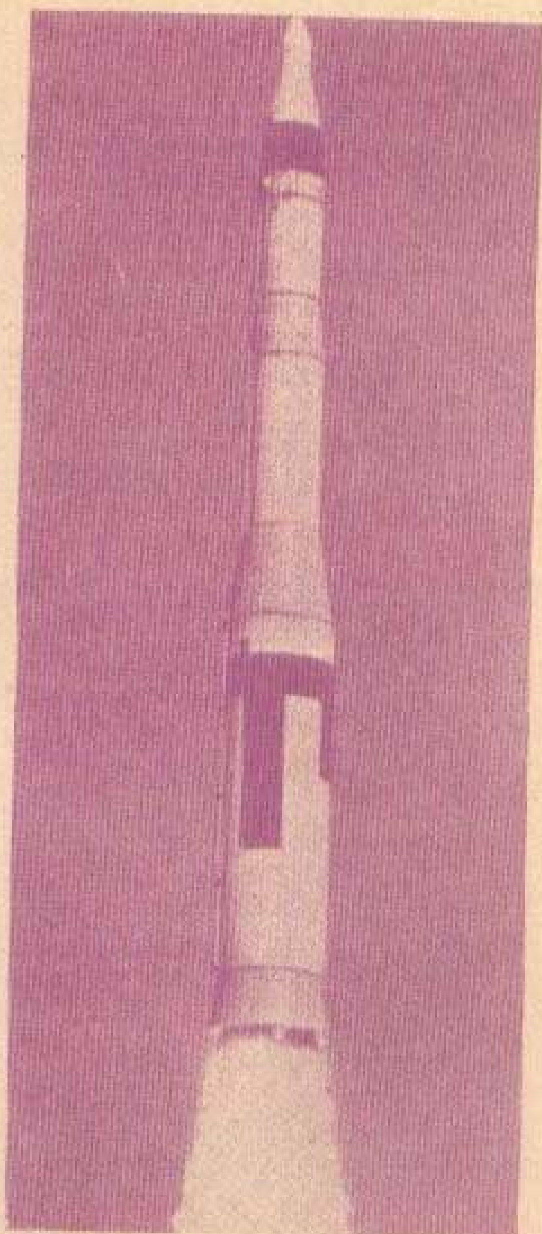

în domeniul tineretului. În cursul anului 1984 a avut loc plenara C.N.R. pentru A.I.T., în cursul căreia a fost actualizat și îmbogățit pentru perioada 1984—1985 Planul național de pregătire și marcare a A.I.T. Planul prevede o multitudine de acțiuni politice, ideologice, cultural-educative, turistice, sportive, întîlniri, mese rotunde, seminarii regionale și internaționale.

În cadrul pregătirilor pe plan internațional se detașează următoarele :

— Cu prilejul celor trei sesiuni de pînă acum ale Comitetului consultativ al O.N.U. pentru A.I.T., desfășurate la Viena sub președinția reprezentantului țării noastre, tovarășul Nicu Ceaușescu, prim secretar al C.C. al U.T.C., ministru pentru problemele tineretului, a fost adoptat (la prima sesiune) și îmbogățit cu noi recomandări (la următoarele). Programul concret de măsuri și activități pentru A.I.T., program ce reprezintă o platformă realistă, eficientă, în vederea pregătirii pe plan local, național, regional și internațional a A.I.T., conceput ca o manifestare amplă și complexă, menită să mobilizeze guvernele, organizațiile guvernamentale și neguvernamentale, organizațiile de tineret la intensificarea acțiunilor pentru ameliorarea condiției tinerei generații, pentru a asigura un cadru adecvat participării acesteia la procesul dezvoltării, la edificarea unei lumi a păcii și progresului.

În ceea ce privește **strategia pentru A.I.T.**, definită ca atare în Programul de măsuri și activități, se sugerează inițierea și desfășurarea unor acțiuni în perioada 1980—1985, astfel încît anul marcării propriu-zise să se constituie și într-un prilej de evaluare a realizărilor de pînă atunci, precum și de adoptare a unor noi măsuri în perspectiva viitorului. „Cu alte

cuvinte, se arată în Program, 1985 ar putea fi **pivotul unei strategii de perspectivă**, care se va realiza în mai multe etape".

Pe plan regional, s-au desfășurat, în 1983, cinci reuniuni — organizarea acestora fiind propusă de România Comitetului consultativ — la Addis Abeba, pentru Africa, la Bagdad, pentru Asia de Vest, la Bangkok, pentru Asia și Pacific, la Costinești (România), pentru Europa și la San Jose, pentru zona latino-americană și caraibiană. Cu aceste prilejuri au fost elaborate programe concrete adaptate fiecărei zone geografice. Reuniunea de la Costinești a fost onorată de mesajul adresat participanților de către președintele Nicolae Ceaușescu.

Totodată, la Viena a fost constituit un Secretariat al O.N.U. pentru A.I.T., organism chemat să asigure coordonarea acțiunilor pregătitoare, schimbul de informații pe problemele tineretului etc. Acțiuni legate de pregătirea Anului și de promovarea intereselor tinerei generații au fost inițiate și de alte organizații și organisme ale Națiunilor Unite: U.N.E.S.C.O., O.I.M., O.M.S., F.A.O. etc.

De asemenea, organizațiile de tineret, naționale, regionale și internaționale au primit cu deosebit interes decizia de marcare a A.I.T., organizind o serie de acțiuni, conferințe, seminarii pe teme privind situația tinerei generații, contribuția acesteia la soluționarea marilor probleme contemporane.

Grupaj realizat de
AUREL PERVA

Propunerile României

Țara noastră, inițiatoarea proiectului de rezoluție privind A.I.T., a desfășurat totodată o intensă și laborioasă activitate pentru îmbogățirea conținutului manifestărilor în perspectiva A.I.T., hotărîtă să facă totul pentru ca A.I.T. să se constituie într-un eveniment de cea mai mare importanță al vieții internaționale, care să se soldeze în mod concret cu rezultate palpabile în direcția ameliorării situației și statutului tineretului contemporan. Aceste propuneri vizează, în esență, asigurarea unei largi perspective în abordarea problematicii tineretului, crearea unui cadru de acțiune stabil. Pentru că este iluzoriu să se creadă că problemele deosebit de complexe și adeseori deosebit de grave ale tineretului își vor putea găsi soluțiile adecvate în urma acțiunilor limitate la un singur an. Iată de ce, țara noastră a propus un set de măsuri coerente menite a face din preocuparea față de tineret o permanență a interesului comunității internaționale. Aceste propuneri se referă, în esență, la următoarele:

— Convocarea în 1985, în cadrul O.N.U., a Conferinței Mondiale guvernamentale pe problemele tineretului.

— Elaborarea unei Declarații privind drepturile și responsabilitățile tineretului, ca instrument internațional, unitar, atotcuprinzător.

— Înființarea unui Centru internațional de cercetare și documentare asupra tineretului, folosind ca măsură tranzitorie structurile deja existente.

— Lansarea unui deceniu al tineretului (1985–1995), în scopul asigurării continuității preocupărilor și programelor în materie de tineret.

Un autor, o poezie

Suav ca un elefant la concerte

Și iarăși mă tem că bielele ploii
în ropotul lor egal vor urni
pe căile neferate ale inimii mele
locomotiva vechii melancolii.

Mă tem că în ochii mei, ah,
piriți de un verde încert către seară
eucalipții melancoliei
arăta-se-vor iară.

Și iarăși căzut pe o rînă de nori
suav ca un elefant la concerte
îmi voi lua rămas bun de la stîlpul din colț
rugîndu-l cu lacrimi în ochi să mă ierte

Mă tem, mă mai tem că în mine ascuns
e un bulevard de singurătate
pe care circulă la ore egale
troleibuzele impare și neelectrificate.

Cum să scap de forța acestei melancolii
de super-puterea cu care plîng uneori
cum să desfrunzesc de lacrimi ochii,
de luceferii mei căzători?

LUCIAN AVRAMESCU

Iar, primăvara...

Te-ntreb și-n astă primăvară
Iubita mea, ce facem noi
De vor începe să ne doară
Aprinșii muguri dintre foi

Ce facem dacă rotocoale
De aer tînăr din păduri
Binevoiesc să-ți dea tîrcoale
Și n-ai să poți să li te furi

Ori dacă despletita lună
Din neaua mieilor sadea
Pe cel mai fraged o să-l pună
Să-ți ningă-n suflet, l-ai lăsa?

Ce facem noi, că totul pare-a
Veni la țărm după tipic:
Și nesfîrșită depărtarea
Și cerbii ei, cu pasul mic...

DRAGOMIR MAGDIN

Patria

numele tău ce osmoză ascunde ca rădăcina unui arbore
                                        între întuneric și fruct
sub ce zodie lași vremea să se apropie de sîngele meu
                                        ca un liman
eu n-am căutat adăpost nicăieri
nu m-am ferit să privesc adînc în pădurile tale
dar ai venit către mine cu inima la dintotdeauna
am găsit silabe și fluiere ca oasele unor păsări
                                        din care am reconstituit lumea
am găsit ulcioare pline cu stele încă mustind
n-am spus niciodată: pleacă odată cu roiurile de albine
rătăcește în iarba din care răsare soarele
te-am respirat privindu-te pînă la cer
te-am așteptat cu pîine și sare pentru că amîndoi
am venit din cea mai simplă alcătuire să cunoaștem
                                        pînă la ultima respirație
acest pămînt alb ca o retină pe care cresc trandafiri:
                                        viața

NICOLAE MACOVEI

Acum cînd am văzut retrăgîndu-se iarna

ce poate fi atît de bun mai departe acum cînd am văzut retrăgîndu-se iarna
de pe creștetul viscului îngălbenit de pe fostele scînteind în adîncuri
ce poate fi atît de bun încît peste sufletul ce nu-și mai contemplă
obscuritatea împînzită de riduri să înalțe destulă lumină
pentru a cere-ndurare unei tristeți istovite? mi-am cercetat întîmplările
cu care m-asemăn de tînăr mi-am potrivit într-un unghi convenabil sub
                                        lentila-ndoielii
fiecare celulă fragment cu fragment mi-am scotocit amintirea n-aș zice
că viitoarea mea viață va rămîne datoare măcar cu acest sentiment
îmbibat de speranțe de fantezii și viziuni retractile arătîndu-mă singur
în fața atîtor dovezi strivitoare ce totuși ezită
să-mi recunoască vreo vină

CORNELIU OSTAHIE

PRIORITĂȚI ROMÂNEȘTI

Mai mult decit oricind, astăzi, ideea de civilizație nu poate fi concepută în afara gîndirii creatoare. Dovada pe care ne-o oferă actualitatea economică a României este tocmai aceea a unui extraordinar și neliniștitor efort al minții, pentru perfecționarea, primenirea producției și a tehnologiilor, pentru creșterea competitivității produselor, altfel spus, pentru progresul multilateral al societății. Aceasta are loc într-o competiție internațională în care baremurile calitative sînt extrem de severe. La această întrecere țara noastră se aliniază an de an, nu numai dintr-un orgoliu al afirmării pe un teritoriu ce-i era pînă nu demult limitat, cît datorită promovării unui nou curs al dezvoltării sale, care în mod nemijlocit se sprijină pe cele mai noi cuceriri ale cunoașterii, puse acestea în practică, de mii și mii de creatori, care prin inteligență, cu pasiune și perseverență făuresc prestigiul și tradiția științei românești în lume. În acest context, o reunire a celor mai valoroase și mai inteligente realizări (deși nu este vorba decît de un eșantion reprezentativ de moment), se convertește într-o nouă calitate a actului de creație originală. Este de la sine înțeles că orice acțiune de acest gen nu poate fi decît un eveniment cu totul remarcabil, așa cum a fost și **Expoziția națională a invențiilor**, ce a fost deschisă la București între 4 și 14 iulie 1984. O expoziție reunind 1 500 de invenții. 1 500 — număr rezumind în tot atîtea modalități expresia cea mai înaltă a muncii de creație. 1 500 de priorități, multe aparținind unor tineri inventatori, dovadă a marilor disponibilități, a uriașului potențial de inteligență pus în slujba națiunii, a progresului său multilateral.

OȚEL SLAB ALIAT DE REZISTENȚĂ RIDICATĂ

Iată visul oricărui producător de oțeluri, al oricărui utilizator de astfel de materiale. Titlul de mai sus este de fapt denumirea unei invenții realizate de un colectiv de specialiști de la Institutul de cercetări, inginerie tehnologică și proiectări pentru sectoare calde București. Este rodul unor ani de căutări asidue, de numeroase încercări în halele de microproducție ale institutului. Scopul abordării acestei teme a fost obținerea unui material necesar producerii unor matrițe de forjă, matrițe de turnat sticlă și cochilii de turnare, produse pentru care pînă nu demult fie că se alegea calea importului, fie că se aplica o tehnologie anevoioasă, de slabă productivitate și deci costisitoare. Găsirea unei rețete în acest domeniu se punea cu acuitate, cu atît mai mult cu cît consumul unor produse de acest gen era și este mare, ridicînd o dată în plus problema consumurilor de materiale și, evident, a cheltuielilor valutare. Dealtfel, efectul economic total se ridică la 90,4 milioane lei anual, între care 28,6 milioane rezultă din reducerea consumului de materiale, reducerea importului — 4 milioane lei, economii de manoperă — 2,8 milioane lei etc. Invenția este deja în atenția tuturor unităților economice care dețin instalații de forjă.

ENERGIA, ETERNA PROBLEMĂ

Este știut că una din cele mai importante și mai actuale sarcini ale energeticienilor este aceea a creșterii accentuate a ponderii combustibililor inferiori în balanța energetică. Utilizarea lor eficientă, respectiv a lignitilor, a fost pînă nu demult o problemă tehnologică. O problemă pe care și-au asumat-o specialiștii din ICEMENERG-București și care, concret, înseamnă rezolvarea randamentului arderii și a reducerii consumului de combustibil lichid ori gazos pentru întreținerea arderii. A rezultat, în urma unor cercetări și experimentări aprofundate, un tip special de arzător, caracterizat ca invenție. Concret, acesta permite ca prin controlul permanent, automat, al arderii combinat cu insuflarea de aer amestecat cu praf de cărbune, să se reducă substanțial consumul așa-zis tehnologic de păcură sau gaz metan, utilizate pentru creșterea randamentului energetic. Numai economiile rezultate din reducerea consumului de combustibil lichid sînt evaluate la 1 125 000 dolari anual.

Complementară cu aceasta este o altă invenție a specialiștilor din ICEMENERG, respectiv o tehnică de recuperare și un grătar postardere. Ele permit utilizarea drept combustibil a materialelor nearse inițial, care sînt recuperate din cenușă și insuflate odată cu praful de cărbune și aerul sau reintroduse în cazan împreună cu celelalte cantități de cărbune. Ce rezultă ? Reducerea cu 8% a aportului de păcură, economii de cărbune de 25 000—40 000 tone anual. Și cel mai important efect, creșterea randamentului cazanului cu 5—7 la sută. Termocentralele de la Rovinari și Turceni utilizînd ca materie primă lignitul și în viitorul apropiat cea de la Anina pe șisturi bituminoase, vor fi principalele beneficiare ale acestor două invenții.

SEMĂNAT ELECTRONIC

Nu mai este un secret pentru nimeni că soarta recoltelor depinde în bună măsură de modul cum s-a executat semănatul. Este vorba aici nu numai de adîncimea corectă, dar și de densitatea optimă a plantelor care trebuie obținută. Desigur, mașinile agricole au fost mereu perfecționate în scopul atingerii unor performanțe tot mai ridicate, fără a rezolva însă această problemă. Pe această linie se înscrie și dispozitivul electronic pentru controlul distribuirii semințelor în sol, realizat la Întreprinderea mecanică „Ceahlăul" din Piatra Neamț. Dispozitivul este, practic, un numărător optic al semințelor, el asigurînd cu maximă precizie trecerea ritmică a acestora printr-un spațiu îngust, în vederea plantării. Distanța poate fi reglată după dorință în

funcție de categoria culturii. Funcționarea este asigurată de la o baterie sau prin alimentare de la motor, la tensiunea de 12 volți.

APELE GEOTERMALE ALTFEL DECÎT LE ȘTIM

Calitățile apelor geotermale, virtuțile lor nu numai terapeutice dar și economice (de producere a energiei electrice sau de asigurare a termoficării ori apei calde menajere), au devenit deja o practică în mai multe zone ale țării unde există asemenea resurse. Acestor posibilități de valorificare li se adaugă de puțină vreme o alta și anume utilizarea gazelor conținute de aceste ape. De unde și procedeul de degazare al acestora, în vederea consumului gazelor de către diferiți utilizatori. Instalația, recent omologată, asigură în regim normal degazarea a 100 m.c. apă pe oră, respectiv debitul obișnuit al unui foraj de apă geotermală. Debitul gazelor este de 200 m.c. la oră, ele avînd presiunea și umiditatea necesare folosirii de către diferiți consumatori. Arzătoarele cerute sînt dintre cele fabricate în țară ; urmărite în exploatare, ele au asigurat un randament foarte bun. Se estimează că extinderea procedeului ar aduce economii de peste 300 000 tone combustibil convențional anual.

O invenție complementară acesteia se referă la separarea gazelor combustibile din ape reci, în prezent fiind în execuție două instalații prototip. Experiențele au arătat că la un debit de apă de 180 m.c./h se obțin circa 220 m.c./h gaze combustibile pe puț de foraj. Deja, într-o serie de zone cu astfel de posibilități există numeroase solicitări din partea consumatorilor particulari, ceea ce justifică continuarea cercetărilor la această temă. Pentru ambele instalații realizatorul este Centrul de cercetări și proiectări pentru gaz metan Mediaș.

MOTOR SFERIC

Un grup de elevi, membri ai Casei pionierilor din Ploiești, sînt creatorii unui motor... sferic. Așa cum este conceput, creația micilor creatori uimește pur și simplu. Nu numai ca idee dar și ca performanță. De ce ? Pentru că la acest tip de motor gîndit de ei dispare mecanismul bielă-manivelă. Pistonul nu mai execută deci o mișcare de translație, ci una de rotație apărînd în interiorul sferei cilindrice două camere de ardere cu volum variabil. Rezultă prin aceasta o putere sporită la motor și o reducere a consumului de combustibil cu peste 10 la sută.

INFORMATICA MEDICALĂ

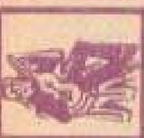
Un domeniu nou, conturat în ultimii cîțiva ani în cercetarea medicală este așa-numita medicină a comunicării. O contribuție practic de pionierat în acest domeniu o avem de la doctorul în științe medicale Virgil Enătescu, șeful secției de psihiatrie de la Spitalul județean Satu Mare. După ce și-a fundamentat în mod strălucit ideile într-o lucrare recunoscută și pe plan mondial ca fiind de referință („Dialogul medic-bolnav"), autorul a trecut la realizarea unui complex de aparate de electronică medicală care să vină în ajutorul medicului cu precizia conferită de electronică. Au fost astfel concepute 6 aparate (subsisteme) de analiză automată a parametrilor mersului, scrisului, gesticii, fondului sonor al vorbirii, desenului, reflexului pupilar și mimicii. Mai concret, acestea înseamnă o punte de mers, o măsuță cu un creion special pentru scris, o alta pentru desen, o cameră tv pentru analiza limbajului, gesturilor, a reflexului pupilar și a mimicii. Desigur, pentru a fi utilizabile, au fost puse la punct programele necesare, care servesc comparării diferitelor cazuri patologice cu cele normale. Sistemul este comandat de o unitate centrală — „Diagram 2030" prevăzut cu un sistem de afișaj pe display și pe imprimantă el avînd și posibilitatea de memorare și prelucrare automată a tuturor datelor obținute de la o investigație și emiterea unei concluzii asupra comportamentului uman în cadrul așa-numitei comunicări nonverbale. Domeniul de aplicare este larg : ortopedie, traumatologie, farmacologie, neurologie-psihiatrie, recuperare medicală, pediatrie, geriatrie, controlul medical periodic, medicină sportivă etc. Întregul complex a fost rezultatul unei teme de cercetare finanțată de Academia de științe medicale. În prezent sînt întrunite toate condițiile pentru ca sistemul să poată fi scos și la export.

ALEXANDRU STROE

Serbările Scînteii tineretului

Sintem desigur atit de obişnuiţi, imaginea ne e cit se poate de apropiată: o scenă semnificind sărbătoarea prin starea de spirit pe care o degajă, prin prospeţimea şi dinamismul pe care-l propune, prin unda de entuziasm pe care o emite, chiar şi prin amănuntele la prima vedere atit de neinsemnate – un filtru de culoare, un stativ de microfon, o garoafă sau o floare de cimp venite dinspre public. „Serbările Scînteii tineretului", deci, o scenă ce se constituie zilnic, care se intrupează din entuziasm, pasiunea şi talentul celor din marginile ei şi ale celor care-i calcă pragul intotdeauna cu fiorul emoţiei. Cel puţin 60 de ore de spectacol in fiecare lună cu o medie de circa 1 500 spectatori (aici se iau in consideraţie şi sălile de club sau de cămin cultural, modeste ca spaţiu dar atit de generoase cind sint arhipline cu tineri), cu o trupă avind in mod curent cel puţin 40 de tineri, iată doar citeva cifre care in concreteţea lor contribuie decisiv la realizarea „ediţiei de scenă" – cum ne place nouă să spunem – a ziarului „Scînteia tineretului". Prin tot ce intreprind, „Serbările Scînteii tineretului" sint o veritabilă mişcare spirituală a tinerei generaţii. Şi se cuvin din nou cifre: peste 150 spectacole pe an, peste 1 milion de spectatori in numai 3 ani, emisiuni la Radio, topul „Serbărilor Scînteii tineretului", cronici in presa scrisă. „Serbările Scînteii tineretului" inseamnă totodată o autentică şcoală de formare şi lansare a unui număr mare de artişti – pină in prezent, de la reluarea noii ediţii, circa 250 tineri cit şi compunerea a peste 100 cintece noi, din care cel puţin un sfert au devenit deja şlagăre. Practicind cu dezinvoltură toate genurile artistice – niciodată un spectacol nu durează mai puţin de 4 ore, niciodată nu prezintă mai puţin de 15 numere distincte şi niciodată nu se realizează fără citeva momente de largă respiraţie patriotică bine puse in pagina fierbinte a scenei – „Serbările Scînteii tineretului" işi au succesul, forţa, tăria in sutele, miile, zecile de mii de tineri spectatori, in bunăcuviinţa, in gustul artistic, in entuziasmul şi dăruirea acestor tineri.

Evident, in „Serbările Scînteii tineretului" se cintă de la muzica preclasică pină la new-wave, dar coloana vertebrală o constituie muzica populară românească in interpretări originale, cit şi in inspirate prelucrări. Succesul „Serbărilor Scînteii tineretului" a fost intotdeauna muzica populară, fără insă ca „Serbările" să fie un spectacol de factură folclorică. Importante s-au dovedit a fi modul de prezentare a acestei muzici, seriozitatea cu care a fost privită, inţelegerea deplină de către intreg colectivul artistic că această muzică ne reprezintă, ne dă identitatea, că ea inseamnă o parte importantă din spiritualitatea noastră.

Să facem, deci, o incursiune fotografică printre membrii „Serbărilor Scînteii tineretului", să cunoaştem mai indeaproape citeva dintre personalităţile artistice cele mai noi de azi şi de miine. Să luăm aparatul de fotografiat şi să trecem pină dincolo de luminile scenei, in culise, acolo unde clocotesc emoţiile, acolo unde răsună primele acorduri ale unui nou cintec frumos, dar cel mai mult să răminem in sală şi să privim scena, să stăm in epicentrul marelui tumult dat de bucuria tinereţii.

Sub falduri roșii și tricolore, „Serbările Scînteii tineretului" adună sute, mii, zeci de mii de tineri din tînăra generație (și nu numai) uniți prin aceeași dorință fierbinte de a petrece cîteva ore bune de pace și bună dispoziție, de a-și da la unison sentimentele curate ale iubirii față de tot ce avem demn și frumos în patria de ieri, de azi și de mîine.

Momentul cultural de excepție, întîlnirea cu oameni de cultură și artă, dialogurile pe teme politice, culturale, sportive — o tradiție a „Serbărilor Scînteii tineretului". Poetul Nicolae Dragoș, criticul și istoricul literar Valeriu Râpeanu, directorul Editurii Eminescu, poetul Lucian Avramescu, realizatorul „Serbărilor", în spectacolul din luna iunie 1984 pe stadionul din Slobozia. În tribune — 10 mii de tineri.

tinereții.

... de

de azi și de mîine.

bune — 10 mii de tineri.

Expoziţiile de artă, încă o componentă de largă respiraţie culturală în „Serbările Scînteii tineretului". În fotografie — expoziţia artistului plastic Sabin Ştefănuţă în turneul din judeţele Mehedinţi, Caraş-Severin, Timiş şi Arad.

„Serbările Scînteii tineretului" — un loc de cultivare asiduă a valorilor moştenirii noastre spirituale, printre acestea numărîndu-se şi vechile cîntece româneşti. În cele 500 de spectacole susţinute pînă acum „Serbările" şi realizatorii lor au făcut o demonstraţie concretă că tineretul României este un mare iubitor de folclor. În fotografie — Rodica Manciu şi Daniela Condurache, două tinere soliste din nordul Moldovei.

Cel mai valoros grup de muzică tînără. Nume autohton: „MIORIŢA". Cinci tineri cuceriţi de sunetele muzicii: Romică Ifrim, conducătorul formaţiei, Vasile Mardare, chitară, Marian Avramescu, voce şi fluier, Ion Zamfir, chitară bas şi voce tenor, Mircea Dogaru, percuţie şi voce. Cea mai nouă piesă a grupului „Mioriţa" — „Să ne-adunăm prieteni", cîntec dedicat Anului Internaţional al Tineretului. O pasiune a acestui grup de mare valoare — folclorul.

Noi şi tinerii aflaţi în aula Universităţii Bucureşti nu vom uita niciodată sclipitorul dialog cu cel ce se numea NICHITA.

Dincolo şi dincoace de luminile scenei

Grupaj realizat de EUGEN MIHĂESCU
Fotografii: ORESTE PLECAN

Dansul cuprinde cel puţin un sfert dintr-un spectacol obişnuit al „Serbărilor". Printre iniţiatorii de pe scenă se numără şi baladiştii de la „Acropolis" — Lorin Stănescu şi Viorel Dincă.

O formaţie vocal-instrumentală cu ambiţii artistice în „Serbările Scînteii tineretului" şi o solistă care are toate datele talentului pentru a fi o mare vedetă. Formaţia „Hardton" şi solista Georgeta Tudor.

Un cîntec de pace, puternic şi bine rostit cu talentatul solist de muzică tînără Ioan Pascu — „Oameni fiţi de cuvînt". Multilateral în practica scenei, Ioan Pascu este deja o vedetă!

Să facem cunoştinţă cu formaţia de show — „Metrock". Deci: Balogh Josef, şeful formaţiei, Lipai Zoltan, chitară bas, Cristian Ioniţă, voce şi chitară, Balasz Ladislau, percuţie.

Doi oameni noi în „Serbări": Eugen Stan şi Petruţ Cămui. Generos, Ioan Pascu îi „companiază la tobe.

Gabriel Orheianu încă mai are de învăţat mult în „Serbări", dar o certitudine există: cîntă foarte frumos.

Vocea „cea mai de sus" a „Serbărilor" — Lorin Stănescu într-un extaz instrumental pe... gazon.

În sfîrşit, în atmosfera incandescentă a stadionului, Gheorghe Gheorghiu a găsit locul unde poate să-şi acordeze chitara — în spatele autocarului.

Dialog constructiv în culise. Actriţa Cornelia Oseciuc, solista de muzică populară Mina Pîslaru, interpreţii de muzică tînără Petruţ Cămui şi Gabriel Orheianu.

Şi duetul „Alfa şi Beta" (Magdalena Manole, Ştefania Ghiţă) se supune devizei „Serbărilor Scînteii tineretului" — „La drum!".

A FI COPIL ÎN ROMÂNIA

A fi copil în România înseamnă a beneficia de cele mai bune condiții de viață și muncă, înseamnă a beneficia de grija și atenția părintească ale partidului și statului nostru, înseamnă a trăi sub cerul ferit de orice primejdie, înseamnă să te bucuri de toate posibilitățile, de toate condițiile de a crește și a te forma în spiritul celei mai umaniste concepții despre lume și viață, ca adevărat om nou, revoluționar, constructor al societății celei mai luminoase, al societății comuniste.

A fi copil în România de azi, a crește și a învăța în cea mai rodnică și eroică perioadă din întreaga istorie milenară a patriei, a avea drept simbol al cutezanței revoluționare, al romantismului revoluționar, al muncii rodnice pentru țară pe însuși eroicul, genialul arhitect al României socialiste multilateral dezvoltate, tovarășul Nicolae Ceaușescu, neobosit promotor al cauzei păcii, prieteniei și colaborării între popoare, iată cel mai frumos dar pe care partidul, poporul nostru îl fac celor care reprezintă încrederea și speranța, primăvara, forța și vigoarea națiunii, garanția continuității și înălțării amplului proces revoluționar pe care îl trăim și îl făurim, pe cele mai înalte culmi de progres și civilizație.

A fi copil azi în România înseamnă a beneficia permanent de dragostea și ocrotirea, de aleasa omenie a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, savant de renume mondial, militant de frunte al partidului nostru — înseamnă să simți permanent grija și încrederea omului și comunistului pentru care nimic nu este mai scump decît fericirea și împlinirea patriei, a oamenilor ei.

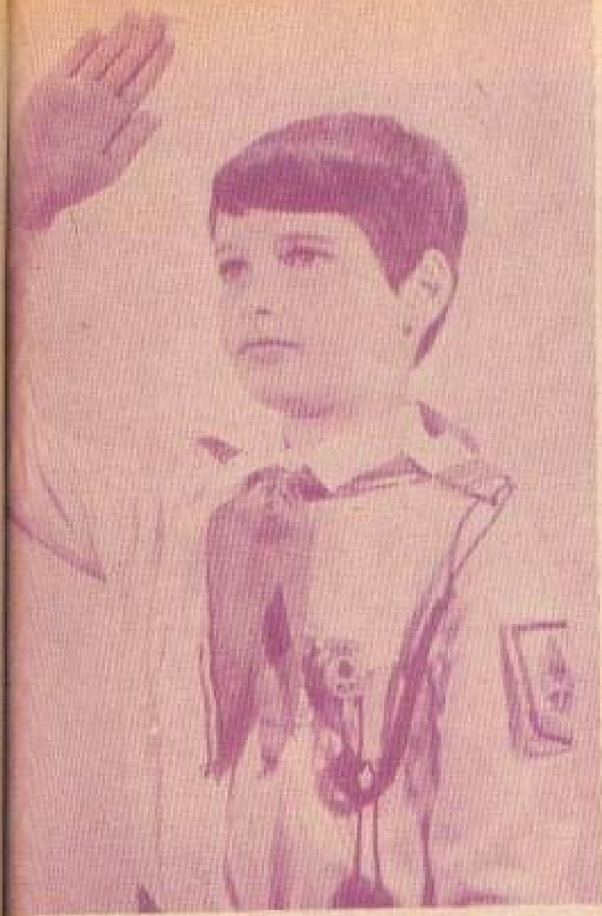
A fi copil azi în România înseamnă mîndria, datoria de a învăța, munci și iar învăța pentru a te forma și a te dovedi, întotdeauna, în orice împrejurare, un constructor conștient și de nădejde, un înflăcărat militant pentru înfăptuirea cu succes a Programului istoric al Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism.

Grija pentru creșterea și educarea tinerei generații a fost ridicată în anii de după cel de-al IX-lea Congres, moment istoric hotărîtor pentru destinul României, la rang de politică de stat, politică aplicată consecvent, cu grijă de adevărat părinte. **„Întotdeauna gîndul meu e la copiii țării mele, la tineretul, la poporul nostru!"** — afirmă și dovedește cu oricare faptă secretarul general al partidului nostru, fiul cel mai iubit al națiunii, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Gîndul celui mai ales fiu al neamului se materializează în minunate condiții de viață și învățătură, în minunate condiții de formare și afirmare a celei mai tinere generații. Încă din primele clipe de viață, copiii României beneficiază de atenția, de ocrotirea societății noastre. În anii de școală, de educare a copiilor, de asemenea, le sînt create toate condițiile pentru a-și însuși cele mai noi cuceriri ale culturii, științei și tehnicii, pentru a se forma ca adevărați revoluționari, oameni ai timpului eroic pe care îl trăim.

CONDIȚII DEOSEBITE PENTRU CREȘTEREA ȘI OCROTIREA COPIILOR

Cîteva date vin în sprijinul afirmațiilor noastre, dovedesc cu putere de convingere adevărul despre bucuria de a fi copil în România. În România socialistă ● aproximativ 99 la sută dintre copii sînt născuți în unități sanitare, unități sanitare ce aparțin unei rețele ce dispune de ● peste 35 000 paturi în spitale și secții de pediatrie ● 12 500 paturi în leagăne de copii ● 2 800 locuri în sanatorii și preventorii ● Prin însăși legea fundamentală a țării, Constituția Republicii Socialiste România, sînt ocrotite familia, mama și copilul: ● concediu plătit pre și post natal de 112 zile ● program redus la 6 ore cu pauze pentru hrănirea copilului ● gratuitatea asistenței medicale ● alocația de stat pentru copii se acordă pînă la vîrsta de 16 ani. ● Numai în anul 1984 fondurile acordate de la buget sub formă de alocații de stat și alte ajutoare pentru copii s-au ridicat la 15 153, 4 milioane de lei, de aproximativ 5,5 ori mai mari decît în anul 1965. De asemenea ● pe timpul sarcinii și pînă la împlinirea de către copii a vîrstei de 6 ani, mamele beneficiază de o serie de facilități acordate prin lege. ● Mamele care au născut mai mult de 5 copii primesc ajutoare bănești speciale. ● Ca rezultat al preocupării statornice față de sănătatea mamelor și copiilor, mortalitatea infantilă a scăzut

foarte mult. ● Capacitatea de cuprindere a creşelor a crescut de la 5 217 locuri în 1950 la 11 800 locuri în 1965 şi va fi de peste 90 000 locuri în anul 1985.

ÎNVĂŢĂMÎNT GRATUIT PENTRU TOŢI COPIII ŢĂRII

În acest an şcolar, 1984/1985, se împlinesc 10 ani de la generalizarea învăţămîntului de 10 ani. ● Aproape 4 milioane de copii sînt înscrişi la diferite forme de învăţămînt, începînd cu învăţămîntul preşcolar. ● Numai în grădiniţe, numărul locurilor este de 893 100, din care au fost date în folosinţă în ultimii 40 de ani 802 300 locuri. ● Numărul sălilor de clasă din şcolile primare şi gimnaziale este de aproximativ 80 000. ● Toate aceste spaţii dispun de o puternică bază materială în continuă dezvoltare şi modernizare. ● Pentru copiii aparţinînd naţionalităţilor conlocuitoare funcţionează 3 244 unităţi şcolare în care predau peste 14 000 educatoare, învăţători şi profesori ● Gratuitatea manualelor şcolare este însoţită de o bogată activitate editorială : ● Numai în perioada 1981—1983 s-au tipărit pentru copiii din învăţămîntul primar şi gimnazial circa 2 100 titluri de manuale şcolare într-un tiraj de peste 70 de milioane ● De la bugetul de stat sînt alocate pentru cheltuieli în învăţămînt fonduri importante. În anul 1984 s-au acordat 16,6 miliarde lei.

POSIBILITĂŢI MULTIPLE DE ACTIVITATE CULTURAL-EDUCATIVĂ ŞI RECREATIVĂ

Timpul liber al copiilor se află, de asemenea, în sfera de interes a educatorilor. Astfel, sînt întreprinse ● numeroase acţiuni cu un pronunţat caracter educativ, cultural-artistic, acţiuni sportive, manifestări la care copiii participă ca spectatori sau autori ● Anual, pentru copiii patriei, sînt tipărite milioane de exemplare de cărţi ● Numai în anul 1983 au fost tipărite 260 de titluri într-un tiraj de aproape 3 milioane, din care 845 000 de exemplare în limbile naţionalităţilor conlocuitoare ● Într-un tiraj de aproximativ 1 milion de exemplare la o apariţie apar 8 reviste pentru copii, în limba română şi în limbile naţionalităţilor conlocuitoare ● Posturile centrale de radio şi televiziune difuzează săptămînal 43 de emisiuni pentru copii, cu o durată totală de circa 1 000 de minute. ● Milioane de copii au posibilitatea, anual, să participe la numeroase excursii şi tabere. ● În anul 1984, peste 300 000 de copii au beneficiat de locuri în taberele de elevi şi coloniile de preşcolari la munte şi la mare.

ORGANIZAŢIA PIONIERILOR ŞI ORGANIZAŢIA ŞOIMILOR PATRIEI — FACTORI IMPORTANŢI ÎN PROCESUL EDUCĂRII PATRIOTICE, REVOLUŢIONARE A TUTUROR COPIILOR PATRIEI

Mai mult de jumătate din efectivul populaţiei infantile din ţara noastră face parte din organizaţiile revoluţionare ale copiilor. Sarcinile asumate sînt dintre cele mai importante, ele punînd în centrul activităţii educarea patriotică, revoluţionară, a tuturor copiilor patriei. Iată de ce, şi la sărbătoarea pionieriei, a 35-a aniversare de la crearea Organizaţiei Pionierilor, sărbătoare ce a avut loc în anul 1984, pionierii şi-au propus, s-au angajat în faţa partidului, a tovarăşului Nicolae Ceauşescu, a tovarăşei Elena Ceauşescu, să se achite responsabil de sarcinile ce le revin, să facă totul pentru formarea lor ca oameni demni de societatea în care trăim. Formele şi modalităţile folosite sînt adecvate vîrstei, preocupărilor copiilor.

● Una dintre modalitățile cu urmări directe asupra educației comuniste, revoluționare și patriotice este participarea entuziastă a copiilor la acțiunile de muncă patriotică. ● Anual, valoarea muncii pentru țară la nivelul Organizației Pionierilor însumează sute de milioane de lei. ● Numeroase acțiuni complexe se desfășoară sub diferite generice, cum ar fi : „Patrie română — țară de eroi" și „Tot înainte", aceasta din urmă avînd subordonate alte acțiuni cum ar fi „Pionieri în anii de lumină", „Ștafeta generațiilor", „Sîntem urmașii unui popor eroic", „De la comuniști învățăm cutezanța revoluționară" ● În cadrul acestor acțiuni au loc vizite la monumente istorice, la obiective de cultură și civilizație de pe raza localităților de reședință și se desfășoară activități de evocare a unor evenimente istorice.

● În activitatea de educare materialist științifică, un rol deosebit îl au cercurile și cluburile „Prietenii adevărului științific".

● Numeroase cercuri și cluburi de dezbateri politico-ideologice contribuie la educarea comunistă, patriotică și revoluționară a pionierilor și școlarilor. ● O susținută activitate se desfășoară în cele 249 case ale pionierilor și șoimilor patriei unde funcționează cercuri tehnico-aplicative, cultural-artistice și sportive.

● Prezența copiilor în cadrul Festivalului național „Cîntarea României" este o mare șansă de afirmare artistică, creatoare, pe terenul talentului și dăruirii specifice vîrstei ● Numeroasele premii obținute în diferite faze ale festivalului sînt o dovadă a uriașului potențial artistic pe care îl reprezintă copiii.

● În contextul procesului de formare și educare multilaterală a pionierilor și școlarilor un loc important îl ocupă creația tehnico-științifică. ● Astfel, în cadrul a mii de cercuri tehnico-aplicative și științifice s-a desfășurat și se desfășoară o impresionantă activitate. ● Sute de mii de copii își manifestă creativitatea, ingeniozitatea. Deosebit de stimulative se dovedesc concursurile ● „Start spre viitor" și ● „Atelier 2000".

● La vîrsta copilăriei sportul este o bucurie și o necesitate. Condițiile minunate existente : baze sportive moderne, complexe, săli de sport, bazine de înot sînt asaltate de milioane de copii. Numai în cadrul caselor pionierilor și șoimilor patriei funcționează 20 de cluburi sportive de performanță „Pionierul". De asemenea, o importanță deosebită acordă Organizația Pionierilor taberelor de odihnă și profil, activității de pregătire pentru apărarea patriei.

● Copiii României socialiste sînt crescuți în spiritul păcii, al prieteniei și solidarității internaționale ● Pionierii României întrețin relații cu numeroase organizații naționale și internaționale, inițiază acțiuni cum este festivalul „Copiii lumii doresc pacea", ei se fac mesagerii gîndurilor de pace ai tuturor copiilor patriei, ai dorinței lor de a trăi și a învăța într-o lume a păcii, a bunei colaborări, a prieteniei.

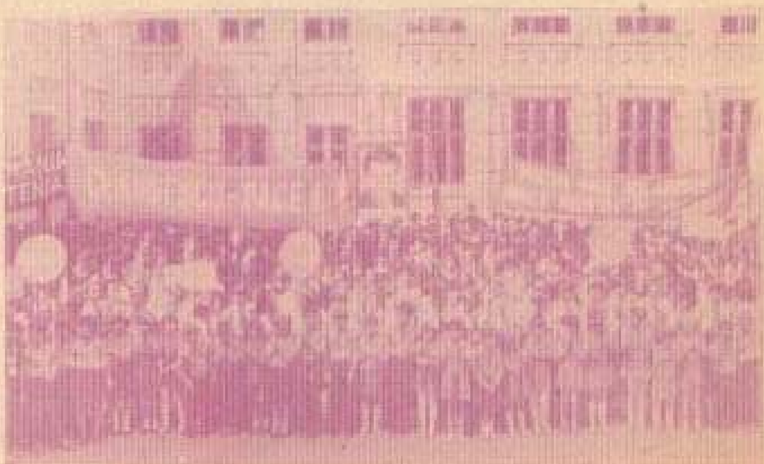
A fi copil azi în România este o șansă, este o mare bucurie. Toate condițiile create, cadrul instituționalizat de educare a celei mai tinere generații a României reprezintă dovezi ale grijii permanente a partidului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu, pentru creșterea sănătoasă, viguroasă a națiunii noastre socialiste. Grija față de creșterea și educarea tinerei generații este o direcție fundamentală a politicii partidului nostru, este o mărturie a umanismului care guvernează întreaga politică românească.

A fi copil în România înseamnă să poți să te bucuri de lumină, de soare, de învățătură, de joc, de odihnă activă, înseamnă să te simți aparținînd unui crez și unei speranțe, crezului revoluționar și speranței într-un timp mereu mai bun, ocrotit de soarele păcii.

„Pentru toate condițiile create, copiii României își îndreaptă gîndurile lor curate către conducătorul partidului și statului, către tovarășa Elena Ceaușescu, părinți iubitori, își îndreaptă gîndurile lor curate pline de dragoste și recunoștință, de credință în viață, în sănătate, fericire și bucurii către cel care este ctitorul vieții noastre fericite și prospere, către tovarășul Nicolae Ceaușescu.

MIOARA VERGU

BUCURIA PRIMILOR PAŞI ÎN DOI

În ziua aceea, zorii vor fi luminoşi. Soarele va străluci oricum, toată natura va fi în floare. În ziua aceea toate semnele sînt de bucurie. Sînt semnele unei vieţi noi. Viaţa în doi. EA este — şi trebuie să rămînă — cea mai frumoasă, cea mai blîndă, cea mai înţelegătoare, cea mai deşteaptă. EL este — şi trebuie să rămînă — cel mai frumos, cel mai deştept, cel mai blînd, cel mai înţelegător. Unirea lor nu este — nu trebuie să fie — întîmplătoare. La baza noii căsnicii stau dragostea, respectul, încrederea, ajutorul reciproc, responsabilitatea comună în faţa tuturor problemelor. Tînăra familie este o redută. Din întîmplări mai mici sau mai mari, din incidente, din evenimente, din bucurii şi din necazuri — inerente — baza ei devine mai trainică, invincibilă.

Iată o fată şi un băiat. Sînt frumoşi, au frumuseţea inconfundabilă a tinereţii. După atenţia, blîndeţea privirii le bănuieşti sentimentele. Fiecare privire, fiecare gest reprezintă un mesaj de iubire. Nu fortuit sînt împreună. La început s-au plăcut pentru că erau frumoşi. El sau ea a făcut, cu timiditate sau cu mai mult curaj — depinde de temperament —, primul pas. În timpul primei plimbări au vorbit despre preocupări, despre gusturi. Au descoperit pasiuni comune, autori preferaţi comuni. După un timp, descoperindu-se şi autodescoperindu-se, au ajuns la momentul solemn, momentul întrebării fără martori : „Vrei să fii soţia mea ?".

Şi-atunci, în ziua aceea, indiferent de aparenţe, zorii au fost luminoşi. Soarele a strălucit, natura a fost în floare. În ziua aceea toate semnele au fost de bucurie. Bucuria vieţii în doi.

Emoţia aşteptării la întîlnire a fost înlocuită de emoţia aşteptării — cît mai rar îndelungată — în căminul propriu. Apartamentul lor este cel mai frumos şi cel mai confortabil : mobila, covoarele, tablourile, perdelele au fost alese de ei doi. Bibliotecile lor au devenit biblioteca lor. Muzica ei preferată este muzica lor preferată. Mîncarea pe care ea o găteşte este cea mai bună din cîte se pot găti. Ca să nu mai vorbim de hainele spălate, apretate, călcate de ea... Niciodată, el sau ea nu se plînge de oboseală. Prezenţa amîndurora este tonifiantă. Ajutorul pe care şi-l dau este întotdeauna esenţial.

Niciodată florile din glastre nu se ofilesc. El are grijă ca ea, soţia, să aibă alături florile preferate.

Fiecare respectă programul celuilalt, necesitatea lui de instruire permanentă. Odată căsătoriţi, n-au luat sfîrşit plimbările, excursiile, mersul la concerte, la teatru, la film, în expoziţii, mersul la dans. Toate sînt ca mai înainte sporite de bucuria vieţii în doi.

Şi iarăşi o zi. În ziua aceea, indiferent de aparenţe, zorii au fost luminoşi. Soarele a strălucit, natura a fost în floare. În ziua aceea toate semnele au fost de bucurie. Ea a spus : „O să avem un copil !". De atunci ea (ei) a fost răsfăţată cu şi mai multă atenţie, el s-a ocupat cu şi mai mult zirg de toate ale casei : de aprovizionare, de curăţenie, într-un cuvînt, de gospodărie. Odihna ei este respectată cu stricteţe ; hrana, somnul, plimbările, lecturile sînt urmărite „după carte". Biblioteca s-a îmbogăţit cu cărţi din bibliografia de specialitate. „O să fie băiat ? O să fie fată ?". „Fie ce-o fi, numai armată să facă", glumeşte tînărul soţ. „Fie ce-o fi, numai sănătos să fie", zice tînăra soţie. „Şi ce nume o să-i punem ? Dacă o să fie fată... Dacă o să fie băiat... Poate-s doi. Şi-un băiat, şi-o fată". În apartamentul lor a început deja să bată a treia inimă. Pentru că bat mai puternic celelalte două. Tot mai des drumurile duc în magazinele „Materna", la magazinele pentru copii. Evenimentul se apropie.

În ziua aceea, indiferent de aparenţe, zorii au fost luminoşi. Soarele a strălucit, natura a fost în floare. În ziua aceea toate semnele au fost de bucurie. „Aveţi un copil frumos, sănătos ! Să vă trăiască !" Tatălui cu braţele pline de flori i-a scăpat o lacrimă de care nu i-a fost ruşine. Lacrimă de părinte !...

De-acum nu mai este permisă nici o întîrziere. Paşii se grăbesc spre casă. În pragul ei, mai mult ca înainte, sînt uitate toate supărările — mai mici sau mai mari. Copilul are nevoie pentru a creşte, în afară de condiţii materiale, de un mediu destins, prietenos. Părinţii, tînăra familie, veghează la înflorirea celei mai frumoase realizări a vieţii în doi. Starea lor este direct proporţională cu dispoziţia micuţului. Se urmăreşte, în doi, cu emoţie, transformarea copilului; orice scîncet, orice privire, orice gest este analizat, este explicat. Şi mama şi tatăl aşteaptă cu nerăbdare primul cuvînt.

Şi-n ziua aceea, indiferent de aparenţe, zorii vor fi luminoşi. Soarele va străluci oricum, toată natura va fi în floare. În ziua aceea toate semnele vor fi de bucurie. „Ma-ma" a rostit copilul. Tatăl a fost puţin gelos. Nu pentru multă vreme. Al doilea cuvînt a fost „tata". Şi parcă l-a rostit mai cursiv, mai corect... (Orgoliu de bărbat, deh !). Prima zi la creşă este tulburătoare pentru toţi trei. Dar mai ales pentru părinţi. Cu timpul s-au convins că e bine la creşă, apoi la cămin, la grădiniţă. Şi în timpul în care copilul se află în îngrijirea de specialitate din locurile anume înfiinţate, ei, părinţii, tînăra familie, îşi văd de preocupările profesionale, de pasiuni (cu toate că toate pasiunile au cam trecut pe locul doi !), îşi trăiesc viaţa la temperatura tinereţii. Seara, toţi trei au dialoguri serioase despre tot ce se poate întreba „da' de ce ?".

Şi cînd ei, părinţii, sînt încă foarte tineri, vine o zi, o altă zi unică în care toate semnele sînt de bucurie. Prima zi de şcoală a copilului. Şi prima literă scrisă de el, prima silabă, primul cuvînt, prima propoziţie, prima cifră, prima adunare,

prima problemă, primele cunoştinţe „ştiinţifice" despre natură. Primele lecţii făcute cu emoţie, în paralel, de copil şi de părinţi. Cel mic este învăţat ce înseamnă prietenia, dragostea, respectul. Cei mai buni prieteni, se ştie, sînt părinţii.

Viaţa merge înainte. Mai bogată în evenimente, în bucurii. Alte pretenţii, alte exigenţe confruntă tînăra familie. Fiecare zi este un nou pretext de manifestare a afecţiunii, a preţuirii. Plimbările, excursiile, vizitele în muzee, spectacolele văzute în trei au altă savoare, comentarea lor alte nuanţe, vizitele la prieteni au alt conţinut.

Nu trebuie însă să idealizăm. Apar în viaţa în doi şi zile mai puţin însorite. Din diverse motive. Mai întemeiate sau mai puţin întemeiate. Dar nici în acest caz încruntarea, vorba rea şi jignitoare, gestul neatent nu trebuie să apară. Cu grijă pentru celălalt — oare, nu-i aşa? a devenit o parte a întregului care este familia —, cu vorbă bună şi blajină se discută „norul" apărut, se găsesc soluţiile pentru rezolvarea prietenească a incidentului. Cea mai bună soluţie este privirea deschisă, zîmbetul sincer, adevărul şi încrederea. Norul se risipeşte şi lumina bucuriei, a fericirii străluceşte iar. Şi dacă în orice gospodărie există un cîntar, ei bine, acest cîntar nu trebuie să facă „gramajul" muncii îndeplinite zilnic de cei doi. Într-o zi unul munceşte mai mult, după putere şi dispoziţie, în altă zi celălalt este mai harnic. Şi dacă unuia îi place să citească nu trebuie să uite că şi celuilalt îi place să citească sau să picteze, sau să croşeteze, sau să pescuiască. Nu trebuie să uite acest lucru şi faptul că o tînără gospodărie presupune sarcini egale pentru soţ şi soţie.

Tinerele familii din societatea noastră şi-au adaptat trăsăturile tradiţionale specifice noului nivel de civilizaţie. Gradul ridicat de cultură al fiecăruia dintre soţi, condiţiile materiale, facilităţile sociale de asigurare a unei perioade de timp mai mari pentru instruire, pentru odihnă — ne referim desigur la marea reţea de servicii puse în slujba uşurării muncii femeilor în special — garantează un climat destins, un climat de afirmare a personalităţii celor doi. Gradul de ocupare nu este întotdeauna egal. Iată de ce este nevoie de tact, de înţelegere, de mult prea comentata cedare a unuia în favoarea celuilalt.

Un el şi o ea deveniţi EA, familia tînără. O comuniune de sentimente, de speranţe, de idealuri... Ce stă la baza alcătuirii ei? Dragostea, respectul, încrederea, ajutorul reciproc, responsabilitatea comună pentru un drum lung început în doi. Pasul în doi nu este o simplă figură de stil. El reprezintă opţiunea pentru o viaţă. O viaţă trăită demn, frumos, cu sinceritate. Limpezimea gîndurilor, claritatea gesturilor, bunăcuviinţa, tot ceea ce cu un cuvînt numim dragoste aureolează existenţa unei familii ce continuă să rămînă tînără tot atît cît ei, el şi ea, rămîn tineri şi frumoşi, adevăraţi, fără să fie marcaţi de vîrsta din buletinul de identitate. În acest fel, fiecare zi, indiferent de aparenţele meteorologice, va fi senină, va străluci de bucuria de a avea alături pe omul cel mai drag, cel mai apreciat, cel mai respectat dintre toţi semenii, soţia sau soţul.

Viaţa în doi pe traseul unei existenţe stă mărturie grijii cu care doi oameni s-au căutat şi s-au găsit, s-au ajutat în momentele mai grele, s-au bucurat în comun pentru succesele comune sau individuale.

Tînăra familie este o redută, o armă împotriva singurătăţii, a nefertilului, a tristeţii. Tînăra familie este o imagine tonică, o expresie a certitudinii unui viitor bogat, frumos, demn. Cînd braţele ei sînt încărcate cu flori, cînd ochii lor au aceeaşi căutătură, cînd ei înşişi sînt o sărbătoare împodobind sărbătoarea ceremoniei căsătoriei lor, oricine se emoţionează şi se bucură, şi oricine spune cu voce tare sau ca pentru sine, în gînd, „casă de piatră!". Pentru că oricine vede în bucuria acelei zile semnele unei căsnicii trainice, durabilă, a unui început fertil.

În ziua aceea, cînd începutul este aşteptat, este dorit de ei doi, indiferent de aparenţe, zorii vor fi luminoşi. Soarele va străluci oricum, toată natura va fi în floare. În ziua aceea toate semnele sînt de bucurie. Sînt semnele unei vieţi noi. Viaţa în doi. EA este şi trebuie să rămînă „cea mai", EL este şi trebuie să rămînă „cel mai". Ei sînt şi trebuie să rămînă „cei mai". Şi pentru toţi aceştia din acea zi, „Casă de piatră!".

MIOARA VERGU

TURISMUL PENTRU TINERET —

componentă a procesului educativ-formativ

Nu încape îndoială, turismul înseamnă cunoaștere, educație, cultivarea spiritului, înseamnă informare și instruire, înseamnă destindere, sănătate, reconfortare. Dar pentru tineri, turismul înseamnă și mai mult: dezvoltare armonioasă, multilaterală, fortificarea organismului, orientarea profesională și, foarte adesea, turismul pentru tineret și de tineret înseamnă deciderea opțiunilor pentru muncă și viață. Firește, nu putem ignora aspectul economic al turismului ca sursă de venituri și dezvoltare. După cum nu putem neglija aspectul politic: circulația oamenilor dintr-o țară în alta, dintr-o parte în alta a planetei — anual, potrivit datelor Organizației Mondiale a Turismului, se înregistrează 1,5 miliarde de turiști — contribuie la mai buna cunoaștere și apropiere a popoarelor, la colaborare și pace.

România socialistă se circumscrie acestor deziderate universale. Un ansamblu de măsuri, adoptate în special în ultimele două decenii, au făcut din România o țară turistică, o țară a turismului. Peste 11 milioane de cetățeni români intră anual în circuitul turismului. Țara noastră este vizitată — dacă luăm ca an de referință 1980 — de peste 6 milioane de turiști sosiți din peste 50 de țări. România — care dispune de peste 200 000 locuri în spații de cazare confortabile, 130 000 numai pe litoral, cifră ce va spori pînă la sfîrșitul acestui cincinal cu încă 50 000 locuri —, este, astăzi, o destinație de vacanță bine cunoscută și apreciată pe plan internațional.

Toate atributele de natură formativă, educativă sau spirituală ale turismului contemporan capătă și mai mare amploare, noi dimensiuni și semnificații, cînd e vorba de generația tînără. Există în ansamblul circulației turistice un turism de tineret, conceput pentru tineret. Prerogativele lui, în țara noastră, cum se știe, sînt atribuite Biroului de Turism pentru Tineret (B.T.T.), organism specializat al Uniunii Tineretului Comunist, care dispune de o bază materială proprie și de programe adecvate, specifice generației tinere.

Evident, turismul pentru tineret se practică pretutindeni. B.T.T. întreține relații de schimburi și cooperare turistică cu peste 70 de organizații similare din aproape 40 de țări din toate continentele. Turismul de tineret este unul din fenomenele polarizante ale epocii pe care o trăim.

Astăzi B.T.T. dispune de o rețea turistică de prim rang. Există numeroase complexe turistice, în zone montane ori la mare și în Deltă, în exclusivitate pentru turismul de tineret și pentru tineret. Stațiunea tineretului Costinești, de pe litoralul însorit al Mării Negre, este cea mai dorită și cea mai vastă, ea putînd găzdui, pe serie, 5 000 de tineri în hoteluri, vile, bungalowuri, căsuțe și camping, începînd din luna mai și pînă la mijlocul lunii octombrie. Costineștiul, a cărui faimă a depășit demult granițele țării, dispune de un teatru de vară (1 000 locuri), sală polivalentă (400 locuri), două biblioteci cu 16 000 volume, centre de informare și documentare, săli de expoziție, terenuri de sport și mijloace de distracție, discotecă și, bineînțeles, magazine, cantine moderne, restaurante, bufete, plaje cu nisip fierbinte și de bună seamă o durată (maximă) de strălucire a soarelui cuprinsă între 14—15 ore pe zi! La toate acestea se adaugă aerul marin foarte oxigenat și ozonat, cum ne asigură specialiștii, un aer umezit de briza marină și încărcat cu aerosoli, care fac foarte bine sănătății.

Cunoscînd toate acestea ne explicăm mai bine acel record din sezonul estival: „cea mai mare densitate umană pe metru pătrat de spațiu vital". Dar Costineștiul, dincolo de odihnă, sănătate, destindere, distracție, agrement mai înseamnă cultură, schimb de valori artistice, spirituale. Dar despre acestea — la un alt capitol.

În salba de „așezăminte" turistice pentru tineret se înșiră, cu vigoare și amprenta ineditului, alte și alte realizări mai noi sau mai vechi — cît pot fi ele de vechi — clădiri înălțate într-un stil arhi-

tectonic foarte aerisit, foarte modern și funcțional, situate într-un climat benefic și în colțuri de natură de un pitoresc neasemuit, foarte atractive: Pîrîul Rece — deasupra Predealului, în munții Bucegi (200 locuri); Complexul Bușteni (100 locuri); Izvoru Mureșului, situat la poalele munților Hășmașu Mare (337 locuri) distribuite în 22 vile; Complexul turistic de la Cîmpulung Moldovenesc (200 locuri la hotel și cabană); Satul de vacanță Roșu — un miracol al Deltei — situat între brațul Sulina și Sf. Gheorghe, înconjurat de o salbă de lacuri (acces cu...șalupa) — 130 de locuri în căsuțe de două locuri; Complexul Gura Văii, în imediata apropiere a Porților de Fier I — (cu 420 locuri); Stațiunea pentru tineret Valea cu Pești, din zona Geoagiu Băi — sub poalele Apusenilor sudici (100 locuri); Complexul Șuior din zona Maramureșului, sub vîrful Mogoșa din Gutii (130 locuri). Ne oprim aici. Acestea sînt „cartiere generale" ale turismului de tineret. În plus, la nivelul agențiilor județene ale B.T.T. s-au făcut numeroase amenajări pentru excursioniștii tineri, în cabane, internate școlare, în case țărănești vechi, din zone cu obiective turistice, care sporesc considerabil capacitatea de cazare.

B.T.T. nu este numai o firmă turistică, de-acum cu mare faimă, ci este și o emblemă a educației revoluționare a tineretului, un instrument specific al U.T.C. prin care se educă tinerii, se informează și se formează în spirit patriotic și revoluționar. Turismul pentru tineret înseamnă educație, cultură, artă, civilizație.

Dar mai întîi, cîteva statistici pentru a ne da seama de proporțiile și eficiența turismului pentru tineret: anual sînt înscriși în circulația turistică circa 4 milioane de tineri. Într-un an (mai exact în 1983) B.T.T. și agențiile sale județene, inclusiv cercurile de turism, au înregistrat 1 916 373 acțiuni turistice finanțate și 2 751 163 acțiuni turistice nefinanțate, adică drumeții de sfîrșit de săptămînă, excursii de agrement etc. Să menționăm că există programe turistice orientate pe teme foarte precise vizînd educarea patriotică și revoluționară a tineretului prin străbaterea și cunoașterea unor trasee istorice ori popasuri la case memoriale, monumente, locuri care se constituie în „documente vii" ale luptei revoluționare a comuniștilor sau acțiunile privind educația materialist-științifică a tineretului ori formarea conștiinței socialiste, educarea moral-cetățenească a tinerilor de diferite vîrste și profesii.

Dar să precizăm și să nuanțăm cîteva genuri de acțiuni și activități cu caracter turistic și de vacanță. În sezonul rece, deci în atmosfera montană, „Serbările zăpezii"; apoi, în sezonul estival, Festivalul de muzică și poezie, Salonul republican de grafică satirică, Serbările mării, Festivalul filmului pentru tineret, al jazzului sau de muzică rock, Gala recitalurilor actoricești — sînt numai cîteva din activitățile cultural-educative ce se organizează la Costinești în sezonul estival! Dar sînt și altfel de acțiuni turistice, trasee sau excursii tematice cu genericul „Pe aici nu se trece" sau „Tinerii mesageri ai păcii" ori „Traseele romantismului revoluționar". Deci, ceva mai mult decît turismul obișnuit, un turism educativ-formativ. Un turism specializat, pentru tineret, care înregistrează o circulație, cum spuneam, de aproape 4 milioane de tineri în toate cele 365 zile ale anului. Trebuie să mai arătăm că pe lîngă atributele enunțate, turismul pentru tineret din țara noastră a dobîndit o frumoasă experiență, cu efecte educative și formative din cele mai eficace, prin acțiunile sale reușite în ceea ce privește orientarea și calificarea profesională, prin vizite și schimburi de experiență cu tematică precisă — vizite la importante obiective economice și social-culturale — adică un turism axat pe probleme de economie, învățămînt, artă și cultură. Se practică, cu succes, excursiile interne și externe pe profesii. S-a permanentizat, în scopul dezvoltării fizice și morale armonioase, al îmbogățirii cunoștințelor, turismul montan, nautic și de cercetări subacvatice sau speologice. De acest turism specializat se ocupă 300 de cercuri, din totalul de 7 000 care ființează la nivelul organizațiilor U.T.C., și care se ocupă, potrivit preferințelor membrilor lor, de drumeție și orientare turistică, cicloturism, speologie, istorie și conservarea monumentelor istorice, cunoașterea și ocrotirea naturii, etnografie și folclor, fotografie și film turistic.

Turismul este, în concluzie, un act de cunoaștere, un act de cultură și civilizație. Este, cu adevărat, o mare carte pentru minte și inimă deschisă tuturor, o carte către lume și oameni, conținînd un tezaur de cunoștințe și mijloace cu efecte modelatoare ale spiritului. Să călătorim, deci, cît mai mult pentru că mersul pe jos sau cu mijloacele moderne de transport înviorează nu numai trupul, organismul, ci și gîndirea, spiritul, potențialul uman creator.

VASILE CĂBULEA

Mozaic tehnico-științific

■ SALVAMONT LA PURTĂTOR. Doi inventatori, unul elvețian și un vest-german, au creat un dispozitiv cu totul ingenios de alarmă în caz de accidente sau rătăcire în zone de munte izolate. Este vorba de un miniemițător S.O.S. de mare putere, care aflat în tocul de la unul din bocancii persoanei aflate în pericol, emite continuu, permițînd detectarea sa. Alimentarea dispozitivului se face de la o baterie ce are drept combustibil căldura preluată de la corp, respectiv de la laba piciorului, drept care autonomia de funcționare este foarte mare.

■ ANESTEZIC FĂRĂ DURERI. Este știut că înainte de operație medicul recurge la clasica seringă cu anestezic, care nu de puține ori generează frică, provoacă stres, elemente care pot avea urmări în timpul aplicării tratamentului. În acest sens, specialiștii sovietici au conceput un aparat care provoacă anestezia prin aplicarea pe cap a unor electrozi ce emit un curent de joasă frecvență. Aparatul și-a dovedit eficacitatea și în calmarea durerilor de la naștere.

■ MACARA CÎNTAR. Un grup de specialiști de la Centrul de cercetări științifice al Întreprinderii de vagoane din Arad au realizat un aparat electronic care permite stabilirea greutății corpurilor atîrnate la cîrligul macaralei. Foarte util în întreprinderi constructoare de mașini, dispozitivul este foarte eficient și din punct de vedere al productivității muncii și al economiilor de energie realizate.

■ FIBRELE DE STICLĂ ÎN TELECOMUNICAȚII. Cercetătorii americani au conceput și realizat un nou tip de cabluri pentru telecomunicații, componentele sale fiind din fibre de sticlă de mare rezistență mecanică și chimică. El este destinat cu precădere legăturilor în teren accidental. Rezistența lor atinge 20 000 kg pe centimetru pătrat și pot suporta diferențe de temperatură de peste 120 grade C. Cablul se compune din 6 fibre învelite într-un material poliamidic special de protecție, foarte rezistent și el. Pozarea sa se poate face din elicopter.

■ MOTOCICLETĂ CU BORD AUTO. După ce în anii din urmă am fost martorii lansării pe piață a unor borduri electronice tot mai sofisticate, a venit acum rîndul motocicletelor. Cel propus clienților de firma japoneză Yamaha afișează pe un ecran cu cristale lichide în afară de viteza, ora exactă, consumul instantaneu de combustibil, combustibilul rămas în rezervor, distanța care mai poate fi parcursă fără realimentare, care este viteza optimă de urmat etc. Toate aceste date se pot afla prin apăsarea unor butoane aflate la îndemînă pe unul din mînerele ghidonului.

■ LASERUL ÎN DETECTAREA GAZELOR. Specialiștii polonezi au pus la punct un aparat care utilizînd laserul are posibilitatea să detecteze emanațiile de gaze în interiorul minelor. El funcționează pe baza comportării razei laser la apariția unei concentrații mai mari sau mai mici de metan, situație în care lumina laser se colorează diferit. Raza este captată la un receptor și în cazul unei concentrații periculoase, se declanșează alarma.

■ SCARĂ CU TREPTE MOBILE. Este știut ce dificultate prezintă pentru persoanele handicapate urcarea sau coborîrea unei scări. În acest sens, o firmă franceză construiește o scară cu totul specială pe care se poate urca sau coborî fără nici un efort, ca și cum ai merge pe o porțiune plată. Astfel, la urcare, este suficient să pui piciorul pe prima treaptă de sus, că cea pe care a rămas celălalt picior să se ridice lent la nivelul celei de sus. Invers, la coborîre, treapta de sus te lasă încet la nivelul celei de jos. De reținut că aceste mișcări nu provoacă nici un fel de dezechilibrări.

■ COMBATEREA RĂULUI DE MAȘINĂ. Foarte des auzim sau facem cunoștință cu răul de înălțime. Mai puțin întîlnit și mai greu de explicat este răul de mașină. De curînd, oamenii de știință au descoperit că acesta din urmă apare din cauza dezionizării aerului din interiorul mașinii. Pentru a înlătura acest neajuns a fost pus la punct un aparat care produce ionizarea aerului, mai exact de producere a ionilor negativi, a căror lipsă provoacă acele stări neplăcute. Aparatul este branșat în bricheta de bord, pe lîngă misiunea sa, el mai are și rolul de purificare a aerului din interior.

■ ÎN LOC DE MEDICAMENTE. Un colectiv de specialiști de la Întreprinderea de electronică industrială din București în colaborare cu medici de diferite specialități este creatorul unui aparat cu posibilități de utilizare multiplă în tratamentul simptomatic al durerilor acute și cronice cum ar fi sciatică, spondiloză, lumbago, cefalee, migrene, nevralgii, dureri de dinți, arterite, dureri post-operatorii. Aparatul cu denumirea comercială Calmostim funcționează pe baza impulsurilor electrice ale unor electrozi plasați în zona dureroasă. Are astfel loc stimularea unor glande care împiedică formarea în măduva spinării a unei substanțe vinovate de apariția durerii.

■ SISTEM ANTIFURT. Tehnicieni francezi au realizat un dispozitiv perfecționat de protecție și alarmă pentru autoturisme. Chiar dacă a reușit să deschidă portiera și să intre în mașină, hoțul nu va avea de ce să se bucure, deoarece proprietarul mașinii a avut grijă să apese o anume claviatură care reprezintă un cod secret de patru cifre. Prin aceasta, un microprocesor înglobat în schema dispozitivului are grijă să se taie contactul cu bobina de aprindere. Sistemul acționează chiar și în cazul încercării de rupere a firelor electrice care fac legătura cu bateria și bobina de aprindere. În afară de aceasta, sistemul mai acționează și ca sistem de alarmă, detectînd sonor orice încercare de forțare a ușilor, a portbagajului, de demontare a roților sau de furt de benzină.

■ GHID ELECTRONIC. În R.F. Germania a fost realizat un sistem de ghidaj electronic pentru automobiliști, avînd ca scop să-i ajute pe aceștia să ajungă dintr-un punct al orașului la o anume destinație. Pentru a beneficia de acest avantaj, șoferul trebuie doar să introducă în terminalul de bord, sub forma unui cod, poziția și obiectivul traseului. După aceasta, o voce îl va dirija prin difuzor, „pas cu pas", orientîndu-l pe traseul cel mai scurt spre destinație. Vocea dispecerului electronic intervine ori de cîte ori manevra celui în cauză a fost greșită, ghidul descurcîndu-se chiar în mari aglomerări de automobile. Sistemul este total autonom și deși aplicarea lui este deocamdată experimentală în orașe mici, se apreciază că trecerea la o utilizare largă nu este departe.

Grupaj realizat de
ALEXANDRU STROE

De ici, de colo

ARHEOLOGIE PRIN SATELIȚI

Cum poți ajunge, oare, la străvechile cetăți Maya, ascunse de o junglă impenetrabilă, prin care mișună șerpii și în care pîndesc, la fiecare pas, jaguarii? Pentru Rod Frates, om de afaceri american, aventurier și pasionat de arheologie, răspunsul a venit s-ar putea spune de-a dreptul din cer: recurgerea la sateliți. Cel dintîi chemat în ajutor a fost „Landsat", satelitul de studiere a resurselor terestre, lansat de N.A.S.A. în 1972. Sistemul folosit de satelit, care permite mai ales descoperirea petrolului și a zăcămintelor miniere, se dovedește a fi, de asemenea, deosebit de sensibil la prezența apei, vegetației și temperaturii. În felul acesta, satelitul poate furniza indicații prețioase asupra locurilor pe care le-ar fi putut ocupa mayașii, în funcție de trei criterii pe care le-a stabilit Rod Frates. Acestea ar fi: prezența apei de-a lungul întregului an, un sol bun pentru agricultură și existența unor terase uscate, care să domine depresiunile utilizate pentru culturi.

Recurgînd la datele oferite de „Landsat II" lansat la 16 ianuarie 1978, Rod Frates a transpus aceste date în imagini cu ajutorul unei companii din Maryland, „Earth Satellite Corporation", care grupează mai ales geologi. Rezultatul s-a dovedit cel așteptat: în pofida unei precizii relative, au putut fi descifrate zone de vegetație densă în sudul Yucatanului, în Mexic, cele de depresiune, ca și punctele unde apa rămîne după perioada secetoasă. În felul acesta, „Earth Satellite Corporation" (E.S.C.) a putut repera șapte puncte susceptibile de a fi fost cetăți ale civilizației Maya. Trebuia mers acolo, la fața locului, dar nimeni nu se încumeta și nici nu putea să pătrundă în jungla Peten, ce acoperă nordul Guatemalei și estul Mexicului. Chiar cei mai îndrăzneți exploratori au fost constrînși să-și abandoneze cercetările, din cauza lipsei unor căi de acces.

Rod Frates, recurgînd la un elicopter „Bell 212", tip utilizat și de armata americană, recurgînd la un pilot experimentat, un geolog al E.S.C. și un arheolog, a încercat marea aventură în jungla de nepătruns. Și-a asigurat, de asemenea, serviciile lui „Navstar", un satelit de navigație ultraperfecționat, care permite reperarea, în plină junglă, la 15 metri. Lansat la începutul anului 1980, „Navstar" a trimis date importante la receptorul instalat pe elicopter, informîndu-l pe pilot în legătură cu coordonatele geografice ale locului în care se află. Mai mult, acest satelit se dovedește apt să treacă aparatul pe pilotaj automat, trimițîndu-l drept spre ținta dorită.

Aceasta s-a întîmplat cînd echipa de exploratori condusă de Rod Frates abordează tainele infernului verde din Peten. Sînt regăsite cele șapte locuri selecționate teoretic. Printre ele figurează un complex arheologic impunător, care ar putea fi cel de la Uomuul, în nordul orașului Shetumal. Oraș a cărui existență era cunoscută de istorici, dar pe care nimeni nu a reușit încă să-l localizeze. Zburînd razant cu jungla, pilotul a identificat două coline, semnificînd existența unor urme ale civilizației căutate. Unele dintre acestea ar aparține, după primele aprecieri, legendarei cetăți maya de la Oxpenul, care fusese descoperită prin anii 30 și ale cărei urme fuseseră, apoi, din nou ascunse de junglă.

Se pare că cele două cetăți ar data din perioada clasică maya, care s-a situat între secolele VII—X. Piramidele lor ar egala în importanță pe cele de la Chichen Itza, din nordul Yucatanului și ar fi înconjurate cu numeroase stele acoperite cu hieroglife. Echipa încearcă să se aventureze pe primul complex piramidal. Susținut de o coardă, Rod Frates coboară din elicopter cu un ferăstrău electric pentru a defrișa terenul de tufișurile dese ce-l înăbușe. Ferăstrăul se frînge după puțin timp, dar exploratorul a avut suficientă vreme pentru a repera un loc vast, pe care se află două piramide gemene, numeroase edificii de o mai mică semnificație și ziduri de peste 60 metri lungime. În continuare, spre nord, sînt descoperite și alte ziduri.

Potrivit avizului experților, descoperirea acestor edificii și ziduri ar fi de o importanță capitală pentru știință, întrucît ar repune în actualitate o serie de aspecte legate de obiceiurile și modul de practicare a agriculturii atribuite în mod tradițional civilizației maya. Și, se pare, echipa lui Rod Frates se află doar la începutul unor senzaționale descoperiri, grație recurgerii la ajutorul sateliților. Ingeniosul și temerarul explorator estimează că, apelînd la sateliții „Landsat" sute de cetăți arheologice ar putea fi readuse la lumină. Iar pe aceeași temă și geologii de la „Earth Satellite Corporation" cred că viitorul va fi deosebit de promițător. Dealtfel, atît reperarea cu ajutorul lui „Navstar", cît și navigația la bordul unui elicopter sînt considerate a reprezenta niște premiere în condiții de junglă.

Se va reîntoarce Rod Frates pe locurile descoperite?, se întreba Agenția France Presse. Totul depinde acum de ce va decide guvernul mexican în legătură cu continuarea expediției. Deocamdată, Rod Frates mărturisește că lucrează la realizarea a două proiecte. Despre unul dintre acestea afirmă că este arheologic, dar că „este încă prea devreme pentru a vorbi despre el".

Vrea, oare, Rod Frates, să descopere Atlantida cu ajutorul sateliților? Viitorul va furniza, poate, un răspuns științei și la această străveche legendă.

DOINA IOVĂNEL

Un autor, o poezie

Zi fără repetare

Incep-o zi în care-mi merge bine
Lama de ras nu-mi ia tributul de sînge
Bricheta s-aprinde din prima-ncercare
Frumoasă e viața ! N-am a mă plînge

Ies în oraș. Dau binețe în stînga și-n dreapta
Unii mă-njură mirați dar n-are a face
Știu că-n Liban sar cedrii în aer
Dar cerul din mine explodează de pace

Incepe dar o zi în care-mi merge bine
Sînt fericit mai mult decît o leacă
Cereți-mi totul azi că umbra mea e-ntreagă.
Fiți siguri că mîine o să-mi treacă.

PATREL BERCEANU

Divorț la Holywood

Joe Brown și Margerie White,
au fost surprinși de un fotograf
indiscret,
lîngă un aparat de filmat și un cireș
de carton duplex abia înflorit.
Flagrant delict în studio, au țipat
revistele de scandal ale vremii,
să sperăm, spuneau cronicarii insistînd
asupra genunchilor felini ai actriței,
asupra danturii false a actorului,
că acest flirt nu va avea ca urmare
două răsunătoare divorțuri.

ARETA ȘANDRU

Numele eroului necunoscut

Acum
dacă eu cel căzut în războaie
sulițat de tot felul de meridiane
dacă numai eu ar și semăn
declarații de independență
tras de patru cămile deodată
și dacă ochii pruncilor îmi sunt
marile mele atestate de vechime
este inutil
să mă căutați
doar prin cartea de istorie.

ION BURNAR

Aproape bună

Aproape bună sînt să zac ;
De ceva trist, ce nu-i de spus.
O volbură — îi sînt arac —
M-a-ncolăcit, de jos în sus.

Dar ca un fruct mă trag în jos ;
Spre iarba plină de mohor.
În așternutul ei lucios,
Aproape bună sînt să mor.

CAROLINA ILICA

Absență...

Din gîndul meu ai început să pleci,
Absența ta, pustiului dă glas...
Din ce în ce, mai singur pe poteci,
Cu-o tristă libertate am rămas...

Sînt drumurile mute călăuze,
Spre-aducerile-aminte-n al meu pas.
În toamna așternută în unduite frunze,
Cu-o tristă libertate am rămas...

Te-ai reintors spre-a mai lovi o dată,
Cînd am voit uitării să te las.
Pierzîndu-te pe cînd erai o fată,
Cu-o tristă libertate am rămas...

Iubirea noastră a murit de mult,
O pajură pîndită, la-nșelător popas.
Ah, prin al vremii nemilos tumult
Cu-o tristă libertate am rămas..

DUMITRU DUMITRICĂ

Fragmente strălucitoare

Formată din fragmente strălucitoare
Sau din perle care se sparg la cea mai mică atingere
Dimineața pulsează. Iarbă pînă la orizont,
Iarbă, lumină și iarbă. Păsări cu aripi de zinc
Venind orbite de spațiu. Încet se înșurubează
Avionul în cer, dispare respirația mirositoare a nopții,
Fluviul curge nevăzut peste continente
Leopardul sare asupra prăzii, o îmbrățișează în aer
Păsări flamingo pe mlaștini,
Lotuși roz-albi, lebede, insecte agitîndu-și elitrele
Copacul acoperă orizontul ; crengi vii, crengi moarte
Umbre albe, umbre verzi, foșnete, frunze
Cu forța ei seva gîlgîie, trece prin capilare, prin pori
Viața renaște, foșgăie, își începe din nou ziua
ei orbitoare
Orașul se revarsă pe străzi ; ca un leu bătrîn
Își ascute dinții și ghearele.

MIRCEA FLORIN ȘANDRU

Pastel

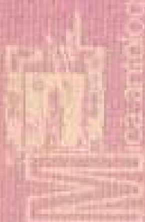
În lanul de trifoi
se deslușea
sîngele meu
tiptil încărunțind
Dă liniștea
mai încet
mi-ai strigat
apoi ai șters
miriștile de somn
precum ai șterge
o fereastră
după ploaie
Mîinile tale
țineau loc de înserare
Se auzea
pînă departe-n suflet
cum luna
netezea cu șoldul
toamna

ȘTEFAN MITROI

RĂZVAN IONESCU

Actor la Teatrul „L. S. Bulandra", Răzvan Ionescu este un constant îndrăgostit de poezie. Recită cu pasiune în fel de fel de momente poetice, pe scenă, la radio și televiziune sau la Cenaclul „Confluențe". Vorbind despre poezie, la un moment dat spunea : „Poezia presupune spațiul acela diafan dintre cel ce scrie și cel ce citește iar atunci cînd mă urc pe scenă să spun versuri trebuie să știu mai ales cum să organizez substanța dramatică a versurilor. Cred cu putere în spunerea poeziei, în frumusețea acestui fel de dăruire."

SIMON GYÖRGYI

Tînăra plasticiană de la Cluj-Napoca este o reprezentantă de frunte a școlii de grafică și gravură clujene, reprezentată cu succes la marile confruntări naționale și internaționale. Profundă, particulară în idee și expresie, reticentă, aproape gravă, meditativă în problematică și inventivă în mijloace de expresie Simon Györgyi este o artistă lucidă și pretențioasă, un spirit analitic și profund critic, căutînd mereu neliniștită, mereu nemulțumită, noul și expresia plastică cea mai adecvată.

FLORIN CHIRIACESCU

Recitalurile, înregistrările, interpretările pline de profunzime, abordarea unui repertoriu vast, au făcut din Florin Chiriacescu o prezență de incontestabilă valoare a vieții noastre concertistice. Muzician de rară tenacitate artistică, considerat la ora actuală cel mai bun organist al țării, Florin Chiriacescu se dedică pasionat orgii — acest instrument dificil, care și-a revărsat secole întregi măreția peste suflete, prilejuind deopotrivă emoție și grandoare, maiestuozitate și sensibilitate.

MIRON DUCA

...colorist rafinat, dedat la idei fragile, melancolic disimulat, pictorul bistrițean se dezvăluie publicului cu destulă greutate: culoarea e un cod, obiectul e un simbol, pictura se cere răs-privită, căci ea, de cele mai multe ori, ascunde o taină. Nota generală a picturii și a desenelor sale este aceea de contemplație tinerească și gravă. Transilvane în profunzime, prin aluzii și simboluri vagi, lucrările sale expuse pe multe simeze din toată țara, sînt expresia frămîntării gîndului. Zbaterea din ele e demult acoperită însă cînd pînza se-arată privitorului.

VARTETUL „EUPHONIA"

Alcătuit din Peter Agoston ara I), Ladislau Gergely ara a II-a), Ludovic Toth olă) și Peter Kozma (violoncel), membri ai Filarmoni din Tîrgu-Mureș. Ansam ambițios, format din inumentiști dotați, buni tehieni, dovedind o încercare stantă de a cunoaște, de pătrunde în structura lurilor. Tînărul cvartet din gu Mureș are o personaate pregnantă transmițînd olicului emoția intensă a ginilor interpretate, dovedind inteligență muzicală și ingenitate, transformarea ului redării marilor pagini literatura cvartetistică un veritabil act creator.

ȘERBAN SOREANU

Pianist exigent cu sine însuși, teoretician subtil al fenomenului muzical, asistent universitar la disciplina muzică de cameră la Conservatorul „Ciprian Porumbescu", Șerban Soreanu este un muzician dăruit întru muzică. Numele său este legat acum și de îndrumarea plină de dăruire și pasiune a unei formații camerale care s-a remarcat cu precădere în ultima stagiune — cvartetul **Eos**, al Conservatorului. Șerban Soreanu este un pedagog entuziast dublat de un pianist îndrăgostit de marea muzică.

Reportaje aproape imposibile

CAPITALE-FANTOMĂ

Există oare capitale-fantomă? Descoperirile arheologice au dezvăluit prezența în diferite epoci ale omenirii a unor astfel de centre politice care, imediat după ce au fost construite sau la puțin timp înainte de terminarea lor, au fost abandonate, așa încît la ora actuală despre existența acestor orașe, ce prin frumusețea lor trebuiau să uimească lumea timpurilor în care au fost înălțate, se cunosc foarte puține lucruri, ele fiind aproape în întregime uitate. Unele dintre ele practic au dispărut fiind acoperite cu un strat de pămînt, iar din altele au mai rămas ruine bîntuite de animalele sălbatice.

O capitală din secolul al XIV-lea intrată în uitare se află sub un strat de pămînt pe malul rîului Huaihe în provincia Anhui din estul R. P. Chineze. În prezent, cercetătorii chinezi fac săpături arheologice în vederea scoaterii ei la lumina zilei. Datorită muncii susținute desfășurate de omul de știință chinez Wang Jianying, care timp de mai mulți ani a răscolit vechile scrieri istorice și a purtat numeroase discuții cu locuitorii bătrîni din apropierea zonei unde această capitală s-a înălțat, a început să se înlăture misterul care o înconjoară. Astfel, cercetătorul amintit a aflat că ctitor al acestui oraș a fost Zhu Yuanzhang, care a ajuns să fie primul împărat al dinastiei Ming sub numele de Ming Tai Zu. El s-a aflat în fruntea răsculaților care a înlăturat dinastia de origine mongolă Yuan. În 1369 noul împărat a început să-și construiască o nouă capitală în apropierea orașului său natal Linhao.

Înainte de începerea construcției au fost cercetate cu atenție planurile capitalelor dinastiilor precedente. Cantități uriașe de cherestea, blocuri de marmură și țigle smălțuite au fost aduse de la distanțe mari. O forță de muncă de un milion de persoane a fost recrutată din întreaga țară. Din rîndurile lor au făcut parte 90 000 de meșteșugari renumiți și 70 000 de soldați. La lucrări au mai participat numeroși țărani din valea rîului Huaihe, precum și prizonieri de război.

Planul noii capitale denumite Zhongdu se prezenta sub forma a trei dreptunghiuri, cuprinse unul în interiorul celuilalt, relatează publicația „China Reconstructs". În mijloc a fost înălțat palatul imperial avînd un mare număr de săli. Acesta era înconjurat de un zid înalt de 15 m și lung de 3,5 km. Avea un turn la fiecare colț și patru porți. La o anumită distanță de centrul imperial se afla un alt zid, al „interzicerii", confecționat din piatră și cărămidă și avînd înălțimea de 7 m și lungimea de 7 km. Scopul său era, după cum îi arată și numele, de a opri accesul la palatul imperial. Dincolo de acest al doilea rînd de ziduri se găsea orașul exterior, înconjurat și el de un zid gros de pămînt ce urma să fie placat cu un strat de cărămizi. Lungimea lui era de aproape 30 km. În interiorul capitalei era prevăzut un spațiu întins pentru livada imperială. În cele două cartiere sudice ale orașului exterior se aflau Turnul tobei și Turnul clopotului. Din vîrful primului turn era bătută o tobă pentru a se marca orele zilei, din cel de-al doilea se trăgea un clopot pentru a se anunța orele nopții. Pe o axă centrală orientată de la nord la sud era trasat drumul imperial, care făcea legătura cu palatul. De-a lungul său se înșirau cele mai importante clădiri guvernamentale. Paralel cu acest drum, de fiecare parte a sa, se întindeau drumuri orientate de la nord la sud, care treceau prin Turnul tobei și Turnul clopotului. O altă stradă principală era orientată de la est la vest și avea lungimea de 3 km.

Acestor drumuri li s-au adăugat alte străzi dispuse în mod simetric. Pe cea mai mare înălțime a orașului, dealul Dushan, a fost realizat un observator astronomic. Orașul avea numeroase clădiri publice, temple, un colegiu imperial. Marea nobilime dispunea și ea de palate mai mici în zona care înconjura centrul imperial al capitalei. Orașul mai dispunea de altare și de locuri pentru ceremonii. Astfel a fost înălțat un altar al pă-

mîntului. Aici au fost aduse mostre de sol din peste 1 300 de orașe ale țării, însumînd în total o greutate de 50 kilograme. De asemenea, s-a ridicat cîte un altar închinat soarelui și lunii, precum și un altul pentru munții și rîurile renumite ale țării. Au fost clădite hambare ce puteau înmagazina un milion hectolitri de cereale. La sud de capitala sa, noul împărat a construit un impunător complex funerar în care au fost înhumați părinții, fratele și alți membri ai familiei sale. În 1375, cînd după șase ani de activitate intensă proiectul era aproape gata, împăratul a venit să-l viziteze și să ofere constructorilor daruri pentru a intensifica și mai mult ritmul de lucru. Spre surprinderea sa meșteșugarii istoviți de munca depusă au organizat o manifestație de protest. Armata a intervenit împotriva lor făcînd un mare număr de victime între constructori. Această faptă sîngeroasă a stîrnit o puternică nemulțumire în sînul populației din zonă. Nesimțindu-se în siguranță în această parte a țării, Ming Tai Zu a poruncit întreruperea lucrului deși mai rămăsese puțin pînă la terminarea noii capitale. El și-a stabilit reședința la Nanjing. Acest oraș, care nu a fost locuit niciodată, a intrat curînd în uitare. Dar s-a constatat că planul său i-a inspirat pe constructorii care au ridicat ulterior noua capitală de la Nanjing, precum și Beijingul, devenită capitală a Chinei în 1421.

Vîntul împrăștie nisipul printre ruinele impunătoare ale unei alte foste capitale date foarte curînd uitării după terminarea sa. Pe străzile ei hoinăresc nestingheriți șacalii. De data aceasta este vorba de Fatehpur-Sikri, capitală înălțată pe la jumătatea secolului al XVI-lea de celebrul împărat al Indiei Akbar din dinastia Marilor Moguli. Legenda spune că Akbar a ales locul noii sale capitale lîngă satul Sikri în semn de omagiu pentru un înțelept foarte renumit al timpului său, Selim Chisti, care i-a prezis împăratului că va avea moștenitori. Lucrările au fost terminate în circa cinci ani. Întregul oraș a fost înconjurat cu ziduri cu parapeți din gresie roșie. Zidurile aveau nouă porți, dintre care Buland Darawaza situată la sud este considerată a fi una din cele mai reușite realizări arhitecturale ale Indiei. În afara construcțiilor superbe care aveau funcții obișnuite, cum este cazul monetăriei, trezoreriei, staulelor elefanților, noua capitală se mîndrea cu unele clădiri speciale. Una dintre acestea era Panch Mahal. Clădirea avea cinci etaje, iar fiecare cameră avea pereții mobili din piatră, care mai mult semănau cu niște paravane, ce puteau fi deplasați pentru a permite somnul în aer liber în timpul nopților indiene pline de zăpușeală. Casa ochilor închiși a fost decorată cu sculpturi executate pe tavane, reprezentînd monștri ce-ți dădeau senzația că se zvîrcolesc. „Ochii închiși" erau de fapt niște nișe secrete în pereți în care se păstrau bijuteriile imperiale. A fost înălțată o magnifică sală destinată adunărilor publice, precum și alte edificii lucrate superb, avînd însă nume ciudate: Casa viselor, Casa sultanului maur, Sublima poartă. Astronomul curții avea o reședință proprie, ce avea un turn de observație pe acoperiș. O casă simplă, perfect proporționată, a fost construită pentru istoricul oficial al curții, Abul Fazel. O moschee și un monument funerar au fost ridicate în amintirea lui Selim Chisti. În Fatehpur-Sikri, Akbar avea o curte marcată cu pătrate. Aici îi plăcea să joace chaupur, un joc indian asemănător cu damele. Drept piese în acest joc serveau curtenii săi. Deosebit de impresionantă era Sala de audiențe a împăratului. El stătea pe un tron situat pe vîrful unui pilon înalt sculptat. Acesta avea forma unei sticle, așa încît împăratul putea fi auzit de cei primiți în audiență, dar aceștia nu puteau să-l vadă. La realizarea acestei strălucitoare capitale, Akbar a făcut însă o greșeală: nu a acordat suficientă atenție surselor de alimentare cu apă. Acestea s-au dovedit a fi neîndestulătoare, iar apa care s-a putut obține era așa de nesănătoasă încît a provocat moartea a numeroși locuitori. În consecință, după anul 1588, adică numai după circa 50 de ani de existență, Fatehpur-Sikri a încetat să mai fie capitală și a fost și el treptat dat uitării. Datorită aerului cald, uscat, ruinele stau și acum mărturie măreției de odinioară pe care a avut-o această capitală.

TUDOR PRELIPCEANU

Un autor, o poezie

Dimineața

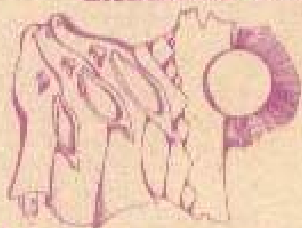
Scoți o orgă de pleoape
din unghiul cu stele
și cauți o dimineață anapoda.
Alergi în cercul gol,
găsești cuțitul
gravat cu noapte
dar tocmai atunci
rîul
de lumină
te-neacă...

THEODOR RĂPAN

Toate

Toate se continuă în mine:
apa și drumul și stîlpii din coline,
așa cum mă revărs și eu în toate,
de parcă lumile de albii-ar fi brăzdate,
pe unde curg de jos în sus,
cu știință că firescul l-am sedus.
Și toată dimpotriva e a mea,
iar ce-i al meu al altuia se vrea...

GABRIELA NEDELEA

Copil cu cerc

bătrînele vorbeau între ele
dedesubt o lumină aducea strada
cu un paltin înalt scuturîndu-se

mai jos un copil cu cercul
alerga țipînd cînd obiectul metalic cădea
se întorcea apoi prin dreptul lor
și țipa mult mai încolo

apăreau străzi din sunete moi
orașul o luase razna peste case
un acoperiș se scutura de rugină
în poala unei bătrîne

o sticlă de lapte
sta pironită în fereastră
albul greu trăgea totul în jos
umbra sticlei pe dușumea
întărita o pisică

bătrînele vorbeau mai departe
clopotul era ca o apă
din care se auzea mereu mai îndepărtat
țipătul copilului
cu cercul

AURELIAN TITU DUMITRESCU

Gramatică

A dori. Durere.
Creangă de cireș pe o masă de nuntă
spre dimineață cînd iepurii zilei
ies pe furiș în lumina căruntă.

Astfel sîntem și noi printre lucruri
viețuitori, iubite,
rîvnind la umbra dăcerilor noastre-n risipă
o lucire de-nalt într-un zvicnet de-aripă
peste podul ce leagă mîhniri prohibite.

A iubi. Iubire. Verb tranzitiv. Diateza activă.
Oarbă, privighetoarea cîntă mai frumos
și mai frumos moare zburătoarea captivă.

GABRIELA HUREZEAN

Dimineață incompletă

Nu te-am privit încă
în zori, abia ridicată
din somn, încheindu-ți pe trup
cămașa aburită a zilei.

Umezindu-ți, de libertate, privirea,
și fața, și sinii,
și buzele calde...

Încă nu te-am privit
lunecînd
peste podurile de fier
ale rugăminților tale,
om fără pată —

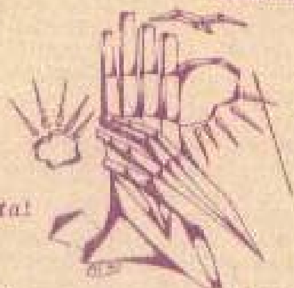
Asta-mi lipsește —

DAN ADRIAN

Îmi căutam cuvintele...

Îmi căutam cuvintele, tată,
Să-i bat în cuiele lor,
Să le leg — pietre de moară —
La fiecare picior,
Să le pun nesomn în nopți
Și secetă-n pămînt,
Viermi de aur în mădulare
Și vînt amar în cuvînt —
Și numai ce te-am auzit:
„Roagă-te, ca oamenii cuminți,
Să ne trăiască dușmanii
Să ne vadă fericiți!"

ALEXANDRU BRAD

Desene de
MARIAN AVRAMESCU

MUZICA UȘOARĂ 1985

A devenit, iată, o tradiție ca „Almanahul" pe care-l oferă sutelor sale de mii de cititori ziarul tineretului să rezerve un important spațiu actualității muzicii ușoare, cu un accent firesc pus pe muzica ușoară românească, pe care o iubim și de care avem atîta nevoie... Pe de altă parte, răspundem aici și numeroaselor scrisori primite pe adresa ziarului, unele conținînd ecouri la subiectele abordate în almanahurile precedente, altele — întrebări specifice rubricii „Top T". Ce vor să afle tinerii ? Foarte multe, și este practic imposibil să-i mulțumești pe toți în cîteva pagini. Iată de ce, în rîndurile ce urmează, vom încerca să acoperim întreaga perioadă a celor 12 luni scurse de la precedentul nostru almanah, luni pline de multe bucurii și împliniri. Despre toate acestea, în rîndurile ce urmează.

CONCURSUL CÎNTECULUI POLITIC PENTRU TINERET

MIRELA VOICULESCU, CORNEL CONSTANTINIU, MARINA SCUPRA

La a V-a ediție a sa, această manifestare tradițională, organizată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Radioteleviziunea Română și Uniunea compozitorilor, a polarizat atenția melomanilor timp de trei zile, la mijlocul lunii aprilie. Înscris sub genericul generosului Festival național „Cîntarea României", concursul a cuprins două secțiuni — muzică corală și muzică interpretată de soliști și grupuri vocale cu acompaniament orchestral — noi referindu-ne în grupajul de față, evident, la cea de-a doua. Cele 17 piese finaliste au beneficiat de un acompaniament de înalt profesionalism, asigurat de Orchestra de estradă a Radioteleviziunii Române, dirijată de artistul emerit Sile Dinicu, de grupul vocal Choralis al Ansamblului Artistic al Uniunii Tineretului Comunist, grup condus de Voicu Enăchescu, alături de două apariții inedite: formația vocal-instrumentală „Star 2000", condusă de Petre Geambașu, și „Standard" — grupul lui Bogdan Cristea. Linia melodică generoasă, versurile înaripate, purtătoare ale unui mesaj tineresc, optimist al cîntecelor din concurs a fost întregită de cele două piese „hors concours" ale lui George Grigoriu, pe versuri de Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu: „Țara mea, cea mai frumoasă țară" și „Aberanta cursă" (ambele cîntate de Marina Florea). Revenind la concurs, să remarcăm turul de forță reușit de compozitorul Ion Cristinoiu, cu nu mai puțin de șase piese finaliste, dintre care de cele mai bune aprecieri din partea juriului s-a bucurat „Pentru pacea lumii", interpretată de Cvintetul vocal „Luchian". Cel de-al doilea moment de vîrf al concursului a fost prilejuit de audierea piesei lui Marcel Dragomir (pe versurile poetului Lucian Avramescu), „Să păstrăm pămîntul teafăr" — marele șlagăr lansat la actuala ediție — piesă cîntată vibrant, emoționant de Mirabela Dauer. Preocuparea pentru găsirea unui echivalent literar înalt s-a materializat prin prezența în finală, pe genericul a două melodii, a unui alt poet de frunte al generației sale (și probabil cel mai împătimit iubitor de muzică ușoară dintre toți), George Țărnea: este vorba de „Măsura tinereții noastre" de Petre Geambașu și „Liniștea lumii" de Ionel Bratu Voicescu. Paleta largă a preocupărilor componistice și interpretative este ilustrată și de prezența pe scena Studioului de concerte din str. Nufărilor a cunoscutului solist al Operei Române, Lucian Marinescu („Drapelul țării" de Dan Stefănică), a duetului vocal feminin Stereo („Plaiul florilor de mai" a tînărului Valentin Mircea Neagu și „Cîntă tinerețe" de Ion Cristinoiu), a grupului Choralis („Să fii om", de Ilie Mihai Gheorghe), a Cvintetului „Luchian" („Surîde tinerețea" a altui debutant, Florenti

MIRABELA DAUER

Gheorghiu, și „Primăvara țării", de Dan Stoian), a duetului alcătuit din soții Liana și Mihai Elekeș (în piesa acestuia din urmă, „Prezenți în toate"). Generații de interpreți au fost alături pe scenă, într-o firească și emoționantă, parcă, predare de ștafetă: tînăra de 16 ani Marina Scupra („Vîrsta epocii de aur", de Ion Cristinoiu, și „Gînd sublim" de Ilie Mihai Gheorghe), laureata cu Premiul I de interpretare de la Mamaia (acolo unde Scupra cucerea Premiul Tinereții) — Marina Florea („Noi, tinerii romantici", de Ion Cristinoiu) sau constănțeanca Gabriela Sauciuc („Primăvara din noi", de Dan Ștefănică) nu s-au intimidat, ci, din contră, au fost stimulați de „concurența" cu Cornel Constantiniu („Aceasta-i tinerețea noastră", de Ion Cristinoiu), Eva Kiss („Ce vrea azi lumea", a aceluiași), Mirabela Dauer, Petre Geambașu, Mirela Voiculescu. Și în domeniul acesta, al muzicii ușoare să-i zicem (tocmai de aceea organizatorii au ales o altă formulare, pentru că unele lucrări s-au apropiat de lied sau de folk), cîntecul politic destinat tineretului și-a dovedit capacitatea de impresionare și sensibilizare a ascultătorului, de educare a tinerei generații prin intermediul artei sunetelor. Discurile conținînd piesele festivalului, apărute chiar în timpul desfășurării finalei, stau astăzi mărturie, în colecția tuturor iubitorilor genului, a nivelului înalt atins la ediția a V-a a concursului.

BIG-BAND-UL DE JAZZ AL CASEI DE CULTURĂ A SINDICATELOR SIBIU

OASPEȚII NOȘTRI

Grupul „Elefant". Chiar în anul alcătuirii, 1976, grupul a reținut atenția la Concursul de interpretare din R.D.G.; doi ani mai tîrziu, la aceeași competiție primește medalia de argint și o Diplomă specială. Figura centrală a formației este, fără îndoială, Ute Freudenberg — solista vocală. Absolventă a Conservatorului de muzică „Franz Liszt" din Weimar, în 1975, încă de pe vremea studenției obține o mențiune la „Zilele cîntecului" de la Frankfurt/Oder. Ea a ajuns la rock-ul căruia îi dă viață azi trecînd prin folclor, șansonetă, operetă, jazz, muzică ușoară. Intrarea acestei soliste de talent în componența formației a însemnat un mare pas înainte, primele afirmări internaționale venind de la sine: în 1977 participare la festivalul „Intertalent" de la Gottwaldow (Cehoslovacia), cu frumoase aprecieri din partea criticii de specialitate. În cadrul anchetei de popularitate inițiate de „Magazinul tineretului" din R.D.G. la finele anului 1980, Elefant ocupă locul I la secțiunea de interpretare. Repertoriul grupului este echilibrat, armonios, piesele dinamice, de rock pur, alternînd cu altele lirice, de atmosferă, publicul apreciind această disponibilitate. Majoritatea pieselor sînt compuse de membrii formației, conducătorul acesteia fiind unul dintre cei mai cunoscuți textieri din R.D.G. Cităm dintr-o publicație de specialitate: „Ceea ce vedem pe scenă este mai rar întîlnit la asemenea manifestări. Nu numai partea sonoră este de foarte bună calitate, dar și vioiciunea interpretării, trăirea fiecărei piese, strălucirea interpretării vocale a solistei Ute Freudenberg, oscilînd între soul și jazz. Rareori întîlnești o asemenea armonie vizuală și auditivă". Componența formației: Ute Freudenberg — vocal, Manfred Henning — claviaturi, Werner Kunze — chitară solo, Bernd Henning — chitară solo, Bodo Huth — chitară bas, Peter Piele — baterie.

Katia Surjikova. Foarte decorativa cîntăreață sovietică s-a bucurat de mult succes pe scena festivalului „Melodii '83", și apoi pe aceea a Teatrului „C. Tănase". S-a născut acum 23 de ani la Moscova și a studiat Arta teatrală, susținîndu-și lucrarea de diplomă în domeniul „Regie de estradă". Cîntă de la vîrsta de 10 ani și s-a aflat pentru prima dată în țara noastră, după ce anterior mai cîntase în Bulgaria, R. D. Germană, Cuba, Mongolia, Egipt, Finlanda, Cehoslovacia. Bună acrobată, personalitate scenică complexă, solista oferă un show atractiv alături de formația sa, „Perpetuum Mobile", cu care cîntă de 5 ani (grupul este un septet). Pe primul său L.P., intitulat, simplu, „Katia", au figurat și cîteva din piesele oferite publicului nostru, ce trădează preferința sa pentru interprete cum ar fi Liza Minnelli sau Shirley MacLaine. Între succesele sale internaționale cităm: Premiul special al juriului obținut, împreună cu Mirabela Dauer, la festivalul de la Dresda (1978); participare la primul „Festival al muzicii sovietice" în R. S. Cehoslovacă, desfășurat la Ostrava (a fost singura invitată din Uniunea Sovietică, cîntînd alături de vedete locale cum ar fi Jiří Korn, Marie Rottrová, Karel Zich); în 1979 și 1983 invitată la festivalul „Alo, la telefon Balaton!" (Ungaria); în 1980 — invitată să apară în programele muzicale ocazionate de Olimpiada de la Moscova.

Babe și Vulcano. Deși aceste două grupuri vocale n-au mare lucru în comun, în afara unor apropieri stilistice și evident a faptului că ambele sînt olandeze, le vom prezenta împreună, așa cum au evoluat la București. Dar iată mai întîi ce le apropie: fără a fi întru totul „grupuri de studio", ele s-au afirmat plenar prin intermediul discului; aparițiile lor scenice sînt relativ rare, sălile de concert fiindu-le mai puțin fa-

GRUPUL BABYLON (R.D.G.) PE SCENA FESTIVALULUI DE LA BERLIN

miliare decît platourile TV. Așadar discul și show-ul TV sînt principalele lor forme de manifestare. La acest tip de formații, foarte important este producătorul-personaj puternic, cu rol necunoscut în sfera muzicii noastre ușoare (a nu se confunda cu producătorul cinematografic, care cel mai adesea nu este decît un „sponsor" financiar). Producătorul este un director artistic total : alege cîntecele (comandă chiar piesele unor anumiți compozitori), le orchestrează, supervizează direct înregistrările (stînd la pupitrul de mixaj) și nu rareori chiar compune melodii pentru artistul respectiv. Iată de ce el este citat obligatoriu, de talentul, inspirația, forța sa depinzînd impunerea sau căderea artistului, dar și imprimarea unei anumite conduite muzicale (spre exemplu, în cazul Boney M. rolul lui Frank Farian înseamnă cel puțin 70%). În sfîrșit, în cazul acestor grupuri succesele de top, editate pe discuri de format mic (single), trec înaintea albumelor, a discurilor de format mare (L.P.).

Babe are mai bine de 5 ani vechime și este un trio vocal feminin ; datorează mult producătorului-aranjorului-compozitorului Peter Koelewijn. În urmă cu un an și jumătate fosta solistă vocală Gemma Van Eick (care a editat în vara lui '83 un single solistic, „Sway") a fost înlocuită cu Marga Bult, celelalte două componente fiind Margot Van De Ven și Rita Van Rooy. A editat pînă în prezent albumele „Babe", „Blitzers" și „Shop Around". Cele mai cunoscute piese apărute pe discuri single : Please Me Please Do, (Never Listen To A) Bouzouki Player (ambele în 1979), Wonderboy, (What Shall We Do With) The Drunken Sailor (1980), Indian Habbit, S.O.S. (Throw Me A Line) (1982), Shocking, (Don't You Ever) Shop Around, Dolly The Doll (1983). Alte piese cîntate la București : One Touch Too Much, Explosive, Together In Love Again, Rocking Machine.

Vulcano are doar ceva mai mult de 3 ani de la înființare. Acest cvartet vocal mixt (2 fete și 2 băieți) este „creația" (ca și Mouth and MacNeal sau, Sandra and Anders) producătorului, aranjorului și compozitorului Hans Van Hemert, care colaborează uneori cu J. Hoellestelle. În 1983 grupul a întreprins un lung și fructuos turneu în Bulgaria, cu care ocazie casa de discuri Balkanton i-a editat un L.P. ce s-a găsit și în magazinele noastre. În Olanda i-au fost editate 2 albume, cu notația că „acasă" cîntă și în olandeză, spre deosebire de alte grupuri de profil. Componența : Jos Groothuizen, Hans Van Pol, Suzan Venneker, Deedee Dekkers. Succese de top (majoritatea cîntate și în fața publicului nostru) : 1, 2, 3 ; Shut Up And Boogie ; Sancta Simplicitas ; Heaven So Blue ; Put That Pretty Smile Upon Your Face Again ; Superman ; A Little Bit Of This.

BABE

Dina Straat. Cu ocazia recitalului susținut pe scena festivalului „Melodii '83" s-a aflat pentru a doua oară în România, după turneul efectuat în 1977 alături de grupul „Lift". Este una din vedetele muzicii ușoare din R.D.G.,

VULCANO

CORINA CHIRIAC

avînd la activ numeroase L.P.-uri, zeci de show-uri TV şi şlagăre înregistrate pe disc sau la radio. Împreună cu propria sa formaţie de acompaniament a concertat în toate ţările socialiste, inclusiv Cuba şi Mongolia, în Algeria, R.F.G., Libia. Dina cunoaşte bine muzica noastră uşoară (include uneori cîntece româneşti în repertoriul de concert), rămînînd prietenă, în urma turneelor efectuate împreună, cu Corina Chiriac şi Mirabela Dauer. Deşi preferă piesele „de linie" abordează cu pasiune şi profesionalism şi cîntecele disco sau rock. Grija pentru alcătuirea unui repertoriu cît mai echilibrat se vădeşte şi în calitatea textelor, pe care le alege şi le cizelează cu atenţie, unul din criteriile de bază fiind acela de a acoperi, pe cît posibil, întreaga gamă a năzuinţelor şi sentimentelor feminine.

Stella. Născută în Olanda din părinţi de origine indoneziană (ambii cu o bună pregătire muzicală), fiind a 5-a din cei... 11 copii! Mama sa a fost balerină, iar tatăl — şef de orchestră, aşa încît, firesc, în 1969, cînd avea doar 15 ani, Stella întemeiază, împreună cu două din surorile sale, grupul de mare succes, nu numai în Olanda, „Hearts Of Soul". Grupul participă la concursul Euroviziunii şi întreprinde turnee în Europa şi Statele Unite. La scurt timp, însă, Stella se stabileşte în Belgia, începînd o muncă asiduă în studiourile de înregistrare. În 1976 formează, aici, grupul Dream Express, cu care ia parte (pentru Belgia, desigur) din nou la concursul Euroviziunii! Doi ani mai tîrziu, formaţia triumfă la festivalul de la Sopot (Polonia), obţinînd de asemenea Premiul Presei şi cel al Publicului; Stella, la rîndul ei, este decretată de fotoreporterii prezenţi „Cea mai atractivă solistă". Evident, urmează turnee şi show-uri TV, dar succesul n-o împiedică pe Stella ca, în 1981, să hotărască trecerea la cariera solistică. Probabil că este unica interpretă care se poate lăuda că a luat parte de 3 ori la importantul concurs Eurovision: în 1982, ca reprezentantă a Belgiei, obţine cea mai bună performanţă din cele 3 participări, după ce învinge, „acasă", în concursul de selecţie, pe ceilalţi circa 400 de contracandidaţi. Cu piesa „If You Do Like

STELLA

SAVOY

AURA URZICEANU

...ticului ; Stella, la rîndul ei, este ...tă de fotoreporterii prezenţi „Cea ...ractivă solistă". Evident, urmează ... şi show-uri TV, dar succesul n-o ...că pe Stella ca, în 1981, să hotă...recerea la cariera solistică. Proba...este unica interpretă care se poate ...că a luat parte de 3 ori la impor... concurs Eurovision : în 1962, ca ...ntantă a Belgiei, obţine cea mai ...performantă din cele 3 participări, ...e învinge, „acasă". În concursul ...cţie, pe ceilalţi circa 400 de con...didaţi. Cu piesa „If You Do Like My Music" se clasează a 4-a, dar, fapt rar, cîntecul a primit puncte din partea tuturor juriilor naţionale. Editată pe un L.P., melodia îi aduce Stellei un „Disc de platină". În acelaşi an o găsim între cei 20 de concurenţi selecţionaţi pentru finala Festivalului mondial al cîntecului, organizat de firma „Yamaha" la Tokyo (Japonia). Recitalul Stellei cucereşte prin căldură, fervoarea cu care solista dă viaţă atît pieselor proprii cît şi celor preluate (I Will Survive-Gloria Gaynor, Woman In Love-Barbra Streisand).

Charles Shaw. Cîntăreţul de culoare Charles Shaw, care a lăsat o atît de frumoasă impresie tot la „Melodii '83", s-a născut în Texas, dar n-a jucat în serialul „Dallas", n-are nimic dintr-un cowboy şi nici nu este un adept al genului country, cum ar fi poate firesc. Deşi activează în S.U.A., vine des în Europa, îndeosebi în R.F.G., pentru înregistrări discografice. Cîntăreţ plin de nerv, „show-man" total, Shaw se distinge prin spontaneitate, îmbrăţişînd în prin-

STELLA

GRUPUL ROCKHAUS (R.D.G.) : ROCK ŞI PACE

cipal „musical"-ul. In Europa s-a afirmat de curind, fiind invitat anul trecut să susţină un recital pe scena festivalului „Intertalent" de la Praga (Cehoslovacia), acolo unde, în concurs, Mirela Voiculescu obţinea un Premiu Special al Juriului. In S.U.A. şi R.F.G. este editat pe discuri CBS, iar în Franţa este reprezentat de casa Ariola. Ultimele sale succese : discul single cu piesa „Supermarket" şi participarea, la Televiziunea din Madrid, la marele spectacol „Divertismento".

Dolly Dots. Ca şi în cazul multora din cei care apar în grupajul de faţă, şi cu fetele de la Dolly Dots aţi făcut pentru prima oară cunoştinţă în emisiunea TV „Meridianele cîntecului". Spre deosebire de ei, însă, ele au venit la Bucureşti nu pentru concerte (din păcate...), ci tot pentru o emisiune de televiziune. Iată numele acestor talentate reprezentante ale muzicii uşoare din „ţara lalelelor" : Anita Heilker, Ángela (cu accentul pe prima vocală !) Groothuizen, Angéla (accentul deci pe „e" !) Kramers, Esther Oosterbeen, Ria Brieffies-Oldeisma, Patty Zomer. Discul single cu piesa „She's A Liar" (cea pe care au filmat-o şi în show-ul amintit) le-a adus... primul „Disc de aur" în Olanda, ţară mică, unde acest trofeu se acordă greu. Piesa va figura pe albumul „Display", cel mai bun L.P. editat pînă acum. În final, cîteva cuvinte despre albumul amintit, care a figurat multe săptămîni în fruntea topului olandez : cuprinde 10 piese, toate compuse de Peter Van Asten şi Richard De Bois, în egală măsură producători. Aranjamentele muzicale aparţin lui Peter Schön. Cele mai atractive piese ale discului : She's A Liar, Money Lover, Sick Of Your Games, Totally Hooked On You, Keep On Running.

ANGELA SIMILEA

TEXTIERII

„Se răscolesc de dor / Fîntînile albastre / Şi ţipă un cocor / Prin inimile noastre / Din tîmpla mea cad ploi / Din ochii tăi safire / Şi trecem amîndoi / Cu fruntea prin iubire"... Frumoasele versuri ale poetului George Ţărnea au înnobilat, aşa cum se întîmplă întotdeauna, creaţia muzicală a lui Horia Moculescu, premiată la festivalul „Melodii '83", „Fîntînile albastre". Din păcate, el este unul dintre foarte puţinii poeţi care **colaborează** cu compozitorul, nemărginindu-se să încredinţeze acestuia poemul în forma finită. Că această modalitate este cea mai indicată ne-o dovedesc numeroasele şlagăre autentice avînd versuri semnate George Ţărnea : „Trenul galben fără cai", „Numai lingă tine", „Jocul pînă la stele", „Pămînt", „Copiii din Bucureşti". Îmbucurător este faptul că întîlnim tot mai des semnătura unor poeţi contemporani pe genericul unor piese de muzică uşoară românească, fie că ele sînt alese — din volum sau tipărituri — de către compozitori, fie că sînt rodul colaborării strînse dintre compozitor şi poet (în această din urmă categorie intră, între altele, şi cîntecele lui Marian Nistor pe versurile lui Ion Lotreanu). Alţi poeţi mai des „curtaţi" de muzica uşoară sînt Virgil Carianopol, Mihai Beniuc, Ana Blandiana, Adrian Păunescu, Dan Verona, Daniela Crăsnaru, Ioana Diaconescu — subliniem încă o dată că este vorba doar de poeţi contemporani şi numai de muzica uşoară (în folk apelul la poezie este cvasi-permanent, cu un cîştig real pentru acest gen).

SIMFONII ŞI ŞLAGĂRE

Bucureştean get-beget, Anton Şuteu obţine şi... „viza" consacrării pe teritoriul muzicii uşoare în urma impactului creat de cîntecul său „Nu pleca vîntule", lansat de Mirabela Dauer în filmul „Buletin de Bucureşti" — 1983. În ramura uşoară acesta poate fi socotit adevăratul său start spre succesul larg, singura înregistrare anterioară numindu-se „Ce iubire şi ce gînduri" — cîntec interpretat de Aurora Andronache, cea care îi este şi astăzi preţioasă colaboratoare în studiourile de imprimări. În schimb, numele său era demult cunoscut şi preţuit în sfera „simfonicului" : premiu la concursul

TRIO EXPRES

„Gaudeamus" (Olanda) în 1979 cu cvintetul „Culori" (apărut și pe disc), laureat al Festivalului de Muzică Contemporană de la Graz (Austria), simfonia „Moisei" și alte lucrări simfonice sau camerale cîntate sub cupola Ateneului. Excepționala cunoaștere a tainelor orchestrației „clasice", la care se adaugă familiarizarea cu universul modern al sintetizatoarelor (după absolvirea Conservatorului a urmat cursuri post-universitare la Academia „Santa Cecilia" din Roma, între 1972 și 1975) îi permit să abordeze cu aplomb domeniul muzicii de film: „Drumuri în cumpănă", „Ultima frontieră a morții", „Ana și hoțul", „Buletin de București", „Acțiunea Zuzuc". Partiturile semnate pentru aceste lungmetraje se adaugă altora realizate pentru numeroase documentare, astfel încît în 1978 este ales membru A.C.I.N. Experiența dobîndită i-a înlesnit, desigur, conceperea muzicii pentru showul TV „It's All In The Game" (Totul este posibil în joc), coproducție româno-olandeză pe care am admirat-o pe micul ecran, film care a obținut Mențiunea Specială a Juriului la Festivalul de la Montreaux — 1984; după premiere, Anton Șuteu a fost nevoit să cînte la pian, de zeci de ori, tema instrumentală — „Cîntec pentru o floare" — pentru ziariștii entuziasmați! Deși piesele sale de muzică ușoară sînt încă puțin numeroase — amintim „Drumul iubirii" (Dida Drăgan), „Mere fermecate" (Corina Chiriac), „Am visat doi trandafiri" (Thérèse Steinmetz) — ele reușesc să ilustreze pregnant un univers sonor perfect conturat, în care armoniile ingenioase și ritmica complexă nu obturează liniile melodice pline de noblețe.

Cînd nu se pregătește pentru cursuri (este asistent la catedra „Muzicologie" a Conservatorului), Anton Șuteu compune — în stînga sa se află pianul de concert cu coadă, în dreapta sintetizatorul și magnetofonul — sau... desenează ca un profesionist: expoziția sa de grafică a stîrnit un frumos ecou în presă. Rareori se întîmplă ca un membru al secției simfonice a Uniunii compozitorilor (din 1975) să abordeze cu asemenea convingere „genul ușor". Personalitate artistică plurivalentă, talent viguros, Anton Șuteu este o garanție pentru viitorul muzicii noastre ușoare.

FEBRA CONCURSURILOR

Foarte multe concursuri, mai mici sau mai mari, după intenții și posibilități, își revendică spațiu în grupajul nostru. Indiferent unde au loc, la București sau la Amara, ele dezlănțuie ambiții, bucurii și... lacrimi. La Constanța, „Steaua litoralului" a ajuns la ediția a XIV-a, anul acesta invitații de onoare numindu-se Angela Similea, Dan Spătaru și formația Savoy. Șase spectacole, sala sporturilor plină de fiecare dată, un juriu condus de compozitorul și pianistul Marius Popp, acompaniament asigurat de formațiile „Litoral" (la muzică ușoară) și „Brîulețul" (la folclor). Fericiții premianți (de unii am auzit deja, de alții vom mai auzi, cu siguranță) s-au chemat de această dată Liliana Crează, Alexandra Canareica, Marina Scupra, Mariana Anghel, Mioara Feraru, Daniela

Hoțescu, Silvia Matache (muzică ușoară), Ion Crăciun, Ion Dascălu, Emilia Marinuș, Maria Gherman, Vasile Petrușan, Mariana Sirbu, Aurelia Roșu (muzică populară). După cum se vede, proporția de laureați în raport cu laureatele este foarte mică, reflectindu-se în felul acesta, și la nivelul amatorilor, situația de la profesioniști (cel puțin la muzică ușoară, la Constanța a fost un singur concurent intr-o inegală luptă cu 22 de fete !) : mirajul scenei să nu-i atragă deloc pe băieți ? Că nu este chiar așa ne-a dovedit-o amplul festival-concurs „București '84", organizat în cadrul „Primăverii culturale bucureștene". Valoarea concurenților la secțiunea de interpretare a fost cintărită de un juriu condus de Vasile Donose, laureații fiind, în ordine, Mirela Gheorghiu, Mircea Dumitrescu, Cvintetul Gloria, Marina Scupra, Adina și Paul Iliescu, Vasile Luca, Sergiu Zaharof, surorile Nicolescu, Carmen Chirculescu, Eugenia Dan. Majoritatea sint elevi ai Școlii Populare de Artă, ca o surpriză (sau o exigență sporită a juriului ?) impunindu-se mai slaba clasare a soliștilor cunoscuți (Scupra, Chirculescu, Dan). Importanța conferită la actuala ediție acestei manifestări decurge atit din locul de desfășurare (Studioul de concerte al Radioteleviziunii) și din valoarea formațiilor de acompaniament (Orchestra Radioteleviziunii, dirijată de artistul emerit Sile Dinicu și formația Ionel Tudor), cit și din inaugurarea unei secțiuni de creație, deschisă firește melodiilor create special pentru acest concurs, avind subiecte închinate Capitalei. La ora aceasta se cunosc deja piese cum ar fi „București, iubirea mea" de George Grigoriu, „Aceasta e strada mea" de Ionel Tudor, „Dimboviță, apă dulce" de Dan Dimitriu, „Tinerețea Bucureștiului" de Edmond Deda, „București, cintec de pace" de Ion Cristinoiu, „Ca o apă limpede" de Constantin Teodoric, „A înflorit bătrînul Cișmigiu" de Dan Stoian, „Bucureștiul pace vrea" de Temistocle Popa, „Flori pentru pace" de Magda Boboc. Microrecitalurile susținute de Dorin Anastasiu, Marina Florea și Valeria Dogaru au completat imaginea unei competiții cu personalitate. Rubrica „Top T" din „Scinteia tineretului" se pare că i-a inspirat pe buzoieni : la Buzău a avut loc a doua ediție a festivalului-concurs „Top T '84", organizat sub egida Comitetului județean al U.T.C. și a Casei științei și tehnicii pentru tineret. În palmaresul folk figurează nume cum ar fi cele ale Marilenei Dobre și al lui Octavian Tărchilă, precum și al grupului Diaton, iar la rock au fost premiate formațiile Laser, Proba de Microfon, Codex, un Premiu special pentru jazz-rock revenind grupului Omicron. Pe cei de la Kripton i-am reintilnit la Craiova, la cea de-a IV-a ediție a Festivalului-concurs de jazz, rock și folk inițiat de Consiliul U.A.S.C. al Universității oltene și de Studioul teritorial al Radioteleviziunii. Dintre cele 3 genuri, rockul a prilejuit confruntarea cea mai puternică, chiar între nepremiate numărindu-se formații cu mulți adepți și bune aprecieri din partea juriului : Casino, Lotus, Celelalte Cuvinte, Om, Acustic. Marele Premiu,

GINA PĂTRAȘCU

mult-rivnit, revenit celor de la Kripton, ei fiind urmați în „clasamentul adevărului" de Magazinul de Muzică, Revox, Autostop, Xirinx (au participat 15 grupuri). La folk diplomele au intrat în posesia lui Raul Cîrstea, Virgil Stratulat și a duetului feminin Poco (a nu se confunda cu celebrul grup!), iar la jazz și mai puțini „aleși" : Big-band-ul Casei Armatei din Craiova și trio-ul timișorean de jazz-rock DHD. Se înțelege, cele 3 seri de festival au fost atractiv condimentate de evoluția grupurilor invitate : Holograf, Mass Media, Florian din Transilvania, Compania de Sunet. Nu putem încheia această succintă trecere în revistă fără a sublinia hărnicia și pasiunea organizatorilor din Focșani, și ei în primele rînduri ale activității rock-folk, cu tot felul de concerte, gale și mini-festivaluri bine puse la punct.

EVA KISS

JACQUES HUSTIN

NATALIA GUBERNA

LAURI PENTRU TELEVIZIUNEA ROMÂNĂ

Cea de-a 24-a ediție a Festivalului internațional al producțiilor de televiziune „Rose d'Or" de la Montreux (Elveția) a confirmat valoarea realizatorilor și artiștilor noștri: filmul muzical „It's All In The Game" (Totul este posibil în joc sau, mai plastic, Totul este în joacă) a fost distins cu Mențiunea specială a juriului, cucerind lauri alături de alte 5 producții și lăsînd în afara palmaresului nu mai puțin de 29 de filme, majoritatea realizate în țări cu mare tradiție. De la cei prezenți acolo — Titus Munteanu (coproducător și membru în juriu), compozitorul și pianistul Anton Șuteu, interpreta Angela Similea — am aflat amănunte legate de această manifestare ce se extinde și în afara sălilor de proiecție. Filmul ce ne-a reprezentat a fost realizat în colaborare cu „Avro TV" (Olanda), din partea noastră participînd 35 de specialiști (între care să-i notăm pe: compozitorul Anton Șuteu, coregrafa Mihaela Atanasiu, scenograful Cornel Ionescu, redactorul muzical Aurora Andronache, regizoarea de montaj Doina Anastasiu), iar din partea olandeză — 11 (în frunte cu Bob Rooyens și Roland de Groot). Protagoniștii îi cunoașteți, filmul a fost de două ori programat pe micile

EUXIN (CONSTANȚA)

ecrane: Angela Similea, Thérèse Steinmetz, Corina Chiriac, Dolly Dots, Radu Simion, Anita Mayer, Anton Şuteu, Berdien Stenberg, Flairck, Dida Drăgan. Dar iată restul palmaresului: Premiul I — „I Am A Hotel" (CBC Toronto, Canada), inspirat de cîntecele lui Leonard Cohen; Premiul II — „Raw War" (Finlanda); Premiul III — „Musicomicolor" (Belgia); cealaltă Mențiune specială a juriului: „The Magic Planet" (CTV Toronto, Canada); Premiul orașului Montreux pentru cea mai veselă emisiune: „The Benny Hill Show" (Marea Britanie). În concursul, separat, deschis producțiilor unor studiouri particulare de televiziune, a fost acordat un premiu filmului muzical „Burnett «discovers» Domingo", cel „descoperit" de Carol Burnett fiind firește celebrul tenor Placido Domingo. Dar, pentru marele public, mult mai atractive au fost recitalurile susținute în paralel, pe scena Pavilionului, de adevărați „monștri sacri" ai muzicii ușoare internaționale, în frunte cu Dolly Dots, Shakin' Stevens, Elton John, Cliff Richard, Duran Duran, Nena, Joan Jett, Gloria Gaynor, Bucks Fizz, Bonnie Tyler, Tracey Ullman, Kajagoogoo, Rod Stewart, Cyndi Lauper, U.B. 40, Robin Gibb, Bananarama, Peter Schilling, Adam Ant, Madness, Status Quo, Ultravox, Thomas Dolby, Julien Clerc, Roger Daltrey, Pretenders, Slade, Spandau Ballet... Forța uluitoare a acestui buchet de ași ne dă o imagine suplimentară a importanței competiției de la Montreux, ceea ce sporește și valoarea premiului obținut de Televiziunea Română.

GEORGE ENACHE

VEDETE ÎN RECITAL

BISSER KIROV

Mai veche cunoștință a publicului nostru, cîntărețul bulgar Bisser Kirov este una din figurile marcante ale muzicii ușoare din țara sa. Într-un singur deceniu a efectuat turnee în 16 țări ale Europei, Asiei și Americii Latine, ajutat fiind de faptul că poate cînta în 5 limbi. Paradoxal, nimic nu părea, pînă la 24 de ani, să prevestească cariera strălucită a acestei vedete: născut la 4 septembrie 1942, Bisser, după terminarea Liceului, intră la... Institutul chimic-tehnologic superior. Cu ocazia unei sărbători a studenților bulgari, pe 8 decembrie 1966, în sala „Bulgaria" are loc un spectacol cu public „Microfonul vă aparține". La insistența colegilor, urcă pe scenă și cîntă „Fata cu ochii verzi" de Boris Karadimcev. Succes, bis-uri și propunerea de a colabora cu orchestra „Balkanton". În numai 2 ani Kirov devine unul din preferații publicului din țara prietenă, fiind invitat apoi la festivalul „Orfeul de aur", la televiziunile din R.D.G. și Iugoslavia, în Cuba și U.R.S.S. Chiar din primul său an de scenă, 1967, se consacră pe plan internațional: la Concursul cîntecului angajat de la Soci, în Uniunea Sovietică, obține Premiul I cu o piesă a aceluiași Karadimcev, „Omul care n-a semnat". Urmează Medalia de aur la cel de-al IX-lea Festival Mondial al Tineretului de la Sofia (1968) și, în același an, premiul III la concursul de la Barcelona (Spania). Renumele său crește, așa încît este invitat pentru concerte la Copenhaga și Helsinki și obține noi distincții: în 1969 este proclamat „Cîntărețul anului" în cadrul concursului „Melodia anului" al Televiziunii bulgare; în anul următor — premiul I la „Orfeul de aur". Alături de Karel Gott, Regina Thoss și grupul „Chitarele ce cîntă" primește, în 1973, premiul „Leul de aur", iar în 1974, la Dresda, în R.D.G., mai adaugă un premiu I în frumoasa sa colecție. Cîntecele sale sînt înregistrate nu numai pe discuri Balkanton, ci și Melodia, Amiga, Saiton, Arietto. În R.D.G. este unul dintre favoriții publicului de la „Friedrichstadtpalast" din Berlin. Pe lîngă înzestrările sale de interpret-voce caldă, expresivă, timbru bărbătesc, foarte plăcut, întindere vocală, prezență scenică decontractată — Bisser este un compozitor și un textier de talent. După Institutul Superior de Artă Teatrală a urmat cursurile Facultății de ziaristică de la Universitatea de Stat din Sofia, ceea ce i-a permis să-și cizeleze talentul poetic. Referitor la compoziție, să notăm că a fost încă de pe băncile școlii un bun violonist. Repertoriul său alătură compozițiilor proprii și ale altor compozitori bulgari piese de autori sovietici, polonezi, englezi, spanioli, francezi, italieni. Bisser Kirov — o vedetă a muzicii ușoare europene.

ELECTRECORD '84

Deşi secţia de specialitate a casei de discuri „Electrecord" pare a se numi încă „de muzică uşoară" (secţiile analoage pe plan internaţional se intitulează „pop"), producţiile sale nu se înscriu doar în categoria „tradiţională", ci cuprind şi stilurile „folk" şi „rock". Vă reamintim cîteva din apariţiile mai importante în domeniul L.P.-urilor, aliniate pe „ramuri", nerespectînd aşadar cronologia lansărilor.

Vasile Şeicaru, fostul solist al „Cristal"-ului gălăţean, apoi star al cenaclului „Flacăra", ne oferă discul „Aruncarea în valuri" : evoluţie agreabilă, cuminte, avînd rolul de a sluji textele poetice. Cu „Peripeţii noi" Mircea Vintilă mai face un pas, cu precauţia-i cunoscută, înspre folk-rock : lăudabilul său neastîmpăr este dovedit şi de gama inedită a „textierilor" (Gh. Azap, G. Stanca, Fl. Pittiş, Dorin-Liviu Zaharia, Dan David). O manieră tot mai interesantă îşi cizelează fostul braşovean Victor Socaciu : „Căruţa cu flori" este un album valoros ce nu poate fi clasificat — folk ? muzică uşoară ? şansonetă ? Un trubadur de urmărit.

Trecînd la alt domeniu sonor, semnalăm albumul „Express rock" al cvartetului orădean Magneton, cu peste 10 ani vechime cam în aceeaşi componenţă : sînt evidente seriozitatea, soliditatea, experienţa. Exemplar mi se pare „Holograf 1" : virtuozitate stilistică, manieră modernă, refrene inspirate ; discul confirmă ascensiunea grupului bucureştean în elita rockului nostru.

Am grupat împreună trei discuri ale unor tineri „cantautori", asemănători — paradoxal — tocmai prin singularitatea talentelor. Gil Dobrică („Dă-mi o şansă") merge consecvent pe tiparele soul şi country atît de potrivite glasului său ; George Nicolescu („Ordinea de zi") surprinde prin maturitate componistică, sensibilitatea sa interpretativă fiind cunoscută de mult ; Mircea Romcescu se apropie cel mai mult de realizarea discului de „autor total" : muzica, aranjamentele, părţile vocale şi instrumentale îi aparţin, dar... nu semnează decît unul din cele 10 texte ! „Muzica este viaţa mea" — iată un titlu justificat.

În majoritate, înregistrările discurilor amintite pînă acum au fost realizate în studiourile „Electrecord" (maestru de sunet Theodor Negrescu), de aceea cîntecele au fost „premiere" la data lansării, solicitîndu-se curiozitatea cumpărătorilor ; pentru muzica uşoară s-a recurs însă adesea la benzile Radioteleviziunii, ideea fiind acum aceea a oferirii unor şlagăre cunoscute, îndrăgite şi deci căutate.

Gina Pătraşcu îşi onorează premiul pentru interpretare de la Mamaia '83 cu un prim long-play divers şi plăcut de ascultat — „Gina" ; popularul Dan Spătaru îşi îmbogăţeşte firava discografie cu albumul „Nu m-am gîndit la despărţire" confirmînd farmecul „retro" al vocii sale ; Stela Enache şi Florin Bogardo ne oferă „Un simbol al iubirii" — disc de o muzicalitate şi delicateţe desăvîrşite ; Ion Cristinoiu ne convinge — dacă mai era nevoie — că este cel mai prolific compozitor al nostru, realizînd împreună cu mereu schimbatul trio Express un ambiţios proiect — „2 ori 2 fac 5" ; Marina Voica rămîne o artistă a trăirilor intense, abordînd cu aplomb stiluri dintre cele mai diverse — „Să nu-mi vorbeşti de iubire" ; ca şi Marina Voica, Corina Chiriac se dovedeşte nu numai o interpretă de valoare, ci şi o exigentă compozitoare, discul „Noapte bună, pe mîine" conţinînd două creaţii proprii, pe lîngă alte cîteva din cîntecele sale de emblemă ; vibraţie sentimentală, dramatism convingător, distincţie suavă — caracterizează în egală măsură apariţiile scenice şi interpretările Angelei Similea, al cărei nume îl întîlnim pe mapa discului „Nufărul alb" ; o recoltă miraculoasă, 100 la sută şlagăre, astfel poate fi caracterizat albumul „În zori" al Mirabelei Dauer : forţa tălmăcirilor sale pare a transforma în succes fulgerător orice partitură încredinţată ! Aici se cuvine subliniată apăsat colaborarea cu grupul Savoy.

Ar mai trebui menţionate frecvenţa metronomică a înregistrărilor neobositului Gică Petrescu, valoarea de unicat a fiecărui disc purtînd respectata „firmă" Savoy („Apa trece, pietrele rămîn" — remarcabil L.P.), precum şi seria de 5 L.P.-uri „Discoteca", în fapt o „culegere" de succese diverse ca factură (prea puţine însă de dans !). Din păcate nu ne putem permite o enumerare a tuturor albumelor discografice editate în acest răstimp, şi nici nu a fost în intenţia noastră un astfel de bilanţ ...contabil : oricum, misiunea ne-a fost îngreuiată de lipsa datei de apariţie de pe mape ! Sugestii, desigur, se pot face : aşteptăm discuri cu Roşu şi Negru, Anda Călugăreanu, Mircea Florian, Accent ; deocamdată, tinerii melomani care n-au urmărit cu atenţie vitrinele magazinelor de specialitate pot încerca să găsească — în urma acestor rînduri — unele din titlurile pe care le-au scăpat. Dacă nu s-au epuizat...

HELENA VONDRACKOVA

Cîntă, dansează, are un talent rar de actriță, este frumoasă și fermecătoare, așa încît este firesc că este considerată o adevărată ambasadoare a muzicii ușoare din țara sa. La 17 ani, în 1964, cîștigă premiul I la un concurs de amatori, „Căutăm noi cîntăreți". La scurtă vreme, după bacalaureat semnează primul său angajament, la teatrul „Rokoko" din Praga. Primul succes („Rîul roșu"), primul disc la Supraphon, prima emisiune de televiziune și, ceea ce vorbește de la sine despre magnetismul său, chiar în anul debutului se clasează a 4-a în cadrul anchetei de popularitate a soliștilor cehoslovaci, „Privighetoarea de aur" (în anul următor este deja prima și cîștigă prețiosul trofeu !). În timp, trofeele s-au înmulțit cu zecile, show-ul său scenic devine tot mai complex, mai atractiv, Helena dezvoltîndu-și nu numai înzestrările muzicale, dar și talentul de actriță și de dansatoare. Între premiile sale se numără la loc de cinste „Cerbul de argint" cucerit la Brașov, Premiul televiziunii bulgare la „Orfeul de aur", Premiul publicului la Split (Iugoslavia), „Lira de aur" și „Lira de argint" la Bratislava. A fost aplaudată, fie că a obținut premii, fie că nu, la festivalurile de la Rio de Janeiro (Brazilia), Tokyo (Japonia), Sopot (Polonia), Knokke (Belgia), la „Olimpiada cîntecului" de la Atena, la Scheveningen, la MIDEM de la Cannes, la Festivalul mondial al tineretului de la Berlin sau pe scena de la „Olympia", la Paris... Alături de Marele Premiu al festivalului de la Sopot și celelalte trofee amintite, în panoplia sa mai strălucesc, într-o colecție unică : Discul de aur acordat de casa Supraphon interpretei celei mai populare ; „Shoonerul de argint" la Knokke ; Discul de argint acordat de Supraphon ; Premiul al III-lea la Istanbul (Turcia) ; Premiul publicului la „Cupa Europei"... Și probabil că mai sînt, pentru că vocea sa s-a întîlnit cu publicul din peste 40 de țări ale lumii, înregistrările sale fiind editate și de Polydor, Nippon-Columbia (Japonia), Balkanton, Melodia. În sfîrșit, să mai amintim cele 4 filme în care a jucat, unele din ele rulînd și la noi : „Prințesa foarte tristă", „Cîntecul nostru ceh", „Filmul muzical", „Romanță pentru o coroană".

HELENA VONDRACKOVA

ZOIA ALECU

MIHAI CONSTANTINESCU

MARINA VOICA

GALA ARTEI TINERE

Așadar, Gala Artei Tinere a ajuns la ediția a 28-a ! Nu e foarte mult, dar nici foarte puțin, dacă ținem seama că acest spectacol reprezentativ, realizat sub auspiciile Ansamblului artistic al U.T.C., este, în bună măsură, un „show unicat", care dă foarte rar senzația de concert „văzut", cunoscut, banal. Firească, deci, emoția celor care au contribuit la transpunerea pe scenă a acestei idei îndrăznețe. Gala ilustrează în fond manifestarea libertății de exprimare artistică a tinerei generații, libertate de atîtea ori evidențiată strălucit în anii fierbinții epoci pe care o trăim cu toții, acum, în România. În fiecare acord, în fiecare vers, în fiecare fibră a spectacolului se regăsește acel fior tînăr ce încălzește inima curată a oricărui adolescent... fără limită de vîrstă, adolescent spiritual, de la 15 la 60 de ani. Necesitatea ce a ghidat întruparea acestei inițiative este cea a audiției într-o ambianță plăcută, caldă, entuziastă dar civilizată, a unor piese de muzică rock și folk, a unor momente poetice, actoricești, folclorice, de muzică ușoară, coregrafice aflate la cota superioară a exprimării artistice. Ce a adus nou Gala față de alte reuniuni de tip „cenaclu" ? O atmosferă deschisă, tinerească, incandescentă, neînchistată, marcînd în plus ideea de „ceremonial artistic", de seară de comuniune spirituală întru aceleași crezuri morale și politice ale tuturor participanților. Muzica și poezia, dansul și umorul sînt, aici, la ele acasă, în „haine de lucru", fără a exista însă senzația de amatorism, de fals, de rateu scenic. Desigur, ca în orice exprimare de anvergură petrecută sub generoasa titulatură a „Cîntării României", nu lipsesc tinerii artiști amatori, remarcați cu prilejul concursurilor locale sau naționale, veniți cu „caravana" Galei din Capitală sau „recrutați" la fața locului. Dar baza spectacolului o dau numele binecunoscute, „vedetele" (în cel mai bun sens al cuvîntului), care urcă pe scenă cu modestia specifică vîrstei, integrîndu-se în ambianța instaurată încă din primele clipe ; să ne apropiem de artă fără sfială, dar cu respectul clipei unice, irepetabile. Dar prin Gală nu se urmărește numai o antrenantă petrecere a timpului liber, ci și o necesară educație artistică : se furnizează amănunte privind biografia artis-

tică a interpreților, stilul piesei, încercînd astfel și o succintă introducere în educația sunetelor ; sau comentarii asupra textelor și citarea unor fragmente din texte, pentru a cîntări și încărcătura literară a materialului artistic. Pasaje de show, spectacol și teatru pigmentează atractiv și intersectează fluxul audițiilor, ca și acele mult-gustate de public dialoguri cu scena, cu protagoniștii prin intermediul bilețelelor venite din sală. Între cele mai reprezentative momente din ultimele trei ediții ale Galei Artei Tinere se numără dialogul ziaristului sportiv (de la „Scînteia tineretului") Horia Alexandrescu cu Nadia Comăneci și Emilia Eberle, momentul coregrafic imaginat de Raluca Ianegic și pus „în pagină" de fostele sale eleve, astăzi la Operă, Livia Ruță, Kati Stan și Cristina Scutărașu, recitalurile rock oferite de grupurile Post-Scriptum, Compact, Standard, cele folk cu Zoia Alecu, Mihaela Bustuchină, Anda Călugăreanu, Mircea Baniciu, Victor Socaciu, Nicu Alifantis, muzica ușoară oferită de grupurile Choralis, Expres, Cvintetul „Luchian", întîlnirea cu actorul de farmec intelectual care este Adrian Pintea sau cu acela de valoare internațională — l-am numit pe Radu Gheorghe. Sau surprizele : grupul de copii Mini-Song condus de neobositul Ioan Luchian Mihalea, grupul vocal „Arpegii" pregătit de Magda Boboc, colectivul de balet modern „Izvor" al Ansamblului artistic al U.T.C. (mentor : Dan Bebe Ionescu), ca să nu mai vorbim de incitantele „ediții scenice" ale Suplimentului literar-artistic al „Scînteii tineretului", care ne-au prilejuit, între altele, întîlnirea cu actorul Răzvan Ionescu și chitaristul clasic Ioan Boeru. Gala Artei Tinere — un spectacol într-adevăr pentru toate gusturile, pe care l-am dori mai des programat pe scenele țării !

MIRCEA BANICIU

O REALIZARE DE ȚINUTĂ: CONCURSUL „MELODII '83"

S-a procedat foarte bine nerenunțîndu-se sau neminimalizîndu-se, odată cu reluarea competiției de la Mamaia a concursului de mare amploare „Melodii", de la București. Pentru că acesta are specificul său, aducînd în plus atracția secțiunii „retrospective" (foarte utile și grăitoare) — în care se reascultă cele mai frumoase melodii ale anului precedent, precum și a unor consistente recitaluri ale unor vedete din țară și de peste hotare. Ultima ediție a festivalului, „Melodii '83" deci (reluăm aici propunerea ca festivalul să poarte în titulatură și anul desfășurării : '83—'84 ar fi mai firesc, pentru că în 3 din cele 5 zile de concurs s-au prezentat piese în primă audiție, legate deci direct de anul 1984), a reușit să le depășească pe cele precedente, ceea ce, pentru cine le-a urmărit, este o performanță, toate fiind excelent organizate. Palatul sporturilor și culturii, decorat sărbătorește (ne poate invidia, în acest sens, orice mare festival din lume !), a fost cadrul unei întreceri strînse, în care s-au confruntat zeci de melodii de valoare. Nu e de mirare, deci, că unele din cele mai bune au rămas în afara palmaresului... Marele Premiu al concursului a revenit melodiei „Cîntăm pacea lumii" de Vasile V. Vasilache (orchestrația Dan Dimitriu), versurile Eugen Rotaru — piesă generoasă, interpretată vibrant de către Mirabela Dauer. Cele trei Premii I, cîte unul pentru fiecare secțiune, au încununat pe merit creații valoroase, a căror audiență s-a verificat pe loc prin intermediul aplauzelor călduroase ale spectatorilor : „Strada Speranței" de Vasile Veselovski, versurile Mihai Maximilian, solistă Corina Chiriac (piese lansate în 1983) ; „Veniți pe strada cu copii" — muzica și versurile Alexandru Mandy, orchestrația Ionel Tudor, piesă interpretată de Marina Scupra și Corul de copii al Radioteleviziunii (prime audiții) ; „Concurs de dans" de Horia Moculescu, versurile Corina Brăneanu, cu Cvintetul vocal „Luchian" (muzică de dans). Spațiul nu ne permite să înșirăm aici toate melodiile frumoase ascultate la „Melodii '83" (ele au fost extrem de multe, am mai spus-o) și nici să aducem elogiul cuvenit, nominal,

COMPOZITORUL ŞI PIANISTUL ANTON ŞUTEU

tuturor celor care au contribuit la ducerea la bun sfîrşit a unei întreprinderi atît de ambiţioase. Cert este că au fost şase seri minunate, la Polivalentă, în primăvară şi că acest concurs este excelent plasat la mijlocul celor 12 luni ce se scurg între întîlnirile muzicale de la Mamaia. Avînd în vedere că piesele în primă audiţie fac obiectul competiţiilor de la Mamaia şi „Şlagăre în devenire", se poate eventual restrînge secţiunea pieselor inedite (sau micşora ochii sitei de selecţie), făcînd şi mai mult loc recitalurilor şi cîntecelor din anul precedent (doar aici efectuîndu-se acea atît de necesară trecere în revistă, acel bilanţ care permite să se aprecieze cum şi cît a creat fiecare). La „Melodii '83" au susţinut recitaluri invitaţii de peste hotare Katia Surjikova, Stella, Charles Shaw, Dina Straat (prezentaţi în grupajul nostru), Antonis Politis (Grecia), alături de solişti şi formaţii îndrăgite de la noi, ce au avut ocazia de a se produce în această ambianţă deosebită pe parcursul a cîtorva zeci de minute: Corina Chiriac, Mirabela Dauer, Dan Spătaru, Jeanina Matei, Gil Dobrică, Elena Cîrstea, formaţiile Savoy şi Wilmanyi. Actorii Marin Moraru, Silviu Stănculescu, Mihai Fotino, Ion Lucian au condimentat un program dens, ce a ţinut spectatorul „în priză" de la primul pînă la ultimul minut.

DIN NOU LA MAMAIA!

La mai puţin de o jumătate de an de la concursul „Melodii '82" (desfăşurat în primăvara anului trecut), mulţi dintre cei care am fost acolo, la „Polivalenta" din Bucureşti, ne-am reîntîlnit la Mamaia, în Teatrul de vară în care s-au lansat atîtea cîntece de faimă ale muzicii noastre uşoare. Organizatorii au fost aceiaşi (lor le revine meritul incontestabil al revitalizării acestei competiţii intrate în conştiinţa publică) — Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste, Radioteleviziunea Română, Uniunea compozitorilor, la fel şi regizorul — Biţu Fălticineanu, orchestra de muzică uşoară a Radioteleviziunii Române, cu artistul emerit Sile Dinicu în frunte, grupul vocal Choralis al Ansamblului artistic al U.T.C. (grup condus de Voicu Enăchescu), chiar şi o parte din... prezentatori! Emoţiile au fost mari — firesc, era ca la un debut! — dar, privind în urmă putem afirma că reuşita a fost deplină. Parcurgînd, acum, palmaresul secţiunii de creaţie, ne putem da seama ce melodii frumoase au fost lansate şi apoi premiate la Mamaia, melodii care azi sînt pe toate buzele. Marele Premiu a recompensat două creaţii de Marius Ţeicu, „Să cîntăm azi omenirii" (cu Marina Voica) şi „Nimic nu poate învinge iubirea" (Corina Chiriac); Premiile Juriului au revenit pieselor „Un semn de dragoste" de George Grigoriu, „Apă şi foc" de Horia Moculescu, „Eu cred în dragoste" de Cornel Fugaru; Publicul a acordat şi el 3 premii melodiilor „La 5 şi jumătate, la Universitate" de Ionel Tudor, „Nu m-am gîndit la despărţire" de Dan Dimitriu şi „Nu sînt automat" de Ion Cristinoiu; în fine, organizatorii au decernat, la rîndul lor, premii lucrărilor „Strada Speranţei" de Vasile Veselovski, „E mare lucru să fii om" de Marcel Dragomir şi „Soare veşnic tînăr" de Lenuţa Tămăşanu (o debutantă de talent, din Cluj-Napoca). Parcurgînd lista laureaţilor, la Mamaia şi la „Melodii '83, cît şi la „Şlagăre în devenire" observăm că, în mare, se repetă numele unui grup de compozitori harnici şi de mare talent, dar că de fiecare dată există cel puţin un nume nou, introdus cu această ocazie în rîndul consacraţilor. Acest rol de lansare, de impunere l-a avut la Mamaia mai ales concursul de interpretare — iniţiativă de marcă a organizatorilor, pentru că nu exista pînă acum, la scară republicană, un concurs deschis tinerelor talente din domeniul muzicii uşoare

(„Steaua fără nume" a avut perioada ei, dar „vina" i-a scăzut în ultima vreme). În afara unor soliste cum ar fi Gina Pătrașcu și Marina Florea (încununate previzibil cu Premiul I), eventual Marina Scupra, Aurel Moga, Carmen Rădulescu, Carmen Anton (dar într-o mai mică măsură) — foarte multe nume noi, pregătite pe băncile școlilor populare de artă și afirmate pe scena generosului Festival național „Cîntarea României". A trecut mai bine de un an și putem aprecia, acum, care dintre laureați a profitat de această mare șansă și care nu (și compozitorii, să recunoaștem, ar fi putut avea un rol mai mare, încredințînd piese acestor tineri, care altfel recad în anonimat). Dintre cele două soliste distinse cu Premiul II, Carmen Rădulescu a continuat să se impună (a trecut de la Teatrul „Fantasio" din Constanța la „Tănase", în București, cîntă în revista „Constelația Boema", a apărut la „Șlagăre în devenire"). Rodica Crenicean, din păcate, nu prea. La fel și în cazul Premiului III : Aurel Moga n-a stat cu brațele încrucișate (duetul său cu Corina Chiriac, la „Melodii '83", într-o frumoasă creație a lui Veselovski, a constituit o mare reușită), în schimb de Liliana Catrina nu prea am mai auzit. Premiile Publicului au încununat soliste, și ele, cu traiectorii diferite, dar activînd cu statut semi-profesionist : Rodica Ion Duricu și Mioara Popa — la secția de estradă a Teatrului din Ploiești, Cornelia Pop — la „Fantasio", Marieta Bratu — prezentă relativ frecvent în emisiunile Radio-TV. În sfîrșit, mențiunile au revenit, atunci, soliștilor Emilia Basarabeanu — ce cîntă la „Rapsodia Română" (secția de estradă), Gabriel Dorobanțu (ambii au fost și la „Melodii '83", deci sînt în continuare prezenți în actualitatea genului), Eugenia Dan (a interpretat, ulterior, o piesă laureată la „Șlagăre în devenire") și Carmen Anton (care avea, la ora concursului, aureola de cîștigătoare a „Stelei fără nume", dar juriul, pe drept cuvînt, s-a orientat după ce a ascultat și a văzut).

ROCK PENTRU PACE LA BERLIN

Cît de convingător poate cînta tineretul pacea prin intermediul unor creații moderne, de tip rock, știam din cele cîteva cîntece ale grupurilor noastre. Dar demonstrația a fost absolut convingătoare la Berlin, capitala R. D. Germane, unde am avut ocazia să asistăm la festivalul internațional (chiar dacă grosul participanților a fost autohton) „Rock für den Frieden" (Rockul pentru pace). Nu vom reveni asupra unor detalii înfățișate cititorului în ultima ediție a Almanahului B.T.T., ci doar cu elemente inedite. Organizatorii, Comitetul pentru divertisment (Komitee für Unterhaltungskunst) au reușit performanța de a reuni pe scena Palatului Culturii toată floarea rockului din țara prietenă, în frunte cu Puhdys, Lift, Electra, Silly, Stern-Meissen, City, Karussell, Berluc, Prinzip, Elefant (prezentați chiar în acest grupaj), Wir — multe din aceste formații fiind cunoscute și publicului din țara noastră. Manifestarea, în ciuda tematicii grave, a avut un aer foarte decontractat, tineresc, fiind pusă sub semnul unui optimism, al unei speranțe caracteristice vîrstei noastre. De peste hotare au fost invitate formațiile Pro Rock din Polonia (cu solista Gayga, care a cîn-

PAUNIȚA IONESCU

tat la București, la „Melodii '82"), Gramigna din Italia (acest octet luase parte, în 1981, la festivalul cîntecului politic, tot la Berlin și tot cu Carlo Siliotto în frunte), Stas Namin din Uniunea Sovietică (spre deosebire de italieni, ce practică un folk-rock, cei 5 moscoviți, reuniți în acest grup acum 8 ani, adaugă și elemente de reggae și disco, așa cum au probat și pe scena festivalului internațional de la Sopot, în 1980). De un succes aparte s-a bucurat supergrupul „All-Star-Band '83", alcătuit din cei mai populari muzicieni rock ai anului trecut, aleși din rîndul componenților a 60 de grupuri din R.D.G. ! Ei au fost Klaus Scharfschwerdt (baterie) — de la Puhdys, Thomas Kurzhals (claviaturi) și Peter Rasym (chitară bas) — ambii de la Stern-Meissen, Jürgen Ehle (chitară) — Pankow, Georgi Gogow (vioară) — NO 55, Stefan Trepte (vocal) — Reform, Tamara Danz (vocal) — Silly. Dacă aceștia sînt, de-acum, a-

MAMAIA '84: PALMARES FINAL

Ediţia 1984 a Concursului de creaţie şi interpretare de muzică uşoară românească de la Mamaia a durat 5 zile. În secţiunea de creaţie **au fost inscrise iniţial mai mult de 200 de lucrări, din care peste 40 au fost prezentate în finală, acordindu-se următoarele distincţii.** „Trofeul Mamaia '84" : **compozitorului Ion Cristinoiu, pentru piesele sale „De n-ai să vii" (versuri Ovidiu Dumitru) şi „Soare pe pămînt" (Dan Jianu)** ; Premiul I : **„Drumul spre tine" — muzica Vasile Veselovski, versurile Mihai Maximilian;** Premiul II : **„Drumul meu" — Dan Dimitriu / Eugen Rotaru** ; Premiul III : **„Nu te cunosc" — Horia Moculescu / Roxana Popescu.** Premiile Organizatorilor : **pieselor „Magistrala albastră" şi „Fii oaspete în ţara mea" (ambele de Vasile V. Vasilache, pe versuri de Aurel Storin) ; şi piesei „Împreună vom învinge" de Marcel Dragomir / Lucian Avramescu.** Premii de popularitate : **„Prefă-te inimă în stea" de George Nicolescu / Leonida Neamţu ; „Simfonii în natură" de Mihai Constantinescu / Nicolae Dumitru.** Premii speciale : **„Un om" (Mişu Iancu / Andreea Andrei) ; „Anii mei" (Petre Magdin / Eugen Dumitru). Juriul a fost prezidat de prof. univ., rector al Conservatorului „Ciprian Porumbescu", preşedinte al Uniunii Compozitorilor şi Muzicologilor, Nicolae Călinoiu. Majoritatea pieselor din concurs, alături de unele piese în afara competiţiei au apărut pe cele 5 albume Electrecord puse în vînzare chiar în timpul festivalului, la Mamaia. Interpretarea melodiilor laureate, în ordinea de mai sus : Angela Similea, Cornel Constantiniu, Corina Chiriac, Marina Scupra, Cornel Constantiniu, Mirabela Dauer şi Dan Spătaru ; Dan Spătaru, Angela Similea, George Nicolescu, Mihai Constantinescu, Marina Florea, Mirela Voiculescu. Juriul secţiunii de** interpretare **a fost condus de artista poporului Arta Florescu, şefa catedrei de canto a Conservatorului „Ciprian Porumbescu". Din cei peste o sută de tineri interpreţi, afirmaţi pe scena Festivalului naţional „Cîntarea României", participanţi la fazele anterioare de selecţie, au mai rămas în finală 24. Dintre aceştia au fost laureaţi următorii : Marina Scupra şi Ioan Toroican** („Trofeul Mamaia '84"), **Cornelia Vorvoreanu şi Mircea Dumitrescu** (Premiul I), **Gabriela Sauciuc-Corbeanu** (pr. II), **Aurel Moga** (pr. III), **Gabriela Simona Florescu** (Premiul tinereţii), **Daniela şi Cristinela Nicolescu** (Premiul A.R.I.A. şi al Teatrului „Fantasio"), **Cristina Bach** (menţiune). **Aşadar, tineri solişti din Bucureşti, Timişoara, Drobeta-Turnu Severin, Hunedoara, Constanţa.**

devărate vedete, n-au lipsit nici tinerele speranţe ale rockului din R.D.G., chiar dacă ele au fost programate nu pe scena Sălii Mari, ci pe alte podiumuri din ultra-modernul Palat : Bromm oss, Condor, F.W.H. (cu o foarte interesantă sinteză între electro-pop şi discotecă, realizată de Reinhard Fissler, fost la Stern-Meissen şi disc-jockey-ul Holger Hempel), Lutz Heinrich (compozitor şi chitarist, fost la grupul Set), Hof-Blues-Band (un trio alcătuit din muzicieni neprofesionişti), M. Jones-Band (Martin Jones s-a stabilit în R.D.G., în anul 1959, realizînd cu grupul său o sinteză între folclorul irlandez şi pop ; instrument inedit : tin-whistle), Minitraum (duo masculin alcătuit din doi absolvenţi ai Liceului de muzică), Morgenrock (country, blues şi hard melanjate atractiv), Pension Volkmann (alt duet masculin, avînd la bază serioase studii muzicale), Prinzz (în prestaţia atractivei soliste vocale Kerstin Radtke şi a colegilor săi se resimt influenţe din Helen Schneider, Police, Men At Work, BAP), Scheselong (cvintet din Magdeburg), Hans Wintoch (absolvent al Conservatorului „Franz Liszt" din Weimar — în calitate de violonist a apărut şi alături de Pension Volkmann), Zenit (9 ani vechime, totuşi ; rhythm and blues ; l-au avut ca invitat, la muzicuţă, pe Bernd Kleinow). Notaţi, deci, că am trecut în revistă doar pe cei ce vin din urmă, actualul pluton doi, dar primul de mîine — dar şi aşa ne putem da seama de varietatea stilurilor şi preocupărilor muzicale ale tinerilor muzicieni din ţara prietenă.

15 „ŞLAGĂRE ÎN DEVENIRE" !

Aşadar, o cifră rotundă în dreptul ediţiilor acestui reuşit concurs al Televiziunii Române : 15. Nu e foarte mult, dacă ne gîndim că el are 3 ani vechime, dar nici puţin, pentru că el şi-a propus să dea creatorilor timp pentru a veni de fiecare dată cu piese valoroase (absolut necesar răgazul de 2—3 luni între ediţii, datorită numărului relativ mic de compozitori care-şi asumă riscul deschis al confruntării publice, cu note ce „amendează" pe loc cele 10 piese finaliste). Poate că o retrospectivă a „Şlagărelor" s-ar impune (supunem această propunere Televiziunii şi realizatorului Titus Munteanu), numai aşa ne-am da seama cîte piese-etalon şi-au luat zborul de pe scena concursului, cîte nume de tineri creatori şi solişti au primit „botezul focului" aici! Deci, au trecut circa 3 ani (mai mult, mai puţin ? Nu contează, de fapt), de la prima ediţie, în care se lansau „Pentru tot ce-a fost" de Horia Moculescu, „Taina

„COMPACT" (CLUJ-NAPOCA) LA COSTINEŞTI

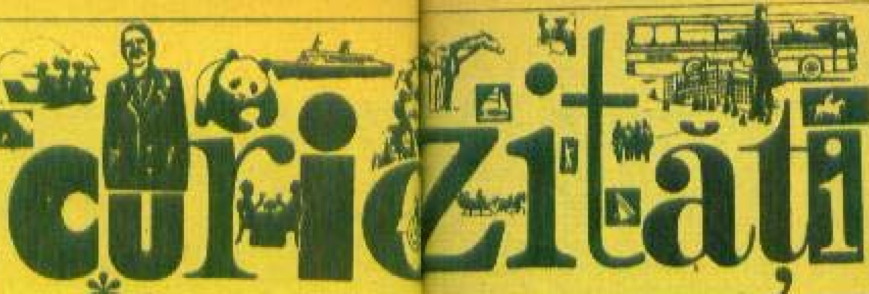
nopţii" de Ion Cristinoiu, „Nu te lăsa" de Marius Ţeicu (ce au cucerit, în ordinea importanţei, premiile şi implicit frumoasele trofee), dar şi „Lasă lumea să vorbească" de Vasile V. Vasilache, „Mă rog" de Marcel Dragomir, „Singur nu-mi place să fiu" de Mihai Constantinescu, „Am ales nemărginirea" de Cornel Fugaru (piesă lansată, atunci, de Corina Chiriac, care, interesant, n-a crezut în această piesă, consacrată ulterior în interpretarea autorului ei)... Referindu-ne la ultimele patru ediţii, desfăşurate de la apariţia precedentului Almanah, notăm continuarea ideii de a propune creatorilor, de fiecare dată, o temă. Astfel, ediţia a 12-a s-a subintitulat „Melodiile Bucureştilor", laureatele fiind „Trenul galben fără cai" de Marcel Dragomir (Premiul juriului, cu punctajul maxim — 70 de puncte) ; „Vino pe strada mea" de Mihai Constantinescu şi „La Gara de Nord" de Temistocle Popa (care şi-au împărţit Premiul de popularitate) ; „Copiii din Bucureşti" de Dragoş Rolea (Premiul tinereţii) ; „Cetate de lumini" de Ionel Tudor (Premiul special al municipiului Bucureşti, acordat de Comitetul de cultură şi educaţie socialistă al Capitalei). Ediţia următoare, „Cîntecele Anului Nou", a fost una a tinereţii, chiar dacă Premiul Juriului a revenit tot unui consacrat, campion al „Şlagărelor", Ion Cristinoiu (6 trofee, pînă acum!), cu „Vis de iarnă". Premiul de popularitate a îmbogăţit panoplia unui autor lansat de acest concurs, Dan Dimitriu („De dorul tău"), iar cel al Tinereţii, cu punctajul maxim de 12 puncte, unui nume nou pe tabela premianţilor, Dinu Giurgiu („Pentru noi, pentru voi, tinerii"). Pentru prima dată, între compozitorii selecţionaţi pentru finală, un elev : Ciprian Ghiban, din Braşov ! La ediţia a 14-a, Ion Cristinoiu „recidivează" la Premiul Juriului (nu se va opri aici, după cum vom vedea !) şi încă cu 70 de puncte („Să-mi vorbeşti de primăvară"), dar marele beneficiar este Dan Dimitriu, cu „Marea mea iubire, tinereţea mea", care cucereşte atît Premiul de popularitate, singur, cît şi pe cel al Tinereţii , ex aequo (l-a împărţit cu debutantul absolut Alexandru Simu — „Cînd vezi copii rîzînd în soare"). Înainte de a ne ocupa de ultima ediţie, a 15-a, „Vară românească" (care nu s-a mai desfăşurat ca anul trecut, pe litoral — cînd a inaugurat Teatrul de vară „Fantasio" din Constanţa, ci tot la Bucureşti, în ambianţa atît de familiară a Studioului de concerte al Radioteleviziunii din str. Nuferilor), merită evidenţiate numele acelora ce-şi datorează „ieşirea în lume" acestui concurs, a cărui audienţă conferă prestigiu fiecărui participant, indiferent de calitate. Dacă ne referim doar la ultimele ediţii, să-i numim pe compozitorii Victor Arsene, Bujor Mişcuţia, Alexandru Simu (laureat !), Decebal Gaspar, Dinu Giurgiu (laureat), Dumitru

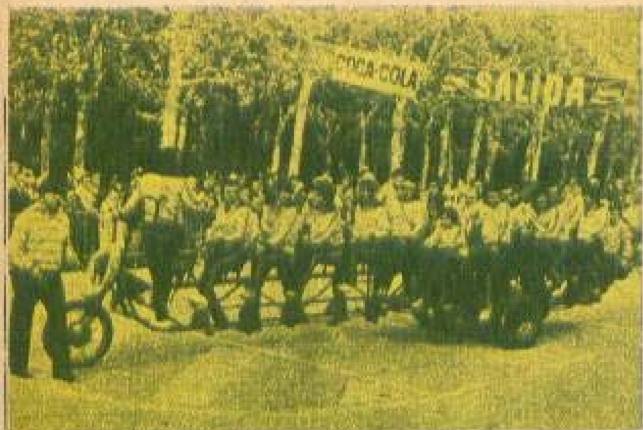

SFINX

Lupu, Ciprian Ghiban, Viorel Gavrilă, Claudia-Daniela Nacu, Ionel Bratu Voicescu (laureat), Dragoș Rolea (laureat), Ionel Tudor și Dan Dimitriu (consacrați, de acum, și multi-laureați), Ilie Mihai Gheorghe, Mircea Romcescu (laureat și el în mai multe rînduri), Ileana Toader, Mihai Elekeș, Valeria Dogaru, Romeo Vanica (laureat), Adrian Romcescu, Dan Pavelescu (laureat), Silviu Hera, textierii Adrian Munteanu, Florian Necșescu, Gerda Moisescu, Andreea Andrei, Adina Chivulescu, Diana Turconi, Ioan Puiu Stoicescu, Eugen Dumitru, George Oprea, Daniela Andrei, Angela Georgică, George Bunea, Viorela Filip (subliniind și faptul că apropierea de muzica ușoară a poeților Dan Verona și mai ales George Țărnea a fost prilejuită tot de acest concurs), interpreții Carmen Rădulescu, Marina Scupra, Vasile Filipescu, Adriana Stroe, Marina Florea, Dorina Varlam, Christine Bach, Eugenia Dan, Decebal Gaspar, Carmen Răducanu, Claudia Daniela-Nacu (acum la Expres), Aurel Moga, Natalia Guberna, Valeria Dogaru, Florentina Radu și mulți, mulți alții. Să recunoaștem că pînă acum 2—3 ani, chiar mai puțin în cazul unora, majoritatea acestor nume nu vă spuneau nimic. Dar probabil cea mai mare surpriză, în planul interpretării, a fost debutul, în postura de interpret de muzică ușoară, al studentului în ultimul an la Conservatorul „Ciprian Porumbescu" din Capitală, Florin Georgescu, tenor ce reprezintă o mare speranță și în același timp o confirmare a valorii școlii românești de canto. Descoperit de Octav Enigărescu, el a apărut deja pe scenele teatrelor de operă din București, Belgrad, Budapesta, Novisad, Skoplje. Compozitorul Aurel Giroveanu a scris special pentru el o piesă sensibilă, „Concert pentru soare și cer albastru, în do major" : 67 de puncte și... Premiul Juriului, ex aequo ! Cealaltă melodie distinsă cu acest premiu a aparținut „abonatului" Ion Cristinoiu, mereu inspirat („Unde mi-ai fost"). Și Premiul Tineretii a fost împărțit între două cîntece : „Eu voi cînta de dragoste" de Dan Dimitriu și „A fost odată ca-n povești" de Dan Pavelescu (primii lauri pentru brașovean, după mai multe calificări în finală). Doar Premiul de Popularitate n-a fost divizat : Romeo Vanica, reapărut pe firmament (vă amintiți desigur șlagărele scrise de el pentru grupul Mondial) triumfă cu „Vara în țara mea". Dealtfel, această a 15-a ediție s-a desfășurat sub genericul „Vară românească" și a mai prilejuit audierea unor piese inspirate semnate de Titel Popovici, Dan Stoian (de două ori la un pas de premiu, cu „Radiovacanța" !), Dan Ardelean. Pe curînd, la ediția a XX-a !

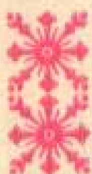
Grupaj realizat de OCTAVIAN și FLORIN-SILVIU URSULESCU

Iată că în lupta cu sedentarismul și poluarea s-a instituit și o „Zi a bicicletei". Zi în care, la Madrid, oficialitățile orașului organizează concursuri cu acest vehicul. La actuala ediție au participat 250 000 de persoane.

Escaladările blocurilor din marile orașe sînt la modă. Iată doi tineri cățărîndu-se pe clădirea Centrului Renașterii din Detroit, care numără 23 de etaje și este cea mai mare din acest oraș.

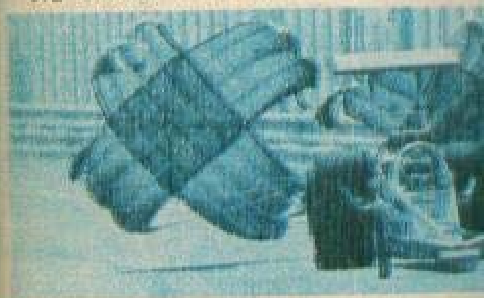
Aceste frumoase fete vestesc deschiderea, în 1985, a Tîrgului internațional al științei ce va avea loc în apropiere de Tokio. La acest tîrg vor participa peste 47 de țări, precum și multe firme.

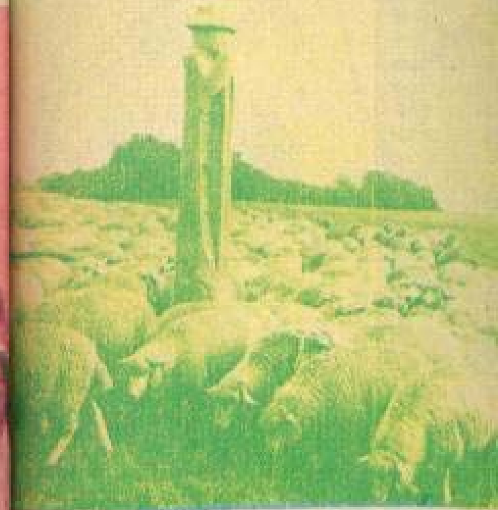
Un foarte frumos ritual se desfășoară în fiecare an la Expoziția de cabaline din La Haye. Caii primesc înainte de competiție de mîncare din mîinile proprietarilor lor deghizați în „bucătari".

Un nou tip de ceas de mînă a fost creat de către firma „Hattori Seiko". În locul cadranului și limbilor indicatoare, sau al afișajului electronic, aceste noi ceasuri sînt dotate cu minimagnetofoane. Acestea se declanșează prin apăsarea unui buton, anunțînd ora exactă. Producătorii acestui ceas

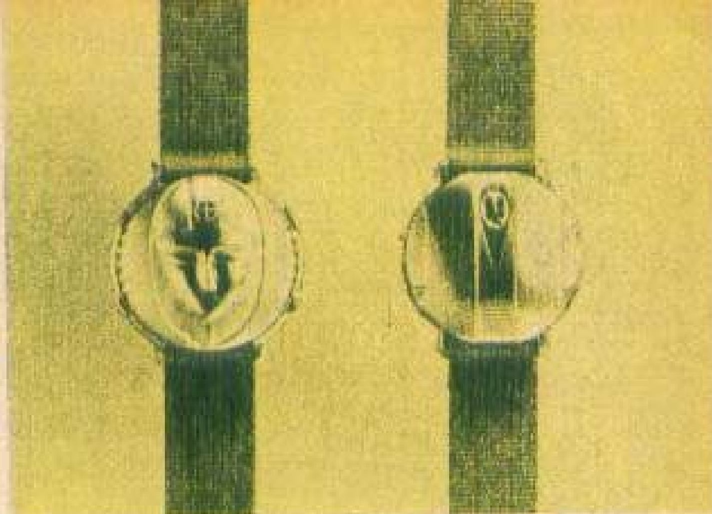

Numeroși spectatori au asistat la cursa de dragstere desfășurată pe circuitul Bugatti, la Le Mans. Cursa se desfășoară în linie dreaptă pe o distanță de 200 de metri. Unele vehicule pot atinge pe tanță vitez 200 de km rea, după vă, se face nor parașu o frînare

Acest păstor liniștit pare că-și mînă turma spre sat în liniștea amiezii. În realitate este vorba de o copie în lemn a unei sculpturi aparținînd lui Heinz Melzer din Erfurt (R.D.G.). Lucrarea originală a fost sculptată într-un singur trunchi de copac.

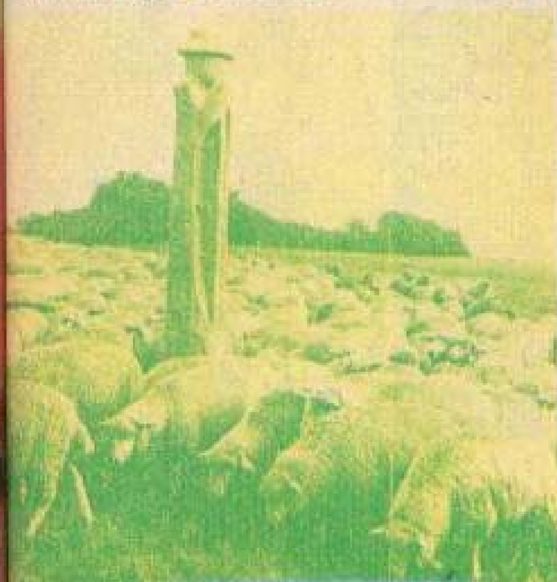

Un nou tip de ceas de mînă a fost creat de către firma „Hattori Seiko". In locul cadranului şi limbilor indicatoare, sau al afişajului electronic, aceste noi ceasuri sint dotate cu minimagnetofoane. Acestea se declanşează prin apăsarea unui buton, anunţind ora exactă. Producătorii acestui ceas speră ca el să fie bine primit de către nevăzători sau persoanele cu vederea slăbită.

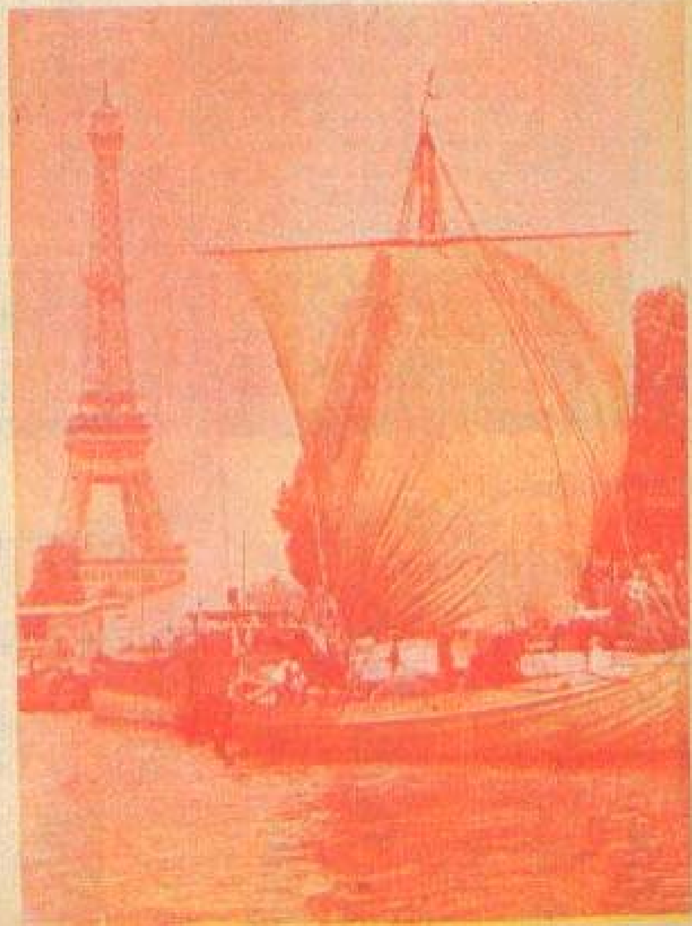

Numeroşi spectatori au asistat la cursa de dragstere desfăşurată pe circuitul Bugatti, la Le Mans. Cursa se desfăşoară în linie dreaptă pe o distanţă de 200 de metri. Unele vehicule pot atinge pe această distanţă viteze de pînă la 200 de km pe oră. Oprirea, după cîte se observă, se face cu ajutorul unor paraşute ce ajută la o frînare mai rapidă.

Este un vas construit după modelul celor cu care navigau vikingii. El este dotat cu o pînză pătrată şi are o lungime de 18 metri. Căpitanul navei „Saga Siglar", Ragnar Thorseth intenţionează, împreună cu echipajul său, ca în cursul anului viitor să realizeze o călătorie pînă la ţărmurile S.U.A., pe o rută ce va cuprinde Islanda şi Groenlanda. Amintim cititorilor că în aceeaşi ambarcaţiune temerarii navigatori au traversat Marea Nordului.

Acest păstor liniştit pare că-şi mînă turma spre sat în liniştea amiezii. În realitate este vorba de o copie în lemn a unei sculpturi aparţinînd lui Heinz Melzer din Erfurt (R.D.G.). Lucrarea originală a fost sculptată într-un singur trunchi de copac.

DODI TEODORESCU ROMANAȚI

Foarte diversă, într-un proces de căutare continuă, curajoasă, fără nici o urmă de aplatizare a interesului pentru soluția nouă, șocantă pare grafica acestei tinere artiste. Pasionată de gravură, cu o mînă sigură, exersată, plină de vervă, activă, în sensul cel mai frumos și mai constructiv al cuvîntului, Dodi Teodorescu Romanați încearcă de fapt să nu se repete, să nu se autopastișeze niciodată. Numele ei e legat de Atelierul de gravură al U.A.P. și de organizarea expoziției permanente „Podul", adevărat eveniment al artelor plastice bucureștene.

Mică antologie ilustrată a artei tinere

MARCEL IUREȘ

...este un personaj care șochează. Fluidul magnetic ce-l răspîndește e parcă nenumit, e parcă nemăsurat, ultima extremitate a unui act creator profund meditativ, împlinirea unui lanț de concentrări. Personajele construite de el gîndesc chiar atunci, pe loc, în piesă, pe pînza atinsă de umbrele mișcătoare, chiar sînt, chiar cred și chiar urăsc sau eșuează, prind o consistență și-o materialitate umană, conceptuală, cu totul deosebită. Puterea artistului este totală, el găsește calea către profunzime în alcătuirea fiecărui personaj. Rolul recent din filmul „Să mori rănit din dragoste de viață" dovedește din plin capacitatea rară a acestui remarcabil actor de-a spori mesajul, de a-i crește densitatea, puterea de impresie asupra publicului, forța de convingere.

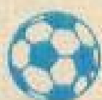
FLOARE DOINA

Ultima lucrare de mari dimensiuni a plasticienei Floare Doina se numește „Muze" și este o lucrare spațială, de mari proporții, executată într-o tehnică mixtă, concepută și realizată cu mijloace interesante, uneori insolite. O autoare de tapiserii cu o gîndire originală, prelucrînd sonuri arhetipale, simboluri ardelenești de profunzime, un grai adînc al pămîntului, o chemare a formelor țărănești vechi. Lîna sub miinile Doinei se simte bine pentru că și bunicii și străbunicii ei au avut turme și le-au dus la pășune pe crestele Carpaților, și e o trecere oarecum limpede și firească, ține de natura interioară a lucrurilor, de la toți străbunii ei ardeleni la distilarea profund românească, din opera ei plastică de astăzi.

hai, tricolorii!

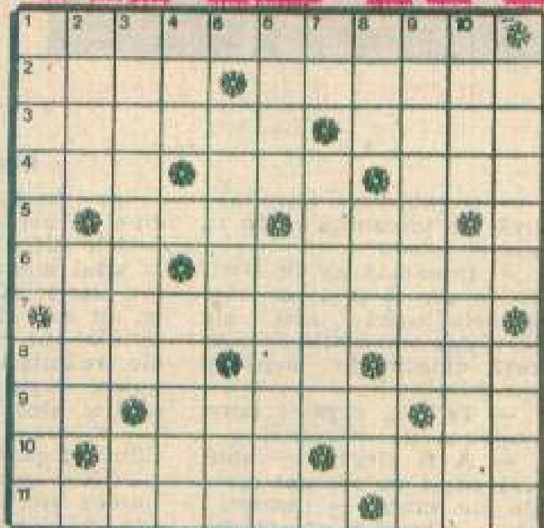
ORIZONTAL : 1) Tinăr atacant... — ...şi debutantul Dragnea. 2) Augustin şi Bölöni! — Jucător la mijlocul terenului. 3) Apărător al echipei naţionale şi al echipei campioane, Dinamo — Valoros apărător (Mircea). 4) Specie de griu — Pasă pe stinga! — Bölöni pe centru! — Caro! 5) Localitate în Canada — Jucător al defensivei noastre (Ion) — Măsură de lungime engleză. 6) În mod precis — Oraş în Sri Lanka — Moraru şi Andone! 7) Liră turcească — Prenumele lui Iorgulescu — Lac în Irlanda. 8) Stă de unul singur — Teren plin cu apă. 9) A provoca — Deosebit de des la Moraru! — Vîrf în NV Angliei. 10) Artizanul echipei noastre naţionale — Comună în judeţul Alba. 11) Gol nevalidat de arbitru — Tinăr şi talentat jucător român (Gheorghe).

VERTICAL : 1) Impetuos vîrf de atac — Lung şi Augustin! 2) Unul din „creierii" echipei —Luna lui „Euro '84" (presc.). 3) Secundul lui Mircea Lucescu. 4) Gabor, Cămătaru, Augustin, Klein... — Prenumele lui Coraş. 5) Dare veche — Zare pe extreme! — Are patru picioare! 6) Rezerva — Gino Iorgulescu — Cămătaru şi Ţicleanu ! 7) Rednic şi Lung ! — A. Pennet, conducătorul belgian al intîlnirii România — Spania. 8) În vers! — Epocă (fil.). 9) Lame încurcate !— E apărată de Silviu Lung, Dumitru Moraru şi Vasile Iordache. 10) Talentat fundaş (Ion) — La Negrilă! 11) Rednic, Ungureanu şi Negrilă! — Culori ale tricolorilor. 12) „Bombardier" al naţionalei şi al Universităţii Craiova. 13) Negrilă sau Ungureanu — Echipa unde activează Ladislau Bölöni.

Dicţionar : **TOD, NAIL, BOPE, RILA, REE, SCA, EON, MAEL.**

remember, NADIA!

ORIZONTAL : 1) Sportul Nadiei Comăneci. 2) La 19 septembrie 1976, Nadiei i se atribuie înaltul titlu de... al Muncii Socialiste şi Medalia de aur „Secera şi Ciocanul" (pl.) — Nadia azi. 3) Paralele (fig.) — Teodora, Emilia, Ecaterina (masc.). 4) Loc în Oneşti! — Catarg — Furnizor de proteine (abr.). 5) Lauri (sing.) — Face fotografii artistice (siglă). 6) Oficiu internaţional (siglă) — Întrecere sportivă. 7) A înminat Nadiei la 6 martie a.c. „Ordinul olimpic" al C.I.O. (J. A. ...). 8) Spectacol de adio (pl.) — Face sărituri la sol — Aceeaşi Nadia! 9) Multipla campioană mondială şi olimpică (masc.)..., — ...Nadia Comăneci. 10) Arenă sportivă — Ridicată pînă la nota 10, notă care a fost atribuită în premieră mondială Nadiei la J.O. de la Montreal. 11) Calităţi puse în valoare — Repetiţie (pop.).

VERTICAL : 1) Munca şi talentul (fig. masc.) — Evantaiul exerciţiilor. 2) În ochii lumii — Din nordul ţării. 3) Olimpiada Nadiei — La marginea saltelei! 4) Mie (pop.) — Înnobilate cu medalii de aur. 5) Skien-ul pentru lansarea Nadiei — Aproape o copilă! 6) Nadia în gimnastica mondială — Exerciţii impuse atenţiei (sing.). 7) Plecarea din Oneşti — Ştafetă predată. 8) Cristina mai mică! — Între Fort Worth şi New York (fig.) — Nadia Comăneci. 9) A merge în finale — Cupă (fig.). 10) Gimnastica Nadiei — Urale. 11) Acesta e din Moldova (pop.) — Gînd de adio (fig.).

Dicţionar : **AAP, AAF, IOE, ANN.**

pentru voi

Ce înseamnă o tînără elegantă?

Răspunde
RODICA NEGREA

— O întrebare introductivă: ce înseamnă să fii în pas cu moda?

— Înseamnă să te simți tu însuți, să-ți alegi veșmintele astfel încît ele să-ți dea o senzație de confort, dincolo de aspectul lor estetic.

— Te rog, explică acum noțiunea de eleganță.

— A fi elegant — spunea odată un reputat creator de modă — înseamnă să te îmbraci în așa fel încît oamenii pe care îi întîlnești să-și amintească după ce ai plecat că erai frumos îmbrăcat, arătai bine, fără însă a ține minte amănuntele veșmintelor tale. Noțiunea de eleganță o asociez obligatoriu cu calitatea materialului care trebuie să fie astfel „tăiat" încît să-ți scoată în evidență și să amplifice ceea ce ai frumos, remediindu-ți în același timp eventualele defecte. De la un an la altul moda impune mereu alte țesături, alte nuanțe, alt mod de a lucra materialul. Le vom adopta cu discernămîntul de rigoare numai după ce ne vom fi studiat bine în oglindă.

— Concret, tu cum îți alcătuiești garderoba?

— Nu am prejudecăți. Lumea zice că mi se potrivește genul romantic (volănașe, panglicuțe, dantele etc.). Eu prefer să îmbrac un deux-pieces a cărui sobrietate o îmblînzesc cu o bluză care vine în contrast cu linia costumului. Îmi plac paradoxurile, nu merg niciodată la prima mînă. Uite, de pildă, s-ar putea spune că un costum cu un taior lung nu-mi stă bine fiindcă sînt mică. Asta nu înseamnă că sînt obligată să port tot timpul hăinuțe pînă în talie. Pun un pantof cu toc înalt și port fără probleme un taior oricît de lung!

— Cum asimilezi moda?

— Poți să fii modern și convențional în același timp. Nu accept să fiu modernă afișînd o uniformă. Urmăresc insolitul, amănuntul care se armonizează cu personalitatea mea. De exemplu, dacă am o rochie neagră, austeră, o voi asocia cu un ciorap roșu care dă imediat nota de șic, atît de tinerească. În general sînt atentă la modă — fără însă a-mi face din asta o pasiune. A fi pe fază e o chestiune care vine de la sine. E firesc să nu mai porți un pantalon evazat atunci cînd se poartă pantalonul stil „bruiar", strîmt la glezne și prins cu șnur în talie. E o problemă de educație și de intuiție. În concluzie, sînt de părere că moda se asimilează în mod neostentativ, făcînd uz de bunul simț comun, ținînd cont de calitățile și defectele tale, de personalitatea ta.

— Ce crezi că merită atenție din moda anului viitor?

— Îmi place în mod deosebit combinația roșu și negru, pe catifea și mătăsuri. Sînt încîntată că se vor purta taioare lungi, cambrate în talie. Vor fi

foarte la modă pînzeturile din in și bumbac, materiale ușoare, vaporoase, în nuanțe pale, discrete. Există și o tendință spre imprimeuri mari, geometrice și florale, dar acestea se potrivesc numai fetelor foarte înalte și, firește, suple! O combinație care mă atrage pentru această toamnă: gri argintiu-roz stins. Rochiile vor avea mîneci ample, pornind din talie, cu bustul fronsat și poalele drepte sau chiar strîmte. Lungimea cea mai des întîlnită, depășește genunchiul cu cîțiva centimetri. Moda mini se dovedește a fi fost de astă dată un simplu capriciu. În tricotaje (unde predomină mohairul și buclеurile), ca și în vestimentația de vară-primăvară, culoarea albă continuă să domine spumoasă, ușoară, plăcută privirii.

Ce înseamnă un tînăr elegant?

Răspunde
DINU MANOLACHE

— Crezi că moda masculină actuală îngăduie să fii îmbrăcat elegant și comod în același timp?

— Bineînțeles. Depinde însă unde te duci și în ce scop. De pildă, nu poți pune pe tine un costum „la patru ace" pentru ca apoi, astfel îmbrăcat, să alergi (în cazul meu) de dimineața pînă seara la repetiții, la cumpărături, pe platoul de filmare, la radio, la televiziune. În schimb, nu te poți duce la o premieră îmbrăcat în blugi. Oricît de comozi ar fi, în asemenea ocazii nu te simți prea în largul tău dacă nu porți o îmbrăcăminte adecvată.

— Cum te adaptezi la modă?

— Îmi aduc aminte un citat din „Caracterele" lui La Bruyère: „Un prostănac înfumurat și caraghios poartă o pălărie înaltă, o vestă scurtă cu mîneci și cu aripioare, pantalonași cu panglicuțe și cizmulițe. Visează în ajun prin ce și cum va putea să atragă atenția asupra lui în ziua următoare. Un filozof se îmbracă după povața croitorului. Dăm dovadă de tot atîta slăbiciune fugind de modă sau împăunîndu-ne cu ea."

— Ești un filozof?

— Ei, chiar filozof nu sînt eu dar, răsfoind niște jurnale de modă, am tras concluzia că toți marii creatori merg pe simplitate, așa că tendința mea de a mă îmbrăca astfel încît să trec neobservat cîștigă în legitimitate. Un bărbat împopoțonat cu jabouri, brățări, materiale înflorate, mărgele, pantofi „ciocați", cu tocuri înalte, mi se pare cu totul și cu totul hilar. Snobismul în vestimentație poate lua uneori forme dintre cele mai comice. Anul trecut făcea ravagii moda jambierelor. Imaginați-vă acum o stațiune montană în care, într-o dimineață, apare cineva purtînd jambieră pe un singur picior. În cîteva ore, toată lumea purta jambiere pe un picior! Soția mea, (Rodica Negrea, n.r.) are o vorbă înțeleaptă: ești într-adevăr modern atunci cînd știi bine ce și de ce pui pe tine.

— Cu siguranță, cititoarele noastre vor să-ți cunoască părerea privind moda feminină. Ce ai să le spui?

— Să se îmbrace numai cum le stă bine. Să nu se modeleze ele după modă ci „să tragă" moda pe personalitatea lor. Îmi plac la fel de mult rochiile vaporoase ca și ținuta sport. Credeți însă și un bărbat — nu oricui îi stă bine pantalonul!

— Ce noutăți ai remarcat în moda masculină a anului viitor?

— Se va purta din nou haină lungă, cambrată în talie. Reverele vor fi în general înguste. Pentru costumele destinate unor ocazii deosebite, creatorii propun lărgirea reverului. Se va purta vestă foarte scurtă, adînc decoltată. Cravatele vor fi înguste, gulerele de asemenea. În ținuta sport vor domina în continuare pantalonii din pînză groasă care se vor purta cu jachete mai lungi decît pînă acum. O combinație de culori pe care o găsesc interesantă: kaki și cărămiziu. Foarte la modă vor fi tricotajele în culori naturale, din lînă. Pantalonul devine drept și încep să apară chiar manșetele!

pentru voi

Cum ne îmbrăcăm copilul?

Răspunde
ANDA CĂLUGĂREANU

— Am remarcat că Ioana, fetița ta în vîrstă de șase ani, este — întotdeauna — foarte frumos îmbrăcată. Cum reușești?

— Îi cos eu în mare măsură îmbrăcămintea. Din magazine cumpăr în special tricouri, echipament de sport, care sînt într-adevăr frumoase, practice și relativ ieftine. Nu sînt în schimb de acord cu folosirea abuzivă a plasticului la confecțiile pentru copii. Nu zic, arată bine, în schimb este nesănătos.

— După ce principii îmbrăcăm un copil?

— Eu pornesc de la ideea că personalitatea copilului, bunul gust se formează de la vîrsta cea mai fragedă. Ioana mea este foarte zburdalnică — de aceea încerc să-i cultiv și cealaltă latură: apetitul pentru eleganța în gesturi, în comportament. O danteluță aplicată la o rochie o face să se simtă mai... serioasă, mai sobră, are grijă să nu se murdărească, devine mai circumspectă față de modul în care se poartă. La joacă, în schimb, poartă pantaloni și tricouri. Dealtfel, ceea ce urmăresc tot timpul este să se simtă bine; n-o îmbrac niciodată cu lucruri strîmte. O îmbrăcăminte comodă îți influențează pozitiv mersul, atitudinea și chiar buna dispoziție. Ioana n-a purtat niciodată funde și pampoane. După mine, sînt și de prost gust și jenante.

— Ce culori crezi că se potrivesc pentru „toaletele" celor mici?

— Nu am prejudecăți în legătură cu ele. N-am ținut niciodată ca fetița să apară în roz bombon. Prefer totuși culorile pastelate, bine armonizate. La vîrsta aceasta ochiul lor se formează și din punct de vedere al artei de a combina în mod nimerit culorile. Ioana are de pe acum păreri în legătură cu felul în care se asortează o nuanță cu alta. Și are păreri bune!

— Cu ce putem îmbogăți, cu propriile noastre forțe, garderoba copilului?

— De pildă, am cusut cîteva rochițe simple, cu bretele, împodobite cu o mărgică sau puțină dantelă. Nici una n-a costat mai mult de 25 de lei! I-am cusut și o rochie mai elegantă, aceasta bleu cu care este îmbrăcată acum. Este făcută din resturi care, combinate, cu puțină imaginație, au dat ceea ce se vede. Tot dintr-un material ieftin i-am făcut două perechi de pantaloni pescărești (foarte la modă!) pentru joacă. Pentru toamnă, i-am cusut o hăinuță din balonzaid bleumarin, căptușită cu finet bleu, din care am aplicat cîteva ornamente în exterior. Este foarte practică și costă o nimica toată. Tot eu i-am făcut costumul de eschimos pentru serbarea de la grădiniță și multe alte costume pentru micile lor sărbători. Chiar și uniforma i-am făcut-o, ca să fiu sigură că îi vine perfect!

Frumusețea chipului — un bun care se cîștigă?

Răspunde
IOANA CRĂCIUNESCU

— Cînd te simți atît de frumoasă încît chipul tău nu suportă nici o corectură?

— Cînd îmi este bine, cînd sînt fericită nu simt niciodată nevoia să mă fardez. Ochii au o sclipire anume (greu de trucat), pielea înghite lumina și o răsfrînge la rîndul ei, buzele stau blînde, conturate de un zîmbet ascuns al sufletului... Dar fericirea o găsești la fel de greu ca fardurile bune! Și nici nu te poți baza pe ea... vine și pleacă fără să te întrebe dacă ai o întîlnire, dacă trebuie să pleci undeva... Și atunci trebuie să te descurci cum poți și cum știi.

— Ce trebuie să faci atunci cînd nu te simți foarte frumoasă?

— Mama spunea că fetele la țară, pe vremea ei, storceau petale de mușcată în sticluțe vechi de parfum, apoi stropeau bucăți de hîrtie creponată roșie cu care se frecau în obraji, că își incondeiau ochii cu cărbune stins și că min-

cău piersici toată vara... Un băiat mi-a spus că dacă alerg desculță prin rouă dimineața, rămîn frumoasă și tînără toată viața. Dar frumoasă eu nu am fost niciodată (și dacă stau să mă gîndesc bine... nici tînără) deși într-o vară am stat în rouă zi și noapte pîn' la gît și am mîncat numai muguri de floare... așa că de atunci eu nu mai cred nimic. În antichitate, se spune, fetele se îmbăiau în lapte de bivoliță tînără neapărat și își țineau ochii acoperiți cu flori de nu-mă-uita cît ținea somnul. „Și fetele de la noi de la Pintic unde mergeam vara că era un ștrand cu apă sărată (spune mama), neam de neamul lor nu se spălau pe față decît cu lapte și nu lăsau să le vadă soarele de aveau chipul ca de marmură albă!". Mă uit la ea cum îmi vorbește și văd „machiajul" pe care-l lasă pe față viața, machiajul liber, împăcat.

— De fapt, de ce ne machiem?

— Ca să ascundem întotdeauna ceva? Sau poate ca să scoatem în evidență altceva decît se observă la prima vedere? Aș spune că există o „strategie" a machiajului. O strategie compusă din retrageri și atacuri în care (subiectivă cum sînt) cred că iese cîștigătoare întotdeauna naturalețea sau, hai să fim mărinimoși, fardul abia vizibil — cel pe care îl faci cu cochetăria pisicii, dimineața: îți întorci puțin genele ciufulite de somn, fricoasă de paloarea nopții — întinzi un roz pal în obraji, îți trezești buzele cu un luciu proaspăt, răcoritor, cu gust de fragi.

— Strategia presupune și tactică...

— Există o „tactică" în care încerci să fii „altfel", să modifici sau să atenuezi trăsăturile pe care le ai: ridici puțin arcada sprîncenelor, umbrești pleoapele (privirea pare mai adîncă și mai tulburătoare), ajuți pomeții obrajilor să iasă în relief, subliniezi conturul buzelor încît literele cînd vorbești să se năpustească afară emoționate de o formă perfectă etc. etc. ... și în continuare cauți, cauți, cauți...

— Dar nu întotdeauna știm să ne machiem...

— Există un machiaj strident — cu pudră, fond de ten, dermatografe, în spatele căruia te ascunzi ca un copil în dulapul cu haine (nu te găsește nimeni și în tot cazul, tocmai „acolo" nu te caută!). Dar frumusețea cîte privilegii și cîte taine poartă! Există o frumusețe pe care o poți dobîndi prin cultură și artă, o lumină a ochilor pe care o imprimă și mintea, încrederea și generozitatea. Un „machiaj" făcut cu un „fond de ten" (strat gros) de indolență și obtuzitate, „pudrat" cu multă suficiență și „rimelat" cu aroganță, cu buzele „rujate" de vorbe urîte, bîrfe și scorneli pentru așa ceva (din cîte știu) fabrica „Farmec" nu a descoperit încă nici un demachiant! Dar asta e o altă poveste sau, cum spunea Mircea Cărtărescu într-un „poem de amor" — „...și niciodată, și nici măcar încă o singură dată / de respirat respirarea buclată / a ei, cum trecea pe bulevardul dacia-n jos / frecîndu-și de biblioteca franceză părul sticlos / mițiită, violetă, fardată, rujată... / aceasta este o poveste adevărată".

pentru voi

Cum ne alcătuim o bibliotecă?

Răspunde
MIRCEA NEDELCIU

— Am apelat la tine pentru că te numeri printre tinerii scriitori cu deosebită priză la public. În afară de asta ai un atu considerabil. Lucrezi nemijlocit cu cartea, într-o librărie (mulți te invidiază din acest motiv !). Ești așadar în deplină măsură să ne vorbești despre modul în care se întemeiază o bibliotecă personală.

— Scriitorul citește oarecum curmeziș, pe el îl interesează propozițiile, capitolele, fragmentele reușite din toate cărțile (bune sau mai puțin bune) iar pentru „a-și face mina" el citește des cărți proaste (ca să evite din reflex să scrie așa). Totuși, pot să-ți spun că am avut norocul să fiu adolescent în perioada 1965—1970, moment de extraordinară explozie în activitatea editorială de la noi. Aș fi fericit să știu că adolescenții de azi au în biblioteca lor cărți de Marin Preda, Ivasiuc, Nichita Stănescu, Radu Petrescu, Mircea Horia Simionescu, Faulkner, Camus, Salinger, Proust apoi Eugen Ionescu, Gabriel Garcia Marques, Mario Vargas Llosa, Juan Rulfo, Julio Cortazar, Thomas Mann, Gianni Papini, Elias Canetti, Ernst Hemingway și atîția alții pe care promit să-i amintesc în almanahul viitor.

— O mare parte a acestor ediții sînt demult epuizate, ce propui pentru cei care nu au șansa de a-și procura din anticariate aceste cărți ?

— Le recomand cu căldură să se intereseze prin librării de cărțile autorilor tineri, dornici la rîndul lor să-i înțeleagă pe cititorii lor. Mă gîndesc la scriitori ca Stelian Tănase, Adina Kenereș, Vasile Radu, Gheorghe Crăciun, Constantin Stan, Ioan Groșan, Radu Țuculescu, Nicolae Iliescu, George Cușnarencu, Sorin Preda, Petru Cimpoieșu, Ștefan Agopian, Carmen Francesca Banciu, Adriana Bittel, Ovidiu Moceanu, Alexandru Vlad, Tudor Dumitru Savu, Areta Șandru, D. Kalmuski și, desigur, la toți ceilalți cuprinși în antologia „Desant '83".

— N-ai uitat ceva ?

— A, da ! Clasicii. Dar e superfluu să pledez acum pentru ei. Se învață în școală și se înțelege de la sine că nu pot lipsi nici din biblioteca și nici din cultura omului modern.

— Cartea la care ții cel mai mult ?

— „De veghe în lanul de secară" a lui J. D. Salinger. Cînd o recitesc îi invidiez pe toți cei care azi sînt adolescenți și îi deplîng pe aceia dintre ei care n-au citit încă această carte.

— Acum, concret, cîteva sugestii în legătură cu organizarea bibliotecii.

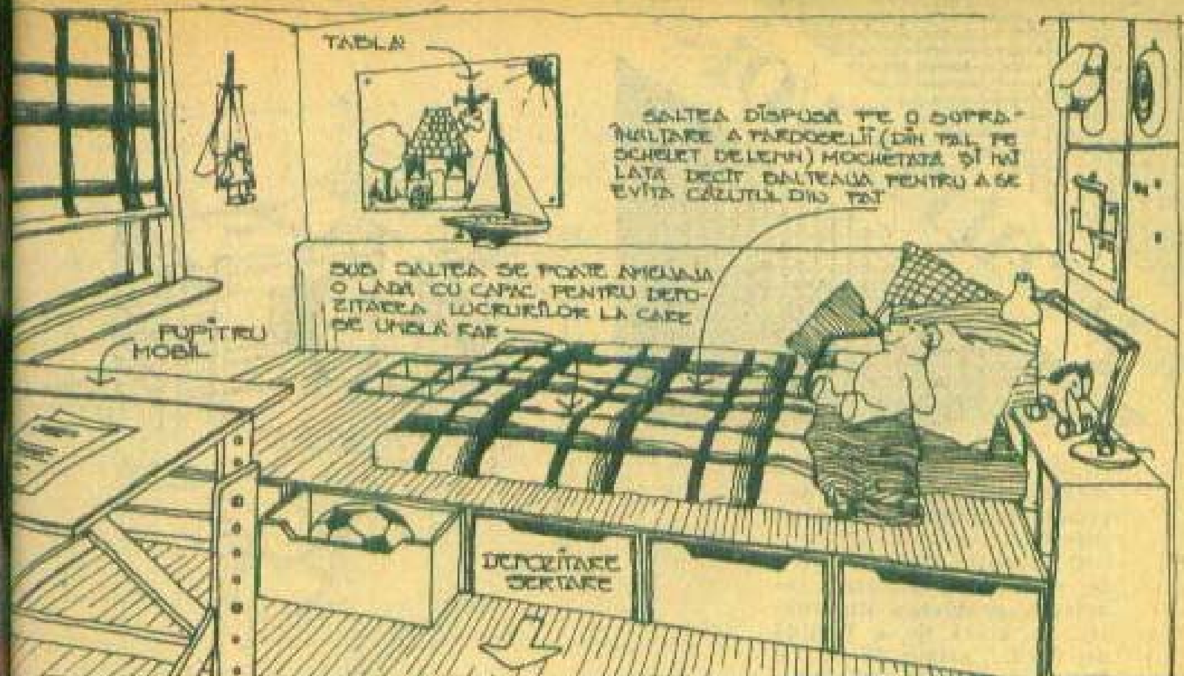
— Întîi despre mobilier. Bibliotecile existente în comerț au spații pentru bar, îmbrăcăminte, lenjerie, sertare, uși (cît mai împodobite) ; cărțile abia dacă mai încap pe ici pe colo. Asta în cazul în care puținele rafturi cîte sînt nu devin expoziții de... bibelouri ! Dacă totuși avem o bibliotecă destinată într-adevăr cărților, ne putem aranja volumele pe colecții sau tematici (istorie, beletristică, artă, științe etc). Dacă e vorba de o bibliotecă foarte bogată, putem găsi cărțile mai ușor dacă le trecem într-un repertoar specificînd raftul în care se află.

Cum amenajăm camera copilului?

Răspunde
arh. ILEANA TIMOTIN

Primul loc de joc, mai tîrziu colț de lectură. Aici se va refugia în fața primelor mici necazuri. Aici își va construi primele universuri. Aici se vor naște primele amintiri, dar și primele visuri. „Aici" trebuie să fie nu numai un loc ferit de pericole și funcțional, dar și intim și agreabil.

Dificultatea majoră nu constă în înlăturarea pericolelor inerente: ferestre asigurate la o înălțime inaccesibilă celor mici (eventual prevăzute cu plasă), prize pitite, cu apărători, mobilier cu colțuri rotunjite sînt cîteva soluții posibile. Mult mai dificilă

însă este realizarea intimității unui asemenea spațiu.

Gîndul schimbărilor periodice, cerute de evoluția rapidă a copilului de vîrstă mică, riscă să ducă la permanentizarea unor soluții provizorii. Odată eliminat acest risc, se impune o evidență: camera copilului este a copilului. Amenajarea ei, rezolvată strict în contextul părerilor de adulți, se poate găsi în dezacord cu dorințele micului beneficiar. Copiii pot avea uneori idei năstrușnice, au însă dreptul la opțiuni și preferințe determinate de vîrsta, sensibilitatea și, de ce să nu recunoaștem, personalitatea lor în formare. Desigur, părinții hotărăsc dacă pereții vor fi zugrăviți sau tapetați, dar copilul poate decide culoarea finisajului sau modelul tapetului; și dacă preferă florile, i se poate sugera că un cîmp de flori mici, în tonuri discrete, creează o ambianță mai agreabilă decît niște flori mari, în culori stridente.

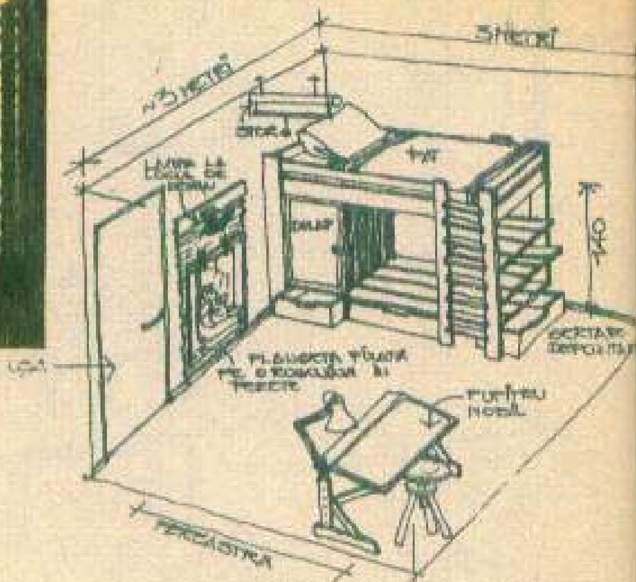
Cît despre protecția pereților, subiect spinos pentru mulți adulți, nu trebuie uitat că desenatul este o activitate strict necesară pentru dezvoltarea creativității, manifestată de la cea mai mică vîrstă. Pentru a evita exasperarea părinților, nimic mai simplu decît să le oferim copiilor un spațiu bine definit pentru desen. Și cu cît copilul este mai mic, desenele lui sînt mai mari. O tablă din placaj vopsit, sau chiar niște coli mari de desen, prinse pe planșeta fixată pe perete, a cărei grosime o detașează din planul acestuia, vor restringe încercările artistice într-o arie bine delimitată. Și — de ce nu — un loc de expunere a celor mai izbutite încercări.

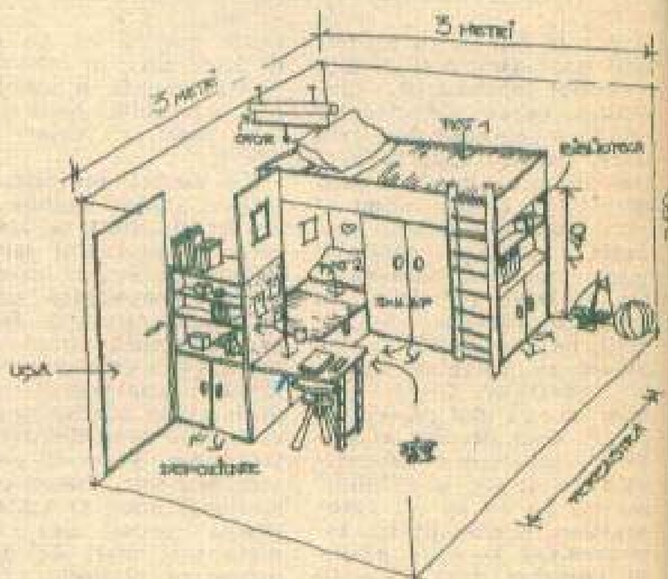
Pentru aceeași vîrstă, ar fi indicat un spațiu de depozitare a jucăriilor, fie rafturi la o înălțime adecvată, eventual posibil de ridicat în timp, fie cutii sau sertare mobile, adăpostite sub pat sau încorporabile în mobilierul prevăzut. Este de evitat cufărul mare, cu capac rabatabil, care poate strivi oricînd o mînuță neatentă. În plus, dificultatea extragerii unei jucării dintr-o cavitate prea mare de obiecte, riscă să-i agaseze și să-i plictisească pe cei mici.

Pe măsură ce se apropie de vîrsta școlară, se impune amenajarea unui loc de lucru. Pe cît este posibil, sînt de preferat soluțiile stabile (de evitat planșete pe capre) și cu mai multe poziții de montaj pe ver-

pentru voi

ticală (recomandabil este scaunul cu șurub, sau pupitrul repliabil la înălțimi diferite).

Cu atenție (și cu spirit de economie) trebuie rezolvată problema iluminării. În afară de o lumină de fond, asigurată de o lampă de plafon, sînt necesare o aplică fixată la capul patului — preferabilă unei veioze ușor de răsturnat — și o lampă la locul de lucru — dacă se poate fixată la blatul mesei de lucru. Lumina la locul de lucru trebuie să vină din stînga — în cazul luminii naturale, eventual din față. Atenție! Se vor evita abat-jour-urile transparente și suprafețele reflectorizante, care devin surse de obosire a ochiului.

Deci, în concluzie, nici obiecte într-o aglomerare de nepătruns, nici o ordine înghețată, accentuată de o decorație geometrică. O cameră de copii este reușită în momentul în care devine locul unde copilul doarme bine, lucrează bine, se amuză bine, pe scurt — se simte bine.

Bucuroși de oaspeți?

Răspund
DIANA LUPESCU
și MIRCEA DIACONU

În casa Diaconu, eventual în jumătatea de curte a familiei (îi călcăm întîiași dată pragul), pe lîngă zîmbetul inocent-reticent în care încape întreaga uimire a lumii, ospitalitatea nu înseamnă numai tutuirea rapidă a personajelor care-și fac loc în dialog. Noi, musafirii, politicoși. Ei, gazdele, mărinimoase. Zîmbetele nu costă.

— Bucuroși de oaspeți, deci?...

— S-ar putea răspunde oare nu?

— Dacă nu „vă mirați" de ospitalitate, Mircea Dia-

conu, cum vă primiți prietenii?

— Uneori muți de bucurie, lucru pentru care conversația nu se poate desfășura (iată că se poate trăi și fără conversație), le oferim scaune, muzică, rămînem chiar și noi acasă și-i tratăm în absența protocolurilor excesive, punînd ce avem prin casă în străchini și căni de pămînt, care zicem noi, nu dăunează cu nimic curățeniei și sincerității, ba dimpotrivă. De fapt și ceea ce gîndești și ceea ce vorbești și trăiești, se leagă de ceea ce pui pe masă. Iar naturalețea comunicării și simplitatea destăinuirii conjugate cu lipsa porțelanurilor fine dar cu un vin de țară bun, sau cu cine știe ce specialitate a casei...

— Vreți să ne surprindeți cu varianta Mircea Diaconu — maestru culinar?

— Deloc. Varianta de vedetă care spală vase nu mai poate fi o surpriză pentru nimeni. Iar specialitatea mea, dacă chiar trebuie, este crema de zahăr ars, ale noastre, sînt nucile și floricelele (din care nu vindem încă!). Dar, după cum spuneam, toate acestea cheamă prietenii în virtutea unei reciprocități afective, și de gust probabil, deoarece observăm cu stupoare că revin. Și se pare că se simt atît de bine, încît pe cei în trecere prin București îi găzduim mai mult de cîteva ore și atunci ne ciocnim cu atît mai des cu ei în bucătărie. Și pentru că vorbim și de reciprocitate, curățenia interioară se răsfrînge de cele mai multe ori și asupra pasului de pe podea, nu de alta, dar se întîmplă ca în timpul filmărilor sau în timpul unei vizite amicale să fim și noi cei găzduiți.

— Consensul...

— Acela își face loc chiar de la intrare. Oaspetele vine cu un zîmbet, cu o bucurie ori cu un bine pecetluite de moment, sau cu inerția de afară, a mașinii 134 să zicem, iar asta implică respectul acordat stării lui, rămînerea la ea, sublinierea ei sau, dimpotrivă, în funcție de situație. Nu credem într-o obligație a plecării dintr-o vizită cu zîmbetul pe buze, chiar dacă pleci de la buni prieteni sau de la simple cunoștințe. Dacă poate fi vorba de o necesitate a consensului, acela se răsfrînge asupra zonei de interes a discuției, fie că e vorba de fotbal, probleme auto sau despre ce-ți mai construiești prin casă. Iar în ce privește problemele profesionale, acelea fac bine dacă ocolesc serile intime și liniștite și-și găsesc locul doar în cadrele care le sînt strict rezervate.

— Cum se împletește, Diana Lupescu, ce trăim cu ce primim?

— Cred că ceea ce trăim se leagă mai ales de cum oferim și primim. Faptul că cineva îți calcă pragul pentru prima sau a zecea oară, ceea ce are și n-are importanță în contextul discuției noastre, cu un buchet de flori în mînă, nu poate decît să te bucure. De fapt contează foarte mult semnificația gestului și nu purtătorul său material. În florile acelea care pe mine mă bucură enorm sau în mănunchiul de prune uscate, ori în orice ți se oferă, poate sta o întreagă încărcătură de generozitate sufletească, de căldură și de sinceritate. Vă spun asta pentru că, din punctul meu și al nostru de vedere, ospitalitatea, implicit, postura de oaspete, nu include mijloace din cele mai costisitoare de a oferi și de a bucura. Important mi se pare sentimentul cu care, de exemplu, eu rup o floare sau o roșie de aici din curte și o întind prietenilor care-mi intră în casă.

Cum ne educăm copiii?

Răspunde
IOANA IERONIM

— Scrii versuri, faci publicistică, ești redactor la o editură, crești trei copii. Cum te descurci?

— Să fim sinceri, destul de greu. Dar, după cum se vede, abia într-o asemenea ambianță omul se poate numi omenește împlinit. Dacă se întîmplă să fii pe deasupra și om de artă problema parcă se pune mai acut. Pentru un artist cele trei opțiuni nu sînt valabile. El folosește în activitatea sa energia integrală a vieții. Ca părinte, problema se pune în termeni foarte asemănători (încetezi vreodată a fi părinte?)

Eu și soțul meu (care este compozitor și redactor muzical) ne creștem cei trei copii — în vîrstă de 9, 13 și 14 ani — cu bucurie și efort.

— Care este ideea după care vă ghidați în educația copiilor?

— Ideea noastră e să formăm acești copii nu numai din punct de vedere fizic ci și intelectual. Pentru noi, a le dezvolta orizontul cultural e la fel de important ca faptul că-i hrănim. Ca toți copiii au și ei niște posibilități spontane, naturale de aderență la cultură. A le pune co-

pilor creioane și culori în mînă la 2—3 ani, a-i face să asculte muzică de foarte mici și să cînte ei înșiși de timpuriu la vreun instrument muzical, a le povesti și basme și marile legende ale lumii și întîmplări ale istoriei și ale pămîntului și cerului și corpului uman și animal... aproape că nu e niciodată prea devreme. Toate aceste lucruri au subtile influențe asupra formării psihice și morale, specialiștii au demonstrat-o demult. După ce i-am dus pe copii de cîteva ori la teatru, operă, operetă, au cerut ei înșiși să meargă din nou. „Cînd nu ai o carte bună de citit, parcă te simți mai singur", spune fetița. Iar băiețelul de 9 ani (Tom Degețel) mi-a spus că lui îi place să observe pe scenă ceea ce nimeni nu vede.

— Unde greșesc de obicei părinții în educația copiilor ?

— Am să-ți dau doar un exemplu. Pentru mulți copii nu e o rușine că nu au citit pînă la 12 ani Robinson Crusoe dar e rușinos dacă nu schimbă 2—3 perechi de blugi și adidași (originali !) pe an. Problema aici nu este mica lor cochetărie ci modul lor de evaluare, criteriile valorice care le-au fost inoculate în familie.

— Unde crezi că trebuie să intervină părinții cu mici retușuri în ceea ce privește educația din școală ?

— După cum observ, s-a luat atît de mult în serios ideea că formarea culturii generale e suma de date stocate în minte și testabile, încît se tinde să se învețe totul pe dinafară, după metoda clasicului Trăsnea, inclusiv „româna" și „matematica". Pare imposibil dar — cum copilul poate aproape orice — poate și asta. În detrimentul gîndirii sale, al satisfacțiilor sale, al autenticei sale formări. Dezvoltarea imaginației, a capacității de a raționa logic, a puterii de a discerne valorile — rămîne temă pentru acasă. Notele le primesc părinții !

Grupaj realizat de
GABRIELA HUREZEAN
LUCIA JURCĂ

— MODA '85 —

Nimic nu e nou în lume și totuși poate fi... pare a spune moda trecerii lui '84 în '85, prin toate intențiile și realizările creatorilor. Lucru pentru care, în virtutea cererilor pronunțate pentru tot ce este natural și liniștitor, cotrobăirea prin sertarele memoriei vestimentației se soldează de astă dată cu propunerea inului, bumbacului, lînii și mătăsii ca materiale ce dețin monopolul (patronajul) obiectelor noastre de îmbrăcăminte.

Inul, care nu se teme de nimic din antichitate încoace, plăcut, confortabil, menținînd o igienă perfectă și combinînd aspectul sofisticat cu cel natural, își manifestă supremația în variantele albului perfect și feminin, în amestecurile brute și rafinate de in-rafie, în tunicile și rochiile cu franjuri sau în inurile grizate.

Buclele de întoarcere în timp ale așa-ziselor noi găselnițe vestimentare lungesc în '85 fusta pînă aproape de gleznă, dîndu-i formă dreaptă pînă spre strîmt, împodobesc rochiile cu gulere, tăieturi, răscroieli, broderii și buzunare asimetrice, cu umerii mari, pătrați și o mulțime de fronseuri, dîndu-le amploare și bluzîndu-le în partea superioară pentru a le strîmta apoi aproape excesiv, și dau (prin contrast) lărgime pantalonilor pe care-i trimit spre perioada apariției lor, în limitele de atunci ale modei pantalonului exclusiv masculin. Toate acestea se vor realiza conform „inventivității" modei, din muselinuri cu efecte, gabardină într-o culoare sau țesături de lînă în variante cu dungi, carouri pe lungime și multiple efecte grafice, sau în varianta onorată a eleganței din mătăsuri uni, crep-satin-uri, mătăsuri grele în diagonale întrerupte, întretăiate de fire șantung înviorătoare sau din organza.

Lejeritatea hainelor de zi în contrast cu o anume încorsetare a celor de seară este pusă în valoare nu numai de gama cromatică diversă incluzînd culori neutre, austere și foarte deschise. Pecetea este dată de cunoscuta omniprezență a alb-negrului și pentru

contrast de bronzuri, olivuri, galbenuri, albastruri, roșuri pure. Diferența între cele două genuri distincte de îmbrăcăminte este dată și de sobrietatea accesoriilor: cordoane înnodate, bretele contrastante, funde și panglici multicolore, de pantofiorii cu toc pătrat sau aproape dreptunghiular adus înăuntrul tălpii care lasă loc spre seară escarpinului cu toc cui. Retroul își definitivează orgoliul prin insinuarea în gusturile feminității a nostalgicei pălăriii rotunde, a voaletei, borsalinei, pălăriei masculine cu boruri mari, mici, calote înalte sau înfundate, care finalizează silueta și scot în evidență privirea... atenție !... în orice împrejurare a zilei.

Seducător poți fi cu pălărie, dar, mai ales, îmbrăcat de sus pînă jos în piele, zic mai toți inventatorii de modă, spre bucuria adepților rock-and-roll-ului, răspunzînd, în același timp, dorințelor noastre legitime de a folosi hainele mai mult de un sezon. Așa că... vesta, pelerina, bluzoanele, poșetele de umăr, fustele mini, shorturile, florile, mănușile în modelele evului mediu (!), trenciurile mari, bărbătești... toate trebuie confecționate din piele sau materiale care o înlocuiesc. E drept, explozia n-a avut loc anul acesta, ci cu cîțiva mai înainte, doar combinațiile (și ele cu ceva antecedente) sînt din cele mai surprinzătoare. Stofele tweedate, rochiile din tricot sau muselină se vor combina cu piele, ultimele vor avea umeri, părți laterale gen desagi, suprafuste din acest material, papioanele vor fi alcătuite din piele perforată, bărbații vor purta, între reverele lor extrem de înguste, cravate (la fel de înguste) din piele, iar jeanșii, ei, da, eternii jeanși, vor putea avea cordoane cu buzunare, pe șolduri, tot din piele ! Un amendament ținutei masculine — pantofii vor fi ușor rotunjiți și total lipsiți de șireturi.

Dacă pe cei mari casele de modă se străduie să-i uimească, cu cele mai năstrușnice fantezii (pulovere tricotate cu modele care să dea senzația de mișcare, „blue"-jeans colorați în negru ori în combinații de galben cu albastru, broderii manuale pe satin, în sau piele), pe copii acestea îi vor îmbrăca nostim, adecvat vîrstei lor. Hăinuțele colorate într-o gamă de roșu, alb, albastru, galben, roz crud, cu panglici și buzunare reunite într-o bandă adezivă care se transformă în buzunăraș, vor fi completate de încălțămintea multicoloră cu ținte colorate.

Cuprinzătoare, suficient de comodă și funcțională, sobră sau hazoasă, cu unele excese de inventivitate care se vor și pot fi acceptate sau nu, în funcție de gusturile și discernămîntul nostru, moda lui '85.

LUCIA JURCĂ

pentru voi

Moda actuală, de mare factură romantică, probabil este o replică contra „pierderii feminității. Să nu uităm că secolul nostru a impus pentru prima dată moda unisex — rezumată în două vorbe la blue-jeans și T-shirt, deci pantalonul jeans și tricoul cu mînecă scurtă, cu sau fără multe inscripții, peste care, după fantezie, fiecare a adăugat pulovere, jachete, paltoane etc. Iată, deci, că lovitura de grație a fost dată de invazia dantelelor, volanelor, materialelor spumoase, botinelor, fundulițelor, mărgelelor, într-un cuvînt tot ce au iubit bunicele noastre la început de secol.

Dar... există un mare dar. Această modă cere mai mult material, deci mai mulți bani investiți. Cum putem deci cu un buget mai restrîns să ne alcătuim o nouă garderobă pornind de la ce s-a demodat și se găsește prin casa fiecăruia, folosind un minimum de material și accesorii, puțină pricepere și multă fantezie ? Iată cîteva exemple :

1) Pornind de la o bluză de culoare deschisă (uni și pastel) putem face o nouă bluză (ca în figura 1), desfăcînd cusătura superioară de îmbinare a mînecii și adăugind apoi la reîmbinare cîteva volane suprapuse, în descreștere, de dimensiuni și de culori diferite (galben pai, bleu-turcoaz deschis, liliachiuri sau rozuri din sezoanele trecute).

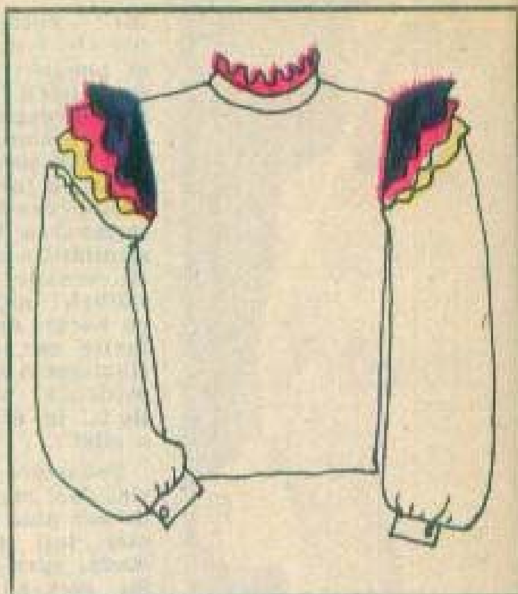
2) Dintr-o rochie dreaptă putem face una nouă adăugind 2 volane laterale pe corsaj, susținute de 2 bentițe fixate pe un cordonel, ca șorțulețele de școlăriță, și din același material, facem cîteva volane la poalele rochiei, bineînțeles scurtind-o un pic.

3) Pentru figura 3, avem nevoie de mai multă răbdare și pricepere. Pe o bluză uni putem aplica o bucată asimetrică de material de culoare contrastantă cu restul bluzei, adăugind și un volănel în jurul gîtului și manșetelor și niște nasturi aplicați.

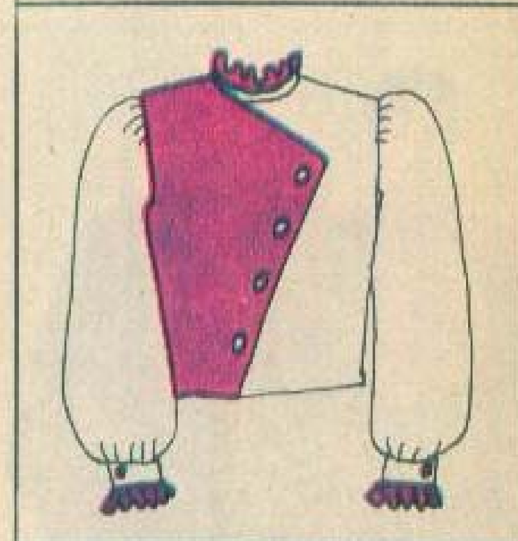
4) Tot dintr-o rochie dreaptă putem face o nouă rochie romantică aplicînd un triunghi de dantelă-metraj, încadrată de volane din altă culoare decît rochia, din care vom face și la poale cîteva volane. După finisare putem decupa materialul de sub triunghiul de dantelă.

5) În figura 5 arătăm cum se poate face o rochie de seară, pornind tot de la o rochie dreaptă. O decupăm asimetric la corsaj, ajungind astfel să avem o singură breteа, montînd apoi cîteva volane din materialul pus pe dublu, pe o direcție paralelă cu linia finală a decolteului, în talie putem pune un cordon din același material al volanelor, înnodat cu o fundă bogată.

Materialele de folosit sînt : pentru rochiile de vară și bluze, șifoane și inuri

care se găsesc în comerț colorate în diferite nuanțe de pastel. Pentru rochiile de seară, avem la dispoziție atlasuri și mătăsuri colorate (crepe de Chine, de exemplu), cu prețuri foarte mici. Dacă vrem un material mai pretențios, cu aspect de tafta, putem folosi materialul denumit în comerț „acetat".

Cred că nu putem vorbi de nici o modă în care noi, româncele, să nu folosim cu mîndrie elemente din portul popular al țăranului român. Această modă romantică actuală o putem îmbogăți cu note personale, căutînd elemente în portul popular din nord-vestul țării. Pentru cele mai îndeminatice dintre dumneavoastră, oferim cîteva schițe de bluze și podoabe ale părului, inspirate din trei zone ale acestei părți a țării. Materialul necesar: pînza albă sau pînza topită mai groasă, panglicuțe colorate și pasmanterii cu elemente florale și geometrice.

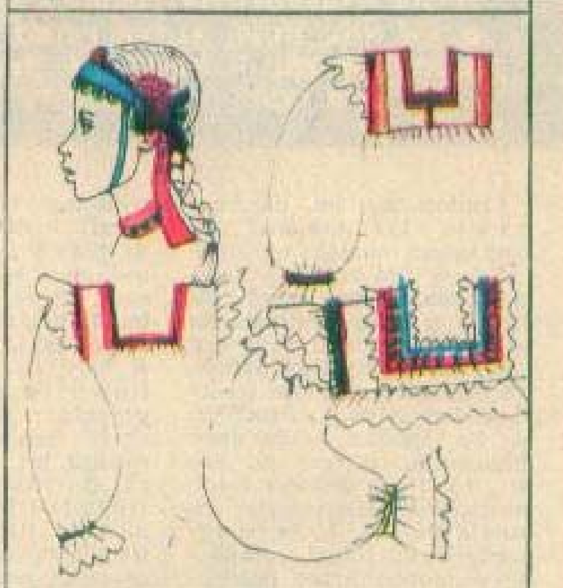
Croiala de bază este aproximativ aceeași pentru toate modelele, diferind numai plasarea accesoriilor și a motivelor.

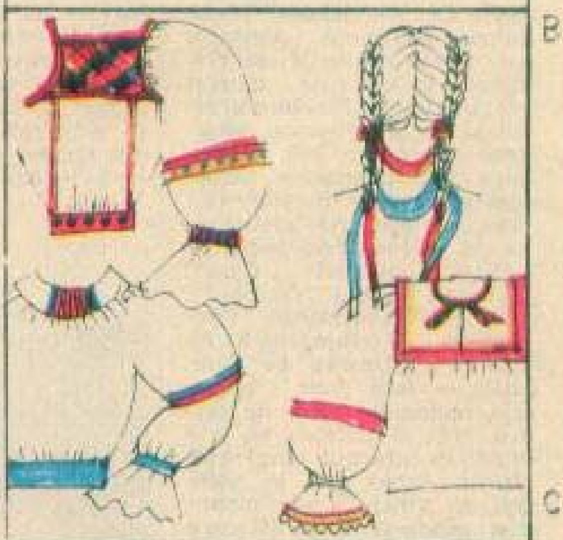
Astfel, pentru zona Oaș, vă propunem bluză și fustă albă în două variante, cu gîtul, platca și talia subliniate de alăturări de mai multe panglici și pasmanterii colorate care creează optic un unic motiv (figura A). Pentru păr, împletim 2 codițe laterale, adunate la ceafă, legate cu o mică fundiță între ele, iar apoi împletite separat în continuare, împreună cu șiretele colorate.

Din zona Maramureș (figura B), iată cîteva exemple de bluze, pe care le putem purta cu fuste bogate, cu volane suprapuse din stămburi înflorate, sau cu fuste albe și crețe, ca în exemplele din Oaș. Vedem la bluze aici și prezența minunatelor volane după care alergăm azi. Pentru păr, amatoarele de bentițe pe frunte își vor face un soi de mică cunună de panglici colorate cu cîteva mărgeluțe pe frunte, flori naturale în dreptul urechilor, cununa pierzîndu-se în spatele capului în părul strîns într-o singură coadă împletită.

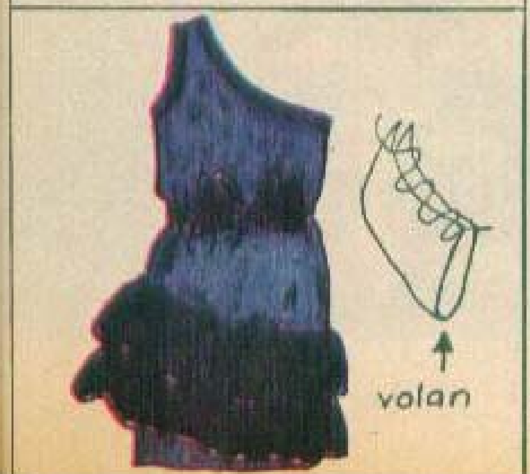
Din zona Lăpuș (figura C) vă prezentăm aceste bluze pe care le vom asocia cu fuste albe sau înflorate ca în exemplul pentru zona Maramureș. Pentru păr vom face 2 codițe laterale pornite din creștetul capului și ducîndu-le pînă jos, folosim multe panglicuțe colorate care atîrnă pe lîngă ele.

A

B

C

4

5

DOINA BURSOAICĂ-CIUCIȘAN

formula 1

bolizii junglei de asfalt

■ SPORTUL CU CEI MAI MULȚI SPECTATORI ■ DIN CULISELE CIRCUITELOR ■ REVOLUȚIA-TURBO A ÎNVINS ! ■ MAȘINI, PILOȚI, CIRCUITE ■ UN NOU DUEL ALAIN PROST-NELSON PIQUET ■ NIKI LAUDA ȘI KEKE ROSBERG — REVIN ! ■ „FERRARI" ȘI „RENAULT" — ÎN ECLIPSĂ ■ CINE VOR FI CAMPIONII LUMII ÎN SEZONUL '84 ?

Credeți sau nu, dar, raportate la numărul de spectatori, cursele automobilistice de formula 1 ridiculizează orice meci de fotbal și orice miting de atletism, „sportul rege" și „regina sporturilor" pălind, cu timiditate, în fața trepidantelor „Grand Prix"-uri de pe circuite. Acolo unde poposește, „Circul pe patru roți" paralizează totul, acaparînd spectatorii cu sutele de mii, atrăgînd reporterii în roiuri compacte și monopolizînd programele de televiziune. Toată lumea adulmecă senzația cu nesaț, prețurile se dublează la orice și dansul reclamelor multicolore prinde să se învîrtească, amețitor, cu peste 300 km/h, prin fața tribunelor consternate, unde parfumurile fine se combină bărbătește cu mirosul de benzină. „Folosiți uleiurile Agip", „Fumați numai Marlboro", „Mîncați brînzeturile Parmalat", „Parfumați-vă cu Denim", „Zburați cu Saudia" — iată doar cîteva din reclamele puse pe patru roți și trimise să triumfe în infernul junglei de asfalt. Acolo, jos, în hățișul de viraje, unde moartea pîndește după fiecare cotitură, lucrează ei, piloții profesioniști, „cavalerii riscului", cum bine le zicea cineva. În aparență, sînt oameni ca oricare alții dar, cunoscîndu-le viața tumultuoasă și pulsurile care bat nebunește, în ritmul motoarelor, trebuie să recunoști că sînt supermeni! Pentru ei, noțiunea de teamă se confundă cu noțiunea de șomaj, tot așa cum viteza — nebună, nebună, nebună — înseamnă pîine, pîine albă, și glorie și bani cu nemiluița și fracturi și arsuri de toate gradele, și, nu rareori, chiar moartea! Iadul e mediul lor și ei îl sfidează, chirciți în monoplasuri, frînîndu-i în poartă și dîndu-i cu tifla, cînd împing pedala de accelerație drăcește, la podea, făcînd motoarele să urle dramatic.

Subiectele sînt mereu seducătoare: mașini, motoare, echipe, și piloți, pneuri și benzine, uleiuri și suspensii, can-can-uri din culise, premii și sponsori, legende și secrete. Bîntuie aventura și bîntuie misterul, făcînd din mașini rachete lansate diabolic, capabile să zboare de-a dreptul peste tribune. Motoarele lor sînt de o sută de ori mai puternice decît motoarele mașinilor „de oraș" și numai măiestria piloților le ține în frîu, să nu... decoleze! Pe circuite, cel mai lung timp măsurat a devenit secunda, traseele sînt știute pe de rost, cu ochii închiși, iar curbele cele mai strînse au alură de tihnă rurală, cînd trec pe-acolo așii cu bolizii lor! Un viraj negociat acum 10 ani cu 150 km/h, e atacat astăzi cu peste 200 și nimănui nu i se pare extraordinar! Extraordinar poate fi, eventual, numai cîștigătorul, în spatele căruia

plutonul de aproape 30 se subțiază adesea pînă la 5—6. Motoarele de formulă nu tușesc, pentru că n-au timp să tușească. Ele mor de-a dreptul, explodind la suprasolicitări și aruncind mașinile în parapete, chestiune spectaculoasă numai dacă se și dau o dată peste cap! Lumea gustă viteza — e boala secolului, nu ? ! —, gustă aventura și gustă accidentul, cum gustă crenvurștii și berea, în timp ce banii curg și curg și curg în buzunarele patronilor de echipe.

Pe scurt, regula curselor de formula 1 ar putea fi enunțată **„ciștigă cine merge mai repede și ajunge (întreg) la sosire!"**. Un circuit, care măsoară cițiva kilometri (de regulă, 3—4) trebuie să fie parcurs de 60—70 de ori. Startul se ia pe mai multe rînduri (linii de grilă), în funcție de ierarhizarea dată de așa-numitele „încercări oficiale", două manșe care preced „Grand Prix"-ul propriu-zis. O dată startul luat, e permisă orice viteză, cum e permisă și orice depășire. Mașinile să țină, și nervii, să ajungă și benzina și să mai reziste și pneurile, de regulă schimbate după circa jumătate din tururi. În aparență, totul e simplu ca bună ziua dar, dacă avem în vedere mereu mai numeroasele clauze regulamentare făcute să egalizeze lupta, cît de cît, lucrurile nu stau chiar așa. Dintre ultimele clauze introduse, limitarea rezervorului de benzină și, apoi, suprimarea totală a posibilității de realimentare în cursă au însemnat probleme serioase, atît pentru constructori, cît și pentru piloți. Ca să-ți ajungă „plinul", ori inventezi ceva la motor, ori pilotezi mai defensiv. Cum, însă, agresivitatea e prima condiție a pilotajului pe circuite, greul a căzut tot pe umerii echipelor tehnice, obligate să găsească modalități de consum, să-i spunem rațional, dacă rațional poate fi un consum de aproape... 100 de litri la 100 km !

Ierarhizarea se face pe două planuri, existînd un clasament al piloților și altul al constructorilor (firmelor), ambele realizîndu-se prin adiționarea punctelor obținute într-un sezon. Un sezon care cuprinde, ca anul acesta, 16 mari premii, programate din primăvară pînă-n toamnă, în toate colțurile lumii.

Ultimul an a adus, odată cu nevoia de putere sporită a motoarelor, „revoluția-turbo", în detrimentul „atmosfericelor", de fapt motoarele clasice. Supraalimentarea realizată prin sistemul turbo a creat, dintr-o dată, un avantaj net pentru mașinile astfel înnoite, succesul obținut în sezonul precedent de brazilianul **Nelson Piquet**, pe o mașină **Brabham-BMW**, cu turbocompresie, făcînd rapid prozeliți. Fără a sta prea mult pe gînduri, aproape toate celelalte team-uri au asimilat noul sistem (de fapt, nu nou, cît perfecționat!), așa încît la startul sezonului '84 nu s-a mai aliniat decît un ultim mohican „atmosferic" — „Tyrrell-Ford", lipsit de șanse, după cum s-a

CIRCUITE

BRANDS HATCH (ANGLIA)

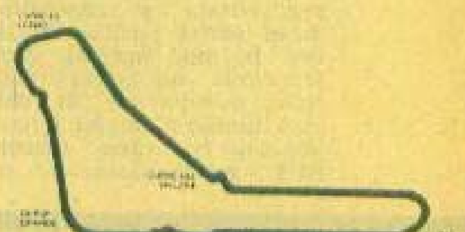
HOCKENHEIM (R.F.GERMANIA)

ZOLDER (BELGIA)

IMOLA (ITALIA)

MONZA (ITALIA)

MONTE CARLO

KYALAMI

și dovedit. Marea revelație a primei jumătăți de sezon a fost, însă, mașina **„Marlboro-McLaren Porsche"**, turbo, bineînțeles. Pregătită la sînge și avînd avantajul unor piloți de primă mînă — francezul **Alain Prost** și austriacul **Niki Lauda** — echipa McLaren a cîștigat 4 din primele 5 mari premii, cei doi piloți împărțindu-și frățește victoriile. Și se părea că Alain, marele învins de anul trecut, va cîștiga titlul pe '84 fără emoții, ba chiar cu plictiseală, cînd, iată, Nelson Piquet, cel care a abandonat în primele 6 „Grand Prix"-uri, le-a cîștigat magistral pe următoarele două, iar după el a înviat și fostul campion mondial, finlandezul **Keke Rosberg**, care a cîștigat cu noua sa mașină, **„Williams-Honda"**, Marele Premiu de la Dallas. Dintr-o dată, lupta pentru titlu s-a relansat și tocmai în acest moment interesant, articolul nostru trebuie... predat la tipografie!

Au mai rămas, deci, 7 „Grand Prix"-uri, iar situația e practic deschisă oricărui rezultat. Totuși, șansele lui Alain Prost sînt cele mai mari, nu numai pentru că la întoarcerea caravanei în Europa el va regăsi un teren propice victoriilor, dar și pentru că a avut grijă să se plaseze mereu în față, punctînd cu regularitate și consolidîndu-și astfel poziția de lider. În mod normal, deci, francezul nu poate rata titlul mondial pe '84, dar, cum lumea formulei 1 ne-a obișnuit cu atîtea răsturnări spectaculoase de situații și poziții și cum normalul e cel mai... neobișnuit lucru pe circuite, rămîne de văzut. Oricum, pronosticul nostru e că va cîștiga Alain Prost și că titlul mondial al constructorilor va reveni la această ediție teamului McLaren-Porsche. Spre disperarea squadrei „Ferrari", care nu se prea regăsește și mai ales a echipei „Renault", părăsită de Alain Prost tocmai pe motivul că mașinile nu sînt suficient de bine pregătite pentru întrecerile de pe circuite!

■ Organizat în mod tradițional, în fiecare sezon, meciul de fotbal dintre echipa piloților de formulă și cea a ziariștilor de automobilism s-a încheiat anul acesta cu succesul categoric al celor dintîi : 7—2 ! ■ Un nume nou bate cu insistență la porțile afirmării în lumea piloților de formulă — Paul Belmondo ! Nu este, însă, vorba despre cunoscutul actor, ci despre fiul său care, după ce a alergat cu succes în cursele de karting și, apoi, în așa-numita formulă „Renault", a lăsat o excelentă impresie în întrecerile de formula 3. Paul Belmondo Jr. și-a făcut cunoscută intenția de a debuta anul viitor în formula 1, vizînd participarea la Marele Premiu de la Monte Carlo ! ■ În „Grand Prix"-ul Franței, mașinile McLaren-Porsche Tag Mp 4 (ca să folosim întreaga denumire) au realizat două recorduri de viteză ale circuitului : întîi Niki Lauda, cu o medie orară de 202,923 km și, apoi, Alain Prost, cu 214,432 km/h ! Medie !... ■ Unul dintre cei mai bine cotați piloți din sezonul precedent, John Watson, a rămas în 1984 fără contract, deși promisiuni a avut destule, pînă în ultima clipă ! ■ Tot în acest an a fost inaugurat un nou circuit la Nurburgring, cursa din deschidere, pentru mașini de serie, fiind cîștigată de bătrînul Jack Brabham, care a pilotat un Mercedes 190 2.3—16. Să ne reamintim că pe vechiul circuit a avut loc, în 1976, accidentul lui Niki Lauda ■ Din 1985 și Roma va dispune de un „Grand Prix", după ce au fost necesare numeroase demersuri pe lîngă municipalitate, pentru primirea „circului pe patru roți" ■ În istoria celor 30 de mari premii organizate în Monaco media de viteză-record continuă să fie deținută de celebrul Jackie Stewart, care a realizat, în 1971, 134 km/h.

PILOŢII

Cum spaţiul nu ne permite să vă prezentăm toţi cei 28 de piloţi aliniaţi la startul sezonului 1984, am ales 10 dintre ei, printre care figurează, fireşte, principalii favoriţi la titlul mondial. Iată-i :

ALAIN PROST (Franţa). Născut la 11 februarie 1955. Primul Grand Prix, Argentina, în 1980. A condus pentru McLaren şi Renault, întorcîndu-se acum la prima echipă. A practicat kartingul, de la vîrsta de 15 ani, trecînd apoi la „Formula Renault" şi la „Formula 3", unde a obţinut titluri de campion.

KEKE ROSBERG (Finlanda). Născut la 6 decembrie 1948. Primul Grand Prix, Kyalami, 1978. A condus pentru Theodore, ATS, Wolf, Fittipaldi şi Williams. De profesie analist la ordinatoare, a practicat, pe rînd, kartingul şi formulele „Vee" şi 1. Devine campion mondial în 1982.

NELSON PIQUET (Brazilia). Născut la 17 august 1952. Primul Grand Prix, R.F. Germania, în 1978. A condus pentru Ensign, McLaren şi Brabham. A început cu kartingul, pentru a deveni, apoi, jucător profesionist de tenis! A revenit la automobilism în 1976, cînd a cîştigat campionatul Braziliei la maşini de sport. Campion mondial în '81 şi '83.

ELIO DE ANGELIS (Italia). Născut la 20 martie 1958. Primul Grand Prix, Argentina, 1979. A condus pentru Shadow, Lotus şi Lotus Renault. Campion al Italiei la karting, în 1974, trece la F 3, cu o victorie în Monaco. În 1982 va cîştiga şi primul său mare premiu, în Austria.

NIKI LAUDA (Austria). Născut la 22 februarie 1949. Primul Grand Prix, Austria, în 1971. A condus pentru March, BRM, Ferrari, Brabham şi McLaren. A debutat în curse de coastă, urmînd filiera F 3, 2 şi 1. Campion mondial în 1977, cu Ferrari, după teribilul accident suferit în 1976.

PATRICK TAMBAY (Franţa). Născut la 25 iunie 1949. Primul Grand Prix, Anglia, 1977. A condus pentru Ensign, McLaren, Theodore, Talbot-Ligier, Ferrari şi, acum, Renault-Elf. Filiera urmată: Formula Renault, formula 3, formula 1. Cîştigă primul său Mare premiu la Hockenheim, în 1982.

ANDREA DE CESARIS (Italia). Născut la 31 mai 1959. Primul Grand Prix, Canada, 1980. A condus pentru Alfa Romeo, McLaren, Renault. Şi el a fost campion de karting, după care a avut performanţe notabile în cursele de formula Ford, F 3 şi F 2.

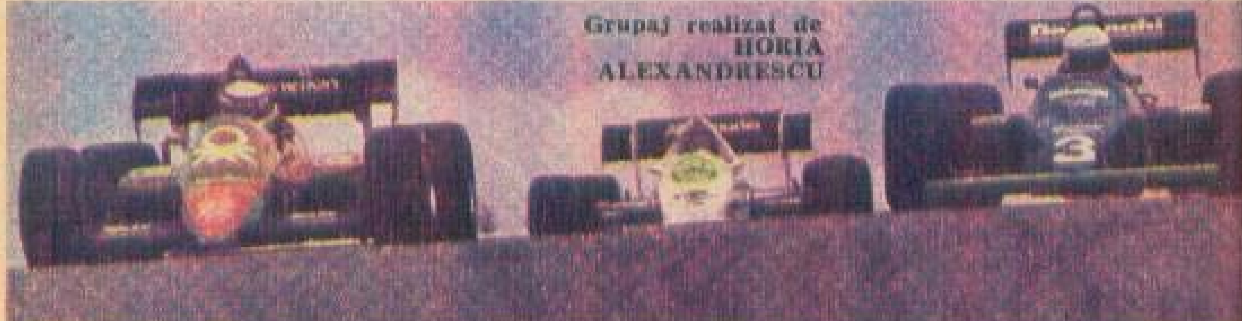
EDDIE CHEEVER (S.U.A.). Născut la 10 ianuarie 1958. Primul Grand Prix, Kyalami, 1978. A condus pentru Theodore, Hesketh, Osella, Tyrrell și Ligier. Campion european de karting, s-a făcut remarcat, apoi, în cursele de F 3 și F 2.

MICHELE ALBORETO (Italia). Născut la 23 decembrie 1956. Primul Grand Prix, San Marino, 1981. A condus pentru Tyrrell, fiind în prezent la Ferrari. Debutînd în 1976 pe o mașină de construcție artizanală, a cîștigat apoi titlul european de F 3, în 1980, evoluînd cu brio și la F 2.

JACQUES LAFFITE (Franța). Născut la 24 noiembrie 1943. Primul Grand-Prix — R.F. Germania, 1974. A condus pentru Williams și Talbot-Ligier. Mecanic auto, a început cu Formula 3 și, apoi, a trecut la F 2, obținînd frumoase victorii. Pilot de valoare, constant, dar în eclipsă în ultimii ani.

Grupaj realizat de HORIA ALEXANDRESCU

JUCAȚI ȘAH

cu Bobby Fischer...

...reproducînd partida cîștigată de fostul campion mondial în fața iugoslavului Gligorici la Olimpiada de la Havana, din 1966, una dintre cele mai frumoase partide ale șahistului american, un model de creație în domeniu. Dacă vreți să vă măsurați forța de joc, acoperiți cu ajutorul unei coli de hîrtie mutările, începînd de la a cincea, și încercați să găsiți mutare cu mutare, coborînd hîrtia pe măsură ce continuă partida. Fiecare mutare, în funcție de valoarea ei, primește de la 0 la 3 puncte. Deci:

FISCHER — **GLIGORICI**

Olimpiada de la Havana, 1966, deschiderea spaniolă:

1. e4	f6
2. Cf3	Cc6
3. Nb5	a6
4. Nxc6	dxc6

Și acum, jucați!

	Punctele realizate	
5. 0—0	3 puncte	f6
6. d4	2 puncte	Ng4
7. c3	3 puncte	exd4
8. cxd4	1 punct	Dd7
9. h3	1 punct	Ne6
10. Cc3	2 puncte	0—0—0
11. Nf4	3 puncte	Ce7
12. Tc1	1 punct	Cg6
13. Ng3	1 punct	Nd6
14. Ca4	3 puncte	Nxg3
15. fxg3	—	Rb8
16. Cc5	2 puncte	Dd6
17. Da4	3 puncte	Ra7
18. Cxa6	3 puncte	Nxh3
19. e5	3 puncte	Cxe5
20. dxe5	2 puncte	fxe5
21. Cc5	2 puncte	Rb8
22. gxh3	2 puncte	e4
23. Cxe4	2 puncte	De7
24. Tc3	2 puncte	b5
25. Dc2	2 puncte	și negrul cedează x „constatînd" că are două piese în minus..

Acum, adunați-vă punctele. Dacă ați realizat între 35 și 43 de puncte, aveți valoarea unui maestru; între 25 și 34 puncte forța dumneavoastră de joc este aceea a unui jucător de categoria I; dacă ați realizat între 15 și 24 de puncte promiteți. Realizînd sub 15 puncte, rămîneți totuși cu satisfacția de a fi jucat o partidă frumoasă...

Mică antologie ilustrată a artei tinere

GRUPUL DE DANS MODERN „CONTEMP"

Dansul făcut de acest grup este o formă de artă expresivă şi concentrată. Profund personali, inventivi, receptivi la orice sugestie venită din-afară, din celelalte genuri artistice, ei sînt o formă cristalizată şi, paradoxal, în continuă devenire pentru că baletul încearcă să exprime însăşi neliniştea căutării. De un modernism expresiv, slujind o idee, suscitînd interesul publicului, dovedind inteligenţă artistică, capacitate de expresie, plasticitate, sensibilitate şi rafinament, „Contemp" translatează către teritoriul dansului, slujindu-se de puterile expresive ale trupului uman, ceva din particularităţile acestui moment artistic şi estetic. Iată-i pe balerinii Adina Cezar, Sergiu Anghel şi Liliana Tudor într-un moment din spectacol.

LIANA ALEXANDRA

Ceea ce impresionează în companistica Lianei Alexandra este gîndirea muzicală, modul în care, dincolo de o anume însuşire perfectă a marilor lecţii, unind cu profesionalitate categorii aparent opuse şi situaţii muzicale paradoxale, opera se constituie într-o limpiditate, coerenţă şi-o frumuseţe a alcătuirii cu totul personale şi remarcabile. Fiecare din lucrările compozitoarei îşi impune cu multă autoritate imagistica proprie, propriul raport între formă şi conţinut, între model şi idee, propria consonanţă şi succesiune a mişcărilor, propriul univers. Opera Lianei Alexandra este de fapt un complex muzical caracterizat de-o continuă adăugare progresivă.

Reportaje aproape imposibile

Insula Aldabra — un muzeu viu

În mod cu totul uimitor, în apele Oceanului Indian există o insulă care poate fi pe bună dreptate considerată un veritabil muzeu viu. Numele acestei insule deosebit de izolate de restul lumii este Aldabra și aparține Republicii Seychelles. Distanța care o separă, însă, de Mahé, insula principală din arhipelagul Seychelles, este de 1 080 de km. Legătura dintre Aldabra și Mahé se face prin intermediul unui vapor, care sosește o dată la trei luni. Din cauza inaccesibilității insulei, vegetația și animalele s-au păstrat pe Aldabra în stare naturală. Această insulă este tăiată de canale în patru. Partea cea mai neospitalieră se numește Grande Terre. Aici se poate ajunge doar într-o barcă mică și în momentul fluxului. O parte din suprafața sa este mlăștinoasă și împînzită cu mangrove. Pe Grande Terre se află adevărata comoară a Aldabrei — broaștele țestoase uriașe. Dealtfel, la ora actuală, ele mai pot fi întîlnite doar în două locuri de pe glob : aici și în Insulele Galapagos. Dar, în timp ce în zona Insulelor Galapagos numărul broaștelor țestoase uriașe se ridică la circa 15 000, în Aldabra, datorită izolării sale, numărul acestor animale se cifrează la peste 150 000. Dar, în afară de broaște țestoase uriașe, pe această insulă pot fi întîlnite, de asemenea, mai multe specii unice de plante și păsări. Astfel, aici se află ultimele specii de păsări din zona Oceanului Indian care nu pot zbura. Este vorba de cîrsteiul cu gîtul alb și de pasărea cîntătoare de desiș, din care mai există foarte puține exemplare. Pentru studierea veritabilelor relicve vegetale și animale de pe Aldabra, în zona Picard, una din cele mai mici din cele patru în care este împărțită insula, a fost relativ recent instalată o stațiune modernă de cercetare științifică. Pînă în prezent, peste 100 de oameni de știință din șapte țări au desfășurat aici o bogată activitate științifică, relatează revista britanică „Observer".

O atracție deosebit de puternică asupra cercetătorilor o exercită însă broasca țestoasă uriașă. Pe această insulă, ea practic nu are dușmani. Doar soarele puternic o poate afecta. Aceste broaște țestoase duc o viață deosebit de simplă. Astfel, se poate spune că nu au viață socială, aparent nu dispun de mijloace de comunicare. Cînd sînt provocate dovedesc că au un repertoriu limitat de răspunsuri. Trăiesc foarte mult — peste 150 de ani. Sculată devreme în zori, broasca țestoasă uriașă își petrece cea mai mare parte a dimineții hrănindu-se cu iarbă. Nu este selectivă la mîncare și se dovedește a fi chiar lacomă. Astfel, ea va încerca să mănînce de la săculeții folosiți de cercetători pentru păstrarea ceaiului, aruncați întîmplător în calea ei, pînă la cadavrele unor surate. Hrana de bază o constituie însă o anumită varietate de iarbă denumită iarba broaștelor țestoase, care este deosebit de moale, dar

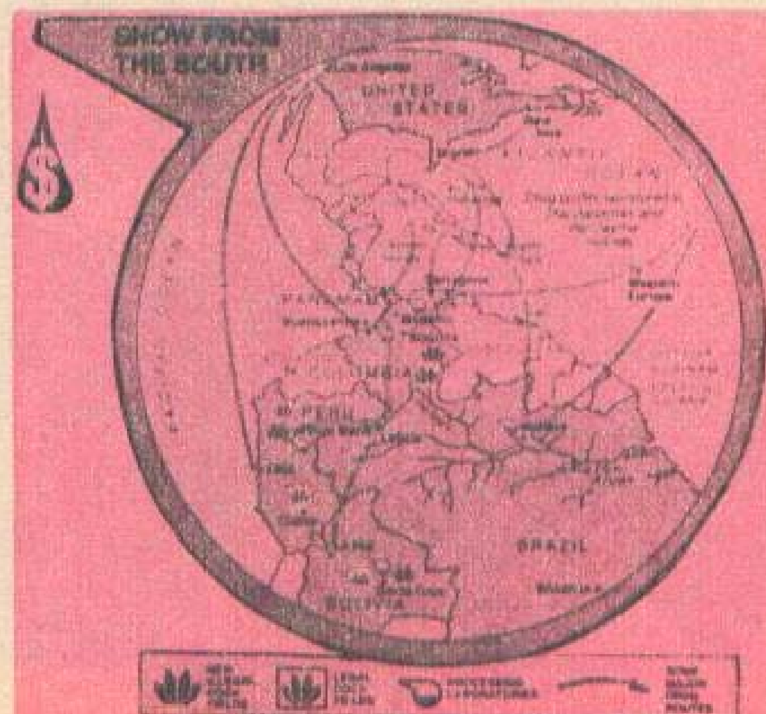
se întinde pe suprafețe mici. Porțiunile acoperite cu astfel de iarbă nu depășesc ca întindere doi metri. Pe la 11 dimineața broasca țestoasă uriașă se adăpostește la umbră. Acest lucru este vital pentru ea, pentru că dacă o prinde soarele amiezii, căldura sa o poate omorî. Studiile au arătat că orice fel de broască țestoasă uriașă își periclitează viața dacă se îndepărtează la mai mult de 275 de metri de un loc umbros. Dacă nu reușește să se adăpostească pînă la apropierea amiezii, ea nu-și va mai putea găsi salvarea, pentru că dogoarea soarelui o istovește atît de mult încît nu se mai poate deplasa. Pînă la 4 după-amiază stau îngrămădite mai multe împreună sub ramurile unui copac sau la umbra unei stînci. Apoi, în timp ce soarele începe să coboare de pe bolta cerului ies din nou la păscut. Broaștele țestoase de pe Aldabra au o lungime de 1,2 m, sînt greoaie, dar în același timp și foarte puternice. Astfel, dacă întîlnesc un obstacol în cale, ele încearcă întîi să-l îndepărteze, să-l doboare. Il vor ocoli numai în cazul în care vor da greș. Inelele de pe carapace pot servi la identificarea vîrstei lor numai pentru primii 20 de ani. După depășirea vîrstei amintite, aceste inele tind să se contopească și în acest caz nu vor mai putea oferi nici un indiciu util. Broaștele țestoase uriașe se dovedesc a fi bune înotătoare. Dealtfel, cercetătorii presupun că ele au venit pe Aldabra de pe alte insule purtate de curent. Dar au putut supraviețui doar aici, atît datorită izolării, cît și condițiilor naturale care le-au favorizat. La dispariția lor de pe celelalte insule din zonă, o contribuție a adus-o și omul. Carnea comestibilă pe care o au și posibilitatea de a rezista mult fără mîncare și apă în timpul lungilor voiaje pe mare au atras atenția asupra lor. Dealtfel, în timpurile mai vechi broaștele țestoase uriașe au jucat pentru marinari rolul unor veritabile cutii de conserve. La ora actuală, se încearcă aclimatizarea broaștelor țestoase mari și în alte insule ale Oceanului Indian. Prima încercare s-a făcut pe insula Curieuse. Cele 100 de exemplare transportate pe această insulă s-au aclimatizat bine, avînd și urmași. Dar problema principală care se pune este păstrarea nealterată a mediului lor ambiant de pe Aldabra — o veritabilă „țară a broaștelor țestoase".

Filierele drogurilor

Numeroase împușcături au început să sfîșie liniștea nopții în orașul Riohacha, situat în îndepărtata provincie Guajira din Columbia. La auzul puternicelor schimburi de focuri locuitorii orașului și-au zăvorit bine ușile și au tras obloanele la ferestre. A doua zi dimineața au fost găsite pe caldarîmul străzilor din cartierul traficanților de droguri cadavrele mai multor persoane. Poliția a constatat că acestea făceau parte din două bande rivale de marimberos, nume sub care sînt cunoscuți în această regiune traficanții de marijuana. Dealtfel, asemenea confruntări constituie un lucru obișnuit în acest oraș de tristă faimă.

Riohacha reprezintă doar unul din centrele terorizate de marimberos în provincia Guajira. Lui i se adaugă orașele Maicao, Pajaro, Marcaders, Camarones. Toți locuitorii acestor așezări sînt înarmați. Marii traficanți ies în evidență prin brățările, ceasurile și inelele de aur pe care le etalează. Îmbrăcați în tricouri fabricate în Franța, acești veritabili milionari analfabeți își conduc ore întregi mașinile deosebit de luxoase în susul și în josul străzilor principale. Într-una

din zile un mecanic a fost împușcat la Riohacha pentru că a refuzat să repare în timpul său liber limuzina unui marimberos, iar incidentul s-a produs în plină zi pe stradă. Acești traficanți îmbogățiți peste noapte închiriază compozitori care să le compună cîntece pe care le înregistrează pe casetofoane sofisticate și le ascultă, apoi, la aparatele lor stereofonice date la maximum. Totodată le place să-și construiască veritabile fortărețe. Noile clădiri care se înalță în aceste orașe sînt dotate cu obloane de oțel pentru ferestre, iar în interiorul camerelor se găsesc rafturi speciale pentru păstrarea armelor. În spatele acestor ziduri se pun la cale acțiuni ilicite de mare amploare.

Negustorii de „moarte albă" își procură drogurile pe căi variate. În general ei îi obligă pe amerindieni, băștinașii din America, să cultive marijuana, dar mai ales coca. Dealtfel, cocaina este poreclită în lumea interlopă din țările occidentale „caviarul drogurilor". Aceste plante au un mediu deosebit de prielnic pentru dezvoltare pe platourile înalte din Bolivia și Peru, precum și în Columbia. Traficanții îi aprovizionează pe amerindienii de pe aceste meleaguri cu mărfuri aduse din orașe. În schimbul lor pretind marijuana sau frunze de coca. Acești negustori fixează prețurile, așa încît amerindienii rămîn mereu îndatorați și sînt nevoiți să cultive cantități din ce în ce mai mari de marijuana sau coca. Autoritățile braziliene au descoperit că două triburi de amerindieni ce trăiau în apropiere de granița dintre Brazilia și Columbia și care nu cunoșteau valoarea banilor, aprovizionau pe traficanți cu frunze de coca în schimbul unor motoare demontabile pe care să le fixeze la canoele lor. Alți traficanți își obțin prețioasa marfă de pe plantațiile legale de coca unde se cultivă pentru a fi folosită la obținerea de medicamente. Lucrători de pe aceste plantații plătiți de ei sustrag în mod clandestin părți din recoltă. După ce „marfa" este procurată urmează calvarul transportării ei spre centrele de prelucrare în vederea obținerii drogului propriu-zis. Se caută căi din cele mai ascunse pentru inducerea în eroare a poliției. Ele urmează să fie străbătute de caravane alcătuite din hamali și catîri. Aceste trasee tainice trec prin junglă. Aici pericolul pîndește la tot pasul. O amenințare deosebită o reprezintă șerpii veninoși. Mari dificultăți ridică și trecerea cursurilor vijelioase de ape. Fiecare balot conținînd frunze de coca este achiziționat de traficanți înainte de transportare cu echivalentul a 40 de lire sterline. După efectuarea unei astfel de călătorii care uneori poate dura și peste o săptămînă, valoarea lui crește în lumea interlopă la 90 de lire sterline. „Drumurile drogurilor" trec prin orașe apărute în plină junglă în care-și duc existența într-un lux exorbitant capii diferitelor rețele de traficanți. Astfel, în zona unde Munții Anzi se îngemănează cu fluviul Amazon se află localitatea Tingo Maria, 30 000 de locuitori, și este considerată în această parte a lumii o veritabilă capitală a comerțului ilegal cu unul din drogurile considerate tari — cocaina. În mod cu totul neașteptat în această așezare îndepărtată de pe glob, supranumită „micul Chicago" datorită deselor răfuieli dintre traficanți, se întîlnesc aliniate de-a lungul singurei străzi pavate mai multe bănci și magazine cu produse electronice de cea mai bună calitate. Tot în junglă, pe țărmul fluviului Amazon, la granița dintre Peru și Brazilia se află Leticia — un alt bastion al traficanților de stupefiante. Acolo, la cafeneaua din fața hotelului Anaconda, negustorii de droguri consumă băuturi scumpe și negociază prețurile stupefiantelor, verificîndu-și socotelile cu calculatoare de buzunar. Noaptea locul negocierilor se mută la cazinoul Amazonas. „Rechinii" drogurilor din Leticia au fiecare cîte trei cărți de identitate pentru a se putea prezenta, după caz, drept cetățean columbian, peruan sau brazilian. Traficanții de cocaină și-au făcut apariția și în orașul brazilian Manaus situat la jumătatea distanței dintre izvoarele și gura fluviului Amazon. Această așezare i-a atras pentru legăturile sale aeriene cu Miami (Florida), Los Angeles, New York și Paris. Poliția braziliană a arestat în repetate rînduri membri ai diferitelor rețele de traficanți. În timpul unui raid au fost depistate patru laboratoare clandestine de prelucrare a cocainei, unul dintre ele fiind la bordul navei fluviale

„Antonia Marcos", ce se afla ancorată pe un afluent puțin circulat al Amazonului, la 3 ore distanță de Manaus.

Un alt centru renumit în lumea traficanților de droguri, unde în secret se fac aranjamente pentru transferul stupefiantelor în S.U.A., este orașul columbian Barranquilla. Drogurile sînt transportate fie cu ajutorul unor nave la bordul cărora sînt încărcate pe ascuns, fie cu ajutorul avioanelor ce aterizează și decolează de pe piste clandestin amenajate în locuri mai puțin accesibile din Columbia. Tipurile avioanelor folosite de traficanți sînt foarte diferite de la aparate ușoare la avioane de tip „DC-6" cu patru motoare. Un număr foarte ridicat de piste ilegale pentru avioane se află în provincia columbiană Guajira, unde numărul lor se ridică la peste 700. Autoritățile columbiene încearcă să reprime activitatea negustorilor cu „moartea albă". Astfel, pe drumul ce leagă Riohacha de Barranquilla a fost interceptat de armată un convoi format din 20 de camioane ce transportau 170 tone de marijuana. Întreaga cantitate de drog capturată a fost arsă. Autoritățile americane depistează, la rîndul lor, circa 3 500 tone de droguri pe an. Dar conform estimărilor unor oficialități americane doar 10 la sută din stupefiantele trimise spre S.U.A. sînt capturate de navele de coastă și poliție.

Un punct important de sprijin pentru traficanți în drumul lor spre coastele nord-americane îl reprezintă cele 700 de insule ale arhipelagului Bahamas. Prin aceste insule trece circa 15 la sută din totalul traficului de cocaină spre S.U.A. și aproximativ 65 la sută din cel de marijuana. Navele de mare tonaj folosite de comercianții de narcotice ancorează în apele acestor insule. De aici stupefiantele sînt transportate spre țărmurile S.U.A. la bordul unor ambarcațiuni mici, care se pot feri mai ușor de navele de coastă. Tot în Bahamas avioanele traficanților se realimentează cu combustibil. O altă parte din cocaină este expediată în Statele Unite prin intermediul unei alte insule din Marea Caraibilor — Jamaica. De aici pornesc în medie pe noapte 15 avioane încărcate cu droguri. Aceste avioane aterizează fie pe piste amenajate clandestin în Florida, fie pe o pășune pentru vite în Alabama sau pe un drum de țară în Georgia. În momentul aterizării în S.U.A. un pfund de marijuana (1 pfund = 453,6 grame) valorează 300 de dolari, iar pe străzile rău famate din marile orașe americane valoarea sa se ridică la 600 de dolari, adică de 100 de ori prețul plătit unui cultivator din provincia columbiană Guajira. Piloții obțin pentru transportarea unei încărcături de 10 tone de drog peste Marea Caraibilor suma de 50 000 de dolari.

În timpul traversării Mării Caraibilor traficanții se izbesc de numeroase dificultăți legate de condițiile de zbor sau navigație. O serie întreagă de nave și avioane eșuează, iar persoanele aflate la bord își pierd viața. Altele sînt reperate și capturate de gărzile de coastă. Astfel, autoritățile columbiene au anunțat găsirea în decurs de numai patru luni a 11 avioane prăbușite și cadavrele a 10 traficanți de droguri. În cursul perioadei amintite, autoritățile columbiene au capturat 15 avioane și 36 de ambarcațiuni încărcate cu droguri și au arestat 318 persoane implicate în expedierea lor.

În ceea ce privește Europa occidentală, o principală sursă de droguri o reprezintă Thailanda. Aici feudalii, stăpîni absoluți peste așezările rurale, încurajează cultivarea macului din care se obține opiu. În cazul a circa 300 de sate thailandeze cultura principală o constituie macul. Un astfel de sat, cum este așezarea Khun Wang, produce anual 50 tone de opiu brut. Acest produs este transportat pe trasee secrete ce trec prin zone greu accesibile cu ajutorul caravanelor de

hamali și catîri, păzite de însoțitori bine înarmați spre centrele de rafinare și, apoi, spre porturile unde urmează să fie îmbarcate pe ascuns pe nave ce se vor îndrepta spre Europa occidentală sau Statele Unite. De remarcat că unii din feudalii implicați în traficul de droguri și-au format cîte o adevărată armată personală care să le protejeze activitățile ilegale. Laboratoare clandestine de transformare a opiului în heroină se găsesc într-o serie de localități aflate în apropierea graniței dintre Thailanda și Birmania. Centrul principal pentru traficanții de droguri îl reprezintă Bangkok-ul, unde dealtfel se găsesc mai multe laboratoare ilegale specializate în producerea de heroină. Un rol important în difuzarea pe ascuns a acestui drog în marile orașe din vestul Europei îl joacă Mafia din sudul Italiei, precum și persoanele nedepistate de autoritățile din Franța ce au făcut parte din faimoasa filieră franceză.

În ultimul timp ca urmare a înăspririi măsurilor atît în S.U.A. cît și în țările din Europa occidentală împotriva traficului cu droguri, negustorii de „moarte albă" au căutat noi metode pentru introducerea stupefiantelor în aceste state. Astfel, într-o bună zi, lucrătorii de la serviciul vamal al S.U.A. au observat că unul din călătorii ce tocmai a coborît din avionul aparținînd companiei „Avianca", sosit de la Bogota, era deosebit de agitat. În consecință, acest călător cu numele Gabriel Antonio Pino a fost atent cercetat de oficialitățile vamale. Asupra lui nu s-a găsit nimic suspect. Dar în urma expunerii la raze X s-a constatat că stomacul său era extrem de tare încărcat. După terminarea acestor cercetări, Gabriel Antonio Pino a rămas sub strictă supraveghere. În cursul a 12 ore, el a eliminat 85 de pungulițe pline cu cocaină. În urma supunerii la o intervenție chirurgicală urgentă, din stomacul său au mai fost scoase 35 de pungulițe cu cocaină. În total, Pino a înghițit 944 de grame valorînd aproape 60 000 de dolari pe piața ilicită a drogurilor. Persoane care au înghițit pachețele cu droguri cu scopul de a le plasa ulterior au fost depistate și la aeroportul Gatwick din Londra. Acesta a fost cazul a două femei și a unui marinar veniți din Columbia.

Cu toate măsurile luate de autoritățile din țările occidentale, traficul de droguri cunoaște o deosebită răspîndire în aceste state. Iar principalele victime ale consumului de stupefiante sînt tinerii debusolați din țările capitaliste, tineri care nu și-au găsit de lucru în pofida repetatelor încercări și-și văd astfel idealurile de viață destrămate. Ei își caută astfel refugiul în lumea iluzorie creată de administrarea de droguri, mulți dintre ei căzînd în cele din urmă răpuși, datorită supradozelor de „moartea albă".

TUDOR PRELIPCEANU

Curiozități

Celebrul dansator și actor Fred Astaire și-a aniversat cei 85 de ani de viață, la reședința sa din Beverly Hills, California, fără zarvă și publicitate, motivind că „nu m-am retras din viața artistică, dar niciodată nu mi-au plăcut aniversările zgomotoase".

Celebrii actori Roger Moore și Sophia Loren sint, după cum arată această fotografie, extrem de concentrați. Motivul nu este, după cum s-ar putea crede, vizionarea unui nou film, ci unul mult mai banal. Ei au urmărit la Roma o paradă a modei prezentată de manechinele casei Valentino, care a lansat modelele pentru sezonul primăvară-vară 1984.

Kelso, un foarte bun cal ungar de performanță, a fost declarat a cincea oară „Calul anului". Iată-l împreună cu jockeyul său, Ismael Valenzuelo, într-o fotografie cu caracter retro, făcută la cursele de la Belmont, în 1968.

Mică antologie ilustrată a artei tinere

DANA DOGARU

Remarcată de critica teatrală ca o actriță lucidă, adeptă a nuanțărilor, interiorizînd într-un chip particular, preferind rolurile dense care-i dau șansa calității profesionale în interpretare. Posesoare a unui registru vast de expresie, Dana Dogaru a creat roluri majore la Teatrul Nottara în „Jocul vieții și al morții în deșertul de cenușă" de Horia Lovinescu, „Acești îngeri triști" de D. R. Popescu și „Karamazovii" de Horia Lovinescu și Dan Micu, după F. M. Dostoievski. Impresionează seriozitatea profesională, refuzarea obstinată a compromisului, linii de forță în creația teatrală a Danei Dogaru.

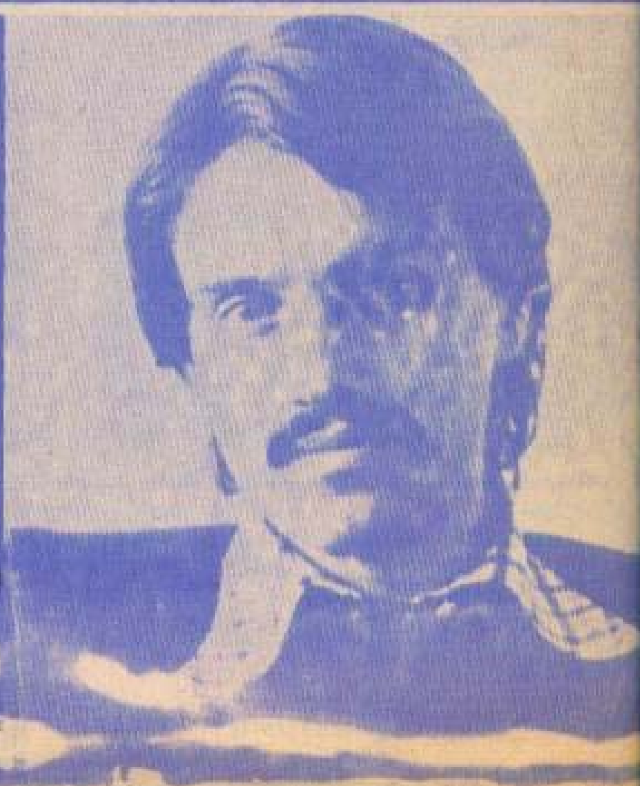
VALENTIN GRUESCU

Cine vrea să-l cunoască pe Valentin Gruescu trebuie doar să-l vadă „la lucru", dirijînd cu o rară dăruire, transformînd un cor de amatori („Juventus Carmen" al Casei de cultură a sectorului 5 din București) într-o probă de competență profesională, conducînd repetițiile de cor ale Operetei bucureștene al cărei maestru de cor este sau dirijînd Corul Filarmonicii „George Enescu". Un muzician înzestrat, cu o expresie puțin mirată pe chip, cu o generozitate îmbătătoare care te farmecă și te cucerește, dăruind acea încredere obligatorie în slava ascunsă a lucrurilor. O prezență în muzica corală contemporană plină de nerv, de impetuozitate și de competență.

ANGHEL DECA

Un artist al imaginii. În filmele artistice la care a semnat dificila probă a imaginii (printre care „Stop cadru la masă", „Țapinarii", „Lișca") Anghel Deca s-a dovedit un operator de mare talent, giuvaergiu al culorii și conturului. Dovedind un simț plastic cu totul deosebit, o încredere în sincretismul artelor, Anghel Deca este un poet al imaginii de film. Deși, trebuie să vă dezvăluim un secret, nu scrie, cum s-ar putea crede, versuri, ci, dimpotrivă, proză și încă foarte interesantă. Pentru imaginea de film numele lui Anghel Deca este deacum o certitudine.

Mică antologie ilustrată a artei tinere

ȘTEFAN MOCANU

este un artist al relației dintre formă și culoare, exprimată în sticlă. Marile vitralii pe care le-a conceput și executat, picturile, expuse, lucrările în email mizează pe legătura cît mai complexă dintre idee și limbaj plastic. Participările la expozițiile naționale și internaționale l-au afirmat deja ca pe un plastician valoros, extrem de exigent cu sine însuși, artist lucid, răscolind cu obstinație resorturile propriei sale originalități artistice.

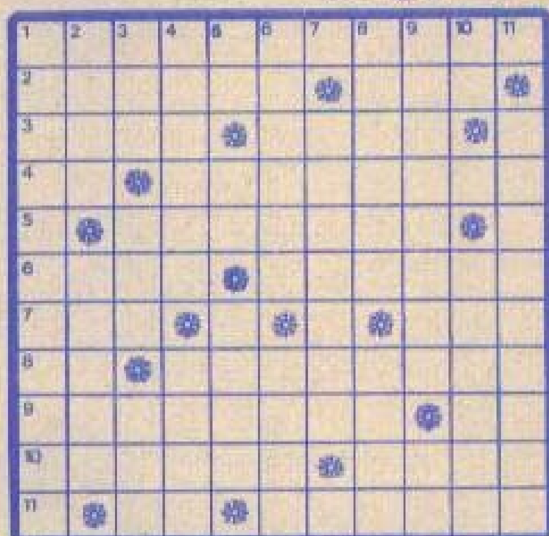
MIHAELA MARTIN

Solista Filarmonicii bucureștene „George Enescu", Mihaela Martin este fără nici o îndoială la această oră unul dintre numele de rezonanță ale artei interpretative românești. Laureată a concursurilor internaționale, prezentă la festivaluri de răsunet mondial și în turnee de mare succes pe scene celebre ale lumii, tînăra violonistă este posesoarea unei tehnici instrumentale de mare virtuozitate dublată de o intuiție muzicală cu totul deosebită. Mihaela Martin, alături de alte nume ca Lenuța Ciulei Atanasiu, Dan Atanasiu, Ștefan Agoston, Alexandra Guțu, Marin Cazacu, Ion Ivan Roncea reprezintă certitudini ale artei interpretative tinere.

●

„Mica antologie ilustrată a artei tinere" a fost alcătuită de CLEOPATRA LORINȚIU

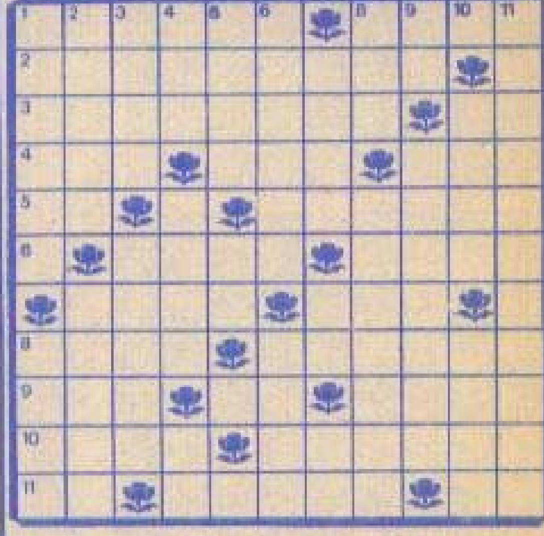
filmul ROMÂNESC

ORIZONTAL: 1) „Căldură". 2) „Astă seară dansăm in familie" — Actrițele! 3) „Răsună valea" — Inutili. 4) Comune la „Felix și Otilia" — „Haiducii". 5) „Trei scrisori secrete" (sing.). 6) Interes (reg.) — Stîrnit. 7) Prenume feminin. — În centrul solarului. 8) „Duminică la ora 6" — „Tunelul" 9) „Omul de lingă tine" — Rodica Tapalagă. 10) „O scrisoare pierdută" (pl.) — „Amprenta". 11) Andrei Blaier — Îndeletnicirea lui Nae Girimea din „D-ale carnavalului".

VERTICAL: 1) „Pași spre lună". 2) „Duminică la ora 6" — „Dragoste lungă de-o seară". 3) Fost cinematograf bucureștean — Fluviu in U.R.S.S. — Frecventă in „Valurile Dunării". 4) „Operațiunea monstrul" in versiune pentru copii — „Directorul nostru". 5) Ion Talianu — Răchițeanu Irina — Comună in Elveția. 6) „Avalanșa" — Calendar ecleziastic. 7) „O noapte furtunoasă" — 8) Perseverenți — Miniteacă pentru ochelari, stilou etc. 9) „Șeful sectorului suflete" — Radu Zaharescu. 10) Tudor Enescu — „Brigada diverse in alertă". 11) „Departe de Tipperary".

Acasa

ORIZONTAL: 1) Casă de odihnă — O casă mare și frumoasă. 2) Anexele casei. 3) Camera de sub acoperiș — Mutate din cameră in cămară! 4) Cei mai buni — Făcută de oaie — Bolta cuptorului (mold.). 5) Apartamentul 46! — Dotat. 6) Dă lumină casei — Mobilier de bucătărie. 7) Anticameră — Tavan. 8) Loc de casă — Camere speciale. 9) O vilă fără acoperiș! — La ieșirea din casă! — Stat asiatic. 10) Cameră de serviciu — Cîntă și dansează de unul singur. 11) Cabana 15! — Cameră — Apartamentul 18!

VERTICAL: 1) Cameră destinată păstrării alimentelor — Un grup de oameni. 2) În casă — Casă de oaspeți. 3) Au o casă a lor specială — Loc de parcare acasă. 4) Fript — Are casa in spate — Acolo pe margini! 5) Casă — Și una și alta! 6) Curtea interioară intr-o locuință greco-romană — Locuință. 7) Intrat in baie — La parter! — Din doi in doi! 8) Orășel danez — Clădiri. 9) Frumoasele din portul nostru — Case. 10) Contor — Martoră la căsătorie. 11) Locuințe la bloc.

Dicționar: MIA, CER, ILA, VRA.

INVENȚII...

Știți cind și de către cine au fost inventate ceasul deșteptător, hirtia igienică, sutienul sau ordinatorul? Dacă nu, citiți mai jos extrasele din „The People's Almanach", care vă scutesc de eforturile scormonirii prin memorie:

— Ceasul deșteptător — Levi Hutchins, in 1787.

— Răcitorul — Jacob Perkins — 1834.

— Patinele cu rotile — James Plimpton — 1863.

— Mașina de scris — Christopher Sholes — 1867.

— Guma de mestecat — Thomas Adams — 1872.

— Pixul cu pastă — Lewis Waterman — 1884.

— Pasta de dinți — Wentworth Sheffield — 1892.

— Scara rulantă — Jesse Reno — 1892.

— Televiziunea — Vladimir Zworykin și Philo Farnworth — 1920.

— Parcmetrul — Carl Magee, 1935.

— Ordinatorul — Mauchly, Eckert, Brainerd — 1946.

— Tranzistorul — Bardeen, Brattain, Shockley — 1947.

Personaje de neuitat, din filme de neuitat

Fără personaje memorabile filmele nu rezistă timpului, iar memoria noastră nu reține dintr-o poveste, oricît de frumos filmată și oricît de palpitantă avînd acțiunea, nimic parcă în afara a ceea ce înseamnă substanța trăirii umane, dimensiunea profundă a unei experiențe de viață. **Iată de ce, vorbind despre personaje, vorbim de fapt despre om, despre frumusețea vieții. Cîți dintre noi în adolescență nu au dorit să semene cu cutare erou de literatură și cîți nu s-au regăsit în atitudinea unui actor ce a dat viață acelui personaj memorabil. De asemenea, pentru mulți dintre noi înfățișarea impusă de interpretarea unui rol istoric a devenit sinonimă cu imaginea unui actor îndrăgit. Mihai Viteazul apare sub chipul dîrz al lui Amza Pellea așa cum pentru mulți spectatori vagabondul înseamnă melonul, ghetele scîlciate și desigur bastonul lui Charlot căruia Charles Chaplin i-a dat un profil nemuritor.**

Personajele reprezintă oglinda vie a omenirii și nici o artă nu a reușit să demonstreze aceasta precum o face zi de zi cinematograful, adevărată mașină de tipărit existența.

În ultima vreme s-a discutat la noi despre capacitatea cinematografului de a oferi modele de viață, de a arăta omului partea bună din om, de a contribui la perfecționarea lui morală, de a-l înfrumuseța și îmbogăți sufletește. Nu constituie personajele chipurile acelea memorabile ce le purtăm cu noi ca pe niște adevărate „îndreptare" de viață? Și nu sînt tinerii spectatorii cei mai sensibili în memoria și în viața cărora personajele de pe ecran trăiesc o nouă viață, paralelă ori interferindu-se cu a acestora?

Iată de ce am găsit nimerit să propunem atenției cititorilor o parte din bogata zestre portretistică oferită de cinematograful românesc și universal.

VETA

(O NOAPTE FURTUNOASĂ, 1943, r. Jean Georgescu, interpretează Maria Maximilian)

Consoarta lui Jupîn Dumitrache are în filmul lui Jean Georgescu și în interpretarea Mariei Maximilian aspectul unei ființe fragile ce, sub înfățișarea nevricoasă și ștearsă, conduce din umbră sentimentele încețoșate ale lui Chiriac. Temătoare de ieșirile din rutină ale vieții ei, ușor speriată de peripețiile născute din amorurile Ziței, refuzînd cu încăpățînare plimbările la Union, ca o caracatiță ce nu dorește să lasă din mediul ei, mai degrabă semănînd cu o cloșcă, ea dorește mai ales să-l țină aproape de ea pe Chiriac sau să-i dovedească atașamentul, să-l aibă, deci, la vedere, sub control, sub aripile ei mereu calde. Privirea actriței — în jos, evitînd să se uite în ochii omului, căutîndu-și de lucru; vocea ei — pierită, imploratoare, rostind cuvintele cu jumătate de gură; prezența ei — obosită, cu gîndul la ce se întîmplă cu Chiriac, voind să prindă mișcarea din afara cuibarului, forfota din care să priceapă starea amantului înfuriat; mersul ei — nesigur, limitat la perimetrul interioarelor, împuținat și cuminte, Veta nu visează să părăsească budoarul, precum Zița, cea care traversează curajos maidanele fără a se teme prea mult de „șicul" de la bastonul lui Țircădău. Prin atitudinea ei de matroană dezabuzată, Veta dă tonul filmului lui Jean Georgescu ce captează un nou element, pe Rică, în spațiul de etuvă al casei cherestegiului. Aici toate așa-zisele avînturi ale personajelor, de fapt mofturile lor, se traduc prin aviditatea, disimulată, de aventuri sentimentale a celor două femei reprezentînd două vîrste dar și două stiluri de a trăi. În felul de a juca al Mariei Maximilian modernitatea poate fi reperată în refuzul lacrimogenității, al gesticulației excesive, în caligrafierea subtire a nuanțelor, în schimbarea registrelor în funcție de potențialitatea afectivă, ierarhică, socială a relației cu celelalte personaje.

TUDOR

(TUDOR, 1963, r. Lucian Bratu, interpretează Emanoil Petruț)

Tudor este primul personaj istoric ce deschide cartea de aur a epopeii cinematografice naționale la dimensiunile oferite de evoluția artei a șaptea după 1944. Exponent al spiritualității românești, figură de gînditor politic și de conducător al unei revoluții (1821), Tudor ne apare ca personaj polivalent, susținut de mari idei. Fixat în mediul său social dar totodată caracterizat prin reflectarea în mișcarea social-politică a vremii așa cum apare în context european, Tudor se dovedește totodată o existență căreia îi apare firească opțiunea pentru destinul de om politic apropiat poporului, slujind interesele celor mulți și prin ei interese naționale în conjuncturile nefavorabile ale timpului. Bun militar, bun fiu și tovarăș de arme, sensibil la nevoile celor umili, el iubește dreptatea și caută să intronează spiritul ei într-o epocă de convulsii sociale. Destinul lui nu poate fi înțeles — și filmul scris de Mihnea Gheorghiu caută să dea relief acestei dimensiuni — decît prin raportare la atitudinea patriotică a conducătorului revoluției populare de la 1821.

MIHAI VITEAZUL

(MIHAI VITEAZUL, 1971, r. Sergiu Nicolaescu, interpretează Amza Pellea)

Unul din marile roluri ale regretatului Amza Pellea, Mihai Viteazul, este văzut prin prisma acestei „pohte" istorice, în calitatea lui de ctitor al celei dintîi uniri a țărilor române. Mihai Viteazul, jucat de Amza Pellea, după un scenariu de Titus Popovici, este un bărbat de arme, om și diplomat remarcabil. Asupra activității sale diplomatice, de gînditor al epocii, avem un alt film, Buzduganul cu trei peceți (regia — Constantin Vaeni) unde rolul domnitorului este interpretat de Victor Rebengiuc. Filmul în două serii regizat de Sergiu Nicolaescu ne oferă în maniera unei adevărate superproducții imaginea unei epoci dominate de figura proeminentă a marelui domnitor român prin a cărui operă a reușit să facă auzit glasul de unire al poporului român din cele trei mari provincii: Țara Românească, Transilvania, Moldova. Îl urmărim pe Mihai pe cîmpul de luptă, în intimitatea unor scene scurte de familie, la curtea imperiilor vremii, pretutindeni înconjurat de respect și nu o dată de venerație, privit adesea cu teamă de împărați ori de consilierii acestora. Prin Mihai Viteazul cinematograful românesc reînvie una din paginile glorioase ale istoriei naționale situînd în centrul măreței epopei de la sfîrșitul veacului al XVI-lea și începutul celui următor personalitatea inițiului realizator al Unirii, operă istorică la a cărei desăvîrșire poporul român a lucrat dintotdeauna ducînd-o azi la perfecțiune prin impresionante fapte de muncă.

OLGA NIKOLAEVNA VOZNESENSKAIA

(SCLAVA IUBIRII / Raba liubvi,. **U.R.S.S., 1976, r. Nikita Mihalkov, interpretează** Elena Solovei)

Personajul unei actrițe din perioada mută a filmului rus, o stea răsfățată de publicul epocii, specializată în eroine pitorești. Ea joacă în producții precum Seicul alb, la care turnează în chiar filmul propriu-zis, fiind însă remarcată și oarecum alintată cu pseudonimul „Sclava iubirii". Alte titluri sună asemănător: „Fiica ghilotinei" sau „Trandafirii prăfuiți". Falsitatea

unor atari povești de o sentimentalitate dezamăgitoare îi dau ei înseși impresia de inutilitate, de nerealizare, în ciuda aparențelor. Evenimentele se precipită, vine luna octombrie a anului 1917. Se îndrăgostește de Victor Ivanovici (Potoțki), operatorul filmului la care lucra. Nu pricepe unde dispărea acesta noapte de noapte, întîrziind fie la întîlnirile de dragoste, fie chiar la filmare. Intuiește însă că se întîmplă ceva deosebit cu iubitul ei, fără a înțelege ce anume. Într-o zi, fiind căutat de șeful serviciului de contrainformații al administrației țariste, Victor o roagă pe Olga (Olenka) să meargă să ia din mașină un pachet cu peliculă, un film documentar despre asasinatele politice ale albilor. El apăruse împleticindu-se, spre a-i deruta pe colegi, apoi rugămintea lui reușește să o mobilizeze, în secret, pe Olga. Personajul feminin are un farmec desuet căruia Elena Solovei îi conferă poezia romanțioasă a începutului de veac. Eroina evoluează de la inconștiență și narcisism la conștiința utilității ei.

SCARLETT O'HARA

(PE ARIPILE VINTULUI / Gone with the Wind, **S.U.A., 1939, r. Victor Fleming, interpretează** Vivien Leigh)

Personajul cel mai bine realizat al romanului cu același titlu de Margaret Mitchell, a cărui ecranizare a dat unul din cele mai faimoase filme (sub raportul încasărilor mai ales) din istoria cinematografului. Rolul Scarlett O'Hara a făcut să asude cel mai mult fruntea producătorilor și a realizatorilor, a regizorului cu care filmul pornise la drum, George Cukor. Au visat să joace acest personaj și au dat probe pentru el: Katharine Hepburn, Bette Davis, Joan Crawford, Colette Colbert, Paulette Goddard.

Vivien Leigh, logodnica lui Laurence Olivier, aflată întîmplător la Hollywood deși debutantă, deci aproape necunoscută, va fi însă aleasă să joace personajul Scarlettei. Amestec de naivitate și calcul rece, histrion perfect și inteligență practică, Scarlett este întîi și întîi o admirabilă cunoscătoare a sufletului omenesc. Ea speculează slăbiciunile oamenilor spre a-și putea păstra inalterată ființa morală, dar, desigur, înșelîndu-se în privința aceasta. Orice gest al ei, orice inițiativă par deopotrivă expresia unei sincerități copleșitoare și totodată marca stringentă a unui „egoism", a consecvenței aproape diabolice cu sine a eroinei. Ea iubește un singur om, pe nehotărîtul, placidul Ashley Wilkes. Ea știe să transforme un insucces teribil al vieții în propriul triumf. Nu-l poate smulge pe Ashley de lîngă soția lui, Melanie, dar reușește, în schimb, să salveze proprietatea de la Tara și s-o refacă după furtuna războiului.

Este vorba mai întîi de o forță morală exemplar demonstrată între altele la plecarea lui Rhett (Clark Gable), cînd hotărăște să se întoarcă la Tara spre a avea acolo răgazul de reflecție necesară. Sentimentele sînt la Scarlett cînd exhibate, ca în cazul logodnicilor cărora le dă doar aparența unui răspuns favorabil, cînd programate, spre a realiza în practică proiectul ei social ce incumbă responsabilități de pater familias. Soră mai mare, amantă și confesor, Scarlett nu știe să dea înapoi din fața nici unei dureri. Uneori ne întrebăm cu stupefacție dacă îl iubește cu adevărat pe Ashley ori e numai reflexul condiției existenței ei de a trăi în umbra unei iubiri ratate, a unui sentiment ce nu i s-a subordonat încă. Orgolioasă, e pe deasupra un stup de contradicții și de vanități feminine etalate cîteodată sub masca unei amiciții ireproșabile. Trece prin mai multe roluri feminine fără a rămîne la vreunul. Vampă, femeie de lume, soție formală, amantă nesigură, soră cinică și de un pragmatism consternant, văduvă și iubită în veci neconsolată, Scarlett e chiar numele instabilității feminine. Se apără de lume spre a însemna ceva pentru lume.

ANA

(VALURILE DUNARII, 1960, r. Liviu Ciulei, interpretează Irina Petrescu)

O tinără soție de marinar își urmează bărbatul în timpul unei călătorii pe Dunăre. Este momentul pregătirii revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă din August 1944. Drumul pare simplu la început, însă din cauza condițiilor în care trebuie să îndeplinească misiunea de a transporta armele pentru gărzile patriotice, evenimentele se precipită și finalul se arată tragic. Mihai, soțul Anei, înțelege sensul evenimentelor. El se alătură lui Toma, comunistul care preia comanda vasului. Mihai moare, însă experiența Anei devine esențială în ordinea marilor schimbări ce se anunță în țară. Ana e, de aceea, un personaj-seismograf al destinelor umane. Sentimentele ei se confruntă cu realități istorice și politice dintre cele mai însemnate. Se poate spune că Ana — așa cum o interpretează Irina Petrescu, cu sensibilitatea unei ființe fragile, însă de o inteligență deosebită — reprezintă un personaj memorabil al filmelor inspirate din evenimentul politic crucial al anului 1944.

NAVIGATORUL

(NAVIGATORUL / The Navigator, **S.U.A., 1924, r. Buster Keaton, Donald Crisp, interpretează** Buster Keaton)

In filmul jucat de Keaton este vorba de o croazieră pe un Navigator, personajul fiind ca atare el însuși un om care navighează. Nu este singur. Il însoțește o tînără, bogată, ca și el, și la fel de neîndeminatică, amîndoi fiind genul de oameni obișnuiți să nu pună mîna pe nimic, să fie tot timpul serviți. Imprejurările le sînt potrivnice, destinul le joacă o farsă lăsîndu-i singuri pe un vas în derivă, avînd însă de toate la îndemînă doar că ei sînt incapabili să se folosească de obiecte. Este vorba, în primul rînd, de acele așa-zise obiecte (cuțite, furculițe imense, hălci de șuncă, diverse cutii de conserve, mari vase de gătit) de uz culinar fără de care nu pot supraviețui în croaziera lor buclucașă. Navigatorul, jucat de Keaton cu aceeași formulă consacrată a omului care nu rîde niciodată, nici nu prea are motive de rîs. Imposibilitatea fizionomiei sale, îndeosebi aspectul glacial al mimicii, nu cunoaște nici o derivație. Omul lipsit de îndemînare și-o va însuși cu timpul pînă acolo încît pe vas vom asista, peste o vreme, la exercițiul unor adevărate mecanisme automate bune de brevetat, cu ajutorul cărora Navigatorul și însoțitoarea lui își pregătesc mîncarea. Comicul derivat din jocul cu

obiectele, din nesupunerea acestora este continuat de hazul macabru, de nuanță preistorică, atunci cînd vasul eșuează pe un țărm locuit de sălbatici. In prostia canibalilor cei doi își găsesc pentru moment un aliat. Keaton iese costumat în scafandru pe țărmul unde iubita lui, devenită ostatec, era la un pas de moarte. Aerul straniu al costumației sale îi sperie pe sălbatici care văd în el un fel de trimis ceresc. Păcăliți o dată, a doua oară nu se mai lasă trași pe sfoară. Atacă în maniera lor, mulți și insistenți. Din valuri cei doi sînt culeși de o mică navă bizară, apărută din senin: un nou gag mecanicist.

JANE

(TARZAN, OMUL MAIMUȚĂ Tarzan, the Ape Man, **S.U.A., 1932, r. W. S. Van Dyke, interpretează** Maureen O'Sullivan)

Partenera lui Tarzan îmbogățește existența acestuia prin farmecul ei nostalgic, prin afecțiunea reținută și prin atașamentul la lumea zoomorfă și vegetală a stăpînului junglei. Idila celor doi păstrează ceva din candoarea începuturilor omenirii, născuți parcă

dintr-o aceeași stare de înțelegere tăcută și simplă, lipsită de contrafaceri și de sofisticări. Cuplul unui om vînjos, de o bunătate mitică, însă nevorbitor, nedeprins cu graiul cuvintelor, și o fată a pădurii adresîndu-se afectuos bărbatului ce o înțelege așa cum ea îl înțelege pe el fără cuvinte, grație iubirii ce dă fiecărei întîlniri aerul sărbătoresc, unic al unui ceremonial. Jane a cunoscut, ca și Tarzan de altminteri, mai multe întruchipări cinematografice. Fără a avea faima interpretului celui mai bun al lui Tarzan, Johnny Weissmüller, Maureen O'Sullivan este de departe actrița cea mai interesantă distribuită de-a lungul timpului în Jane. Ea a știut să nu rămînă o simplă pată de culoare în peisajul junglei și în existența încărcată de acțiuni spectaculoase ale marelui Tarzan. Prin prezența lui Jane jungla se transfigurează sub semnul magic al iubirii. Animalele, elefanții, cimpanzeii, chiar și uriții pigmei se bucură la vederea lui Jane în care intuiesc o prietenă a celui mai temerar și mai iubit de ei toți, zeul Tarzan. Afinitățile se transformă prin intermediul lui Jane într-un adevărat personaj. Să menționăm în sensul acesta fie și numai secvența în care Jane este oaspetele unei cimpanzite.

PAVEL STOIAN

(PUTEREA ȘI ADEVĂRUL, 1972, r. Manole Marcus, interpretează Mircea Albulescu)

Personajul unui activist ce sintetizează dimensiunea transformatoare a unei epoci de mari schimbări politice și sociale. Lui îi este dat să asculte de glasul realității și de suflul proaspăt instaurat în partid și în întreaga viață socială și politică după 1965. Pavel Stoian, cu alura impunătoare ce i-o conferă interpretul său, Mircea Albulescu, convinge asupra acelei epoci de clintire din inerție a unei țări prin preluarea puterii politice de către clasa muncitoare în frunte cu Partidul Comunist Român. Pavel Stoian, în ciuda activității sale bogate și a prestigiului de care se bucură printre activiști, realizează că trebuie să-și adapteze stilul de muncă la noile condiții și să asculte tot mai des de sugestiile promoției „Duma" (personaj interpretat în film de Ion Besoiu). Pe Pavel Stoian îl urmărim în mai multe acțiuni ce-l caracterizează ca om și, de asemenea, ca activist. În prima parte filmul ne arată un Pavel Stoian al conspirativității, un om dintr-o bucată activînd în numele unei mari cauze. În partea a doua a filmului biografia lui nu cunoaște mari schimbări. Luciditatea lui îl prezintă însă încă la post, conștient de erori, dintre care cea mai mare se dovedește aceea de a-și fi pierdut încrederea într-unul din tovarășii din ilegalitate, Petrescu (Amza Pellea).

Pavel Stoian reprezintă în totul un personaj-etalon al filmelor noastre politice.

GENEVIÈVE

(UMBRELELE DIN CHERBOURG / Les parapluies de Cherbourg, **Franța, 1963, r. Jacques Demy, interpretează** Catherine Deneuve)

Firescul unui musical e cu atît mai surprinzător cu cît genul ca atare este încărcat de convenții. Iată totuși că în filmul lui Jacques Demy personajul principal rămîne dragostea sau mai exact relația dintre viața tinerilor și

sentimentul iubirii. Geneviève își cîntă replicile, asemenea tuturor interpreților. Fragilă și iubitoare, ascultătoare, dar niciodată neascultînd decît de glasul inimii, ea îl iubește pe Guy cu acea dragoste totală și inconștientă ce constituie apanajul unei vîrste adolescentine. Nu dă ascultare sfaturilor mamei, răspunzînd doar la glasul iubirii ce o cheamă într-o secretă ceremonie nupțială, ca un legămînt fascinant, întrucît e semnul celei dintîi iubiri. Fata uită, dragostea se risipește în ciuda chiar a faptului evident că urmările nu pot fi escamotate. Se naște un copil, fata de ieri devine mamă, iar soțul ei iartă și uită, acceptă să crească un copil ce nu este al lui. Mărinimie surprinzătoare, atît de neverosimilă în aparență dar atît de pregnantă, de convingătoare cinematografic. Nimeni nu ar putea crede că Geneviève e în stare să-și trădeze propriile sentimente și tocmai de aceea șocul schimbării ei ne cucerește. Din fata imposibilă devine femeia prudentă și mama al cărei orgoliu se consumă numai în direcția protejării odraslei. Ea joacă un rol spre a dispare lăsînd amintirea lui. Cînd se reîntîlnesc, după cîțiva ani, resemnarea a lăsat o dîră pe chipul inert al foștilor amanți, și întrucît de aceasta sînt conștienți amîndoi, se lasă purtați de instinctul sigur al vieții ce așază uitarea precum un zid necesar între „ieri" și „azi". Iubirea ține mereu de amintire. Prezentă e doar viața.

VAGABONDUL

(O VIAȚĂ DE CÎINE / A Dog's Life, **S.U.A., 1918, r. Charles Chaplin, interpretează** Charles Chaplin)

Filmul face parte dintr-o trilogie, alături de Charlot soldat și Idilă pe cîmp. Între atîtea alte profesii sub care regăsim figura inconfundabilă a lui Charlot, Vagabondul din O viață de cîine reușește să dea relief unei idei sub care unii critici au și așezat întreaga poveste a acestuia: mizeria. Ar fi desigur de adăugat: mizeria și compasiunea și, fără îndoială, solidaritatea celor năpăstuiți de o soartă crudă. Criticul Pierre Leprohon observa ca atribut esențial al filmului și al atitudinii de ansamblu a personajului „voința de a evita drama". O viață de cîine rămîne o pagină antologică a stilului lui Chaplin de a îmbina tragedia cu umorul. Un nenorocit nu găsește de lucru. Ultima speranță piere din fața lui ca o nălucă. Nu-i rămîne decît să-și dispute un os cu o haită de cîini. Asemănarea nu e forțată atîta timp cît personajul ne este arătat vagabondînd într-adevăr ca un cîine. Prietenia dintre om și animal este, așadar, motivată, și nu superficial, prin secvența mai sus sugerată, ci prin întregul mod de viață al vagabondului.

Filmul conține una din secvențele de mare clasă din opera lui Chaplin. Pantomima cu mîinile pe un corp inert, pe „mimica" celui lovit în cap, jongleria cu partenerul, uluit de incoerența unui dialog căruia i se supune cu o docilitate de cretin, reprezintă, cum am arătat, una din culmile artei lui Chaplin. Participarea mîinilor la conversație se asociază cu o remarcabilă forță de persuasiune, a lor, și a ansamblului pantomimic, constituit din brațele și palmele vagabondului și figura împietrită, mustăcioasă, cu șapca alunecînd din cînd în cînd de pe cap, a celui lovit.

Viziunea calmă a atîtor filme de Chaplin reconfirmă ideile lui de pace, de tihnă sufletească și de mulțumire în doi, de fericire simplă într-o avuție cumpătată, în chiar finalul acestui film.

MARY POPPINS

(Mary Poppins, S.U.A., 1964, r. Robert Stevenson ; interpretează Julie Andrews)

Este bona ideală pentru copiii familiei Banks, Michael și Jane. Ea corespunde semnalmentelor solicitate de copii și notate pe o coală de hîrtie ce va fi ruptă de tată și azvîrlită în șemineu. Mary Poppins are capacitatea de a se bucura împreună cu copiii, de a inventa tot felul de năzdrăvănii, de a face chiar vrăjitorii, cum cred cei mai mulți dintre cunoscuți. Este, din punctul acesta de vedere, personajul ideal pentru un musical a cărui programare filmică urmărește să evadeze

din teritoriile realului și să fantazeze în marginile acestuia, să atingă domenii ale visului și imaginarului. Mary Poppins întrunește toate calitățile unei bone năstrușnice, anume preferată de disponibilitatea infantilă a jocului perpetuu. La apariția ei se iscă o furtună ce alungă toate concurentele. Se instalează în casa Banks cu o siguranță uluitoare ce dereglează tabieturile și deprinderile de stăpîn absolut ale tatălui celor doi copii. Poartă o umbreluță și o geantă de voiaj și coboară pieziș, ca alunecînd pe o rază de soare. Camera și-o mobilează cu obiecte personale, aduse de ea: un cuier, o oglindă, un vas cu flori. Proba de îndeminare imaginativă o dă în momentul sosirii, cînd îi cucerește definitiv pe micuți. Mary Poppins rîde, cîntă și dansează, visează și are puteri supranaturale. Se iscă un dialog cu lumea zoomorfă (într-o secvență remarcabilă), stăpînită de vocația realizată a cîntecului și dansului. Protagoniști sînt calul, giștele, porcul, cocoșul.

După succese unanim omologate pe scenele americane, actrița Julie Andrews debutează pe marele ecran cu acest personaj căruia îi conferă prestanța unei interprete totale, excelentă în tot ce face, în cîntec, dans, rostire. Cu acest personaj Julie Andrews a obținut premiul Oscar (1964).

VICTOR

(ZIDUL, 1976, r. Constantin Vaeni, interpretează Gabriel Oseciuc)

Tînărul Victor are conștiința gestului său autodistrugător voind să se închidă între pereții secreți ai tipografiei ilegale unde va tipări România liberă din anii războiului. Deși are familie și o prietenă, deși iubește viața, el își sacrifică tinerețea, și viața chiar, spre a fi de folos în lupta pentru eliberarea patriei de sub ocupația germană, pentru a duce la îndeplinire misiunea încredințată de partid. Este un personaj tulburător, de o frumusețe morală remarcabilă. Regizorul Constantin Vaeni și actorul Gabriel Oseciuc au reușit să ofere imaginea emblematică a unui destin de luptător comunist. Ucis la ieșirea dintre pereții tipografiei, cînd misiunea lui fusese exemplar îndeplinită, Victor reprezintă unul din personajele noastre de film pentru care a convinge înseamnă a trăi la dimensiunea tragică, necesară a istoriei, înseamnă, de fapt, a adera cu ființa ta la o cauză ce este și a poporului tău.

AHMED

(FIUL ȘEICULUI / Son of the Sheik, **S.U.A., 1926, r. George Fitzmaurice, interpretează** Rudolph Valentino)

Peisaj exotic și, de asemenea, personaje exotice, proprii unei evoluții a eroului romantic ce-și caută excepționalitatea într-o dragoste de excepție, curată, obținută într-o lungă odisee. Regizorul are destul umor ca să puncteze peripețiile fiului de șeic privitoare la amorul lui total, tenebros, dureros de dulce în sentimentalitatea lui desuetă pentru dansatoarea Yasmina. Ca orice fiu de șeic, Ahmed este strașnic înconjurat de escortă și de paravanul unei morale nu atît de natură religioasă, cît ierarhică, paternalistă, întrucît părinții lui, mai ales tatăl, nu admit nerespectarea unor ordine. Și cu toate acestea Ahmed, care s-a îndrăgostit fulgerător de o dansatoare din tabăra tîlharilor, a nespălaților, a unei lumi deocheate, va suferi și va înfrunta rigorile impuse de familie. Frumoasa, sincera, curata Yasmina îi este hărăzită. După lungi așteptări, după încercări de tot felul, Ahmed se va bucura de dragostea lui. Jucat de Rudolph Valentino, acest dintîi star al cinematografului pentru care s-au vărsat tone de lacrimi, după cum depun mărturie istoricii de film, Ahmed e cînd un generos, cînd un tiran. Întotdeauna însă se arată dîrz și neînduplecat, de o bună credință exersată, manifestată în numele unei purități exemplare.

HAROLD

(INTRE CER ŞI PĂMÎNT / Safety Last, **S.U.A., 1923, r. Sam Taylor, Fred Newmeyer, interpretează** Harold Lloyd)

„Eleganţa de stambă", după o caracterizare a istoricului de film Georges Sadoul, n-a ieşit parcă niciodată mai bine în relief la Harold Lloyd ca în acest Intre cer şi pămînt unde Harold joacă tocmai rolul unui vînzător de pînzeturi ce se dă în ochii logodnicei lui drept directorul general al magazinului. Acelaşi lucru se poate spune şi în legătură cu o altă remarcă a aceluiaşi Sadoul privitoare la „tenacitatea de furnică" a omului cu ochelarii de baga şi cu o înfăţişare placidă şi anostă, desigur în ciuda eleganţei sale şi a aerului vag distrat. Printr-un imbroglio, una din acele încurcături ce pune personajul principal în situaţia de a realiza performanţa altuia — aici, trebuind să urce un zgîrie-nori, se cafără în exteriorul imobilului fără nici un ajutor — Harold face faţă situaţiei desigur graţie unui montaj inspirat al trucajelor şi unei capacităţi inventive remarcabile. Acrobaţia îl apropie pe Lloyd de Mac Sennett fără a ajunge vreodată la delirul imagistic al acestuia din urmă. Harold din filmul aici prezentat rămîne un umil lucrător al magazinului. Curajul lui e mai degrabă sentimental. Atîta timp cît funcţionează energia iubirii, şi îndeosebi resortul secret al unei ambiţii de a apare drept altul în ochii tinerei, personajul face minuni. Am în vedere mai ales gagul prelungit, în crescendo, al escaladării unui zgîrie-nori.

ANITA

(POVESTE DIN CARTIERUL DE VEST / West Side Story, **S.U.A., 1961, r. Robert Wise, Jerome Robbins ; interpretează** Rita Moreno)

Iubita lui Bernardo este într-adevăr pe măsura lui, completîndu-l însă. În timp ce băiatul pare o fire interiorizată, cu o experienţă ce îmbină prudenţa cu acţiunea energică, Anita cucereşte prin senzualitate şi pregnanţă feminină, prin calm ameţitor ori, dimpotrivă, prin pasionanta stăpînire a ritmurilor aduse de acasă. Ea evocă desfătarea, lentoarea, patetismul languros de tip sud-american arătînd că, venind în America tuturor promisiunilor şi a tuturor posibilităţilor, ea s-a schimbat un pic îndrăgind ritmurile nervoase, iubind luxul şi înavuţirea, viaţa de noapte şi amorul liber, cu toate că-l iubeşte numai şi numai pe Bernardo chiar şi atunci cînd îl şicanează. Este harnică şi înţelegătoare. Generozitatea ei se dovedeşte emoţionantă. Deşi iubitul Mariei, Tony, i-a ucis prietenul, pe Bernardo, ea încearcă să depăşească situaţia şi să vină în ajutorul celor doi. Jocul Ritei Moreno trece prin toate registrele : de la comedia nostalgică la dansul drăcesc, de la privirea crudă la ameţeala unui sărut. Senzualitatea ei este de bun gust, sugerată cu fineţe şi cu o excelentă stăpînire a mijloacelor actoriceşti de orice natură ar fi acestea : voce, mişcare scenică, mimică.

Grupaj realizat de IOAN LAZĂR

de la o glumă la alta

Unui fotbalist, după ce i-au plecat musafirii

Îi zise soaţa, mînioasă,
Cînd observă ce-i pe covor :
— Mai fă şi tu curat
prin casă,
Doar eşti fundaş...
măturător !

Unui leneş care „s-a îmbolnăvit"

A plîns de bucurie
Cînd medicul l-a anunţat
Că o să fie vindecat
Prin... somnoterapie !

Pierre Daninos

Mic dicționar pentru automobiliștii incompetenți

Accesorii — In domeniul automobilistic, accesoriile sînt esențiale. Cu accesorii luptă pentru supremație producătorii mașinilor de serie. „Aha ! și pus un catadioptru cu lumină intermitentă ?! O să pun și eu un catafot profilat !". Dealtfel, chiar de la accesorii trebuie să începeți în ziua cînd v-a sosit mașina. Cineva trebuie să fie pe-acolo pentru a vă spune : „Doar n-o s-o luați așa ?!". Nu. Nici nu poți s-o lei așa ! Ai ieși pe stradă cu o femeie goală ? Trebuie s-o îmbraci (huse) ; s-o încalți (apărătoare la aripi) ; s-o înfrumusețezi (minere la uși) ; s-o încui (antifurt) etc. Am calculat că, pentru a avea ceva bun, de la semnalizatoare pînă la portbagaj, cu condiția să existe și „farul pentru marșarier care permite manevrele de noapte" și aprinzătorul de țigări automatic, ajungi aproape să dublezi prețul mașinii ca stare. Dar așa, într-adevăr, nu ai o mașină cum are toată lumea.

Arbore cu came — Pentru mine, multă vreme în copilărie, a însemnat : mic arbore oriental, importat cu mari cheltuieli de producătorii de automobile ale cărui fructe oleaginoase permit un gresaj perfect al șasiului. De fapt, și în practica de zi cu zi înseamnă piesă de bază ale cărei defecțiuni sînt penibile. Dacă din întîmplare în plină călătorie un mecanic începe să vă explice o pană produsă din cauza arborelui cu came, mai bine mergeți să vă odihniți 48 de ore în hotelul cel mai apropiat.

Delcou — Mic aparat susceptibil. Nu-i place apa. Se îneacă frecvent în averse. Dacă vi se întîmplă să faceți o pană în plină ploaie (doar știți cum e ?... motorul care icnește, pedala acceleratorului pe care o apeși în gol, indicatorul de viteză care o ia irezistibil spre zero... apoi liniștea în ploaie) și dacă aveți prieteni în mașină puteți pentru mai multă prestanță să spuneți : „E delcoul, s-a înecat". Sună bine și poate fi adevărat. Este pana ideală, în plin cîmp, pentru automobilistul profan. Nu trebuie decît să aștepți să se oprească ploaia și să se usuce totul. In ceea ce privește platinele, chiar dacă ați auzit vorbindu-se despre ele, nu le atingeți singur. Lăsați mecanicul-depanator s-o facă.

Intreținere (Notă de) — Odată cu mașina vi se livrează și o notă de întreținere în care sînt enumerate toate operațiunile pe care trebuie să le executați pentru a menține vehiculul în stare de folosință. Dacă am considera că trebuie, fără a mai vorbi de diverse gresaje și lubrifieri, să verifici la fiecare 15 mii de km garnitura de chiulasă, să cureți radiatorul, carburatorul, bornele bateriilor, să schimbi lichidul de frînă, să controlezi nivelul electrolitului acumulatorului, să ungi balamalele ușilor, să schimbi cauciucurile, — reiese dintr-o rapidă socoteală că numai șoferii de cursă lungă și nebunii sînt capabili să întrunească aceste condiții din program. Un calcul destul de simplu arată într-adevăr că, pentru a executa punctual toate operațiile indicate, trebuie să consacri mașinii 3,8 ore de lucru pe zi. Cel mai extraordinar lucru este că, după anumite statistici, 1,8 automobilist/ști din 3 reușește/șesc să-și mențină vehiculul în stare bună. Nu rămîn/e, de fapt, decît 1,2 automobiliști/automobilist puțin serios printre care trebuie să mă socotesc și eu.

Intreținere (Produse de) — Crispante. Este de ajuns să declari unui mecanic expert că gresezi mașina cu Metrol de doi ani ca să afli că nici n-aveai altă treabă mai bună de făcut decît să folosești acest produs. „In ce mă privește, mi-e indiferent. Ceea ce vă spun este pentru dumneavoastră". (notați extraordinara dezinteresare). Și în acest domeniu nu trebuie să aveți prea multe idei personale. Lăsați-i pe specialiști să facă treaba. Lăsați pe alți specialiști s-o strice. Adoptați o atitudine de neutralitate binevoitoare.

Flectori — La prima vedere sînt ceva extensibil și robust. N-aș putea spune exact la ce folosesc. Totuși, mi se întîmplă, din două în două luni să-i cer mecanicului care-mi întreține mașina — „Verificați-mi puțin și flectorii !". Cred că e bine așa. Sînt anumite cuvinte care te ridică în ochii altora de îndată ce le pronunți.

Radiator — Unul dintre organele cele mai sincere, cele mai puțin secrete ale mașinii. Ba chiar, unul dintre cele mai simpatice profanului. Există apă acolo sau nu. Nu trebuie decît să vezi.

Neajunsurile automobilistului nepriceput

Intotdeauna cînd o pană — sau un accident — mă țintuiesc pe drum, sau cînd, dintr-un motiv sau altul, motorul se oprește pe nepusă masă, și ridic capota (fapt care nu-mi servește decît la estimarea exactă a dimensiunii nepriceperii mele și mă ajută doar să fac o impresie bună asupra persoanelor pe care le transport) încerc, în fața acestei enigme ce rămîne pentru mine un motor cu explozie, un sentiment cît se poate de neplăcut. Este exact ca îngrijorarea ce emana, pe băncile școlii, din problemele în care șefi de gară dădeau plecarea, la aceeași oră, din Dijon și din Poitiers, la două trenuri care, mergînd cu viteze diferite în fiecare sfert de oră, trebuiau să se încrucișeze undeva în Franța la o oră pe care era foarte important să o afli dacă voiai să ai o duminică liniștită.

Și astfel trăiesc nu numai îngrijorarea cît și insuportabilul complex de inferioritate al unei ființe inteligente în fața unei mașini din care nu pricepe nimic. Căci acesta este adevărul : sînt 20 de ani de cînd conduc mașina și nu sînt capabil să explic cu oarecare claritate cum funcționează. Mi se întîmplă cîteodată (bineînțeles la Salonul Automobilistic) să-mi mărturisesc ignoranța vreunui specialist cu experiență în domeniu :

— Poate n-o să mă credeți, dar eu, care ador să conduc automobile, n-aș fi în stare să explic cum merge o mașină.

— Și totuși e foarte simplu, îmi spune specialistul cu un surîs indulgent.

Incepe atunci descrierea infernalului circuit. La început îl însoțesc docil pe dascălul meu. Mă aflu cu el în conducta de admisie. Il găsesc în vîrful unui piston. Am impresia că-l zăresc un moment cocoțat în arborele cu came. Pe urmă, dintr-o dată, îl pierd din ochi. Oare s-a răsturnat în cu-

ția de viteze? În orice caz, se învîrtește prea repede pentru mine. A și dispărut de mult prin țeava de eșapament în vreme ce eu încă mă zbat în camera de explozie sau înaintez cu greu prin carter. S-a sfîrșit. Pînă la viitorul Salon.

Cît despre incapacitatea mea tehnică, mă consolez spunîndu-mi că dacă aș fi știut cu exactitate ce este un motor, ceea ce se petrece într-un cap de bielă sau într-o tijă de supapă, cum se transformă benzina în gaz și uleiul în nimic, aș fi adus mari pierderi mulțimii de bravi (sau mai puțin) mecanici-depanatori care trăiesc de pe urma ignoranței mele.

Se pare că punctul de plecare în arta automobilistică ar fi să știi cum să desfunzi jiglorul. Dar eu n-am ajuns nici pînă acolo, credeți-mă! Mi se pare pur și simplu stupid și cu totul nedemn de epoca noastră faptul că nu s-a găsit încă nici un dispozitiv care să nu lase să se înfunde orificiul minuscul al acestui aparat. Și deoarece nu am reușit niciodată să demontez un carburator fără să rătăcesc pe ici pe colo jumătate din el, prefer de multă vreme să-l las așa cum este: înfundat, dar întreg. Dealtfel, nu am niciodată cheia care se potrivește. Am și renunțat s-o mai caut. Prefer să trăiesc cu „complexul jiglorului". Cînd am o pană în plin cîmp îmi fac o mică rugăciune să fie orice altceva numai jiglorul nu. Ca să nu-mi fie dat să aud de la prima persoană care mă va depana (Știți, primul mecanic-depanator din sat, pe dreapta, după ce ați urcat al treilea deal...):

— Era totuși simplu... nu trebuia decît să desfundați jiglorul!

Traducere de ILEANA BUSUIOC

Constantin Amariței

Descurcărețul cu... „bancă" de relații

— Ascultă, Dane: te știu descurcăreț. Dă-mi o mînă de ajutor

— Cu plăcere. Numai să pot.

— Poți, cu siguranță. Dealtfel, nu e prea complicat numai că eu nu cunosc pe nimeni...

— Și pe cine vrei să cunoști?

— Am nevoie de cineva care să mă recomande. Să fiu primit în audiență.

— Păi, a fi primit în audiență e un drept al tău.

— Așa e, numai că eu nu vreau doar să merg în audiență ci să și rezolv.

— Și unde vrei să fii primit în audiență?

— La ăștia care se ocupă cu... accesul pudelului în parcuri...

— Accesul pudelului?!

— Da, al cățelului.

— Daaa?! În domeniul ăsta nu prea cunosc. N-am avut de-a face...

— Tu ai atîtea cunoștințe! Poate unul din cunoscuții tăi...

— Stai să-mi consult... memoria.

— Ce... „memorie"?!

— Memoria mea de buzunar: „bancă" de relații. Carnețelul fermecat. Azi dacă nu lucrezi științific ești un om mort.

— Poate am noroc...

— Să vedem. Așadar, A-a-a-Arabagiu Gogu, cunoaște pe Suveică Petre care e prieten cu profesoara de engleză a băiatului. Ăsta nu e bun. Pudelul tău nu învață engleza. Să vedem mai departe: Aristică Me — lucrează la cooperativa... poate procura cărți epuizate de la librăria... nici ăsta, că nu citește. Să consultăm litera B: Barmanul Vasile, tovarășul de pahar al unchiului Jan, poate da relații despre...

— Ăsta trebuie să aibă acces la țigări... N-are cum ne ajuta. Ne trebuie unul din rețeaua...

— Așteaptă! Nu te împacienta. Cu răbdarea treci marea. Ce-ce: Constantin Dan, ăsta e tizul meu, ia să vedem ce scrie aici: știe de unde se pot cumpăra adidași de import și nuci fără coajă, are o verișoară în rețeaua...

— Așa, așa: poate ăsta e omul...

— Oama, că e femeie, numai că lucrează în rețeaua... serviciilor...

— Asta trebuie să fie că problema e... din categoria serviciilor...

— Da' dar aici scrie în paranteză: Nufărul. Adică e bună pentru spălatul rufelor în afara familiei. Voi unde spălați îmbrăcămintea ...animalului?

— În familie. Numai în familie în condiții igienice garantate, cu produse speciale.

— Deci nu la... Nufărul.

— Nuuuu! Dar poate aici își spală rufele și șeful de la aprobări...

— Ai putea să afli asta?

— N-am cum...

— Atunci să văd ce mai am eu aici: La D nimic, la E, F slab., G — Gheorghe...

— Gheorghe și atît?!

— Da, că e socru-meu.

— Și unde lucrează?

— Ăsta nu lucrează nicăieri dar e uns cu toate alifiile.

— N-am putea apela la el?

— Nu că-l țin eu în rezervă pentru mine. Am o încurcătură și numai el poate s-o descurce. Dar mai am cîțiva că nu i-am epuizat. L — Lupu Oaie...

— Cum vine asta: Lupu Oaie?! Vai de mine, să nu aibă necazuri...

— Așa-l cheamă, dar n-are importanță. Pe noi nu ne interesează cum îl cheamă, ci ce poate să facă.

— Și ce poate?

— Lupu Oaie e ginerele tovarășului care aprobă...

— Dacă aprobă înseamnă că...

— ...Aprobă orarul magazinelor și formatul tăblițelor cu inițialele „S.R.I." care se atîrnă de uși sau în vitrine. Lucrează la cooperativa „Deservirea populației" pe care o frecventează mama colegului de clasă al fetei lui Oaie...

— N-am făcut nimic: ne-am întors de unde am plecat.

— Iar te pripești: asta-i altă Oaie adică „Asta" că e fratele celui dintîi.

— Și „Asta" ce se pricepe să facă?

— Asta nu se pricepe să facă nimic. Dar e dat dracului. Știe cînd intră „marfa" în magazine și cînd iese și pe unde iese și pentru cine iese, știe cînd se primesc sticle la Alimentara și cînd e bosumflată gestionara, cînd e coadă la... Loto-Pronosport pentru că se împart cîștigurile și cînd vînzătorul de la Aprozar și-a epuizat norma de perisabilități pe luna în curs, și folosește din legumele proaspete, cînd florăreasa din colț are nevoie de un taxi să mai aducă un sac cu semințe de floarea... soarelui...

— Nu știe cumva și cînd se aprobă accesul căteilor în...

— Ba, eu cred că ăsta trebuie să știe că e din branșa voastră: cu asta se ocupă.

— Cu ce?

— Cu tăiatul frunzelor la cîini...

George Mikes

Cum să fii străin universal

În Anglia*) totul este pe dos

Duminica, pe continent, pînă și cea mai modestă persoană își pune cel mai bun costum și încearcă să arate respectabil, iar via-

la întregii țări devine veselă și voioasă; în Anglia pînă și cei mai bogați peer sau fabricant de automobile se îmbracă în niște zdrențe bizare, stă nebărbierit, iar țara devine tristă și mohorîtă. Pe continent există un singur subiect de conversație care trebuie evitat — vremea; în Anglia, dacă nu repeți propoziția „Frumoasă zi, nu-i așa?" de cel puțin două sute de ori pe zi ești considerat puțin cam monoton. Pe continent ziarele de duminică apar luni; în Anglia — o țară a curiozităților exotice — apar duminică. Pe continent oamenii folosesc furculița ca pe-o cazma; în Anglia o întorc cu susul în jos și îngrămădesc totul, inclusiv mazărea, deasupra.

Într-un autobuz continental, dacă șoferul se apropie de o stație facultativă și nu mai vrea să oprească, sună un clopoțel; în Anglia suni tu clopoțelul cînd vrei ca autobuzul să oprească. Pe continent pisicile fără stăpîn sînt judecate individual, după merite — unele sînt iubite, altele doar respectate; în Anglia ele sînt venerate în chip absolut ca în Egiptul antic. Pe continent oamenii au mîncare bună; în Anglia au bune maniere la masă.

Pe continent oratorii publici încearcă să învețe să vorbească lin și curgător; în Anglia urmează un curs special de bolboroseală oxfordiană. Pe continent persoanelor cu carte le place să-i citeze pe Aristotel, Horațiu sau Montaigne și să își arate cunoștințele; în Anglia doar oamenii incuiți își arată cunoștințele și nimeni nu citează autori latini sau greci, decît dacă nu i-a citit.

Pe continent aproape orice națiune, mică sau mare, a declarat la un moment dat că este superioară tuturor celorlalte națiuni; englezii duc războaie eroice pentru a combate aceste idei periculoase, fără să pomenească vreodată care este cu adevărat singura rasă superioară din lume. Oamenii de pe continent sînt sensibili și suspicioși; englezii iau totul cu un încîntător simț al umorului — ei se simt jigniți doar dacă le spui că nu au umor. Pe continent populația constă dintr-un mic procentaj de delincvenți, un mic procentaj de oameni cinstiți, iar restul reprezintă o vagă fază de tranziție între cele două categorii; în Anglia vei găsi un mic procentaj de delincvenți, iar restul sînt oameni cinstiți. Pe de altă parte, oamenii de pe continent ori îți spun adevărul, ori te mint; în Anglia abia dacă mint vreodată, dar nici n-ar visa să-ți spună adevărul.

Mulți continentali cred că viața e un joc; englezii cred că cricket-ul e un joc.

Suflet și subînțeles

Străinii au suflet; englezii n-au.

Pe continent vei găsi cîți oameni vrei care să ofteze adînc fără un motiv anume, să se tînguie, să sufere și să privească în aer extrem de triști. Aceasta se cheamă suflet.

Cel mai rău tip de suflet este marele suflet slav. Oamenii care suferă de el sînt de obicei gînditori foarte profunzi. Ei pot spune lucruri ca acesta: „Uneori sînt atît de vesel, alteori atît de trist. Puteți să-mi explicați de ce?" (Nu încercați, n-o să puteți.) Sau pot spune: „Sînt atît de tainic... uneori aș vrea să fiu în altă parte decît aici unde sînt" („Să nu spuneți: îți doresc să fii"). Sau „Cînd sînt singur într-o pădure noaptea și alerg de la un copac la altul, mă gîndesc adesea că viața este atît de ciudată".

Toate acestea sînt foarte profunde; și suflet, nimic altceva.

Englezii n-au suflet; ei au subînțelesul în schimb.

---

*) Cînd oamenii spun Anglia, subînțeleg uneori Marea Britanie, alteori Regatul Unit, iar cîteodată Insulele britanice — dar niciodată Anglia (una din provinciile Marii Britanii, alături de Scoția și Țara Galilor, respectiv cea situată în sud-est — n.t.).

Dacă un tînăr de pe continent vrea să-și declare dragostea unei fete, cade în genunchi și îi spune că e cea mai dulce, mai încîntătoare și mai tulburătoare persoană din lume, că are ceva în ea, ceva special și particular, care mai poate fi găsit doar la alte cîteva sute de mii de femei, și că nu mai poate trăi un singur minut fără ea. Adesea, pentru a accentua un pic mai mult afirmațiile sale, se împușcă pe loc. Aceasta este o declarație de dragoste normală, de zi de lucru, în țările continentale cu cel mai mult temperament. În Anglia băiatul își bate adorata pe umeri și spune încet: „N-am obiecții în ce te privește, știi?". Dacă e nebun de pasiune, s-ar putea să adauge: „Chiar îmi placi, de fapt". Dacă vrea să se însoare cu fata, va spune: „Eu zic... tu vrei?..." Dacă vrea să-i facă o propunere indecentă: „Eu zic... ce-ar fi să..."

Supraînțelesul joacă de asemenea un rol considerabil în viața socială engleză. Acesta ia de obicei forma unei afirmații de genul: „Eu zic..." urmată de tăcere timp de trei zile în șir.

Traducere de I. IONESCU

Louis Paul Boon

Fotograf

Săptămîna trecută m-a întrebat cineva la telefon dacă poate să înregistreze un interviu cu mine pentru un anumit ziar. Spun special să înregistreze, căci timpul bloc-notesului și al stiloului a trecut, interviurile făcîndu-se acum numai cu magnetofonul. Și dacă poate să aducă și un fotograf cu el, ca să își ilustreze articolul cu cîteva poze.

M-am gîndit că fotograful ar fi putut să mă pozeze liniștit în timp ce magnetofonul mergea, dar m-am înșelat: el dorea să facă ceva special, după cum singur a spus.

A trebuit să merg cu el în grădină și să mă așez pe banca de lîngă bazinaș. Și acolo a văzut plăsuța, cu care soția mea a salvat peștișorii de la moarte sigură, după care i-a adus în acvariu. Fotograful mi-a pus plăsuța în mînă și mi-a spus: faceți-vă că pescuiți!

Ei bine, eu am ceva împotriva acestui a te face că faci ceva. Eu mă comport tot timpul firesc, nu mă prefac niciodată. Și asta i-am și spus. Că este plăsuța soției mele și dacă vreți să vedeți pe cineva pescuind, întrebați-o pe ea.

Asta l-a cam indispus, am văzut eu bine, și în continuare n-a mai vrut să facă poze la bazinaș. M-a dus lîngă tufele de trandafiri zicîndu-mi: Culegeți un trandafir! Nu mi-ar fi plăcut să-i spun din nou că eu nu culeg niciodată trandafiri, căci s-ar fi supărat și mai tare. Așa că am făcut cum mi-a spus. Totuși maniera mea de a culege trandafiri nu i-a plăcut deloc. A trebuit pe urmă să fumez o țigară și să scot fumul încet de tot. Așa trebuie să faceți, mi-a spus, după ce îmi arătase chiar el cum să fac. Dar și de această dată a scuturat iritat din cap, fiindcă iar nu era deloc cum îmi arătase el.

Cu un oftat mi-a spus: haideți atunci la biroul dumneavoastră. M-am așezat la birou cum mă așez de obicei și cum mă voi așeza tot timpul, dacă voi trăi destul, dar el s-a scărpinat gînditor după ureche și a venit să-mi schimbe poziția.

„Priviți", a zis, „așa trebuie să stați... cu stiloul pe hîrtie, și apoi să ridicați ochii, ca și cum ar intra cineva în cameră".

Chiar în clipa aceea nu a intrat nimeni în cameră, dar am încercat din nou să mă prefac. Hei, mă gîndeam eu, cine intră acum, regele Leopold Întîi.

„Nu, nu!", a strigat fotograful. „Vă uitați în partea opusă!" A trebuit să privesc astfel, de parcă n-ar fi intrat cineva pe ușă, ci pe fereastră. „Încă o dată", a zis el, „așezați mîna pe hîrtie, acum mai

oblic, și mai mult și priviți în sus exact pe lingă obiectiv !".

Soția mea a intrat în cameră să ne ofere cite o bere. El a fotografiat-o imediat, așa cum era și apoi a spus : „Vedeți, aceasta va fi o fotografie bună, pentru că e naturală... dar dumneavoastră nu sinteți niciodată natural. De ce vreți tot timpul să pozați ?"

M-am apucat pur și simplu să-mi beau berea. Nu a făcut nici o poză. A așteptat pină cind am golit paharul și pe urmă a zis : „Și acum așezați-vă sus pe această sculptură".

Contesă

Un eveniment de vacanță a fost o vizită la o contesă, una adevărată. A povestit în glumă că mă văzuse la televizor, la femeia de servici, și acum dorea să mă întilnească pe viu. Dar nu era așa. Contesei, dimpotrivă, îi plăcea să aibă, asemenea marilor doamne franceze de odinioară, tot felul de spirite luminate în preajmă.

Și fiindcă și eu am ajuns o dată să fiu socotit ca aparținînd acestei specii — dar din păcate și din fericire nu este așa — am avut voie să stau la masa ei împreună cu cițiva poeți, pictori și compozitori.

În stînga ei ședea un prea înalt prelat și în dreapta eu. Vă puteți imagina o trupă mai nostimă ?

Cu domnul prelat am reușit să mă înțeleg chiar bine, mi-a și ținut dealtfel o întreagă teorie despre viitorul omenirii, de pe urma căreia mai sînt și acum amețit.

Contesa mi-a făcut o impresie mai bună decît mă așteptasem, deși fata care servea la masă a fost aceea care a aprins vîlvătăi în inima mea ușor inflamabilă. Pentru ea aș fi fost dispus să scriu pe loc un poem. Sau măcar un mic roman de Courts Mahler*.

Dar, ce să faci, cînd ești în vizită la o contesă nu se cade să-i curtezi camerista.

Restul invitaților erau, cum am spus, poeți, și pictori și compozitori. Artiști adevărați, adică. Dar eu nu prea mă împac cu genul ăsta. Aduc oarecum cu fratele meu, care spunea odată : erau toți intelectuali, cu ei nu poți vorbi.

Seara stăteau toți în salon. Și discutau despre artă, vă puteți imagina. M-am furișat afară ca o pisică și am început să hoinăresc prin parcul din jurul castelului.

Simțeam cum mă transformasem într-un josnic capitalist castelan.

Rododendronul tocmai înflorise. Peste tot munți de flori roz și mov. O privighetoare cînta. O bufniță țipa. Aș fi putut hoinări toată noaptea, dacă nu mi-ar fi fost teamă să nu mă rătăcesc în pădure. Ca Tom Degețel.

Se apropia de miezul nopții cînd m-am întors în salon. Ceilalți erau în continuare ocupați cu arta și alte asemenea chestii. Și nu fusese rezolvată între timp nici măcar o singură problemă. Dimpotrivă. Am descoperit imediat că pînă și contesa luase o hotărîre în felul ei: a ordonat să fie aliniate sticlele de coniac și s-a dus la culcare, de parcă n-ar fi fost contesă.

Și ca și cum ar fi gîndit : mîine o să aud urmarea.

Și chiar așa a fost. Dimineața stăteau cu toții pe terasă la o ceașcă de cafea, poeții și pictorii și compozitorii, și tot mai vorbeau despre artă. Dacă ar fi fost jandarmi, ar fi vorbit tot timpul despre jandarmerie. Mie mi-au dat șansa să fac o glumă. Și pentru că ei nu știau nici una, m-am simțit cel mai mare umorist al acestor timpuri. Asta m-a făcut puțin fericit. Mai ales că și contesa a trebuit să rîdă. Așa, cu mîna la gură.

---

*) Semnătură sub care apare în ultimii ani multă literatură de consum de calitate îndoielnică.

Fiu

Într-o oarecare săliță obscură pe o stradă mărginașă, prost luminată, urma să fie jucată o piesă nou-nouță a lui Beckett. Știți, una din acele bucăți, în care singura piesă de decor este o ladă de gunoi.

Avangardă, așa se cheamă asta. Eu gust așa ceva, pentru că este singurul gen de teatru, pentru care nu e nevoie să te îmbraci în ținută de gală și unde, pe deasupra, mai și vezi ceva în schimbul banilor.

Nu pot să povestesc piesa, dar la sfîrșit cițiva amatori de teatru modern au mai zăbovit un timp, ca să stea de vorbă cu actorii și cu restul trupei. Purtau swetere jerpelite, erau nerași și pe deasupra nu se spălaseră de vreo paisprezece zile. Nici n-ar fi putut, pentru că aveau mai degrabă nevoie de apă ca să facă să le alunece bucata de pîine uscată pe gît.

Actorii erau de aceeași rasă. I-am văzut împingînd decorul — lada de gunoi și restul — într-un cărucior legat cu bucăți de sfoară. Și pentru că arătau așa de triști pe strada aceea lăturalnică, întunecoasă, pe care te trăgea curentul, le-am propus să luăm o bere în cafeneaua cea mai apropiată.

Au acceptat recunoscători. Deși s-a dovedit repede că acea cafenea nu era locul ideal pentru o discuție despre gunoi și avangardă. Mergea un televizor și nu aveam voie să vorbim tare ca să nu-i deranjăm pe cei cițiva care urmăreau un episod din Bonanza.

Așa că am stat cu berea în față și am fi vorbit despre Ionesco, și cine mai știe ce, despre tot felul de dramaturgi care fac să fie mereu nevoie de alte lăzi de gunoi.

Îmi era puțin rușine așa, între ei. Eu nu purtam pulovăr gros din sfoară împletită ca ei. Nu aveam hainele pătate, ca ei. Și nici nu aveam barbă. Eram fără speranță burghez, dar ei închideau ochii la asta. În primul rînd pentru că îi înțelegeam și în al doilea rînd pentru că eu plătisem berea.

Atunci tînărul care stătuse în piesă în lada de gunoi mi-a spus dintr-o dată: „Trebuie să vă transmit salutări de la tatăl meu".

Priveam fața îngustă, cu ochii măriți de foame și încercam să descopăr sub straturile încă neîndepărtate de murdărie și fard un chip pe care să-l fi cunoscut cîndva și care îmi transmitea salutări prin fiul său.

El a simțit căutările din privirea mea și a adăugat explicînd : „Roger !"

Roger, Roger... A trebuit să caut în cutia cu mărunțișuri a trecutului, ca să scot din ea un Roger. „Nu e cel care voia pe vremuri să facă dintr-o cabină telefonică o rachetă?", am întrebat eu.

El a zîmbit, așa era.

Și deodată am priceput totul. Pentru că și tatăl făcuse la timpul lui parte din avangardă. Nici el nu se spăla, și visa la ceva ce nu pot descrie, dar pe care Dostoievski îl numește nu fără puțină ironie Curatul și Înaltul.

Flăcăruia nu se stinsese deci, pîlpîia din tată în fiu. Am devenit și eu, întocmai ca Dostoievski, melancolic.

„Mai dă-ne un rînd !" i-am spus patronului.

(Traduceri de G. VOCHIN)

Reportaje aproape imposibile

Ploile acide* — plagă a secolului XX

In nord-estul S.U.A., Canada și nordul Europei, ploile acide transformă lacurile, riurile, heleșteiele in intinderi de apă sinistru de cristaline, lipsite de viață. Aceste ploi distrug totul: de la resursele de pești la vegetația microscopică. Tot ele poartă vina dispariției mineralelor nutritive din solurile sărace, afectind pădurile care se intind in asemenea zone. Este, de asemenea, bine cunoscută acțiunea corosivă a acestor ploi asupra clădirilor, a monumentelor de artă din marile orașe. Unii cercetători presupun că in urma contaminării apei de băut ele ar amenința insăși sănătatea omului. Cum se formează in mod precis ploaia acidă in atmosferă constituie incă un mister pentru oamenii de știință. Procese naturale cum ar fi erupțiile vulcanice, incendiile de pădure, descompunerea materiei organice de către bacterii pot produce acidul sulfuric și compușii de azot care contribuie la formarea ploii acide. Dar cei mai mulți experți consideră drept cauză principală pentru acest fenomen distrugător degajarea irațională in atmosferă in puternicele centre industriale din S.U.A. și din diferite țări din Europa occidentală a bioxidului de sulf, oxizilor de azot, a funinginei și a unor urme de metale toxice, cum ar fi mercurul și cadmiul. Moleculele de bioxid de sulf și de acizi de azot eliberate in atmosferă interacționează, in prezența luminii soarelui, cu vaporii de apă și formează soluții diluate de acid azotic sau de acid sulfuric, adică ploaia acidă. Vinturile puternice purtătoare ale moleculelor amintite pot determina producerea și declanșarea acestor ploi in zone cu totul neașteptate ale Terrei. Astfel, autoritățile canadiene consideră că S.U.A. sint responsabile, prin degajările necontrolate cu inalt conținut de sulf din intreprinderile de pe teritoriul lor, de afectarea de către ploile acide a unor intinderi vaste de păduri, a unui număr tot mai mare de lacuri și cursuri de apă. Ploile acide afectează insă și un mare număr de lacuri din S.U.A. Astfel, in Noua Anglie 10 la sută din cele 226 de lacuri existente au suferit din cauza lor. Tot datorită acestor ploi, R. F. Germania suferă anual pierderi de cherestea in valoare de circa 800 milioane dolari, iar tot in această țară, pierderile din agricultură se cifrează la 600 milioane dolari. Aproape 20 la sută din cele circa 100 000 de lacuri ale Suediei au fost, de asemenea, afectate din cauza ploilor acide. Daune similare au fost inregistrate și in Norvegia. Experții canadieni consideră că dacă nu se va intreprinde nimic concret pentru stăvilirea acestui fenomen, numai in țara lor numărul lacurilor in care va dispare viața se va ridica, pină in anul 2000, la 48 000.

La ora actuală oamenii de știință intreprind cercetări atit pentru ințelegerea fenomenului ciudat pe care-l reprezintă ploile acide, cit și pentru combaterea lui. In laboratoare mari sint simulate condițiile care pot duce la crearea ploilor acide in atmosferă. Sint testate, totodată, filtre din ce in ce mai eficace. Pretutindeni in lume se are tot mai mult in vedere reducerea, prin aplicarea unor legislații ferme, a gradului de poluare a atmosferei, de care va depinde insăși starea de sănătate a planetei noastre.

TUDOR PRELIPCEANU

Antologia caricaturiștilor tineri

OCTAVIAN ANDRONIC [ANDO]

Născut în 2 mai 1946.

Studii: absolvent al Facultății de limba și literatura română, Universitatea București, 1969.

Redactor la ziarul „Informația Bucureștiului."

Debut în caricatură — „Viața studențească", 1968.

Premii — în țară: Premiul Uniunii artiștilor Plastici, la Salonul Umorului, 1976; Marele Premiu la prima ediție a Salonului republican de grafică satirică al tineretului, Costinești, 1981; Și peste hotare: Marele Premiu la Salonul internațional de caricatură de la Istanbul (Turcia) 1978; Premiul II și Placheta de Argint la Galeria mondială de caricatură, Skoplje (Iugoslavia), 1979; Premiul special al juriului la Festivalul internațional de umor „Nastratin Hogea", Alișehir (Turcia), 1980; Premiul special al juriului la a II-a Bienală internațională de umor și grafică militantă, San Antonio de los Baños (Cuba), 1981.

Expoziții personale: „Nu rideți, tovarăși, zîmbiți, vă rog!" — holul Teatrului „Tănase", februarie-mai 1978; „Ridendo castigat mores" — Universitatea cultural-științifică (Dolles), aprilie 1978; „Fără cuvinte" — Costinești, 1980; „ANDO — EXPOZIȚIE DE CARICATURĂ" — Galeriile de artă ale municipiului București, octombrie-noiembrie 1981.

Volume de caricatură: „Ridendo castigat mores" — predat Editurii „Junimea" 1970 și inclus în vreo trei planuri editoriale. Neapărut (încă), bineînțeles.

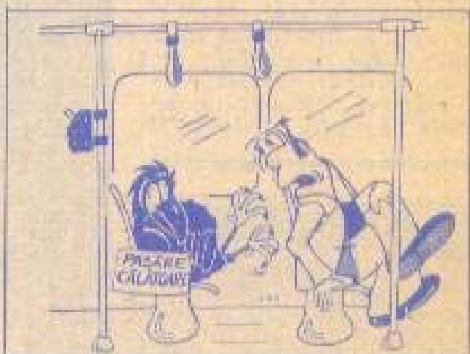
FLORIN ȘTEFĂNESCU [LINU]

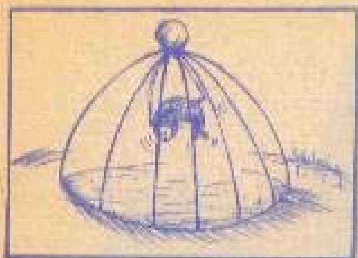
Născut în anul 1951.

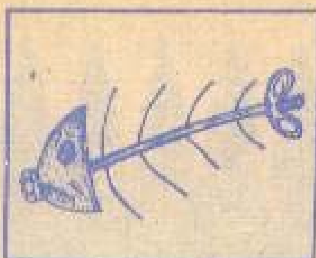
Peste 300 de caricaturi publicate în: Magazin, Rebus, Colecția de povestiri științifico-fantastice, Tomis (Constanța), Viața studențească, Urzica, Scînteia tineretului, Almanah Scînteia tineretului, Flacăra, Suplimentul literar-artistic al Scînteii tineretului, Flacăra-rebus, Secvența (Costinești), Gong (Tîrgu Mureș) ș.a.

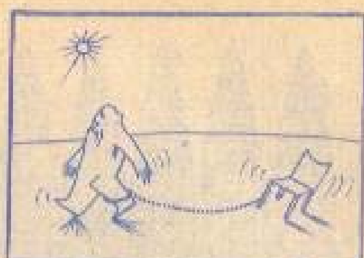
Rubrici: Chestiunea săptămînii, în Suplimentul literar-artistic al Scînteii tineretului și în ziarul Scînteia tineretului; Cronica — literară, TV, plastică, cinematografică etc. — în linii frînte, în Suplimentul literar-artistic al Scînteii tineretului.

Participări la diferite expoziții colective.

SORIN POSTOLACHE

Născut : la 15 aprilie 1947, fix, la orele 0 şi 16 minute.

Studii : La bază clasele primare. Apoi şi liceul. Absolvit la Matei Basarab. Inginer constructor specialist (cît se poate spune) în instalaţii. Spun specialist fiindcă am terminat facultatea în şase ani — nu în cinci ca ceilalţi colegi.

În prezent redactor la revista „Flacăra".

Debut : Am început să desenez pe pereţii camerei, motiv pentru care mama mă urechea de cîte ori mă prindea. Apoi, am început să „avansez". Locul de afirmare : asfaltul. Mai tîrziu am trecut la cărţile şcolare şi la caiete pe care, fără nici un fel de exagerare, le-am mîzgălit pe toate. În perioada studenţiei, asta în urmă cu vreo 15 ani, am publicat primele desene în ziarele şi revistele centrale. În acel timp caricatura mi-a adus şi primul trofeu. Prins la un examen (ce-i drept nu prea ştiam subiectul) de către profesor că-i fac „chipul", acesta m-a lăsat repetent.

Participări : Mai posed un record cu care mă laud : n-am publicat niciodată, dar absolut niciodată, la revista de satiră şi umor „Urzica" în ciuda faptului că, acolo, în paginile ei, s-a scris de foarte multe ori despre mine. Asta, pentru simplul fapt, s-o recunosc cinstit, că nu am umor. Nu numai eu spun aşa dar şi foarte mulţi specialişti ai genului (despre unii nimeni n-a auzit nimic) care, cu perseverenţă supărătoare şi jenantă (asta pentru ei), îmi scot sau nu-mi aprobă lucrări în expoziţii sau saloane de umor. Dar, cum sînt din fire curios — am să văd pînă cînd... Nu am renunţat la caricatură cum s-ar crede la prima vedere. O fac, deocamdată, pentru mine şi cei doi băieţi ai mei. Cred că în felul acesta toată lumea este mulţumită şi cîştigată... În rest ? Între diferite trenuri şi drumuri prin ţară, între stilou şi aparatul de fotografiat, fac tot caricatură. Şi îmi place cînd aud din gura unui mai vîrstnic confrate-caricaturist : „Mi-a mers la suflet articolul pe care l-ai scris cu..." Ce să-i faci ! Este şi ăsta un fel de a recunoaşte munca cuiva. În caricatură este exact cum spune poetul Mircea Micu : „Cel mai miraculos lucru mi se pare nu a cuceri o femeie ci universul ei intim. Altfel ? Numai bine...

MATEI MIHAI

Născut la 27 mai 1955 în Bucureşti.

Studii medii.

Autor al unui număr de 1 820 de desene apărute în presă.

Semnează scenariul la : Teoria relativităţii — film de animaţie ; O ploaie din senin — TV ; Ecuaţie cu logaritmi — TV ; Întîlnire de gradul III — TV ; Fotbal în travesti — TV ; Un birou liniştit — TV.

Participări la expoziţii internaţionale şi interne.

MIHAI PÎNZARU [PIM]

Născut la 20 ianuarie 1946.

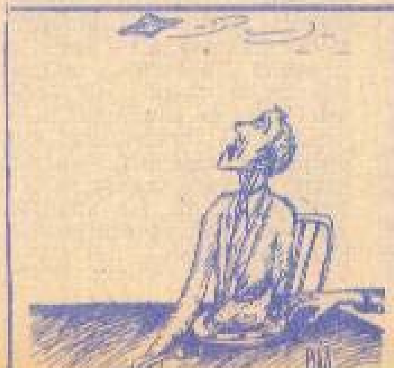
Profesie : inginer constructor.

A participat, în ultimii 15 ani, la toate saloanele de umor din ţară şi la numeroase expoziţii peste hotare.

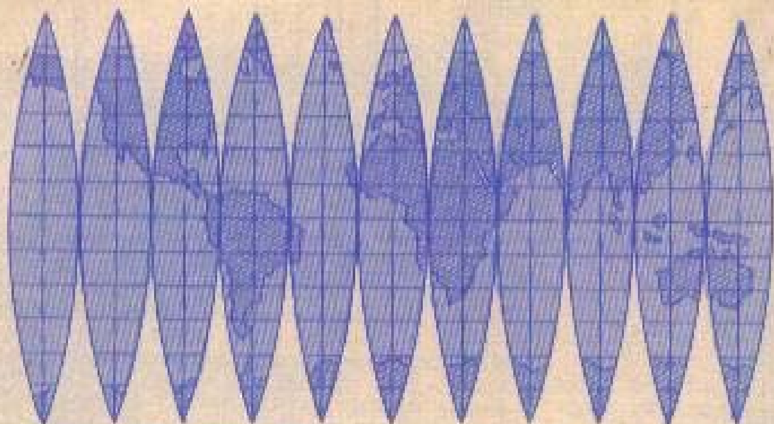
Excursii de studii : Iugoslavia, Cehoslovacia, Polonia, Ungaria, Grecia şi Turcia.

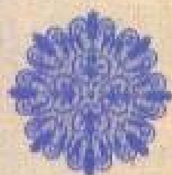
În prezent : inginer la Suceava.

DOSARELE TERREI

„RELIGIILE SĂLBATICE" atentat la libertatea și demnitatea conștiinței umane

●„Trei agresiuni morale" la care sînt supuși tinerii Occidentului : „Sectele — care flutură iluzia mîntuirii" ; drogul care oferă exaltarea; „sinuciderea — care oferă uitarea" (Roger Ykor) ● „Sectele practică controlul permanent al proceselor mentale, provoacă stări de anxietate maladivă, recurg la torturi psihologice și chiar fizice ale tinerilor convertiți". (Alain Wodrow) ● „Bănci, industrie, comerț, imobile, agricultură... Pe toate continentele: Sectele string dolarii cu milioanele. Acele „asociații" ale scopului „non-lucrativ" sînt în realitate trusturi" (Christian Menanteau) ● „Profesia: guru. Trăsături caracteristice: o tendință de megalomanie și de paranoia. Clientela : tineri (și cei mai puțin tineri) decăzuți prin materialism, sexualitate, droguri și șomaje în țările bogate" (Katie Breen)

SECTELE : LA COTA DE ALERTĂ

„Puterea socialistă a abordat direct filialele franceze ale sectelor multinaționale. Nu pentru a le elimina indistinct, ci pentru a le obliga, și pe unele și pe altele, să se explice. Dacă există manipulări de indivizi, abuz de încredere, escrocherie. Textele legislative, care au cîteva articole, ați descoperit ?, au căzut în desuetudine și nu mai dețin un mecanism de control". Așa își începea publicația franceză „Le Point" o relatare cuprinzătoare inserată la rubrica „Societé".

Și nu este singura luare de poziție în acest sens. De pildă, cu cîțiva ani în urmă, la apariția incendiarei și controversatei cărți a lui Alain Wodrow, „Noile secte", ziarul „Le Monde" nota : „Dovezile pe care le prezintă autorul asupra practicilor ilegale ale sectelor duc la concluzia inevitabilă că acestea sînt, cel puțin în parte, protejate de către cei care doresc ca tineretul să nu fie angajat din punct de vedere politic și social".

Or, o asemenea mențiune expresă din partea unei publicații prestigioase, dar în nici un caz aflată pe baricadele idealurilor socialiste, spune prin ea însăși foarte mult în ceea ce privește locul pe care îl ocupă pe ecranul dezbaterilor politice și sociale ale lumii contemporane dosarul sectelor, al „religiilor sălbatice" cum le-a numit Claude Levy-Strauss, sau al (cum li s-a mai și spus) „religiilor de contrabandă".

Este, în acest sens, deosebit de semnificativ faptul că, pe baza unei ample

și minuțioase documentații, deputatul socialist Alain Vivien a prezentat guvernului francez un voluminos „Raport asupra sectelor", raport care a stîrnit o amplă discuție în presa franceză, dar nu numai acolo. Un prim punct atacat insistent în dezbatere a fost însuși curajul deputatului socialist de a întreprinde o asemenea investigație, știut fiind faptul că, mai ales în condițiile în care crește valul de dezaprobare și protest, sectele nu cruță nici un mijloc, de la șantaj și pînă la crimă, pentru a se sustrage de la o confruntare cu adversarul ; confruntare care, ce-i drept, mai poate fi amînată, cu mijloace oneroase desigur, dar nu la nesfîrșit. Este, dealtfel, bine cunoscut sfîrșitul tragic al senatorului Leo Ryan, cel care a avut curajul și demnitatea de a încerca să descurce tenebroasele afaceri ale „Templului popoarelor" și, mai cu seamă, ale odiosului său „părinte spiritual", Jim Jones.

Între intervențiile și luările de poziție pe marginea acestui „raport" se distinge în mod deosebit cea a lui Roger Ykor, laureat în anul 1955 al prestigiosului premiu „Goncourt". Ea are cu atît mai mult credit cu cît este întemeiată pe o dramă personală ; la 20 de ani, fiul său, Vincent Noel, căzut în cătușele unei secte, exasperat de torturile psihologice la care este supus, se sinucide. Pentru a denunța atrocitățile sectei, el redactează prima sa carte „Je porte plainte" (Ed. Albin Michel) căreia îi va urma, în aceeași editură, „La Tète du poisson" aceasta din urmă larg receptată în presa franceză sub semnul dictonului celebru : „Cartagina trebuie dărîmată", deci al necesității unei luări de poziție definitive, radicale.

Nu alta este poziția lui Ykor expusă într-un articol publicat în săptămînalul „Le Nouvel Observateur" (nr. 955/1983) pe marginea „raportului" amintit : „Pentru a înțelege problema sectelor nu trebuie să ne lăsăm înșelați de vreun nebun, amabil sau nu, cu comportare bizară. Trebuie să analizăm pe plan general uriașa galaxie constituită din circa 500 000 — 600 000 de adepți grupați în două sau trei organizații

de dimensiuni, structuri și aspirații diferite. Dar adevărata problemă este cea a libertății".

Însă tot Roger Ykor a mai atras în alte luări de atitudine atenția asupra unui fapt la fel de însemnat — crearea unui front larg, o ofensivă, al opiniei publice și al autorităților, împotriva expansiunii — dirijate și premeditate — a „religiilor de contrabandă".

În acest sens, cel mai sugestiv laitmotiv al dezbaterii pe această temă îl reprezintă, poate, întrebarea dramatică a unei familii adresată unui hebdomader parizian : „Oare cînd va înceta teroarea concernelor mistice ?".

DE LA MOARTEA PSIHICĂ LA MOARTEA FIZICĂ NU ESTE DECÎT UN PAS

„Am învins Satana — scria un tînăr din R.F.G., de numai 19 ani, părinților săi — m-am retras de la școală și m-am eliberat de acest balast inutil".

Iar altul, tot de aceeași vîrstă, scria și el familiei: „Îmi merge bine, ascult prelegeri minunate, nu mai urmez școala, l-am găsit pe Dumnezeu".

Așadar, două fundamentale instituții sociale — familia și școala — sub tirul concentric și insolent al sectei. Și totuși, întrebarea care se pune este tocmai aceasta : **de ce anume s-a ajuns aici ?**

Întrebarea și-a pus-o între alții și Alvin Toffler care într-un subcapitol din mult disputatul său „Al treilea val" scrie : „Cum se face că atîția oameni, de bună seamă inteligenți, și care par a fi reușit în viață, se lasă atrași în puzderia de secte ce încolțesc în crăpăturile tot mai largi ale sistemului celui de-al Doilea Val ? Cum se poate explica controlul aproape total pe care Jim Jones a putut să-l exercite asupra vieții adepților săi ?" (...) „Cum se face că asemenea grupuri izbutesc să obțină din partea membrilor lor un devotament fanatic și o supunere cvasitotală ? Secretul lor e simplu : au înțeles nevoia de comunicare, de structuri și de sens. Aceasta este marfa pe care o vînd toate sectele".

Dispunem astăzi de mai multe documente care pun în lumină mecanismele și tehnicile racolării, în scopurile obscurantiste ale sectelor, dar, pentru concizie, ne vom opri numai la un exemplu furnizat cu cîțiva ani în urmă publicației „Paris Match" de doi foști adepți ai sectei Moon — Alain Tate-Wood și Martin Fiers. Le reproducem întocmai, pentru că orice comentariu ni se pare de prisos :

„— Cum transformă sectele pe tineri în niște roboți ?

— Noul adept este condiționat cu grijă din primul moment. Operațiunea de condiționare sau „spălarea creierului" este simplă, dar de o eficacitate înspăimîntătoare : imnuri exaltate, intonate la nesfîrșit, interminabile sfaturi și îndemnuri, o hrană lipsită de proteine, activități fizice violente, privarea de somn. Tînărul sau tînăra respectivă se transformă pe nesimțite în perfecți roboți, într-un fel de cadavre vii".

Așa s-a întîmplat de pildă cu tînăra Claire Chateau, de 21 de ani, pe care cu greu părinții au reușit să o recupereze din ghearele sectei Moon. În pofida tuturor tratamentelor aplicate, fata nu a putut fi salvată, mergînd pînă acolo încît a spus : „Acest bărbat și această femeie nu sînt părinții mei. Ei sînt făpturile Satanei. Adevărații mei părinți sînt reverendul Moon și cea de-a patra soție a sa, Eva".

La rîndul lor, părinții unei tinere din R.F.G. relatau revistei „Stern" : „De doi ani și jumătate ne străduim, fără succes, să o eliberăm pe fiica noastră din chingile sectei (...). La doar patru zile după ce s-a alăturat sectei am întîlnit-o într-o stare de epuizare psihică și fizică incredibilă : era

însoțită de doi „credincioși", cu totul absentă, abia capabilă să se țină pe picioare — plîngea în continuu și bolborosea fără șir".

La fel de interesante sînt și relatările agenției de presă Y.P.S. în legătură cu secta deosebit de periculoasă din nordul Uruguay-ului — macumba — și despre care aceeași agenție precizează că nu are nici o legătură cu tradițiile culturale afro-braziliene. Iată ce notează comentariul amintit: „Adjectivul „macumbero", spre exemplu, în idiomul răspîndit în zona amintită, înseamnă în genere adept al cultului „macumba", dar oamenii știu că cel căruia i se atribuie acest nume este „o brută posedată de divinitate", care are puterea de a-i intimida pe cei din jur". Nu-i de mirare de ce în Uruguay se manifestă o mare îngrijorare, că practicile macumberoșilor sînt primejdioase, că ele urmăresc fără dubiu să înfricoșeze lumea, să o subjuge prin amenințări psihice care bat direct spre ținta deloc greu de ghicit: „prin înfricoșarea celor din jur, spre totala lor dominare". Iată de ce pe străzile, în parcurile și chiar pe porțile unor „lăcașuri sfinte" catolice din Montevideo sau din alte localități apar nu întîmplător „pachete stranii" în care sînt ambalate grijuliu „țigve străpunse de cuie, fotografii reprezentînd capete cu ochi scoși, trupuri care în dreptul inimii au înfipte andrele și lîngă acestea lumînări colorate, ierburi și semințe cu arome bizare, cîteva pene de gîscă și o sticluță cu sînge de cocor". „De aici — întreba comentatorul agenției Y.P.S. — și pînă la a-i trimite pe «filhos» (copii de sfinți) să facă ce vor «stăpînii sfinți», inclusiv crime, nu-i nici măcar un pas".

Se mai poate spune deci că este exagerat să numim „metodele" de racolare și menținere în sectă altminteri decît tot o oficialitate franceză a numit-o „viol psihic"?

În aceste condiții în care, cu brutalitate și cinism, individului, mai ales tînărului, i se anulează pur și simplu personalitatea, astfel că devine un „Robot al lui Dumnezeu", apar cu atît mai îndreptățite constatările cunoscutului psihiatru, prof. Georges Devreux, care spunea că sinuciderea colectivă a celor din „Templul popoarelor" îi apărea ca absolut normală (în această ordine aberantă a lucrurilor) de vreme ce din punct de vedere moral membrii sectei erau deja morți, ca indivizi, încă de pe cînd au renunțat la personalitatea lor, devenind simple marionete în mîinile «reverendului», așa încît moartea fizică nu a reprezentat decît «o confirmare» a decesului psihic".

Vedem, deci, că de la moartea psihică la cea fizică nu mai este decît un singur pas pe care abrutizații, des-personalizații sectanți îl fac, în disperare și inconștiență.

SECTELE — HAZARD SAU NECESITATE?

O întrebare care se pune tot mai frecvent este tocmai aceasta: oare sectele religioase apar doar ca simple „accidente" în peisajul social al Occidentului contemporan, sau, dimpotrivă, proliferarea lor se circumscrie unei arii cauzale mai complexe, mai diverse?

Răspunsul nu este greu de dat. Pentru că, într-adevăr, invazia acestor „transnaționale ale groazei" nu este nicidecum întîmplătoare. La contextul moral și spiritual care le favorizează, fie și implicit, oneroasa activitate se referă pe scurt și cunoscutul umanist și erudit francez Pierre-Maxime Schull. Este suficient, scrie el, să deschizi ziarele pentru a vedea că în ele există „coloane întregi consacrate astrologiei și horoscoapelor", precum și „să răsfoiești revistele foarte răspîndite, ca de pildă „Planète", care dau spațiu considerabil ocultismului". Toate acestea conduc, deci, la o relansare îngrijorătoare a misticii, într-o Europă (occidentală — n.n.) a recrudescenței „spaimelor și superstițiilor".

Referitor la acest fenomen, revista „Paris Match" avea tot dreptul să se pronunțe în termeni care nu lasă nici un echivoc: „Evul mediu a avut parte de vrăjitorie, dar aceasta

nu era decît o activitate marginală. În schimb, azi, sectele, «formă modernă de vrăjitorie», de ademenire a conștiințelor, pășesc într-un adevărat marș triumfal".

Nu vom da prea multe exemple — deși ele există, din păcate, în număr deosebit de mare —, dar din acest autentic arsenal al industriei vaste a înșelătoriei se detașează așa-zisa practică a „mesajului sufletelor" pusă la cale de un oarecare Werner Erhard și despre care revista „Der Spiegel" nota că „lasă în umbră chiar și viziunile lui Dante despre infern".

În ceea ce privește clientela credulă ce asigură cu inconștiență venituri grase celor abili în a le exploata mania horoscoapelor, tot o publicație vest germană, „Stern", scria: „Există o anumită categorie de oameni — de la femei, devenite de curînd văduve, pînă la mari

patroni de întreprindere — care nu se pot lipsi de încurajarea profeţilor, scormonind săptămînă de săptămînă în horoscopul lor".

Aşadar, într-un univers lipsit de iluzii şi speranţe unii se mai lasă ademeniţi în mrejele acestui cartel al înşelătoriei care, speculînd cu abilitate ignoranţa şi descumpănirea, reuşesc să fluture cu neruşinare stindardul obscurantismului şi bigotismului.

Toate acestea au făcut ca pînă în urmă cu cîţiva ani, în revista americană „The Humanist", un număr de 186 de renumiţi oameni de ştiinţă, între

care 18 laureaţi ai Premiului Nobel, să publice o declaraţie în care se spune: „Oamenii de ştiinţă din diverse domenii de activitate sînt tot mai îngrijoraţi de audienţa pe care o dobîndeşte astrologia în multe părţi ale lumii. Noi, subsemnaţii — astronomi, astrofizicieni şi savanţi din alte ramuri ale ştiinţei — dorim să avertizăm opinia publică împotriva acceptării necritice a prezicerilor şi sfaturilor date în mod privat şi public de către astrologi. **Astrologia nu are nici un fundament ştiinţific. Acceptarea astrologiei perverteşte societatea modernă (...). Aceasta poate doar să contribuie la creşterea iraţionalismului şi obscurantismului.** Considerăm că a sosit timpul să denunţăm şi să demascăm direct şi cu tărie pretenţiile şarlatanilor astrologi".

Un avertisment care, sîntem siguri, nu mai are nevoie de comentarii. Ci doar de reflecţie şi acţiune. Acum, cît nu este încă prea tîrziu.

CINE SINT „ŞARLATANII CU PRETENŢII MESIANICE"?

„Venim din însărcinarea Societăţii „Lumea nouă" şi vă aducem o solie plăcută...".

. . . .

„Ei stau la fiecare colţ de stradă. Ei sună la uşa locuinţelor noastre. Ei încearcă să-şi vîndă doctrina mîntuirii — „martorii lui Jehova". Secta activează în 205 ţări. Toţi îi cunoaştem, dar nimeni nu ştie ce se petrece cu cei ce a căzut în plasa lor".

Ciudat, chiar nimeni să nu ştie?

Dimpotrivă, de pildă, după cum remarcă acelaşi reporter al revistei „Stern": „Potrivit aprecierilor cunoscătorilor, anual „martorii lui Jehova" încasează aproape trei sferturi de miliard de mărci. În comparaţie, profiturile celorlalte secte — BAGHWANI sau MOON — sînt mai degrabă bani de buzunar.

Definitoriu este şi faptul că societatea-mamă a „martorilor lui Jehova" poartă numele de „WATCHOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF NEW YORK, INK". „INK" înseamnă societate pe acţiuni. Prin aceasta, „martorii lui Jehova" sînt unica sectă din lume susţinută de o societate pe acţiuni. Asociaţii ei sînt cîţiva dintre conducătorii sectei din preajma căruntului ei preşedinte Fred Frantz" (vezi „Stern", nr. 11, din 8 martie 1984).

Dar secta „jehovistă" nu are de ce a fi totuşi încheiată. **Chiar dacă**, să zicem, azi, cifrele ei de afaceri sînt ceva mai înalte decît cele ale altor „surori", competiţia rămîne deschisă. Ca atare, săptămînalul uruguayan „Soreros de Los Viernes" nu îşi ascundea îngrijorarea faţă de amploarea pe care au luat-o activităţile frauduloase ale sectei „Moon" („Biserica de unificare"). Potrivit aceleiaşi publicaţii, reprezentanţii sectei au preluat controlul asupra celei de-a treia bănci ca importanţă din Uruguay, „Banca de credit", aşa încît reprezentanţii sectei posedau — în primul trimestru al anului 1983 — majoritatea acţiunilor acestei bănci. Ar mai trebui să adăugăm la toate acestea şi răscumpărarea (în aceeaşi perioadă) a celui mai mare hotel din ţară, „Victoria Piazza" din capitala ţării — pentru suma (neglijabilă, nu?) de 16 milioane de dolari, ca şi a unui cotidian pentru „modesta" sumă de 1 milion de dolari.

Sînt doar două exemple care vin să se adauge dosarului, şi aşa foarte încărcat, al afacerilor oneroase făcute sub masca „pietăţii" şi „credinţei", slogan în care din ce în ce mai puţini „pocăiţi" mai pot să creadă.

DE LA „POLITICA RELIGIEI" LA „RELIGIA POLITICII"

Nu există slogan mai drag şi mai scump sectelor religioase contemporane decît acela al... refuzului „bucuriilor lumeşti". Blasfemînd cu vehemenţă în faţa „fidelilor" pe cei ce agonisesc „bunuri lumeşti", capii unor asemenea secte devin ei înşişi „capii" unor oneroase şi complicate combinaţii financiare.

„Argumentul" îl oferă el însuşi, reverendul Moon, atunci cînd dictează pompos: „Lumea satanică este condusă de oameni de afaceri. Dumnezeu a trimis pe pămînt un afacerist mai mare decît ceilalţi". Ce ar mai fi de adăugat la aceste „argu-

mente" decît faptul că însuși Moon este — autoproclamat, nici vorbă ! — „un afacerist mai mare decît ceilalți". Astfel, în medie, în deceniul '70—'80 el a încasat numai în Franța 1—2 milioane de franci pe an. Și, să reținem, doar într-o singură țară !

Întreprid și el. David Brandt Berg fondează secta numită „Copiii lui Dumnezeu" la care condiția principală de acceptare este aceea de a semna un contract în ideea că cel în cauză se angajează „să doneze toate bunurile și veniturile prezente și viitoare în folosul asociației". Prezentînd aceste fapte, publicația „Le Nouvel Economiste" reproducea și opinia unui parlamentar pe această temă : „Caracterul acestor «asociații» și înclinația lor puțin obișnuită de a aduna averi colosale în cel mai scurt timp trebuie să ne pună în stare de alertă".

Constatare întemeiată — dealtfel — și pe un alt fapt, deloc neglijabil. Dacă o vreme bună aceste „religii de contrabandă" au fost prezentate ca fiind simple „ideologii complementare", adică expresii ale unui iluzoriu „pluralism ideologic", motivul era și acela al anticomunismului declarat. De exemplu, același „reverend Moon" declara fățiș că obiectivul său este de „a salva lumea de satana și de comunism".

Nefiind singurul caz nu vom stărui. De ajuns numai să accentuăm, pentru tînărul cititor mai ales, că în momentul de față „marea bătălie" a sectelor se dă pentru cucerirea și acapararea unor funcții politice și, în ultimă instanță, a puterii politice înseși. Că, într-o modestă localitate americană, Antelopa, un „guru" și-a depus candidatura la postul de primar — iată un lucru care nu mai contrariază. Dar el explică foarte bine de ce astăzi, mai mult ca oricînd, este cazul să se ia măsuri severe împotriva acestor efectivi „șarlatani ai credinței", pe care, din ce în ce mai mulți chiar dintre cei care mai cred încă în „era tuturor posibilităților" îi doresc — și pe drept cuvînt — în afara legilor omeniei.

ȘERBAN CIONOF

curiozități

Marea vedetă de film a anilor '30, King Kong, se pare că va reveni pe platourile de filmare. Deocamdată și-a făcut apariția pe aeroportul internațional din Oakland (California). El măsoară cîțiva metri iar creatorii noului uriaș par a fi mulțumiți de „odrasla" lor.

Un buchet de... motocielete ar putea fi intitulată această fotografie realizată de Gabor Csikós (Ungaria). Ea a fost distinsă cu premiul trei în cadrul concursului tradițional de fotografie sportivă organizat la Strasbourg. La acest concurs au participat artiști fotografi din 26 de țări.

Cea mai originală cascadă de apă minerală din lume este cea prezentată în cadrul Tîrgului I.G.A.F.A. (al hotelierilor și bucătarilor) ce s-a desfășurat la München. Ea numără nu mai puțin de 1 771 de... pahare.

Un concurs cu subiect excentric ? Un concurs de broscoi halterofili ? Nu, nicidecum. Este vorba de o imagine dintr-un film inspirat de o carte scrisă de Mark Twain.

„Legende străvechi... în actualitate"

„Demult de tot, pe vremea cînd Pămîntul mai era încă moale..." — toate vechile legende ale indienilor nord-americani **Zuñi** încep cu această formulă tradițională. Bătrînii povestitori ai tribului atribuie această insistență necesității de a se aminti permanent oamenilor, care a fost starea **primordială** a lumii. O idee remarcabilă! Dar... de unde știau îndepărtații strămoși ai indienilor **Zuñi** că Terra a fost, acum mai bine de 4 miliarde de ani, doar o imensă masă de materie fierbinte și vîscoasă ? !

După cîte se poate constata astăzi, atît mitologia și legendele transmise pe cale orală, cît și multe din documentele străvechi care au reușit să supraviețuiască urgiei distructive a Timpului și Iraționalității conțin din abundență „ciudățenii" lăsate parcă special pentru a-i agasa pe oamenii de știință. Desigur, problema nu trebuie generalizată abuziv, căutînd pentru fiecare element straniu dintr-o legendă sau un vechi document cîte un corespondent modern sau extraterestru. **Este însă indiscutabil faptul că diferențierea fragmentelor demne de a fi analizate de cele fanteziste poate și trebuie să fie făcută în cursul unor** studii științifice care se pot dovedi mult mai utile decît par. Nu putem să nu reflectăm **în fața** unui document **străvechi** a cărui autenticitate a **fost** demonstrată **științific, document** în care sînt descrise amănunțit și cu o **vizibilă** siguranță nave metalice care zburau lăsînd în urmă jeturi de foc și producînd un zgomot asurzitor. Or, astfel de elemente stranii revin cu **regularitate** în documentele unei epoci numite „copilăria omenirii!".

Legendele unor triburi de indieni de pe teritoriile Canadei și Statelor Unite **(delawarii, dakota, apașii pueblo** și **mescalerî)** — transmise sub aceeași formă de aproape 15 secole — afirmă că: „Focul și roadele pămîntului (plantele și animalele — n.a.) au **fost** aduse oamenilor de o gigantică pasăre a tunetului, care a venit dinspre stele și apoi s-a reintors la ele..." Oare ce le-a sugerat vechilor indieni ideea asocierii unei ființe vii cu tunetul și zborul spre stele ? Să fie doar o simplă metaforă sau o formulare sacră ? Cei care cunosc credințele specifice triburilor de indieni nord-americani au toate motivele să privească sceptici această ipoteză. Dacă povestitorii indieni afirmă că o apariție **materială** (fie ea pasăre sau navă aeriană) i-a ajutat pe oameni independent de intervenția Marelui Spirit, înseamnă că la baza acestei legende stă un eveniment istoric real, care s-a înscris pentru totdeauna în memoria triburilor.

Astăzi este bine cunoscut faptul că unul dintre motivele determinante ale aparent inexplicabilei conchiste a imperiului aztec de către Cortez, a fost acela că ultimul împărat (Montezuma) i-a primit foarte bine pe spanioli, considerîndu-i urmașii lui Quetzalcoatl. Într-adevăr, atît mitologia mayașă cît și cea aztecă sînt pline de referiri la adresa acestui faimos personaj, numit **Kukulkan** (sau **Kukumatz)** de către **mayași** și **Quetzalcoatl** de către **azteci**. El este descris ca fiind un om alb, înalt, cu barbă bogată, care a venit dinspre Soare-Răsare și a pus bazele celor două state. Quetzalcoatl a fost „înțeleptul și viteazul binefăcător" al celor două popoare, un ajutor de o importanță vitală: el le-a învățat să cultive și apoi să prelucreze bumbacul și porumbul — (ale căror semințe le adusese cu sine de peste ocean) — plante vitale pentru indienii americani; le-a dat avansate noțiuni de drept juridic și numeroase legi sociale, morale sau de guvernare; le-a învățat astronomie, matematică, arhitectură, sculptură, sistematizarea urbanistică și agricultura. Apoi le-a organizat administrația, serviciile sanitare, i-a învățat să construiască și să folosească șosele, canale de

Sculptură olmecă (circa 2 000 ani î.e.n.). Ciudatul personaj poartă oare o cască de pilot ?

irigații, uriașe piramide, palate, temple, diguri, observatoare astronomice, rezervoare de apă gigantice, ecluze, poduri și terenuri de sport. Pretutindeni, Quetzalcoatl s-a arătat plin de bunătate și înțelepciune, iar aztecii și mayașii i-au păstrat o amintire respectuoasă și plină de recunoștință, de care mai tîrziu au profitat din plin conchistadorii spanioli. Aceasta, deoarece legendele indienilor spuneau că în momentul plecării sale peste ocean înspre Soare-Răsare (sau după unele surse mayașe chiar spre planeta Venus), Quetzalcoatl le-a promis „popoarelor sale" că se va reîntoarce cîndva, venind din aceeași direcție, ca să le dea noi cunoștințe și să le reformeze legile. Cine a fost oare Quetzalcoatl ? În mod sigur nu putea fi european sau asiatic, pentru că în acest caz le-ar fi adus în plus indienilor roata, griul, calul, căruța și prelucrarea metalelor feroase, elemente extrem de importante pentru progresul vechilor popoare.

Înaintînd spre sudul continentului american se pot întîlni însă legende foarte asemănătoare. În Brazilia, între malurile fluviilor Orinoco și Cassiquiare se găsesc stîncile pictate **„tepumereme"** de care este legată o remarcabilă legendă a indienilor **tamanaci**: ea afirmă că, în urmă cu mult timp („mai mult decît oamenii pot socoti"), s-a produs o inundație catastrofală, datorată creșterii nivelului oceanic și unor ploi torențiale fără de sfîr-

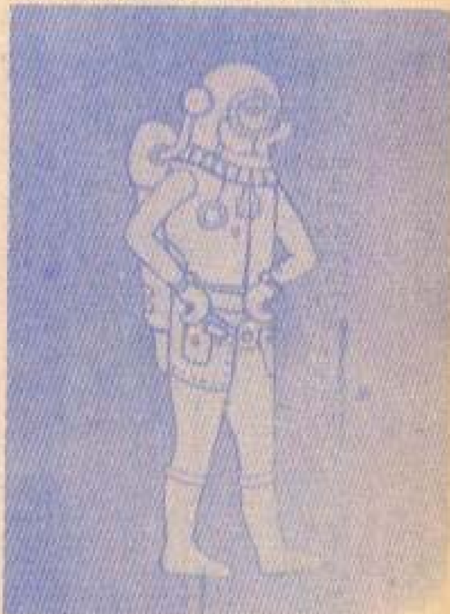
șit. „Apa crescuse atît de mult, încît acoperise vîrfurile munților Encaramada și înecase toți oamenii". Atunci, a apărut un erou legendar, „viteazul și înțeleptul **Amalivaca**", un om „alb cu barba mare a cărui soție era albă și avea părul blond-roșcat". Ei au venit dinspre Soare-Răsare, într-o navă care plutea cu ușurință peste oceanul dezlănțuit și „au populat din nou pămîntul, cu oameni cărora le-au rupt picioarele" (figură de stil care semnifică interdicția de a duce în continuare o existență nomadă) obligîndu-i să treacă la viața sedentară, să-și construiască locuințe permanente și să practice agricultura. Aceasta a dus la noi relații de producție și la dezvoltarea unei societăți, căreia Amalivaca i-a dat legi sociale și morale. Apoi „el a pictat din nava sa partea superioară a stîncilor **tepumereme**, pentru ca oamenii să-și aducă aminte", după care a plecat împreună cu soția sa, înapoi, peste ocean.

Similar s-au petrecut lucrurile în Peru, unde legendarul **Manco-Capac** — „venit din cer cu soția sa" — a pus bazele statului incaș în Noua Grenadă unde oamenii au fost ajutați de **Bochica**, un bătrîn alb cu barbă și, în sfîrșit, în provincia Anahuac, unde apare din nou înțeleptul alb **Quetzalcoatl**, pentru „a pune ordine în societate" după expresia lui von Humboldt. Pînă și în secolul al XIX-lea, misionarii portughezi care pătrundeau pe teritoriile **tamanacilor** și **caribilor** erau întrebați dacă au fost trimiși de Amalivaca și dacă știu cînd se va reîntoarce acesta !

În mitologia preincașă de pe platourile peruane, apare cunoscutul **Viracocha**, căruia i se atribuie crearea Pămîntului din haosul primordial, într-o vreme cînd domnea întunericul — căci nu existau încă Soarele și celelalte stele. (De unde știu oare indienii că în spațiul cosmic interstelar domnește întunericul și că stelele se nasc și mor ca și oamenii ? !). Viracocha a cioplit din piatră un popor de uriași cărora le-a dat viață, dar „văzînd cruzimea și răutatea lor, s-a mîniat și i-a înecat pe toți, inundînd uscatul cu un val gigantic de apă din ocean". Apoi „a înălțat Soarele și Luna deasupra lacului Titicaca și astfel pe Pămînt s-a făcut lumină". După care, a modelat din lut oameni și animale, cărora le-a dat viață în fostul oraș al uriașilor : Tiahuanaco. Pe oameni i-a învățat să vorbească și le-a dat focul ; apoi i-a învățat agricultura, prelucrarea metalelor, meșteșugurile, arta și le-a stabilit legi sociale ; în cele din urmă, pe cei mai buni și mai curajoși dintre ei „i-a trimis în zbor (!) să populeze alte continente". În final el a pornit într-o lungă călătorie prin munții Anzi, pentru a vedea dacă oamenii îi urmează sfaturile. Sub masca unui bătrîn (însoțit de două ajutoare) a mers mii de kilometri, ajutînd și dînd sfaturi folositoare oamenilor. Dar locuitorii din orașul Cacha s-au arătat atît de răi încît l-au mîniat și Viracocha le-a făcut o demonstrație a puterii sale imense, „aprinzînd un munte (!)". Doar după ce oamenii îngroziți l-au implorat să-i ierte, „el a stins focul printr-un simplu gest al mîinilor" (să fie oare un exemplu de hipnoză colectivă ?). În cele din urmă și-a luat rămas bun de la oameni, pe coasta provinciei Manta și — promițînd că va reveni cîndva — „a pășit peste valurile oceanului, făcîndu-se nevăzut în zare, departe, spre locul de unde răsare Soarele..." Este inutil să mai menționăm că Viracocha și însoțitorii săi, „Fiii Soarelui", erau (după cum afirmă categoric legendele) oameni albi foarte înalți, cu părul și barba blonde sau roșii, amănunte stranii, ținînd cont de faptul că popoarele amerindiene au pilozitatea facială practic inexistentă.

Este demn de remarcat faptul că Manco-Capac, Bochica, Amalivaca, Quetzalcoatl, Kukulkan sau Viracocha nu au fost „zei" în sensul religios al cuvîntului : indienii îi consideră personaje cît se poate de reale care au trăit într-un trecut foarte îndepărtat printre oameni, fiind niște ființe vii (materiale) venite din stele sau de peste ocean. Acești albi înțelepți și curajoși au fost întotdeauna bine diferențiați de Marele Spirit, divinitate supremă în miturile indienilor.

Legendele altor popoare preincașe afirmă fără ezitare că „stelele sînt locuite" (!) și că „zeii albi au venit în urmă cu foarte mult timp pe Terra, din constelația Pleiadelor" (!). În sfîrșit, Popol Vuh — mitologia sacră a mayașilor — amintește că „zeii" știau totul despre Univers (poziția stelelor, punctele cardinale, mișcările galaxiilor) și spuneau că Pămîntul este rotund ! Ei bine, dacă este admisibil ca „zeii" să fi cunoscut aceste lucruri, de unde oare le știau... MAYAȘII ? !. Spaniolii au rămas uluiți aflînd că acest popor care nu navigase niciodată știa de milenii un lucru pe care europenii îl aflaseră doar cu 28 de ani înainte (dato-

Basorelief guatemalez (circa 2 000—2 500 î.e.n.) și reconstituirea lui grafică.

rită călătoriei lui Cristofor Columb) și anume că Pămintul este rotund ! Să mai amintim și legendele vechi de mii de ani ale popoarelor indiene de pe înaltele platouri montane boliviene, care afirmau că mîndra și puternica lor civilizație a fost înfrîntă și exterminată într-un război necruțător cu o rasă neumană, al cărei sînge nu era roșu și care venise dinspre stele...

In 1977 a fost descoperit în Matto Grosso (Brazilia) un trib de indieni... albi, blonzi și cu ochi albaștri. Specialiștii de la F.U.N.A.I. (Fundația Națională pentru Problemele Indienilor), membrii unor expediții britanice, braziliene și italiene, precum și ofițeri aviatori din F.A.B. (Armata Braziliană a Aerului) i-au văzut în cîteva rînduri pe acești indieni înalți de 2 metri, ca și pe cei din tribul „Ava Canoeros" („Capetele negre"), printre care au fost observați numai... negri și albi blonzi. Ambele triburi au refuzat însă orice fel de contact cu civilizația, pierzîndu-se în adîncul selvei de nepătruns. In 1975, s-a semnalat o nouă apariție a celor două ciudate triburi, cel alb în regiunea rîului Pixuma, iar cel negru în regiunea Ilha Bananal (situate la 700 și respectiv 300 km de Brasilia). Din nou însă, specialiștii de la F.U.N.A.I. nu au putut stabili decît un contact sporadic cu acești indieni, care (deși nu s-au arătat ostili) refuză în continuare orice dialog cu lumea exterioară. Fapt explicabil, ținînd cont de soarta triburilor de indieni sud-americani decimate printr-un neconteniț masacru în ultimele 3 secole. Cine sînt acești indieni blonzi ? Să fie urmașii oamenilor înalți, albi și blonzi, ale căror mumii și schelete au fost descoperite în America de Sud și de Nord ? Să fie oare urmașii „Fiilor Soarelui" conduși de Viracocha ? Dealtfel, după cum remarca Thor Heyerdahl, Viracocha înseamnă în limba indienilor **aymaras** „om alb cu barbă" ! Legendele indienilor **quechua** și **aymaras** din zona lacului Titicaca susțin că o întreagă populație de albi cu bărbi blonde sau roșii, conduși de regele lor Kon-Tiki-Viracocha (trimisul Soarelui pe Pămînt), au venit cu mii de ani în urmă și s-au stabilit pe insula Soarelui (din mijlocul lacului Titicaca). După ce au construit gigantica fortăreață de la Tiahuanaco și i-au învățat pe indieni agricultura, meșteșugurile, arhitectura și artele, „Fiii Soarelui" au fondat în Munții Anzi impresionantul imperiu incas. Această legendă era pentru **incași** atît de reală, încît atunci cînd mîna de aventurieri spanioli ai lui Francisco Pizarro a pătruns pe teritoriul lor, armatele incașe — viteze și numeroase — nu au îndrăznit să-i atace, considerîndu-i urmașii poporului Viracochas. Insuși Pizarro menționa acest lucru ca fiind una din cauzele determinante ale succeselor sale incredibile, recunoscînd totodată uimit, că, după cîte se părea, legendele aveau un sîmbure de adevăr : o parte dintre membrii familiei incasului și marii nobili aveau pielea mai albă decît spaniolii și purtau barbă sau plete dese de culoare roșie ! Acest lucru este confirmat astăzi nu numai de cronicile lui Pedro Pizarro și Cieza de Leon, ci și de descoperirea în marile peșteri mortuare din deșertul Paracas (situat pe coasta peruană a Pacificului) a sute de mumii bogat împodobite cu bijuterii de aur. Avînd alături obiecte și arme splendid realizate, aceste mumii perfect conservate aparțin unei rase albe de tip european, cu statura de aproximativ 2 metri, pielea albă și părul blond sau roșu. Dealtfel analiza părului și a pielii (efectuată de experți francezi, peruani și nord-americani) a arătat clar faptul că mumiile aparțineau rasei albe. Ar fi greu de explicat însă **cine** erau acești „europeni" care conduceau imperiul incas și apăruseră în America cu aproximativ 4 000 de ani î.e.n., aducînd cu sine porumbul, bumbacul, cacaoa, chinina, precum și multitudinea cunoștințelor științifice și tehnice care le-au permis să supună primitivele și războinicele popoare de indieni. Legendele afirmă că majoritatea acestor oameni albi au plecat ulterior — conduși de regele lor Kon-Tiki-Viracocha — peste Oceanul Pacific, în direcția Vestului ducînd cu ei taina existenței lor...

DAN APOSTOL

Reportaje aproape imposibile

Misterul triunghiului Bermudelor

La 5 decembrie 1945, cinci avioane militare decolau din Florida într-o misiune obișnuită de antrenament deasupra Oceanului Atlantic. Aveau de zburat 260 km spre est, apoi 65 km spre nord, după care trebuiau să revină la bază. Fiecare avion avea combustibil pentru 1 600 km și un echipaj de trei persoane, toți piloți cu stagiu îndelungat. Condițiile de zbor erau apreciate ca fiind ideale. La o oră și un sfert după decolare turnul de control primește însă un mesaj neașteptat. Comandantul anunță — „Se pare că am deviat de la traseu. Nu sîntem în stare să zărim nicăieri pămînt". Intrebat din turn asupra poziției, comandantul răspunde — „Nu sîntem siguri de poziție... nu sîntem siguri unde sîntem... se pare că ne-am pierdut". Turnul apreciază că zboară către vest, la care comandantul spune — „Nu mai știm încotro este vestul... totul e aiurea... straniu... nu putem fi siguri de nici o direcție... chiar și oceanul nu arată cum trebuie...". După alte cîteva replici avioanele pierd legătura cu turnul de control, deși acesta continuă să-i

ază și să înregistreze conversațiile dintre piloți. Unele persoane afirmă că ultimele cuvinte înregistrate ar fi sunat de maniera „intrăm într-o apă albă" ori „nu veniți după mine".

Aceste avioane au dispărut fără urmă într-o zonă cunoscută sub denumirea de triunghiul Bermudelor, pe care ni-l putem imagina cu un vîrf în sudul peninsulei Florida, un alt vîrf în insula Puerto Rico și un al treilea în insulele Bermude. În această zonă, numai între anii 1945—1965 au dispărut, în condiții similare celor amintite, circa 100 de avioane cu circa 1 000 de oameni la bord. În aceeași zonă se semnalează și dispariția unor nave.

O încercare de a dezvălui misterul ce învăluie această zonă a lumii a fost întreprinsă de nava de cercetări științifice sovietică „Vitiaz". Într-o seară meteorologul navei, Jurate Mikolaunene, a anunțat cu un aer îngrijorat: „Barometrul scade rapid", relatează revista sovietică „Sputnik". Două ore mai tîrziu un nou anunț alarmant: „coloana de mercur coboară ca o săgeată". Această cădere continua în pofida calmului absolut al mării. Capetele membrilor echipajului au devenit grele ca și cînd ar fi fost de plumb. Valurile nu mugeau, vîntul nu sufla, nava nu era deloc legănată. Nu era decît o angoasă inexplicabilă în atmosfera care părea saturată. În ziua următoare căderea barometrului a fost fără precedent. Ea s-a produs fulgerător ca o avalanșă. Din această cauză un membru al echipajului a suferit o comoție cerebrală, fiind, apoi, debarcat de urgență în insulele Bermude pentru a fi internat într-un spital. Întoarsă în interiorul triunghiului Bermudelor pentru a-și continua cercetările, nava „Vitiaz" părea că de data aceasta se va bucura de vreme bună. Calmul oceanului s-a dovedit înșelător, deoarece pe neașteptate s-a dezlănțuit o furtună puternică. La început ea a fost de gradul șase, pentru ca apoi să ajungă la gradul 9 și chiar 11. Furtuna a durat trei zile. Însă meteorologii au rămas uimiți de cele întîmplate. Ei au primit cu puțin timp înainte prin radio două hărți sinoptice care veneau una din Europa, iar cealaltă din America de Nord și care nu au prevăzut dezlănțuirea unei asemenea furtuni. Nava s-a aflat într-o zonă unde s-a declanșat prin surprindere un anticiclon. Ce era cu această furtună aberantă, de o mare violență care contrazicea previziunile științifice? Nava „Vitiaz" a ajuns în zona centrală a triunghiului Bermudelor. Nu s-a produs nimic miraculos, dar în fiecare zi apăreau surprize. Astfel, într-o bună zi s-a ivit la orizont un arc luminos ce părea suspendat în aer. În altă zi atenția membrilor echipajului a fost atrasă de un joc fantastic de reflectări multicolore de lumină în apa de o puritate extraordinară a oceanului. Deatfel, în triunghiul Bermudelor se află apa cea mai limpede din lume. La încheierea călătoriei, toți cercetătorii de pe „Vitiaz" au ajuns la concluzia că nu se produce nimic miraculos în triunghiul Bermudelor, dar au loc totuși o serie de fenomene ciudate cărora trebuie să li se găsească o explicație științifică fermă.

La rîndul său, Larry Kusche, un încercat pilot de linie a ajuns la concluzia că cea mai mare parte din disparițiile de nave și avioane produse în „capcana diavolului" sau în „cimitirul Atlanticului", după cum mai este poreclit triunghiul Bermudelor, se datorează stricării vremii. El consideră că nu s-au produs mai multe dispariții în această zonă a globului decît în alte părți ale lumii, unde perturbațiile meteorologice sînt, de asemenea, puternice, relatează revista franceză „Science et vie".

Pentru înțelegerea fenomenelor misterioase care au loc în triunghiul Bermudelor s-au căutat diferite explicații. Astfel, între cauze s-au considerat a fi, în opinia diferiților oameni de știință, valurile „tsunami", cauzate de cutremure, de furtuni depărtate sau maree, valuri care seamănă cu un zid în mișcare, putînd atinge (aproape incredibil) 60 m înălțime, sau vîrtejurile din atmosferă limpede prelungite se pare și în apă, capabile să „sugă" în jos avioane sau vapoare cu o forță și viteză fantastice, sau poate vîrtejurile de apă cauzate de configurația reliefului submarin sau de curenți; de pildă, rețeaua enormă de peșteri subacvatice din zona Bahamas ar fi capabilă în perioada mareelor să formeze vîrtejuri extrem de periculoase. Savanții sovietici au avansat ipoteza că sub triunghiul Bermudelor există un flux și reflux al magmei ionizate, capabile să genereze anomalii magnetice și infrasunete de 6—7 cicli pe secundă. Conform cercetărilor făcute în laborator de omul de știință vest-german W. Ludwig, s-a putut constata că variații de 7—9 cicli pe secundă ale cîmpului magnetic nu duce la tulburări psihice grave, iar infrasunetele de această frecvență pot genera panică, fapt ce ar explica găsirea în triunghiul Bermudelor a unor nave părăsite de echipajele lor.

TUDOR PRELIPCEANU

TOATĂ LUMEA PE STADION!

Sportul pentru toţi — o realitate a epocii noastre

E clar pentru oricine, activitatea de educaţie fizică şi sport se constituie, în zilele noastre, într-un complex fenomen social, este una din marile realităţi ale societăţii de azi. Iată de ce cu atît mai mult în societatea noastră socialistă educaţia fizică şi sportul nu trebuie să lipsească din preocupările cotidiene ale fiecărui individ, ale fiecărui om al muncii, dar mai ales din preocupările tineretului, aceste două elemente avînd un rol decisiv în procesul educaţional, în formarea omului nou, în dezvoltarea sa multilaterală.

Aceste precepte de viaţă asupra cărora au meditat, de fapt, atîţia oameni de cultură şi care se regăsesc, astăzi, la nivelul principiilor şi politicii de stat, şi-au găsit o strălucită materializare în gîndirea şi acţiunea partidului nostru, a **secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu**, iniţiatorul „Daciadei", această adevărată Olimpiadă a sportului românesc.

Există în ţara noastră o politică a sportului, viu şi permanent reflectată în documentele de partid, există o lege a sportului, există, în consecinţă, în România socialistă, o viaţă sportivă intensă. Aşa se explică excepţionalele succese dobîndite de sportivii tricolori la Jocurile Olimpice de vară de la Los Angeles.

Sportul, educaţia fizică în România sînt activităţi cu un statut social, bine definit. Pentru ele s-a creat, prin legea sportului şi hotărîrile de partid, un cadru organizatoric adecvat, în măsură să asigure totalitatea posibilităţilor de valorificare optimă a întregului potenţial uman şi material de care dispune mişcarea noastră sportivă. Ele fac parte integrantă din măsurile privind dezvoltarea fizică şi morală armonioasă şi accelerată, păstrarea şi întărirea stării de sănătate a naţiunii socialiste, stimularea şi valorificarea plenară a energiilor şi capacităţilor creatoare. Dar nu poate exista o mişcare sportivă de masă fără o puternică bază materială, în ultimă instanţă, temelia ei şi a marilor performanţe sportive, pe care sportivii români le dobîndesc în arenele internaţionale. Cei mai fertili ani pentru sport au fost anii de după Congresul al IX-lea al partidului, perioadă de înflorire puternică a României socialiste intrată în conştiinţa naţiunii sub numele de „Epoca Ceauşescu". O statistică privind dezvoltarea bazei materiale este deosebit de relevantă şi semnificativă. În 1965, în întreaga ţară nu erau decît 142 stadioane, ca în 1984 să înregistrăm cifra record de 447; de la 119 piste de atletism s-a ajuns la 309; să nu legăm succesele strălucite ale atletelor noastre la Los Angeles (9 atlete, 10 medalii, din care trei de aur) şi de acest fapt? Salturi spectaculoase au înregistrat sălile polivalente: de la 26 la 65; bazinele de înot — de la 110 la 299; patinoarele artificiale — de la 2 la 27 etc. etc.

Într-adevăr, văzînd în sport un factor important pentru formarea unor generaţii viguroase şi sănătoase, partidul, statul nostru îl acreditează ca un instrument eficace în munca de educaţie. **Tovarăşul Nicolae Ceauşescu** sublinia în Mesajul de felicitare adresat participanţilor la competiţia sportivă naţională „Daciada" la 24 septembrie 1978: **„Fie ca „Daciada" să devină tot mai mult cadrul de manifestare a energiei, elanului şi optimismului revoluţionar ale tineretului, ale cetăţenilor ţării, ca ea să contribuie tot mai mult la afirmarea capacităţii creatoare a poporului nostru, la educarea conştiinţei socialiste a maselor, la plămădirea omului nou, hotărît să se consacre în întregime nobilei cauze a socialismului şi comunismului, prosperităţii şi fericirii naţiunii noastre socialiste".**

Alături de competiţia sportivă, cu caracter naţional, „Daciada", în sistemul mişcării noastre sportive se înscriu şi alte acţiuni de masă şi forme simple de practicare a mişcării cum sînt complexul „Sport şi sănătate", pentru toţi oamenii muncii, „Amicii drumeţiei", Ora de educaţie fizică şi Sistemul unitar de testare a calităţilor fizice destinat în exclusivitate populaţiei şcolare. Că din necesităţi de sănătate şi dezvoltare armonioasă, din nevoia de a-şi reîmprospăta forţele şi de a se reconforta în scopul sporirii randamentului în muncă şi la învăţătură, toţi cetăţenii patriei mai tineri sau mai vîrstnici, indiferent de preocupări şi profesiuni, practică mai mult sau mai puţin sportul, exerciţiul fizic, o demonstrează, cu elocvenţă şi aceste date statistice: întrecerile de vară ale „Daciadei" la cele 24 de discipline au înregistrat circa 8 milioane de participanţi, iar cele de iarnă numărînd 14 sporturi, alte 3 milioane. Sportul pentru toţi, dintr-o deviză, a devenit o realitate concretă.

Sportul — ca mijloc şi dimensiune educativă

După această prezentare sumară, să vedem în ce măsură sportul este şi un mijloc de educare şi formare a caracterelor, a individului, în general, cu acele admirabile virtuţi ce decurg într-o minte sănătoasă, într-un corp sănătos.

Lumea sportului, a arenei, sportivul însuşi au o existenţă lăuntrică. Sportul e recepţionat şi trăit cu adîncul fiinţei. Unii văd în el un eveniment şi o aventură a spiritului. Procesele sufleteşti determinate de acţiunea sportivă au tot atîta intensitate şi amploare ca celelalte procese umane. Nimeni nu se mai îndoieşte de rolul şi semnificaţia actului sportiv în crearea unor stări sufleteşti, stări de spirit precum: luptă, efort, dăruire, imaginaţie, disciplină, ambiţie, spirit de sacrificiu. Sportul ne dezvoltă gustul pentru frumos, simţul măsurii, imboldul năzuinţei, curajul, dorinţa de a lupta cu adversarul fără a-l urî şi fără a-l distruge, respectul pentru sine şi faţă de adversar, bucuria victoriei în faţa învinsului fără a-l umili; acceptarea înfrîngerii fără a simţi dispreţuirea; cunoaşterea de sine. În concursuri, ca şi la antrenamente se evidenţiază cu putere spiritul de luptă, hotărîrea, decizia, fermitatea, ambiţia, dăruirea, abnegaţia, demnitatea, patriotismul înflăcărat, spiritul de echipă. Iată, deci, o sumă de virtuţi, de stări sufleteşti, de calităţi morale, de trăsături de caracter care sînt în măsură să ne demonstreze că ele alcătuiesc esenţa, substanţa umanizantă a sportului, ceea ce ne conferă dreptul să-i validăm legitimitatea în planul culturii şi civilizaţiei.

Nu este deloc întîmplător că Uniunea Tineretului Comunist, organizaţia revoluţionară care se ocupă de educarea şi formarea tinerilor, a primit din partea partidului, între altele, şi sarcina de a organiza şi desfăşura activităţi sportive şi turistice pentru tineret. Această amplă acţiune desfăşurată la nivel naţional a dat rezultate remarcabile. C.C. al U.T.C. a iniţiat, organizează şi desfăşoară numeroase competiţii de masă, care încep de la nivelul organizaţiilor U.T.C., al asociaţiilor sportive şi se încheie cu finalele pe ţară, la peste 20 de discipline sportive. Aceste manifestări sînt adevărate sărbători sportive pentru tineret. Participarea este numeroasă în etapa de masă — la Crosul Tineretului, participă în fiecare an, în anotimpul primăverii, peste 3 milioane de tineri de toate vîrstele şi categoriile — iar etapele superioare ale întrecerilor dotate cu un trofeu simbol „Cupa U.T.C." trezesc un mare interes în rîndul tineretului, participarea la întreceri este însoţită de ambiţii, niciodată stinse, de a se pregăti cu rîvnă cît mai bine pentru a cîştiga diferitele etape şi, dacă se poate, să ajungă cîştigători pe ţară, performanţă ce le conferă titlul mult rîvnit şi de invidiat de campion al „Daciadei". Aproape nu există lună în care o competiţie să nu se finalizeze cu o mare finală pe ţară. Există competiţii pentru atletism, înot, gimnastică ritmică modernă, şah, tenis de masă şi de cîmp, fotbal, baschet, handbal, trîntă, tir, judo... toate organizate de U.T.C. şi înscrise sub însemnele generoase ale „Daciadei". În aceste confruntări de talente şi forţe, tinerii învaţă cum să se pregătească şi să lupte pentru a fi puternici, viguroşi, se bat, în înţelesul bun al cuvîntului, pentru întîietate, li se dezvoltă simţul onoarei şi al echităţii, cinstea şi loialitatea.

În România socialistă destinul sportului este strîns legat de destinul omului. Din înaintatul şi generosul concept despre omul nou, omul societăţii noastre socialiste, izvorăsc toate măsurile luate, aşa cum am arătat ceva mai înainte, pentru îmbunătăţirea continuă a activităţii în toate domeniile, inclusiv în cel al sportului şi educaţiei fizice. Idealul politic în sfera preocupărilor pentru dezvoltarea mişcării sportive este puternic şi elocvent definit în acest pasaj extras din Mesajul adresat de tovarăşul **Nicolae Ceauşescu** Conferinţei pe ţară a mişcării sportive: **„Odată cu pregătirea tehnică de specialitate, trebuie intensificată munca politică a sportivilor, pentru formarea unui tineret cu însuşiri fizice superioare şi, în acelaşi timp, cu o ţinută demnă şi responsabilă în societate, cu un înalt nivel cetăţenesc, participant activ, conştient, la lupta şi eforturile întregului popor pentru construirea socialismului şi comunismului în România".**

Fenomenul sportiv din ţara noastră, purtător de idei şi valori autentice, demonstrează că educaţia fizică şi sportul se vor afirma în viitor şi mai mult, printr-o şi mai puternică transmitere a mesajului lor umanist către oameni şi lume. Prezenţa sportivilor tricolori la toate marile întreceri internaţionale, la competiţiile de anvergură, cum sînt Jocurile Olimpice sau campionatele mondiale şi europene, ilustrează şi demonstrează, cu mare putere de convingere, că sportul în România socialistă este o componentă a existenţei sociale, a împlinirii aspiraţiilor tinerelor generaţii.

VASILE CĂBULEA

EURO '84

Efortul atacantului spaniol, Gordillo, în fața apărătorilor români Rednic și Ștefănescu (meciul România-Spania 1—1)

Am avut șansa (ori neșansa?) de a participa la Turneul final al Campionatului european de fotbal, consacrat sub formula „Euro '84" (12—27 iunie 1984). Șansa, pentru că un turneu final cu opt echipe aduce, nu se poate să nu aducă, noutăți; neșansa, pentru că echipa noastră, pornită ca a doua favorită, după R.F.G., a capotat într-o manieră de neînțeles, situîndu-se, în final, pe ultimul loc în grupă și pe șapte în clasamentul general, fără nici o victorie (un egal și două înfrîngeri) și cu un golaveraj negativ (2—4).

Acasă, după întoarcere, cum se întîmplă, toată lumea vrea să afle noutăți, detalii, să capete explicații cam la aceleași întrebări repetate la infinit: de ce a jucat așa slab (prost) echipa noastră în turneu? De ce M. Lucescu l-a băgat în echipă pe cutare? De ce, de ce, de ce... Ce puteai să răspunzi? Multe nu știam, impresiile erau cele din tribună, de la meciuri, pe care le mai completam cu discuțiile avute cu unii jucători sau cu M. Lucescu după partide, dar după înfrîngeri cine mai are chef să spună prea multe. Noi, grupul de ziariști, am stat departe de echipă, în sensul că, locuind la Paris, ne deplasam la meciuri în zilele respective și ne întîlneam cu jucătorii și antrenorii doar cu o oră-două înainte de fluierul arbitrului. Or, atunci, cînd scorul nu se știe, lucrurile păreau altfel. Ce apărea — ca motivație — în analizele lor de după meci, în acele ședințe unde se spune totul pe șleau — nu știam. „Marile culise" din „careul nostru" ne cam lipsesc. Dar cititorii, iubitorii suporteri ai fotbalului au dreptul la explicații. Unele — cîteva, le furnizăm și noi. Relatăm faptele, întîmplările, atmosfera cu exactitatea ce ne-o permit memoria și... carnetul de însemnări. La primul meci, cel de la St. Etienne, cu Spania, i-am așteptat pe tricolori în incinta stadionului. Pe chipurile lor era înscris un mare semn de întrebare. Păreau mai mult temători decît încrezători. Nu-i văzusem niciodată atît de posaci și palizi. Dialogurile cu Cămătaru, Rednic, Moraru, Bölöni et comp., erau mai scurte ca de obicei, răspunsurile lor — aproape monosilabice. Meciul a fost dominat mai mult de echipa noastră, dar s-a pasat exagerat de mult la mijlocul terenului, adesea cu spatele la poarta ibericilor. Ziariștii din tribuna presei se uitau uluiți la noi și ne-ntrebau „de ce nu atacă românii?". Mai ales după ce Bölöni a egalat — deschisese scorul Carrasco din penalty — și cînd se vedea limpede că spaniolii țin cu dinții de acest „egal". Dar randamentul „pieselor de bază" ale echipei este extrem de scăzut. După meci, chipuri mai destinse, dar triste. „Am fi putut să învingem și mergeam cu șanse în semifinală" — spuneau unii. Antrenori și jucători își dădeau seama, în minutul 91, că jocul axat exclusiv pe apărare nu duce la succes. Am pierdut o șansă. Mai erau speranțe, la Lens, cu echipa R.F. Germaniei, slăbită prin accidentarea lui Schuster, coordonatorul de joc; cu un înlocuitor improvizat, K. H. Rummenigge, care, cum avea să se dovedească, s-a împărțit între mijlocul terenului și atac, fără randament. Publicul e cu noi, s-au vîndut multe caschete și stegulețe cu România și tricolorul care se flutură în tribune. Un handicap psihologic pentru adversarii noștri era și acela că orice acțiune a românilor era aplaudată și aclamată frenetic, în vreme ce portarul Schumacher avea să mai plătească o dată accidentarea lui Battiston, la „El Mundial"-ul spaniol, fiind fluierat ori de cîte ori avea mingea. Băieții noștri iar au stat la „cutie" și nu s-au dezmorțit, nu s-au avîntat în atac decît atunci cînd au văzut că nu mai au ce pierde, la scorul de 0—2, prin golurile marcate de Völler, nevăzut în careu. Aici, Coraș a reeditat jocul bun cu spaniolii, marcînd un gol frumos (rezultat final 1—2) și ratînd marea ocazie a unui „draw" în finalul partidei. Deci, după un egal, acum o înfrîngere. Și, totuși, mai erau șanse... În al treilea meci, cel de la Nantes, cu Portugalia, în loc să obținem victoria, care prin jocul rezultatelor ar fi putut să însemne ceva, măcar pentru prestigiul și orgoliul nostru, din nou, înfrîngere, a doua și, cu aceasta, cartea tricolorilor la turneul final al C.E. se încheie în umbră, fără strălucirea pe care au cunoscut-o în preliminarii. Golul meciului, unicul (0—1) îl marchează „bătrînul" Nene, adus de la Lisabona pentru ca Portugalia s-o poată scoate la capăt. Ziarele au scris „o statuie pentru Nene!". Au menționat, de asemenea, că lusitanii au obținut o victorie foarte dificilă, dar aceasta nu mai contează. Jucătorii noștri au ieșit prin ușa din dos a turneului și chiar a doua zi au părăsit Franța. Pe urmă s-a instalat, în presă, o adevărată conspirație a tăcerii, ca și cînd nici n-am fi fost pe-acolo, pe la turneu. Adevărul este că jocul echipei noastre — așteptată cu mare interes, ca o revelație a preliminariilor — n-a plăcut; n-a fost spectaculos, tocmai prin carențele enumerate deja: joc static, pe apărare, cu prea rare incursiuni la poarta adversă. Antreno-

rul M. Lucescu a fost bombardat cu multe întrebări la conferințele de presă, majoritatea conținînd semnul mirării că românii au arătat un fotbal și o formă sportivă departe de ceea ce se credea și chiar de ceea ce probaseră în preliminarii. De fapt, echipele eliminate de tricolori — Italia, campioana lumii en titre, Cehoslovacia, Suedia — nu erau mai slabe decît Spania sau Portugalia, ori chiar R.F. Germania la ora turneului. Directorul nostru tehnic știa să iasă din încurcătură, cu abilitate și diplomație. El explica eșecul prin tinerețea ei, afirmînd că turneul din Franța este un obiectiv intermediar al naționalei noastre și că această echipă, a tricolorilor, se pregătește pentru calificarea la C.M. din Mexic '86. Adevărul era, însă, undeva pe la mijloc. Pentru că echipa noastră nu era lipsită de experiență internațională — marea majoritate a jucătorilor au zeci de selecționări, Bölöni a bătut recordul lui Cornel Dinu, ca să nu mai vorbim de performanțele în materie ale craiovenilor — și aceeași echipă a noastră nici nu e chiar așa de tînără! După cum obiectivul stabilit era să ajungem între primele patru! Altele sînt, însă, cauzele principale: oboseala, stress-ul de după un campionat foarte dens, tactica de joc (defensivă) deficitară (dar, oare, n-ar trebui să ne gîndim că se apără și nu îndrăznește doar cel nepregătit și care se teme de adversar?), alcătuirea ciudată a formației, cu schimbări de la meci la meci; M. Lucescu a mers în turneu, s-a pregătit cu o echipă și a jucat cu alta! Dragnea, bunăoară, nu s-a putut integra, într-un timp așa de scurt, în mecanismul echipei. Să vorbim, apoi, de sentimentalismul și conservatorismul antrenorului privind selecția, miza prea mare acordată unor jucători care sînt așteptați de atîta vreme să confirme. Cazul cel mai evident este al lui Gabor. Sigur, să mai spunem că turneul premergător din Olanda, n-a fost binevenit, jucătorii prezentîndu-se la startul lui „Euro '84" blazați, plictisiți, deconectați, fără să-și poată intra în „priză" ca lumea, nici măcar în ultimul meci susținut. Și încă n-am spus esențialul: randamentul sub așteptări al vedetelor echipei — Cămătaru, Rednic, Bölöni — și nu numai al lor — și, mai presus de toate, jocul, ca gîndire tactică și construcție: nu mai joacă nimeni astăzi în ritm de menuet! Dacă este ceva de învățat de la prezența noastră la acest turneu, atunci trebuie început cu renovarea, reconsiderarea concepției de pregătire.

Am fi nedrepți dacă nu am reține, totuși, cîteva lucruri pozitive. Și anume: echipa noastră a realizat scoruri strînse în fața unor adversari care reprezintă școli fotbalistice de primă mînă, prezențe prestigioase în ierarhiile internaționale; regretăm pierderea calificării în semifinală, dar clasarea între primele opt echipe ale Europei înseamnă un salt evident după ascensiunea spre Guadalajara de acum 14 ani.

Cronicarul păstrează, însă, cîteva puncte de reper care țin de istoria și epicul competiției, de farmecul și ineditul ei. Este vorba de marile surprize, cu scoruri astronomice, 5—0, în meciurile Franța — Belgia și Danemarca — Iugoslavia, puțin obișnuite într-un asemenea turneu; suspansul și simetria prelungirilor din semifinale; ratarea penalty-ului calificării în finală de unul din cei mai buni și periculoși atacanți ai lui „Euro '84", danezul Nielsen; golul spaniolului Maceda, din ultimul minut de joc, care pecetluiește victoria echipei sale (1—0) asupra R.F. Germaniei; și, deci, eliminarea vest-germanilor, de unde pînă la urmă se trage căderea lui Jupp Derwall de la conducerea tehnică a echipei vest-germane, post pîndit, la fața locului, de fostul „prinț" al gazonului, Franz Beckenbauer, care l-a și ocupat, dealtfel; consacrarea lui Platini, ca „erou al Europei" (după cotidianul L'Equipe) și golgeter al turneului, cel mai bun jucător al competiției. Dar poate fi oare, uitată uvertura turneului de pe „Parc des Princes", cînd acel înscris pe gazonul verde „Euro '84" era alcătuit din 40 000 de... mingi, pe care, după festivitate, sute de fotbaliști, de vîrsta copiilor și juniorilor, le-au „șutat" spre tribune spectatorilor pentru a le păstra ca amintire de la „zeul fotbal!", ca și nostima scenă cu dificultățile produse meciului Franța — Iugoslavia de doi cocoși care săriseră mantinela și se delectau pe gazonul verde. Meciul a fost întrerupt pînă cînd Giresse, Platini și Tigana au strîns mereu cercul, prinzîndu-i și expulzîndu-i pe intruși. Ori acea „fiesta" electrizantă și zgomotoasă de după victoria Franței, din finală, cînd Parisul n-a putut dormi o noapte întreagă, salutînd și ovaționînd strălucitul succes al reprezentanților „cocoșului galic". Secvențe ale unui film sportiv plin de viață și inedit.

VASILE CĂBULEA

Îndrumar juridic pentru tineret

TÎNĂRA FAMILIE

Familia, această celulă vie a societății care-i asigură existența și perenitatea, se bucură în țara noastră de o atenție deosebită. Statul sprijină, prin măsuri economice și sociale dezvoltarea și consolidarea familiei, înscriindu-și această preocupare printre obiectivele sale fundamentale cărora le-a dat și o consacrare constituțională. Familia noastră socialistă are la bază căsătoria liber consimțită dintre soți și se întemeiază pe egalitatea deplină a bărbatului și femeii, pe prietenie și afecțiune reciprocă între toți membrii ei care sînt datori să-și acorde unul altuia sprijin moral și material, pe unitatea dintre interesele personale și cele ale întregii colectivități. Dînd o înaltă semnificație rolului și funcțiilor sociale ale familiei, Codul principiilor și normelor muncii și vieții comuniștilor, ale eticii și echității socialiste precizează că „Fiecărui membru al partidului, fiecărui membru al U.T.C. îi revine o înaltă răspundere în întemeierea relațiilor de familie pe principiile moralei socialiste, ale egalității, respectului, afecțiunii și încrederii reciproce între soți, în îndeplinirea rolului ce revine familiei în creșterea și educarea copiilor, în dezvoltarea continuă a națiunii noastre socialiste".

În cele ce urmează ne-am propus să facem o succintă prezentare a unor reglementări legale cu privire la căsătorie și la măsurile luate de stat pentru ocrotirea familiei, a intereselor mamei și copilului.

A. CĂSĂTORIA

Constituie mijlocul prin care ia naștere familia și este definită ca o uniune încheiată între un bărbat și o femeie, prin liberul lor consimțămînt în scopul întemeierii unei familii bazate pe principiul egalității soților.

În scopul ocrotirii intereselor soților și al armonizării acestora cu interesele societății, legea condiționează încheierea unei căsătorii valabile de îndeplinirea unor condiții de fond și de formă.

Condițiile de fond la încheierea căsătoriei

Vîrsta la care se poate încheia căsătoria. Potrivit Codului familiei, bărbatul se poate căsători la 18 ani, atunci cînd dobîndește capacitatea deplină de exercițiu a tuturor drepturilor sale, iar femeia la vîrsta de 16 ani. Această diferență este justificată mai ales din rațiuni biologice cunoscută fiind împrejurarea că pubertatea fetelor se instalează, de regulă, mai devreme, acestea dobîndind aptitudinile bio-psihice necesare căsătoriei mai devreme decît data împlinirii vîrstei majoratului general — adică la 18 ani.

Pentru motive temeinice (în principal în caz de graviditate) femeia se poate căsători chiar la împlinirea vîrstei de 15 ani dar numai cu încuviințarea Comitetului executiv al Consiliului popular județean ori al Municipiului București dată pe baza unui aviz medical de specialitate.

Consimțămîntul viitorilor soți este o condiție esențială a căsătoriei. El trebuie să fie liber, conștient și exprimat de ambii soți împreună, în mod public, în fața delegatului de stare civilă.

În cazul cînd un cetățean român intenționează să se căsătorească cu un cetățean străin sau lipsit de cetățenie, consimțămîntul ambilor soți nu este suficient pentru încheierea căsătoriei. Într-un asemenea caz căsătoria nu se poate încheia decît cu aprobarea Consiliului de Stat.

Condiția sănătății. Viitorii soți sînt obligați, potrivit legii, să-și comunice reciproc starea sănătății lor. Această obligație este firească și are menirea să permită celor două părți să decidă în cunoștință de cauză asupra unuia din cele mai însemnate evenimente din viața lor. Ascunderea de către unul dintre viitorii soți a existenței unei maladii care ar putea afecta buna desfășurare a căsătoriei îl poate îndreptăți pe celălalt să ceară constatarea nulității căsătoriei.

Absența piedicilor legale la căsătorie. În afara condițiilor de fond menționate mai sus este necesar să se constate că nu există nici un fel de impedimente legale care se opun încheierii căsătoriei.

— Legislația noastră consacră principiul monogamiei și interzice căsătoria unei persoane care este deja căsătorită. O persoană care a mai fost căsătorită poate încheia o nouă căsătorie numai dacă prima căsătorie a fost declarată nulă sau anulată, a fost desfăcută prin divorț, ori a încetat ca urmare a morții celuilalt soț :

— Este oprită căsătoria între rudele în linie dreaptă la nesfîrșit (respectiv între ascendenți și descendenți), precum și între cele în linie colaterală pînă la al patrulea grad inclusiv (frați, unchi și nepoți, veri primari). Legea îngăduie totuși în cazuri deosebite, pentru motive temeinice, căsătoria între rudele colaterale de gradul al patrulea, dar numai cu încuviințarea Comitetului executiv al Consiliului popular județean sau al Municipiului București;

— Legea interzice, de asemenea, căsătoria între cel care înfiază sau ascendenții lui, pe de o parte, și cel înfiat ori descendenții acestuia pe de altă parte; între copiii celui care înfiază și cel înfiat sau copiii acestuia; între cei înfiați de aceeași persoană. Pentru motive temeinice, în ultimele două cazuri se poate încuviința căsătoria de către Comitetul executiv al Consiliului popular județean sau al Municipiului București;

— Este interzisă căsătoria dintre tutore și persoana minoră aflată sub tutela sa;

— În fine, legea oprește căsătoria alienatului mintal, a debilului mintal, precum și a celui care este lipsit vremelnic de facultățile mintale, cît timp nu are discernămîntul faptelor sale.

Formalitățile încheierii căsătoriei

Căsătoria se încheie în fața delegatului de stare civilă al consiliului popular al comunei, orașului, municipiului sau sectorului în raza căruia își are domiciliul sau reședința unul dintre soți, la alegerea lor.

În vederea căsătoriei, viitorii soți se prezintă la serviciul de stare civilă al consiliului popular și întocmesc împreună o **declarație de căsătorie.** Dacă unul dintre soți nu se află în localitatea în care urmează să se încheie căsătoria el poate face declarația respectivă la serviciul de stare civilă al consiliului popular din localitatea unde se află, care o va transmite fără întîrziere serviciului de stare civilă competent să oficieze căsătoria.

Legea precizează că pentru încheierea căsătoriei este necesar să treacă un termen de 8 zile de la data înregistrării declarației de căsătorie. Președintele Comitetului executiv al Consiliului popular competent este împuternicit să aprobe, în cazurile justificate, expres prevăzute de lege, încheierea căsătoriei înainte de împlinirea acestui termen.

Declarația de căsătorie trebuie însoțită de următoarele acte:

— buletinele de identitate ori carnetele de serviciu pentru militarii în termen;

— certificatele de naștere ale viitorilor soți, în original, precum și copii legalizate;

— certificatele de divorț sau de deces pentru a dovedi desfacerea sau încetarea căsătoriei anterioare, dacă este cazul;

— certificatele medicale eliberate de organele sanitare competente a căror termen de valabilitate este de 30 de zile de la emiterea lor.

Pentru situația în care unul din viitorii soți este cetățean străin, odată cu declarația de căsătorie trebuie depusă și autorizația Consiliului de Stat.

În cadrul termenului de 8 zile, orice persoană interesată poate face opunere scrisă la căsătorie dacă există o piedică legală sau dacă n-au fost îndeplinite unele cerințe obligatorii ale legii.

La termenul stabilit, soții se prezintă împreună la serviciul de stare civilă și după ce își exprimă public consimțămîntul în fața delegatului de stare civilă, acesta îi declară căsătoriți și va întocmi imediat, în fața soților, actul de căsătorie în registrul de stare civilă, care se semnează de către aceștia și de delegat.

Pe baza actului de căsătorie, celor doi soți li se eliberează **certificatul de căsătorie** care constituie singurul act doveditor al căsătoriei.

Principalele efecte ale căsătoriei

Principiul fundamental care guvernează instituția căsătoriei și relațiile de familie în întregul lor este acela al egalității depline dintre bărbat și femeie. În acest sens articolul 25 din Codul familiei precizînd expres că „bărbatul și femeia au drepturi și obligații egale în căsătorie", iar articolul 26 că „soții hotărăsc de comun acord în tot ce privește căsătoria".

Numele soților. La încheierea căsătoriei, odată cu întocmirea declarației de căsătorie, soții trebuie să comunice delegatului de stare civilă numele pe care s-au învoit să-l poarte în căsătorie. Legea prevede că soții pot opta între următoarele trei soluții:

— să păstreze fiecare numele avut anterior căsătoriei;

— să-și aleagă ca nume comun numele de familie al unuia dintre soți;

— să ia ca nume comun numele lor reunite.

Soții nu pot stabili un alt nume comun, ales după alte criterii și au obligația să poarte numele declarat în fața delegatului de stare civilă tot timpul căsătoriei.

De asemenea, dacă și-au ales un nume comun nici unul dintre soți nu va putea cere schimbarea numelui fără consimțămîntul celuilalt soț.

Domiciliul soților. Codul familiei nu cuprinde o reglementare expresă cu privire la domiciliul soților, dar este de esența căsătoriei ca soții să aibă un domiciliu conjugal comun. Dealtfel, îndeplinirea obligației reciproce de coabitare a soților nu este de conceput decît în cadrul unui domiciliu comun.

Deși legislația noastră nu interzice expres existența unor domicilii sau reședințe separate, o serie de legi speciale stabilesc implicit obligația soților de a locui împreună.

Astfel, potrivit prevederilor art. 52 din Legea nr. 4/1973, dacă la data căsătoriei, fiecare din soți dispune de o locuință proprietate personală sau dacă ulterior soții dobîndesc o a doua locuință proprietate personală, au obligația să înstrăineze una din aceste locuințe în termen de un an de la data căsătoriei sau de la data dobîndirii.

De asemenea, dacă în momentul căsătoriei soții dețin fiecare cîte o locuință închiriată din fondul de stat ei sînt obligați potrivit prevederilor art. 9 alin. 2 din HCM nr. 860/1973 să opteze în termen de 60 de zile pentru una din ele și s-o elibereze pe cealaltă.

Tot ca urmare a consacrării legale a domiciliului comun al soților Decretul nr. 68/1976 prevede în cuprinsul articolului 7 că persoana care se căsătorește are dreptul să-și stabilească domiciliul în orașele declarate, potrivit legii, orașe mari pentru a se muta la soț.

Obligația de sprijin moral. Soții sînt datori, potrivit art. 2 din Codul familiei să-și acorde unul altuia sprijin moral.

Această obligație constituie o expresie a umanismului ce caracterizează relațiile de familie în orînduirea noastră socialistă, relații care se bazează pe prietenie și afecțiune reciprocă și trebuie să însoțească căsătoria pe toată durata existenței sale.

Neîndeplinirea acestei obligații de către unul din soți poate constitui un motiv temeinic pentru desfacerea căsătoriei și în anumite cazuri poate atrage chiar și răspunderea penală a celui vinovat. Într-adevăr, fapta soțului de a părăsi, alunga sau lăsa fără ajutor pe celălalt soț, expunîndu-l la suferințe fizice sau morale constituie infracțiunea de abandon de familie și se pedepsește potrivit prevederilor art. 305 din Codul penal.

Obligația de fidelitate. Codul familiei nu stabilește în termeni expreși o astfel de obligație dar ea se degajă implicit din întreaga reglementare legală a instituției căsătoriei, precum și din principiile moralei noastre socialiste.

Dealtfel, încălcarea obligației de fidelitate poate îmbrăca și elementele constitutive ale unei infracțiuni, articolul 304 din Codul penal prevăzînd că fapta persoanei căsătorite de a avea relații sexuale în afara căsătoriei constituie infracțiunea de adulter și se pedepsește cu închisoare de la o lună la 6 luni.

De asemenea, nerespectarea de către unul din soți a acestei obligații poate constitui pentru celălalt un motiv întemeiat pentru a cere desfacerea căsătoriei.

Obligația de sprijin material. Una din obligațiile fundamentale ale soților în timpul căsătoriei este aceea de a-și acorda reciproc sprijinul material necesar, și, în privința ei, îndatoririle soților sînt concretizate expres prin articolele 2, 29 și 86 din Codul familiei.

În conformitate cu prevederile legale menționate atunci cînd unul dintre soți se află în nevoie, neavînd putința de a realiza un venit prin muncă, din cauza incapacității de a munci, celălalt soț este obligat să-i asigure întreținerea, obligație ce poate îmbrăca și forma unei prestații bănești lunare. De asemenea, în cadrul obligației de sprijin material soții sînt datori să contribuie în raport cu mijloacele fiecăruia la cheltuielile căsniciei.

Neîndeplinirea obligației de sprijin material poate constitui un motiv temeinic de divorț și, la fel ca în cazul nerespectării obligației de sprijin moral, poate atrage chiar răspunderea penală a soțului vinovat pentru săvîrșirea infracțiunii de abandon de familie.

Raporturile patrimoniale dintre soți. Principiul constituțional al egalității în drepturi a bărbatului și a femeii a fost consacrat de Codul familiei și în privința raporturilor patrimoniale dintre soți.

Astfel, potrivit prevederilor art. 30 din Codul familiei bunurile dobîndite în timpul căsătoriei, de oricare dintre soți sînt bunuri comune ale ambilor soți, de la data dobîndirii lor, orice convenție contrară acestui principiu fiind nulă de drept.

Calitatea de bun comun nu trebuie dovedită, legea instituind o prezumție legală potrivit căreia orice bun dobîndit după încheierea căsătoriei de soți sau numai de către unul din ei, constituie bun comun, fără a fi nevoie să se facă vreo dovadă în acest sens.

Realizarea unei depline egalități a soților se asigură și prin dispozițiile cuprinse în art. 29 din Codul familiei potrivit cărora soții administrează și folosesc împreună bunurile comune și tot numai împreună pot dispune de ele. Nici unul dintre soți nu poate înstrăina sau greva cu o sarcină un teren sau o construcție ce fac parte din bunurile comune dacă nu are consimțămîntul expres al celuilalt soț.

În privința celorlalte categorii de bunuri, ele pot fi înstrăinate numai de către unul din soți, în acest caz prezumîndu-se că are și consimțămîntul celuilalt soț.

Principiul egalității soților cu privire la bunurile comune nu se aplică însă mecanic în cazul împărțirii acestora între cei doi soți. În principiu, regimul comunității de bunuri presupune o împărțire în părți egale dar practica noastră judiciară recunoaște și posibilitatea unei împărțiri diferențiate în cazul în care contribuția materială a soților la dobîndirea bunurilor comune a fost disproporționată. Sub acest aspect, se cuvine menționat faptul că simpla diferență de venituri nu conduce totdeauna la o recunoaștere a unei contribuții superioare întrucît soțul cu venituri mai mici poate compensa aportul său scăzut prin alte mijloace. Se recunoaște astfel unanim că munca femeii în gospodărie constituie o contribuție la sporirea patrimoniului comun care poate compensa o eventuală diferență a nivelului de retribuire sau chiar lipsa unor venituri bănești permanente.

Legea exceptează o serie de bunuri de la regula comunității stabilind însă expres și limitativ prin articolul 31 din Codul familiei categoriile de bunuri care pot fi considerate proprii ale unuia sau altuia dintre soți.

Constituie astfel bunuri proprii:

— bunurile dobîndite înainte de căsătorie;

— bunurile primite în timpul căsătoriei de unul dintre soți cu titlu personal pe cale succesorală sau donație;

— bunurile de uz personal și cele destinate exercitării profesiei unuia dintre soți;

— bunurile dobîndite cu titlu de premiu sau recompensă, manuscrisele științifice sau literare, schițele și proiectele artistice, proiectele de invenții și inovații, precum și alte asemenea bunuri;

— indemnizațiile de asigurări sau despăgubirea pentru pagube pricinuite persoanei;

— valoarea care reprezintă și înlocuiește un bun propriu sau bunul în care s-a transformat această valoare.

Exercitarea drepturilor și îndatoririlor părintești față de copiii minori

Drepturile și îndatoririle părintești privesc persoana și bunurile copilului minor și trebuie exercitate de către părinți exclusiv în interesul copilului.

Părinții au aceleași drepturi față de copiii lor minori, fără a se deosebi dacă aceștia sînt rezultați din căsătorie, din afara căsătoriei sau sînt înfiați.

Principiul egalității soților este consacrat și cu privire la acest aspect, legea prevăzînd că măsurile referitoare la persoana copilului și la bunurile sale se iau de către părinți de comun acord iar eventualele neînțelegeri dintre ei se rezolvă de autoritatea tutelară sau de instanța judecătorească.

Părinții sînt obligați, în egală măsură, să crească copilul, să se îngrijească de sănătatea și dezvoltarea lui fizică, precum și de educarea, învățătura și pregătirea sa profesională potrivit cu însușirile lui și în conformitate cu țelurile statului nostru socialist. Ei au dreptul să ceară înapoierea copilului de la orice persoană care îl ține fără drept.

Ocrotirea părintească concretizată prin drepturile și îndatoririle precizate de lege se acordă copiilor pe tot timpul minorității lor și ea este datorată de ambii părinți, chiar dacă intervine despărțirea acestora și copilul este încredințat spre creștere și educare unuia din ei.

O materializare concretă a ocrotirii minorului este obligația părinților de a-i asigura întreținerea pe toată perioada în care din cauza minorității nu-și poate asigura mijloacele materiale necesare. În situația în care unul din părinți nu-și îndeplinește de bună voie această obligație el poate fi obligat de instanța judecătorească să presteze întreținerea sub forma unei pensii lunare calculată proporțional cu veniturile sale și în raport de nevoile copilului.

În principiu, obligația de întreținere încetează la majoratul copilului, dar în ipoteza în care, după împlinirea vîrstei de 18 ani, acesta se află în continuarea studiilor și dovedește stăruință în pregătirea lui, părinții sînt datori să-i acorde întreținerea pînă la terminarea studiilor, fără a se putea însă depăși vîrsta de 25 de ani.

Părinții au dreptul și îndatorirea de a administra bunurile copilului lor minor în interesul acestuia și de a-l reprezenta în toate actele civile pînă la data cînd împlinește vîrsta de 14 ani. După împlinirea vîrstei de 14 ani el își exercită singur și direct drepturile și obligațiile legale, dar numai cu încuviințarea prealabilă a părinților. Legea le interzice părinților să înstrăineze sau să dispună altfel de bunurile copilului minor.

În cazul în care părinții nu-și îndeplinesc în condiții exemplare obligațiile față de copilul minor și dacă sănătatea sau dezvoltarea lui fizică este primejduită prin felul de exercitare a drepturilor părintești, prin purtare abuzivă sau prin neglijență gravă ori dacă educarea, învățătura sau pregătirea profesională a copilului nu se face în spiritul de devotament față de patria noastră, instanța judecătorească poate dispune decăderea părintelui respectiv din drepturile părintești. Această sancțiune nu-l exonerează însă de îndatorirea de a-i asigura întreținerea necesară.

De asemenea, potrivit prevederilor Legii nr. 3 din 1970 minorii a căror dezvoltare fizică, morală sau intelectuală sau a căror sănătate este primejduită în familie pot fi dați în plasament familial sau chiar încredințați unei alte familii de către comisia pentru ocrotirea minorilor care în situații justificate îi pot încredința pe minori și unor instituții de ocrotire. Și în aceste cazuri obligația de întreținere a părinților subzistă.

B. MĂSURI PENTRU OCROTIREA CĂSĂTORIEI, FAMILIEI, MAMEI ȘI COPILULUI

Pentru a asigura consolidarea și propășirea tinerelor familii și a contribui astfel la creșterea populației și dezvoltarea națiunii noastre statul a ridicat la nivel constituțional principiul ocrotirii căsătoriei și a familiei și al apărării intereselor mamei și copilului (art. 23 alin. 2 din Constituția Republicii Socialiste România).

Această înaltă preocupare se concretizează printr-un ansamblu de măsuri politice, organizatorice, economice, sociale, juridice, sanitare etc., prin care statul sprijină familia, încurajează tinerele familii, precum și cele cu mulți copii și apără interesele mamei și copilului.

În cele ce urmează ne vom referi la cîteva din prevederile legale care conțin astfel de dispozițiuni.

— **Drepturi locative.** Potrivit prevederilor art. 9 din Legea 5/1973 familiile cu mai mulți copii beneficiază de prioritate la închirierea unei locuințe din fondul locativ de stat, în ordinea prevăzută de lege.

Același act normativ stabilește că tinerii căsătoriți care la data căsătoriei nu au depășit vîrsta de 28 de ani sînt exceptați, timp de 5 ani de la căsătorie, de la majorarea chiriei prevăzută pentru persoanele care au un venit mediu pe membru de familie mai mare de 1 500 lei lunar.

De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 4/1973 tinerii căsătoriți beneficiază de prioritate la acordarea creditelor pentru construirea de locuințe proprietate personală, în ordinea prevăzută de lege.

— **Repartizarea în producție a absolvenților învățămîntului superior.** Decretul nr. 54/1975 stabilește printre criteriile de repartizare și împrejurarea dacă absolvenții sînt căsătoriți.

Astfel, articolul 4 din acest act normativ menționează că la repartizare se va urmări ca absolvenții căsătoriți să fie plasați în aceeași localitate sau în localități apropiate.

Deosebit de acesta, tinerii căsătoriți beneficiază de o serie de priorități în alegerea posturilor.

Astfel, absolvenții care solicită repartizarea în comunele în care își au domiciliul soții (soțiile) lor, ori în comunele limitrofe, au prioritate să ocupe locurile din aceste localități, indiferent de media obținută.

De asemenea, cei care solicită repartizarea în centrele muncitorești și orașele unde își au domiciliul soții (soțiile) lor — cu excepția orașelor declarate mari —

și au obținut în timpul studiilor cel puțin media 7, au prioritate să ocupe locurile din aceste localități sau comune limitrofe.

În toate situațiile, la medii egale vor avea prioritate de alegere a localităților absolvenții căsătoriți, iar dacă sînt mai mulți din această situație, în primul rînd cei care au copii.

Legea mai stabilește că pentru absolvenții căsătoriți din aceeași promoție și specialitate, repartizarea ambilor se face la media de absolvire cea mai mare a unuia dintre cei doi soți.

Este de menționat că prevederi similare cuprinde și Decretul nr. 436/1978 privind repartizarea în muncă a absolvenților institutelor de învățămînt superior medical și farmaceutic.

— Cumpărarea unor mărfuri cu plata în rate. Potrivit prevederilor Decretului 205/1981 tinerii căsătoriți care la data căsătoriei nu au depășit vîrsta de 30 de ani, pot cumpăra cu plata în rate — dacă sînt încadrați în muncă — mobilă în valoare de peste 5 000 de lei, indiferent de mărimea retribuției, timp de 5 ani de la încheierea căsătoriei. La contractare se plătește un acont minim de 30 la sută, urmînd ca restul prețului să fie achitat în 14 rate lunare.

— Transferul unuia dintre soți într-o altă localitate. Legea nr. 1/1970 stabilește prin articolele 9 și 10 că în cazul în care unul dintre soți îl urmează pe celălalt, care a fost transferat în interesul serviciului sau mutat împreună cu unitatea în altă localitate, persoana în cauză beneficiază de vechime neîntreruptă în muncă și de vechime neîntreruptă în aceeași unitate dacă se încadrează în termen de 90 de zile de la încetarea activității în vechea unitate.

— Dreptul femeii de a întrerupe activitatea pentru creșterea copilului sau de a se încadra în acest scop cu 1/2 normă. Femeia este îndreptățită să ceară unității în care este încadrată încetarea activității, în condițiile păstrării vechimii neîntrerupte în aceeași unitate, în cazul în care este gravidă sau pentru a-și crește copilul pînă la vîrsta de 7 ani. Pentru a beneficia de vechime neîntreruptă în aceeași unitate este însă necesar ca reluarea activității să se facă în cel mult 90 de zile de la data încetării motivului care a determinat întreruperea (art. 9 din Legea nr. 1/1970).

Unitatea la care a avut loc întreruperea activității este obligată, la încetarea motivului legal invocat, să reîncadreze femeia respectivă în postul deținut anterior sau într-un alt post echivalent potrivit cu pregătirea ei profesională, dacă postul anterior a fost între timp ocupat sau desființat. Această obligație nu mai poate desigur subzista în cazul în care unitatea nu are nici un astfel de post vacant. Într-o atare ipoteză persoana în cauză va fi sprijinită de oficiile forțelor de muncă să se încadreze în termenul de 90 de zile la o altă unitate pe baza confirmării scrise date de vechea unitate că nu are posturi libere, păstrîndu-și astfel toate drepturile.

Este important să precizăm că femeile care îngrijesc acasă copii sau desfășoară o activitate casnică în gospodăria proprie sînt exceptate de la obligația stabilită prin Legea nr. 25/1976 de a se înscrie la oficiile forțelor de muncă pentru a cere repartizarea lor în muncă.

O prevedere foarte avantajoasă pentru femeile care au de crescut copii în vîrstă de pînă la 6 ani, este aceea cuprinsă în articolul 158 din Codul muncii potrivit căreia acestea au dreptul să lucreze cu 1/2 de normă dacă nu beneficiază de creșe sau cămine pentru a se putea îngriji de copii. Timpul cît au fost încadrate în aceste condiții se consideră, la calculul vechimii în muncă, timp lucrat cu o normă întreagă.

— Concedii și indemnizații de maternitate. Femeile au dreptul, potrivit prevederilor articolului 155 din Codul muncii, la un concediu de maternitate plătit care se compune din 52 de zile înainte de naștere și 60 de zile după naștere. În cazul în care nașterea a avut loc înainte de expirarea concediului prenatal, numărul zilelor rămase se adaugă la concediul postnatal.

Cuantumul indemnizațiilor bănești ce se acordă pe durata concediului se calculează în raport de vechimea neîntreruptă în muncă după următoarele procente din retribuția tarifară : 50 la sută pentru o vechime de pînă la 6 luni, 65 la sută pentru 6—12 luni, 85 la sută pentru o vechime de peste 12 luni, iar pentru femeile care nasc al treilea copil și următorii indemnizația este de 100 la sută indiferent de vechimea neîntreruptă în muncă.

— Pauze pentru alimentarea copilului și concedii pentru îngrijirea copilului bolnav. Conform prevederilor art. 156 din Codul muncii unitățile sînt obligate să acorde femeilor cu copii în vîrstă de pînă la 9 luni sau 12 luni, în cazul celor prematuri sau distrofici, pauze pentru alimentarea și îngrijirea acestora, a căror durată este de o jumătate de oră la intervale de cel mult trei ore. La durata pauzelor se adaugă și timpul necesar deplasărilor dar în total acestea nu pot depăși două ore zilnic.

La cererea mamei, pauzele pot fi înlocuite cu reducerea programului de lucru cu două ore zilnic. Atît pauzele cît și reducerea programului se includ în timpul de muncă și nu afectează vechimea în muncă sau drepturile de retribuire.

Femeile încadrate în muncă care au copii în vîrstă de pînă la 3 ani, au dreptul la concedii și la ajutoare materiale pentru îngrijirea acestora în caz de îmbolnăvire. Durata concediului este în raport de natura afecțiunii copilului iar cuantumul ajutorului material se stabilește potrivit legii, în funcție de vechimea neîntreruptă în muncă a persoanei respective (H.C.M. 880/1965).

— Ajutoare bănești și indemnizații de naștere pentru mamele cu mai mulți copii. Potrivit prevederilor Decretului 197/1977 mamele care au în îngrijire 5 sau mai mulți copii în vîrstă de pînă la 18 ani au dreptul la următoarele **ajutoare bănești lunare** : 200 lei cele cu 5 sau 6 copii, 350 lei cele cu 7—8 sau 9 copii și 500 lei mamele cu 10 sau mai mulți copii.

Aceste ajutoare se plătesc mamelor, indiferent dacă sînt încadrate sau nu în muncă, de natura și nivelul veniturilor pe care le realizează ori de împrejurarea că mai primesc alte indemnizații sau alocații de stat pentru copii.

La stabilirea acestor ajutoare se iau în

considerație și copiii care au depășit vîrsta de 18 ani dar se află în continuarea studiilor, pînă la absolvire, dar fără a putea depăși vîrsta de 25 de ani.

Deosebit de aceste ajutoare, mamele care au născut mai mult de doi copii primesc o **indemnizație de naștere** de 1 000 de lei, pentru fiecare copil născut ulterior, viu sau mort.

— **Reducerea vîrstei de pensionare.** Femeile cu o vechime în muncă de 25 de ani care au născut cel puțin 3 copii și i-au crescut pînă la vîrsta de 10 ani pot cere pensionarea înaintea împlinirii vîrstei de pensionare, cu un an dacă au avut 3 copii, cu doi ani dacă au avut patru copii și cu 3 ani pentru mai mulți copii (articolul 18 din Legea nr. 3/1977).

— **Ajutoare bănești acordate soțiilor militarilor în termen.** Soțiile militarilor în termen care nu sînt încadrate în muncă și nu dispun de alte posibilități materiale de existență au dreptul potrivit prevederilor Decretului 197/1977 la ajutoare bănești lunare, dacă se află într-una din următoarele situații : sînt gravide, începînd cu luna a 5-a de sarcină ; au copii în vîrstă de pînă la 8 ani ; sînt încadrate în gradul I sau II de invaliditate. Cuantumul ajutorului este de 350 de lei în mediul urban și 200 de lei în mediul rural și se acordă cumulativ cu alocația de stat pentru copii.

— **Alocațiile de stat pentru copii.** (Decretul 246/1977). În cadrul sprijinului material de care se bucură familia, statul acordă alocații de stat pentru copii în vîrstă de pînă la 16 ani, aflați în îngrijirea familiei, indiferent dacă sînt născuți în familia respectivă, sînt înfiați sau încredințați de organele competente pentru creștere și educare.

Alocația de stat pentru copii se acordă lunar, de regulă soțului, începînd cu luna următoare celei în care sînt îndeplinite condițiile prevăzute de lege. Soția poate beneficia ea de alocația de stat pentru copii, în cazul în care soțul nu îndeplinește condițiile cerute de lege sau dacă prin hotărîrea judecătorească copilul i s-a încredințat ei spre creștere și educare.

Cuantumul alocației de stat pentru copii se stabilește în raport de numărul copiilor aflați în îngrijirea familiei, de veniturile titularului și de mediul urban sau rural, în care acesta domiciliază. La determinarea numărului de ordine al copiilor nu se au în vedere toți cei care au fost născuți în cadrul acelei familii ci doar copiii în vîrstă de pînă la 16 ani care se află în întreținerea ei efectivă.

Plafoanele de venituri și cuantumurile alocațiilor de stat pentru copii astfel cum au fost majorate prin Decretul nr. 46/1982 sînt următoarele :

Nr. de ordine al copiilor	Mediu	Plafoanele de venituri lunare — lei: Pînă la 1 850	1 851— 2 400	2 401— 2 800	2 801— 3 350	3 351— 4 150, lei
Pentru primul copil	urban	295	215	200	200	200
	rural	200	150	120	120	120
Pentru al doilea copil	urban	310	255	230	200	200
	rural	230	175	135	120	120
Pentru al treilea copil	urban	330	295	255	230	200
	rural	255	200	175	135	130
Pentru al 4-lea copil	urban	350	295	255	230	200
	rural	255	200	175	135	120
Pentru al 5-lea copil	urban	350	295	255	230	200
	rural	255	200	175	135	120
Pentru al 6-lea copil	urban	380	325	295	255	215
	rural	295	245	200	175	150
Pentru al 7-lea copil	urban	405	350	310	270	255
	rural	310	255	230	190	175
Pentru al 8-lea copil	urban	420	360	325	295	270
	rural	335	270	245	200	190
Pentru al 9-lea copil	urban	430	380	350	310	295
	rural	350	295	255	230	200

Precizăm că majorarea retribuțiilor personalului muncitor a cărei aplicare s-a încheiat la 1 august 1984 nu a afectat drepturile de alocație de stat pentru copii care se acordă în continuare în raport de aceste plafoane.

Alocația de stat pentru copii se acordă acelor familii în care unul sau ambii soți fac parte din una din următoarele categorii de persoane :

— cei încadrați cu contract de muncă pe durată nedeterminată în unități socialiste de stat, precum și alte persoane asimilate acestora ;

— cadrele militare permanente, elevii școlilor militare și ai instituțiilor militare de învățămînt superior ;

— militarii în termen sau cu termen redus ;

— cadrele didactice încadrate pe cîte un an școlar ;

— studenții la învățămîntul superior de zi și doctoranzii bursieri ;

— pensionarii de asigurări sociale de stat, pensionarii militari și I.O.V.R., beneficiarii de ajutor social.

Copiii care beneficiază de o pensie de urmaș au dreptul să primească și alocația de stat pînă la împlinirea vîrstei de 16 ani.

— **Măsuri speciale de protecție a femeii însărcinate și a mamei încadrate.** Constituția țării stabilește expres că femeia se bucură de măsuri speciale de ocrotire a muncii, iar articolul 151 din Codul muncii, consacrînd acest principiu constituțional, precizează că femeia beneficiază de măsuri speciale de ocrotire a sănătății și de condițiile necesare îngrijirii copiilor.

Concretizînd aceste măsuri, Codul muncii prevede în termeni imperativi că femeile gravide și cele care alăptează nu

pot fi folosite la locuri de muncă cu condiții vătămătoare, grele sau periculoase, ori contraindicate medical și nu pot fi chemate să presteze ore suplimentare. Unitățile sînt obligate să le treacă în alte locuri de muncă, fără ca prin această trecere să li se diminueze retribuția chiar dacă pentru funcția respectivă este prevăzută o retribuție mai mică.

În scopul ocrotirii sănătății lor, femeile gravide, începînd cu luna a 6-a de sarcină și cele care alăptează, nu pot fi repartizate în schimbul de noapte (art. 154 din Codul muncii).

O prevedere deosebit de importantă în această privință este cuprinsă în art. 146 din Codul muncii potrivit căruia contractele de muncă ale femeilor gravide, ale celor care se află în concediu de maternitate, în perioada de alăptare sau cît îngrijesc copilul bolnav în vîrstă de pînă la 3 ani nu pot fi desfăcute din inițiativa unității. De aceeași protecție se bucură femeia al cărei soț este militar în termen pe timpul cît acesta satisface stagiul militar.

Trebuie, de asemenea, menționat că normele departamentale de tehnică a securității muncii conțin numeroase măsuri speciale de ocrotire menite să apere sănătatea femeii și să o ferească de accidente. Amintim în acest sens și faptul că prin Legea nr. 5/1982 se interzice folosirea femeilor gravide și a celor care alăptează în activitatea cu pesticide din grupele I și II de toxicitate.

★

Desigur, în spațiul restrins al acestor pagini n-a fost posibilă cuprinderea întregului ansamblu de preocupări ale partidului și statului nostru pentru sprijinirea și ocrotirea familiei, a mamei și copilului.

Considerăm de aceea util ca la încheierea acestui capitol să enumerăm unele din drepturile și înlesnirile care au fost omise :

— dreptul la asistență medicală gratuită pentru mamă și copil prin instituțiile sanitare de stat ;

— gratuitatea învățămintului de toate gradele, sistemul burselor de stat, manuale școlare gratuite ;

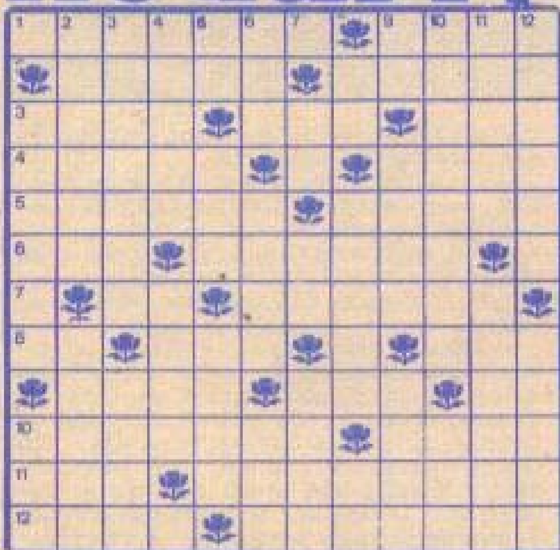
— acordarea de ordine, medalii și titluri de onoare ale R.S.R. mamelor care au născut și crescut mai mulți copii ;

— dreptul la creșe, grădinițe, case și cămine de copii, internate și semiinternate școlare, tabere de vară etc.

Prin întregul ansamblu de reglementări legale de protecție a familiei dublat de măsuri concrete și puternice garanții pentru aplicarea lor în practică, statul nostru își îndeplinește cu răspundere îndatorirea sa constituțională de a contribui la dezvoltarea și consolidarea familiei.

VALER DORNEANU

ORIZONTAL : 1) Original dezlegativ de noduri — La noduri de cale ferată. 2) Păr înnodat — Leagă paraua cu zece noduri (fem.). 3) Bune de bătut — Trage la somn... cu noduri ! ! — Se înnoadă-moț !. 4) O legătură diplomatică — Un nod... de puști. 5) Uneori e legată cu zece noduri (pl.) — Zăpăcit (pop.). 6) În nodulare ! — Preferată cu legătură între compartimente. 7) Sandu Naum — Plasă cu noduri (pl.). 8) Unde se face nodul la ață — Munte în Togo (bucată de fagure !) — Produs elastic. 9) Asirian — Încurcă și descurcă ițele în spectacol — Cupeu ! 10) Cu nod în gît ! (pl.) — Diminutiv masculin. 11) Înnodate-n ac... — Folosesc nodurile... din milă ! 12) Zi pierdută — De șters uneori cu noduri.

VERTICAL : 1) În baltă cu noduri — Încrucișate în noduri. 2) Legătură apropiată (masc.) — Cu niște ițe ce se încurcă, descurcîndu-se în final. 3) Făcute cu noduri (sing. fem.) — Rîu în R.F.G. 4) Flori înnodate — Copil... mare. 5) Prima notă — Domnule (abr.) — O măsură ușoară. 6) Măsura lui Cuza — Culoare — În tabără ! 7) Nod sec ! — ...la cheie ! — A aerisi. 8) Apor ! — Ca să nu uite face noduri la batistă — Unit ! 9) La cravată ! — Își dau fumuri ! — Face muzică între niște sfori înnodate ! ! (pl.). 10) Mare nod economic și social al unei țări — Aflat cu... greutate ! 11) Învie... în pămînt ! (pl.) — Pestehitare (Operație de comerț exterior). 12) Deosebit de dés... fac noduri ! ! (RAR + ITE !) — Se leagă-n noduri.

CURIOZITĂȚI

Unul dintre cele mai controversate proiecte ale anului 1984 îl reprezintă cel aparținînd arhitectului I. M. Pei. Construcția — o piramidă de sticlă — va fi amplasată în centrul celebrului monument al culturii universale, muzeul Luvru (Paris), care se află în curs de renovare. Președintele Franței, François Mitterrand, a aprobat acest proiect ingenios.

Acest mini-jeep a fost prezentat la Expoziția internațională de mașini ce a avut loc la Frankfurt pe Main. El este echipat cu electromotor, are o lungime de 1,80 și atinge o viteză de 10 kilometri pe oră. După cum se vede jucăriile pentru copii trec prin modernizări serioase.

Fotografia redă un moment dintr-o frumoasă demonstrație de parașutism făcută de membrii clubului aeronautic polonez din Zielona Gora.

În vîrstă de 85 de ani Henry Moore oferă cîteva explicații în fața lucrării în marmură „Mama și copilul". În mărime de 2,3 metri aceasta este ultima creație a celebrului sculptor.

Literatura ştiinţifico-fantastică

PATRUZECI ŞI OPT DE ORE

de ECATERINA MATACHE

Au venit aproape de ora două după-amiază. Intr-un fel aş putea spune că îi aşteptam şi totuşi vizita lor m-a luat prin surprindere.

★

Cred că întîi m-au ucis. Altfel n-aveam cum să-mi explic faptul că stăteam cît eram de lungă (şi slabă) pe masa din sufragerie şi acoperită cu cearşaful de plapumă pînă sub bărbie. Trecusem binişor de vîrsta cînd mai are vreun rost să te afli dezbrăcată (chiar şi acoperită cu un cearşaf de plapumă) în prezenţa a trei bărbaţi (fie ei şi statui) dar în scurtă vreme mi-am dat seama că DECENŢA mea nu avea nimic de suferit. Cele trei statui rămăseseră de piatră.

Semănau între ele ca trei amprente digitale adelfice, adică desenul superficial era aproximativ acelaşi. Doar amănuntele diferenţiindu-le. Poziţia şi situaţia în care mă aflam mă împiedicau pentru moment să fac distincţiile care se impuneau şi astfel cele trei chipuri îmi apăreau absolut identice. Capete sobre, bărboase, ochi fără lumină, guri fără glas. Herodot, Iordanes şi Apollonius, am gîndit în pripă dar n-am găsit nici un temei care să-mi confirme supoziţia. Aşa că am lăsat-o baltă. Erau cu toţii îmbrăcaţi la fel, în piatră din cap pînă în picioare, falduri şi iar falduri, de mă şi întrebam cine l-o fi sculptat atît de superficial. Dar ce importanţă putea avea pentru mine un asemenea fleac...

Important era că unul dintre ei (am să-i spun Iordanes, deşi nu mi-e prea simpatic de cînd am aflat că îi confundă pe geţi cu goţi. Sau poate ştie el ceva...), Iordanes, spuneam, a început să-mi vorbească la un moment dat dar într-un fel ciudat şi de neînţeles pentru mine. Nu mişca buzele, nu emitea sunetele şi totuşi îi percepeam limpede mesajul. Telepatie? Ultrasunete? Habar n-am dar, de vreme ce statuile care mă urmăriseră timp de două săptămîni şi reuşiseră să se insinueze în apartamentul meu, îmi dădeau să înţeleg că sînt martora unor întîmplări mai puţin obişnuite şi înţelept din partea mea era să aştept desfăşurarea evenimentelor ca să văd cum s-o şterg de sub cearşaf.

Ce voiau aceşti trei oameni de la mine? Iordanes (geto-gotul care-mi „vorbea") m-a lămurit în cîteva gînduri. Cunoscîndu-se ACOLO, LA EI, pasiunea mea pentru istorie, natura profesiei şi MAI ALES faptul că ieşisem LA SORŢI din nu ştiu cîte sute de persoane (încă o chestie asupra căreia n-are rost să insist) mi se încredinţează o sarcină de cea mai mare importanţă privind lămurirea unui caz care-i preocupă pe istorici de mai bine de douăzeci de veacuri. Cine l-a ucis pe Codrilla, prezumtivul fiu al regelui Burebista ? Dacă acest Codrilla a existat, bineînţeles.

Ce mai puteam zice ? Mă onora încrederea distinşilor bărbaţi îmbrăcaţi în piatră dar mă lua cu frig gîndindu-mă că sînt absolut incapabilă să fac lumină în cazul pe care voiau să mi-l încredinţeze. Îmi dădeam seama ce mînă grea au... Şi bîlbîindu-mă, am încercat să mă eschivez argumentînd că, într-adevăr, îmi place istoria dar numai aşa, ca violon d'Ingres, cît despre natura profesiei mele ce să mai vorbesc... e drept că lucrez la o secţie de Miliţie dar nu sînt decît o simplă dactilografă. Adică nu una simplă ci una supranumită „mitraliera" (nu e la îndemîna oricui să bată două sute de semne pe minut !) iar de aici pînă la a

face investigații pe cont propriu e cale lungă. Faptul că lucrez la Miliție e absolut întîmplător, puteam să bat la mașină la o redacție sau chiar la Centrul de Statistică unde am o rudă. Dar nu m-am hotărît pentru un astfel de transfer fiindcă de vreo douăzeci și ceva de ani, cam de cînd mi-am luat bacalaureatul, mă tot pregătesc pentru examenul de la Drept ca să devin cu adevărat ofițer de miliție, să dictez eu dactilografelor ce și cum... Atunci poate aș putea primi și misiunea, etcetera, etcetera. Dar Iordanes o ține una și bună, SORȚII m-au ales pe mine și nu e chip să refuz, și dealtfel nimeni nu mă întreabă dacă accept sau ba. Mă duc unde sînt trimisă, rezolv cazul și revin după îndeplinirea termenului. Termenul? Bineînțeles patruzeci și opt de ore. Ca la Miliție, ce mai!

Oftez copleșită de nenorocirea care mi-a căzut pe cap și mai găsesc puterea să întreb cum voi avea tupeu să apar în fața STRĂBUNICILOR în pielea goală și acoperită cu un simplu cearșaf. Nu, să nu-mi fac griji, mă voi putea îmbrăca așa cum socotesc de cuviință, mă asigură Iordanes, pot să iau cu mine și ce cred că mă poate ajuta pe acolo pe unde mă voi duce. Și eu, în bucuria mea spontană (ca să fiu dreaptă trebuie să-i spun „nerozia" mea spontană), mă îmbrac în blugi și cu bluzonul turcoaz cu reclama lui Parmalat și în tașca mea de tip artizanat îndes la repezeală ce-mi cade în mînă. Casetofonul, rujul de buze, un spray deodorant „Femina" și periuța de dinți (uit în schimb tubul de pastă și sutienul) și pe-aci ți-e drumul...

★

Instrucțiunile erau clare. Strada Mintuleasa între orele 2 și 2,15, numărul (n-am voie să-l repet), pivnița...

Am recunoscut ușor traseul, am dibuit la fel de ușor pivnița, mai greu a fost cînd m-am aflat în fața băltoacei cu apă verzuie, cu totul altfel decît îmi imaginasem eu. Părea vîscoasă, rea, ademenitoare și în același timp plină de presimțiri rele.

Ce-o fi, o fi!

Și am plonjat ținîndu-mă cu mîna de nas.

★

Afară turna cu găleata și eu stăteam în mijlocul drumului, udă leoarcă și tremurînd de frig. Oamenii parcă înnebuniseră, se alergau unii pe alții cu săbiile în mînă tăindu-și capetele sau fiecare ce apuca să taie, alții dădeau foc la temple și la locuințe particulare strigînd în gura mare cînd numele unuia Dolabella, cînd al altuia (partidul advers, după cîte am înțeles) parcă Trebellius. Și eu care la școală nu ieșisem din cinci la Latină am înțeles că mă aflu la Roma și că ăștia se omoară între ei pentru niște datorii și că îl așteaptă pe Caius Iulius să facă ordine. Dar că acesta mai are ceva treburi prin Egipt (nu așa ușor se concepe un mic Cesarion) și că pînă atunci se distrează și poporul cum poate.

Dumnezeule, cum de nimerisem eu aici! Probabil greșisem pivnița sau băltoaca.

Pînă la urmă am avut și puțină șansă. În For (ce-oi fi căutat tocmai acolo! și tocmai atunci!) l-am întîlnit pe Iordanes.

— N-ai ce căuta aici, mi-a spus de parcă eu eram de altă părere. Ai pierdut deja o groază de timp. Aruncă-te în Tibru!

Altă dandana... N-am putut să aflu dacă era vorba de un sfat sau de o sentință. Iordanes devenise o statuie, la margine de For. Și suspinînd m-am dus spre Tibru. Începeam să mă obișnuiesc.

★

Iată-mă în sfîrșit acolo unde trebuie. Bine că s-a terminat cu băile astea nesuferite. La vîrsta mea nu prea mai sînt indicate.

În jurul cadavrului, pe o rază de vreo zece pași, spațiul fusese ars, pîrjolit, defrișat. Purificat. Moartea violentă și fulgerătoare a tînărului Codrilla impresionase întreaga cetate și dăduse naștere celor mai controversate interpretări, astfel încît colegiul sacerdotal se întrunise într-o sesiune specială pentru a lămuri problema. Prințul căzuse mort în apropierea porții cetății, ucis de un fulger căzut din senin și în plină zi care-l LOVISE exact în mijlocul frunții și chestia asta putea fi interpretată numai de oameni de meserie.

Dinspre cetate sosea un grup de tinere fete conduse de o doamnă distinsă, tînără încă și deosebit de frumoasă în ciuda aspectului sever pe care i-l dădea rolul de educatoare. S-au apropiat de cercul pustiit, l-au înconjurat de vreo zece ori din ambele sensuri cîntînd și recitînd versuri care-mi erau destul de cunoscute deși nu pot spune cu exactitate unde le mai auzisem. Înțelegeam perfect ce spun dar bineînțeles că din latină nu mai țineam minte nimic. Nici nu m-a mirat prea mult acest lucru, incidentul fiind rezolvat încă de cînd părăsisem Roma. Într-un tîrziu, una din fetițe s-a desprins de grup și s-a apropiat de prințul întins în țărînă depunîndu-i la picioare un arc și un mănunchi de săgeți, o cană de lut împletită cu frunze de mentă și o lamă de sabie retezată de la jumătate. Apoi au zbughit-o cu toatele să se scalde în rîu așa îmbrăcate cum erau. Și doamna laolaltă cu ele.

M-am întrebat atunci cum ar fi procedat un Hercule Poirot sau un locotenent Dobrescu în locul meu. Ar fi examinat mai întîi, firește, cadavrul. Asta aveam să fac și eu.

Am scos la repezeală din traistă ce mi-a căzut în mînă și m-am apropiat de zona pîngărită, decisă să repet și eu ritualul pentru a-mi putea desfășura investigațiile. Dar nu știam nici un cîntec mai ca lumea și dealtfel vocea mea n-a încîntat pe nimeni, niciodată. Așa că nu era cazul să indispun pe cineva care întîmplător s-ar fi aflat prin preajmă. M-am mulțumit să colind în jurul „cazu-

lui" meu, mai aproape și mai aproape, recitind **A unsprezecea elegie**, pînă am ajuns exact acolo unde îmi doream. M-am aplecat să depun obiectele pe care le dibuisem în ranița mea cumpărată de la Fondul Plastic : periuța de dinți, casetofonul, un pix și o ilustrată de la Bușteni primită de peste vreo două mii și ceva de ani, trăgînd cu coada ochiului spre rana din fruntea tînărului fiu de rege. Și deodată am simțit punîndu-mi-se un nod în gît, fulgerată de o presimțire absurdă. Era un orificiu minuscul, abia cît gămălia de ac, perfect rotund și neted iar în jur nici urmă de sînge sau de arsură. Asta zic și eu fulger! Și m-am dus să mă spăl în rîu.

Nu știam încotro s-o apuc. Lumea era agitată, așteptau cu toții verdictul preoților iar regele nu se arăta deloc, ceea ce multora li se părea de rău augur. Pe mine nu mă băga nimeni în seamă. Tot ce-mi rămînea de făcut era să dau o raită spre Kozaion unde, chiar dacă nu descopeream nimic, îmi făceam cel puțin o părere despre metoda de lucru a lui Deceneu și a suitei sale. Ideea mea s-a dovedit inspirată și a grăbit întrucîtva lămurirea misterului.

Peștera era mai la îndemînă decît m-aș fi așteptat și asta tocmai pentru faptul că se afla la vedere deși accesul nu era permis oricui și fără respectarea unor anumite ritualuri. Și cum eu nu eram cineva și nu cunoșteam nici regula jocului, am luat-o pe căi ocolite, prin bălării și mărăcini, dar în cele din urmă am descoperit un fel de intrare de serviciu, o gaură în pămînt făcută parcă de cîrtițe pe unde m-am strecurat, prăfuindu-mă și zgîriindu-mă dar cu satisfacția descoperirii împlinite. Mă tîram pe burtă prin niște coridoare întortocheate pînă cînd, în cele din urmă, am ieșit la lumină. Chiar așa, la lumină. M-am pomenit într-o sală circulară, un fel de anticameră pardosită cu blocuri de andezit, cu tavanul înalt și boltit. Pe pereții îmbrăcați în marmură albă, din loc în loc se afla cîte un glob din ceva ce semăna cu sticla sau era chiar sticlă, în interiorul cărora, între două filamente, pîlpîia cîte un arc voltaic. Era reconfortant pentru mine ca după atîtea făclii și feștile, cu fumul și mirosul lor insuportabil, să întîlnesc într-o peșteră atît de familiara lumină electrică.

Am ales la întîmplare una din cele șapte uși care se aflau în jurul meu, de fapt nu chiar la întîmplare, ci orientîndu-mă după soarele sculptat pe minerul său. Și iarăși am fost inspirată. Am pătruns înăuntru cu inima cît un purice. Dar mi-am dat repede seama că n-am de ce mă teme. Înăuntru, nici țipenie de om. Atmosfera era însă de tot confuză. Lumina părea aici gălbuie, cețoasă, în jur tot felul de obiecte care de care mai fistichii și peste toate un bîzîit neîntrerupt, asemănător unei lămpi fluorescente cu transformatorul defect. Și iată că într-un colț al acestui misterios depozit l-am descoperit. Părea un aspirator de praf de dimensiuni mai mari și construit mai rudimentar, așezat într-o cutie din lemn de tisă.

Abia acum mi-am permis să trag o spaimă pe cinste. Și probabil aș fi mers mai departe, leșinînd chiar, dacă nu mă aducea la realitate vocea filtrată parcă de sintetizator a lui Deceneu. Căci era într-adevăr el.

— Mulțumită ?

Ce puteam răspunde !... I-am arătat cu privirea aspiratorul.

— Da. Am reușit să descoperim, eu și Comosicus (mi l-a arătat și pe tînărul său elev aflat mai la întuneric), energia de excitație care să acționeze asupra unor atomi producînd emisia de radiații. Înțelegi ceva ?

— LIGHT AMPLIFICATION BY STIMULATED EMISION OF RADIATION... am îngînat, încercînd să pronunț cît mai corect.

— Poftim ?

— Nimic. Spuneam o rugăciune. Dar ce s-a întîmplat cu tînărul principe ?

S-a încruntat o clipă. Era evident că nu-i place să discute acest subiect. Spuse totuși :

— Era un tînăr deosebit. Ne pusesem mari speranțe în el, atît eu cît și regele. Dar ne-am înșelat amîndoi. Ne-a vrut numai răul. Împreună cu alții voia să distrugă statul, să-l fărîmițeze și să ia fiecare bucățica lui.

— Bine, dar acest lucru tot se va întîmpla, i-am replicat eu din cartea de istorie. Peste nici zece ani.

— Nu se știe niciodată, vorbi mai departe Deceneu. Marelui nostru zeu nu i-a plăcut purtarea sa și l-a chemat să dea socoteală. Vor urma și ceilalți. La această oră un sol este trimis la Zamolxes iar poporul va afla adevărul. E timpul să pleci și tu. Comosicus, condu-o !

Înainte de a pleca mi-a mai spus :

— Și ține minte. Regele Burebista n-a avut nici un fiu. Nici viu, nici mort. Iar această peșteră nu există.

N-am înțeles ce vrea să spună. Rugăminte ? Amenințare ?

Pe malul rîului, Comosicus și-a scos de la gît lanțul de care era prins un medalion și mi l-a întins. În timp ce admiram soarele incrustat pe el, mi-a făcut brînci în apă.

Am tușit pe săturate și încet, încet, am început să-mi revin. Drăcia dracului !, să te îneci în cadă...

Am ieșit din baie cu apa șiroindu-mi pe trup și m-am trîntit pe pat așa cum eram, dezbrăcată, doar în jurul gîtului atîrnîndu-mi un lanț și un medalion cu un soare incrustat pe el.

Statuile mele n-au mai revenit.

Iar în cărțile de istorie scrie că regele Burebista n-a avut nici un fiu. Nici viu, nici mort.

MARATONUL ETERN

de FLORIN OPREA SĂLCEANU

Crucișătorul metagalactic LIBEUS, după o luptă în perimetrul 01 NORD cu un fuzeu gravimezonic al Civilizației Q din Galaxia TORNADA, a deviat traiectoria de zbor spre „spațiul interzis". La originea acestei devieri au fost reclamate mai multe cauze și înainte ca impactul să aibă loc au fost lansate în hiperspațiu mesaje cheie, pentru ca mai tîrziu să se reconstituie evenimentele prin care a trecut crucișătorul.

Pînă la impactul cu „spațiul interzis" mai erau de parcurs patru ore lumină. Se dăduse alarma generală, pentru îmbarcarea celor două mii de galactosoldați și tehnicieni în cele o sută de micronave de salvare. Părăsirea crucișătorului metagalactic se făcuse în cea mai perfectă ordine pînă la un punct.

Ceva s-a ivit pe neașteptate. Micronavele au fost prinse în capcana unui vîrtej de origine necunoscută. Erau forțate de un cîmp de energii paralele să nu părăsească perimetrul de spațiu.

Declar că nu știu cum s-a întîmplat. Totul a fost fulgerător. Eram de serviciu la punctul de comandă, singur, urmărind debarcarea prin monitoarele de securitate. Nu știu dacă a fost un ghinion pentru mine sau un noroc. Mă uitam la cursa nebunească a micronavelor în jurul acelui centru imaginar și, oricît am cerut mneziotronului să lanseze în ajutorul lor balize de neutralizare a capcanei, nu am reușit cu nimic. Mneziotronul nu acționase la ordinul meu, nu știu din ce motive.

Acolo, unde vîrtejul își concentra forțele, într-un singur punct, se produsese ceva, o catastrofă inimaginabilă. Spațiul fusese luminat orbitor, valuri de lumină veneau cu viteze uriașe, înghițind întunericul cosmic. Am avut impresia pe moment că un imens ocean de lumină prinsese viață din neant și căuta să cuprindă infinitul. Orbit mi-am acoperit fața cu mîinile. Într-o fracțiune de secundă mi-am zis că energii paralele au intrat în acțiune nemijlocit, că a avut loc un schimb de echilibru spațio-temporal care a generat explozia.

Nu știu ce s-a întîmplat apoi. Nu mai eram pe crucișător. Existam într-un alt spațiu în care lumina era difuză, prezentă pretutindeni. Și alergam, pur și simplu alergam. După ce am parcurs o anumită distanță m-am oprit și tot atît de repede s-a desprins de mine un altul, identic cu mine. Eu, prototipul original, simțeam și trăiam goana și același raport de existență cu cel care se desprinsese din mine. După ce s-a parcurs aceeași distanță, din cel de-al doilea Eu al meu s-a desprins un altul, asemenea mie, și curios trăiam prin acest al doilea dar și prin al treilea Eu care alerga. Trăiam și gîndeam prin aceștia, de parcă Eu cel original, prototipul viu și inconfundabil, îmi prelungisem existența prin aceste dubluri. Eram perfect conștient că existam întrunit cu un alt spațiu și timp, cu manifestări necunoscute. Multiplicarea mea era infinită, pornită într-o cursă care nu avea să se sfîrșească niciodată. Eu, prototipul original, inconfundabil, am fost sortit (de cine ?) să exist pentru un scop precis. Poate că va dura milioane de ani pînă îl voi afla...

(...Extras din memoria 10233, captată pe 26.08.4000 de Releul Virgo. Pentru a nu fi considerat pierdut pentru totdeauna galactosoldatul Neyil Veng a notificat în memoria sondei telepatice proiecția tridimensională a Eu-lui său cu formula genetică și coordonarea nelimitată a noesicului de care dispunea. În memoria sondei telepatice s-au mai găsit următoarele imagini :

O sferă luminescentă se oprește în fața unui uriaș halou fosforescent, un fel de zid translucid. Un obiect rotund, de dimensiuni modeste, sonda telepatică, înaintează spre sfera luminescentă.

În interiorul unei mari rotonde, ființe trifronsice așteaptă, urmărind concentrate în sinea lor, captarea sondei. Vocea mesagerului transferat de aceste ființe destăinuie :

— Obiectul poartă în memoria sa mesajul unei ființe raționale de gradul III, căzută într-o capcană magnetică, acum trei milioane de ani. Reperarea este posibilă. Un biomas a fost pregătit special pentru salvare. Nu avem de-a face cu o fosilă ci cu o ființă rațională, un strămoș al civilizației noastre, de pe vremea cînd a izbucnit războiul galaxiilor. Este de-a dreptul uimitor cum a putut supraviețui milioane de ani în această capcană magnetică, departe de evenimentele timpului universal, departe de evenimentele sociale și istorice ale civilizațiilor galactice. Vom afla despre condiția lui existențială totul, confirmîndu-ne prin el posibilitatea de a trăi ca observatori eterni ai marelui univers...

Peste ființele trifronsice din interiorul marii rotonde se lasă tăcerea. Vedeau în sinea lor cum din hăurile capcanei magnetice venea triunghiul luminos, purtînd în pîntecele lui pe cel salvat. Este biomasul. Spațiul fulgeră, o contracție violacee se stinge prefăcîndu-se într-o fereastră, cale liberă pentru El...).

★

Această poveste, a celui care a fost condamnat de un accident necondiționat să facă maratonul etern într-o capcană magnetică, avînd ca structură alt spațiu și timp, este reală.

Datele complete ale acestei experiențe și aventuri se află conservate în ARHIVELE NOESICE METAGALACTICE !

De ici, de colo

Miami, un mit care are nevoie de reparații

Miami, palmieri și soare, hoteluri de lux și cazinouri celebre, plaja cea mai scumpă din întreaga lume, Miami, acest Napoli opulent al continentului nord-american, strălucește ca o reclamă nou-nouță, ca un simbol al vacanțelor celor bine garnisiți cu dolari. Miami trăiește din turism. Miami este unul dintre inventatorii turismului „pe picior mare", deci firma sa trebuie să rămînă neintinată.

Sume serioase vărsate în fondul de reclamă al marilor ziare sau al companiilor de televiziune ajută la întreținerea acestui mit. Și, totuși, sînt lucruri care nu se pot ascunde. Marile conflicte rasiale din Liberty City, produse în 1980, n-au dat decît primul semnal. Pentru că, iată, cîțiva ani mai tîrziu, în ghettoul negru, Owertown, din nou violențele au sfîșiat cortina paradisiacă a „capitalei mondiale a turismului". Și asta tocmai cînd se lansase o vastă campanie publicitară, estimată la un milion de dolari, pentru a se vinde cît se poate de bine farmecele marelui oraș. Și cînd se pregătea marea paradă de la Orange Bowl și „meciul anului" de fotbal american, 48 de ore Owertown-ul a părut un oraș asediat. Pichete de tineri negri, poliție motorizată și pedestră, răniți, magazine devastate. Pe drept cuvînt, se spune că, acum, cel mai rentabil comerț din Miami este cel cu bare de fier care se pot pune la uși sau, eventual, folosi și în alte scopuri.

Este Miami un caz singular pe harta violenței? — s-a întrebat presa americană. Și apelul la memoria imediată a furnizat automat alte cîteva exemple: ghettourile negre din Detroit, Newark (New Jersey) și Los Angeles. Pentru toate, un numitor comun: sărăcia. Săracii, miile de săraci, de dezmoșteniți ai orașelor bogate, cei care nu se mulțumesc cu faima turistică a orașului lor, cei cărora nu le ajunge fericirea din vitrinele păzite de polițiști bine hrăniți și de complicate sisteme de securitate.

Peste jumătate din populația orașului Miami (1,6 milioane de locuitori) este de origine latino-americană sau din Caraibi. Comunitatea neagră reprezintă 17 la sută din populație. Din rîndul acestor grupuri etnice s-a recrutat mereu sărăcimea orașului, în cartierele lor pot fi văzute și azi case în ruină, magazine închise pentru totdeauna, aici se simte mereu parcă aerul sumbru de stare de asediu.

Magnații turismului au de ce să fie neliniștiți. Toate aceste realități din spatele cortinei de palmieri, cazinouri și hoteluri de lux vor sfîrși prin a-i alunga pe turiști. Miami a devenit un mit care are nevoie de reparații. Și acestea nu se mai pot face, în nici un caz, doar prin publicitate...

Comerțul cu soții, o formă a sclaviei în secolul XX

Așa cum sublinia o informație recentă a agenției France Presse, o nouă modă a fost lansată în R.F.G.: cumpărarea unei soții „exotice" pe baza catalogului pus la dispoziție de firme specializate. Oricare bărbat din R.F.G. („oricare", vorba vine, pentru că suma pusă în joc limitează de la început categoria „candidaților") poate să-și procure o soție thailandeză, filipineză, indoneziană etc., „frumoasă cum numai în vis ți se arată".

Un exemplu: Kamala Salingha, 22 de ani, numărul 110 900 451 în catalogul agenției matrimoniale Günther Menger. Sub fotografia ei, aflată pe unul dintre pereții agenției, se află scris: „comprehensivă, tandră, mîngîioasă ca o pisicuță, Kamala este parteneră ideală pentru viață". Și catalogul adaugă amănuntul că unei asemenea soții este suficient să-i oferi un kilogram de struguri pentru a o face fericită. În schimb, ce diferență, femeile autohtone nu se mulțumesc nici chiar cu un mantou din blană naturală!

Deci, ieftină, comprehensivă etc., marfa oferită de modernii vînzători de sclavi poate circula nestingherită pe piața societății de consum. În fiecare an sînt încheiate pe această cale circa 1 500 de căsătorii și aproximativ 2 000 de femei sînt importate prin intermediul agențiilor matrimoniale. „Candidatele", avînd între 22—25 de ani, sosesc din Thailanda, Indonezia, Filipine și chiar din unele țări ale Americii Latine cu avionul. Îi cunosc pe „solicitant", după care urmează o perioadă de „căsătorie de probă". Dacă reclama se dovedește a fi avut acoperire, se achită suma totală (între 8 000 și 13 000 de mărci, incluzîndu-se aici și tarifele pentru traducerea primelor scrisori de dragoste schimbate de parteneri, pentru masa de nuntă și comisionul de 2 000—4 000 de mărci al agenției). În cazul în care clientul nu este satisfăcut, el urmează să plătească biletul retur pentru frumoasa necorespunzătoare.

Catalogul internațional matrimonial Menger are și alte argumente: dacă soția lucrează după căsătorie (profesia în care va lucra nu contează) suma cheltuită cu achiziționarea ei se va amortiza ușor. În plus, o pereche de mănuși, un palton și cizme pentru iarnă reprezintă cheltuieli minime. Femeia orientală nu va costa, în consecință, scump. Ea nu bea, nu fumează și se adaptează ușor la toate situațiile.

Dar organizațiile feministe n-au acceptat în nici un fel argumentele dezinteresate ale agențiilor amintite. Ele au calificat activitatea acestora drept „comerț cu oameni, sclavie". O publicație foarte documentată, purtînd titlul ironic „Turism, prostituție și... ajutor pentru dezvoltare" denunța recent violent practicile „importului de soții". Dar, cu toate aceste reacții, rarele urmăriri judiciare ale agențiilor matrimoniale n-au ajuns niciodată pînă la capăt, deoarece responsabilii acestora au putut pro-

ba de fiecare dată că tinerele exotice au venit de bună voie în R.F.G. Faptul că după consumarea căsătoriei multe dintre ele au constatat că „logodnicul" dorit nu e altceva decît un proxenet ordinar care vrea să-și încropească un bussiness cu „produse din Orient" sau că li se poate întîmpla ce i s-a întîmplat tinerei cumpărate de un întreg club de jucători de bowling pentru „folosință comună" — aceasta este o cu totul altă problemă, care nu-i mai privește pe mijlocitorii căsătoriei.

Deocamdată, moda prosperă. Călcînd peste sentimente, negînd o instituție umană sacră, speculînd sărăcia disperată care bîntuie încă în multe colțuri ale lumii. O sclavie la lumina zilei, un proces monstruos, căruia i-au căzut pradă pînă acum circa 3 000 de tinere femei. Adevărate victime, ele nu găsesc adesea nici drumul spre comisariatul de poliție, pentru a face o tentativă de salvare într-o țară unde nu cunosc nici limba, nici legile. Legi între care, iată, una nescrisă încă, permite cumpărarea de oameni.

Jungla subterană

Metroul newyorkez se întinde pe 370 kilometri, are 458 de stații și 6 500 de trenuri. Un adevărat labirint în pîntecele metropolei care a devenit însă un soi de „groapă a Bermudelor", un templu subpămîntean al crimei, violenței, furtului. „Nu luați metroul decît dacă este absolut indispensabil" este primul sfat pe care ți-l dă un agent de poliție din transporturile newyorkeze. Statisticile sînt de-a dreptul angoasante. În 1981, 13 omucideri în metrou. Pînă nu de mult, 16 000 de crime ; 32 de furturi pe zi sub amenințarea armei ; 35 de violuri și tentative de viol. Gențile, obiectele de aur smulse pasagerilor consternați nu se mai numără.

Dacă, totuși, ești obligat să folosești metroul, trebuie să urmezi, cît se poate, sfaturile de supraviețuire în „jungla subterană" cum numesc newyorkezii metroul. Deci : să nu rămîi niciodată pe marginea unui peron unde ai putea fi jefuit „din mers" ; să nu porți la vedere bijuterii; să nu te așezi în vagon în apropierea portierelor, locul predilect de „operare" al hoților, care te atacă imediat înainte de închiderea ușilor și țîșnesc pe peron „în ultima secundă". Acestea ar fi cîteva din „normele de securitate a călătoriei", într-un spațiu unde totul conspiră pentru a-ți face viața și bunurile cît se poate de nesigure. Stații prost luminate invadate de murdăria care erupe din tomberoanele prea mici, zidurile acoperite cu inscripții punk, porno etc., șobolani care aleargă prin șanțurile dintre linii. Municipalitatea orașului acuză în permanență lipsa de fonduri pentru „deratizarea" completă a metroului.

Pînă una-alta, industria crimei prosperă : sînt atacate femei, sînt atacați bătrîni, infirmi. Piraților din metrou încearcă să li se opună un contingent de 3 000 de agenți și 15 cîini polițiști feroce, gata să-i sfîșie pe răufăcători. S-a format și o „echipă de șoc" — circa 100 de agenți deghizați în turiști, cerșetori sau bătrîni. Ei servesc drept momeală pentru agresorii lipsiți de experiență. Dar, mărturisesc polițiștii, misiunea lor este aproape imposibilă. Ar trebui un agent în fiecare vagon, 24 ore pe zi, 365 de zile pe an. Polițiștilor încearcă să li se alăture grupuri de tineri voluntari — cum sînt „îngerii gardieni" — care să dea un prim sprijin călătorilor atacați. Autoritățile găsesc însă că aceste formațiuni voluntare sînt mai mult jenante decît utile.

Așa că un ultim sfat al experților metroului newyorkez poate să te ajute mai mult decît speranța prezenței miraculoase a apărătorilor legii și ordinii : cînd pătrunzi în metrou trebuie să încerci să-ți compui o figură de răufăcător. „Colegii" te vor crede și pe tine „în misiune" și te vor lăsa în pace.

„Jungla subterană" — o realitate subterană a New Yorkului acestui sfîrșit de veac, un trist pandant al lumii de beton și sticlă de la suprafață. Sau, un frate geamăn al Central-Parkului de noapte și al Harlemului. Un imperiu al fricii și al violenței, un loc unde viața nu valorează nici măcar un cent.

Doi porumbei învață să numere

Problema de a ști dacă animalele pot număra este, pe cît de veche, pe atît de controversată. Pentru verificarea temeiului acestei teze au fost realizate în lume numeroase experiențe. Rezultatele unora dintre acestea au fost interpretate în așa fel încît au dus la formularea concluziei că, într-adevăr, există animale care posedă o noțiune abstractă asupra numerelor. O concluzie desprinsă, mai ales, în urma unor experiențe de transfer ale unor reacții, în cursul cărora animalele au fost învățate să reacționeze la unele numere printr-un număr echivalent de acte comportamentale.

O asemenea concluzie este însă prematură, după cum a demonstrat cercetătoarea Uta Seibt, de la Institutul Max Planck de psihologie a comportamentului din Seewiesen, din R.F.G. Aceasta a constatat că păsările, și mai ales porumbeii, se pretează foarte bine la un anume gen de experiențe. Pentru că ele... își ciugulesc hrana. Ceea ce prezintă un avantaj pentru știință, deoarece animalele sînt totdeauna recompensate cu o anumită cantitate de hrană cînd au dat răspunsul corect la o întrebare. Rămîne de explicat motivația acestui răspuns. Faptul că păsările ciugulesc simplifică, totodată, dificila chestiune de a ști prin ce fel de comportament va dovedi animalul că este capabil (sau nu) să numere. Activitatea naturală de consumare a hranei nu necesită

o învăţare specială şi, ca urmare a unui anumit antrenament, porumbelul, de exemplu, poate fi incitat să descompună această activitate într-un număr dat de unităţi.

În general, oamenii de ştiinţă au ajuns la concluzia că animalele sînt perfect capabile să distingă mari cantităţi, în funcţie de elementele constitutive ale acestora. Aceste „cantităţi", explică Uta Seibt, pot fi obiecte vizibile, ca punctele, sau semnale luminoase, care servesc drept stimuli. Poate fi vorba, de asemenea, şi de o serie de semnale acustice, pe care animalele sînt capabile să le diferenţieze.

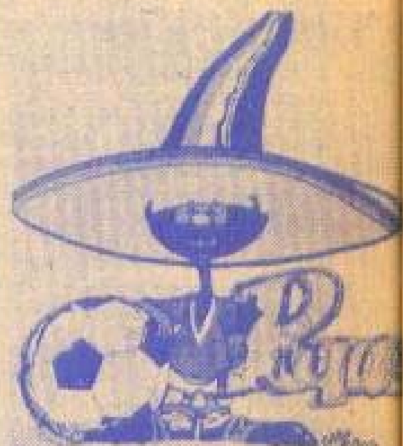
Este, de asemenea, incontestabil faptul că animalele pot executa un număr determinat de acţiuni. Astfel, ele pot repeta de un număr de ori un anumit comportament. Acest comportament „matematic" se observă şi în natură. Dar facultatea de a percepe numerele şi de a executa un număr determinat de acţiuni nu dovedeşte totuşi faptul că, de pildă, pasărea este cu adevărat capabilă să numere. Chiar şi omul este în stare să sesizeze dintr-o singură privire un număr de unităţi şi să facă o evaluare corectă a acestora, fără să le numere. Aceasta pentru cantităţi inferioare, de 7 sau 8 unităţi. Cercetătorii ţin să remarce că aici se situează limita capacităţii de numărare a animalelor.

Cînd o pasăre este învăţată să ciugulească de două ori cînd vede 2 unităţi şi de 4 ori cînd vede 4, ea se află în încurcătură cînd i se prezintă 3 unităţi. Dacă ar fi înţeles cu adevărat principiul şi ar fi capabilă să numere, ar trebui să poată, fără dresaj prealabil, să ciugulească de 3 ori ca răspuns. Cercetătoarea vest-germană a antrenat doi porumbei, Puck şi Schopf, să reacţioneze la doi stimuli prin trei izbituri cu ciocul şi la trei stimuli prin două izbituri. Pentru realizarea experienţei, ea s-a folosit de un „Skinner-Box", un fel de ladă închisă, în care păsările s-au aflat la adăpost de orice influenţă exterioară, putîndu-se concentra integral asupra problemelor puse de om.

La înălţimea capului porumbeilor, pe unul dintre pereţii cutiei, s-a aflat un ansamblu de lămpi, încadrat de cîte un disc, pe care pasărea trebuia să-l lovească cu ciocul. Dedesubtul aceluiaşi ansamblu era situată deschiderea prin care Puck şi Schopf primeau hrana, ca recompensă pentru răspunsurile bune. Porumbeii trebuiau să răspundă într-un anume fel, în funcţie de numărul de lămpi care se aprindeau, printr-un număr echivalent de izbituri cu ciocul pe discul situat în stînga şi printr-o izbitură suplimentară, pe discul situat în dreapta. Această lovitură suplimentară a fost considerată de control, evitînd ca pasărea să ciocănească din întîmplare numărul dorit, pentru a fi automat recompensată cu hrană.

S-a căutat astfel formarea unei certitudini în legătură cu faptul dacă porumbeii s-au dovedit capabili să reţină o structură corespunzînd aşezării lămpilor, sau au reacţionat la numărul de lămpi aprinse. Puck şi Schopf au executat fiecare cîte două serii de experienţe, fiecare serie conţinînd cîte 50 de teste şi fiecare test cîte o sută de probleme de rezolvat. Seria de experienţe, extrem de interesante, a dus la concluzia că reacţia animalelor la anumite numere este doar rezultatul unui dresaj. Experienţele au demonstrat fără echivoc faptul că păsările nu numără unităţile, conform schemei adunării, atunci cînd răspund la diverse semnale, dar că sînt capabile să diferenţieze între mai multe numere diferite şi să execute, la comandă, un număr de anumite acţiuni. Închişi în „Skinner-Box", porumbeii Puck şi Schopf au adoptat un anumit comportament la primirea hranei. Ceea ce a avut consecinţe atît pentru executarea experienţelor, cît şi pentru interpretarea rezultatelor. Fiindu-le foame, au adoptat, amîndoi, aceeaşi strategie, urmărind să primească, într-un interval cît mai scurt, cît mai multă hrană. Un obiectiv pe care nu l-au mai pierdut din vedere cînd au descoperit mijlocul de a obţine ceea ce-şi doreau. Altfel spus, porumbelul s-a dovedit „capabil" să furnizeze răspunsuri juste, dar nu pentru că ar fi vrut aceasta.

DOINA IOVĂNEL

Pique este o proaspătă apariţie pe piaţa fotbalului. El va fi simbolul Campionatelor mondiale de fotbal ce vor fi găzduite de Mexic în 1986. Mascota zîmbeşte pe sub mustăţile lungi, răsucite în sus şi poartă tradiţionalul sombrero. În picioare poartă nişte ghete uriaşe, iar cu mîna dreaptă se sprijină de o minge de fotbal. Comitetul organizator mexican a optat pentru Pique, în urma unui concurs de selecţie la care au fost prezentate 11 000 de propuneri.

Nu ! Nu vă speriaţi. Nu este vorba de un număr de senzaţie susţinut în arena circului, cu un crocodil domesticit. Ci de un lucru mult mai banal. Uriaşa machetă a acestui inofensiv aligator — care se află în incinta Tîrgului internaţional de la Louisiana — este pregătită de către un om de serviciu, să-şi întîmpine vizitatorii.

Punctul de atracţie al Tîrgului anual de jucării, ce s-a desfăşurat la Londra, a fost acest mini-automobil Rolls Royce Corniche ce funcţionează alimentat de baterii. Este explicabilă, credem, bucuria micuţei Kelly Dyer, în vîrstă de 7 ani, aflată la volanul acestei „jucării" adevărate.

Rubrica
de „Curiozităţi"
a fost alcătuită de
M. CONSTANTINESCU

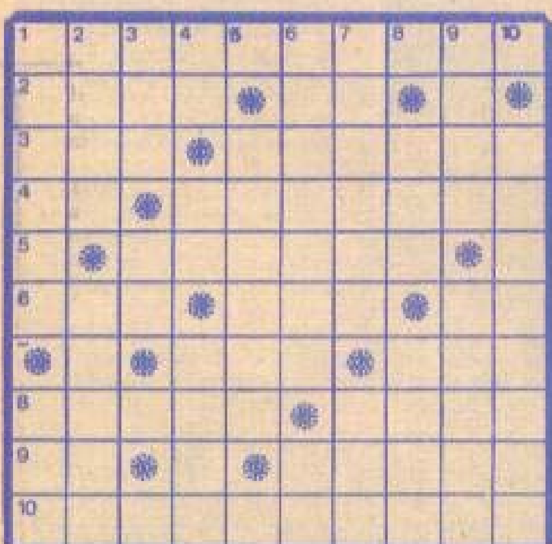
În Spania, lupta cu taurii rămîne încă o meserie a bărbaţilor. Maria Angela Hernandez, o tînără blondă, de 26 de ani, a obţinut, învingînd mari dificultăţi şi prejudecăţi, dreptul de a se prezenta în arenă în calitate de matador.

Motiv hibernal

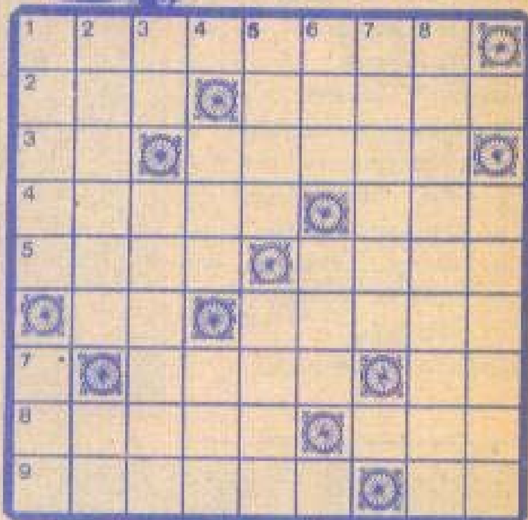
ORIZONTAL: 1) Practicanți ai unui sport specific sezonului rece. 2) Veșmînt de iarnă — 58 de patinatori! 3) Patinoar care iarna nu necesită îngrijiri deosebite — Ca un traseu de slalom (fem.). 4) 24 de ierni! — Lacul, ca patinoar, iarna. 5) Fluviu din țara cufundată-n ceață. 6) Trage trăsura înainte! — În cămin! — Din iarnă-n iarnă. 7) Aeroport (presc.) — S-a întors aci! 8) O... poveste ca-n filmul „Dragoste la zero grade" — Anotimpul... cel mai scurt! 9) Coboară spre iarnă de la munte — Apologetic, ce n-are nimic comun cu noi! 10) Unii ce trag brazdă-n toiul iernii (sing.).

VERTICAL: 1) Ca un brad, iarna-n casă — Mai nimic. 2) Pictor român (1831—1891) — Ne prezintă zilnic starea precipitațiilor atmosferice. 3) Mai marele la masa verde — Cîntecul capriței, într-o datină de iarnă. 4) Începutul itinerarului! — Sfîrșit de iarnă! — Lanț muntos în Europa, renumit pentru stațiunile sale de iarnă. 5) Vară sau iarnă, de cîte ori îi deschizi ușa, te întîmpină cu răceală. 6) Iarna, în fond — Din zăpadă! 7) Cu toate acestea — Înghețată, iarna. 8) Iarna asta... a pierdut un an! — Sport care iarna se practică numai... înăuntru. 9) Cursă — Mai departe. 10) Liniștitor.

Recorduri auto!

ORIZONTAL: 1) Primul pilot englez, campion mondial la automobilism (1958). 2) Siglă pentru patria de origine a lui Phil Hill, campion mondial în 1961 — Nicovale. 3) Lancia 14 — „Scoțianul zburător", cîștigător a 25 de întreceri de formula I și a 2 titluri mondiale (1963, 1965). 4) În masă, referitor la selecție — Institutul Internațional al Frigului (abr. uz.) 5) Piloți de formula I, adevărați „cavaleri" ai riscului (fig.) — A țipa (inf.). 6) Ion Firu — Rădăcinoasă perenă. 7) A rata — În fugă! 8) Fost președinte al Argentinei, prietenul și protectorul multiplului campion mondial Juan Manuel Fangio — Adina! 9) A-și lua elan — În haos!

VERTICAL: 1) Pilot australian, campion mondial în 1967 — Localitatea unde se desfășoară anual „Marele Premiu" al Belgiei. 2) Pilot italian, dublu campion mondial (1952, 1953) — Eră. 3) William Austin — Piloți de curse. 4) Popularele unități de măsură pentru puterea motoarelor — Sunet (inv.). 5) Recordmanul absolut al participărilor la „Marele Premiu" — Alt pilot englez, campion mondial în 1976, pentru care „Cea mai mare victorie"... va fi aceea de a ajunge să spună adio curselor, viu și nevătămat. 6) La volan — Exclamația învingătorului. 7) Distanțare. 8) Campion mondial (1975) supranumit „Computerul" sau „Mașina electronică" (2 cuv.). 9) Cel mai mare automobilist al tuturor timpurilor, cîștigător de 5 ori la „Grand-Prix".

Dicționar: MASAL, SON.

Cel care știe să aștepte

de PETER CHENEY

Alonzo MacTavish — cu pălăria pe-o ureche și cu monoclul verde bine fixat la ochi — privea splendida intrare a restaurantului „Excelsior" și mulțimea strălucitoare de oameni și femei, a căror vestimentație de seară transforma holul îmbrăcat în lemn de stejar într-un caleidoscop de culori.

Alonzo cunoștea bine „Excelsiorul". Se întreba dacă nu cumva, cum altfel, Gretton, inspectorul cel perseverent de la Scotland Yard, care jurase că-i va cere socoteală, avea de obicei doi sau trei gealați prin împrejurimi, în speranța că ar obține vreo dovadă care să-l dea pe șiretul MacTavish în grija miinii lungi a legii. Și asta pentru că întotdeauna Alonzo reușea să lase Scotland Yardul „cu buzele umflate".

Se hotărî să-și încerce norocul. Instinctiv, își strecură mîna în buzunarul de la piept al hainei de seară, și pentru o clipă chipul său hotărît fu străbătut de o undă de neliniște, apoi zîmbi — gluma era într-adevăr de milioane. El, Alonzo MacTavish, cel mai inteligent și rafinat spărgător de pe trei continente, fusese jefuit. Buzunarul îi fusese curățat!

Cu zîmbetul încă pe buze, examină situația. Cu excepția cîtorva păduchioși de șilingi, toți banii îi fuseseră în acel buzunar, în portvizit. Era ruinat! A fi ruinat nu însemna, în mod obișnuit, nimic pentru Alonzo, dar, pentru moment, cu Gretton încă la pîndă, în căutarea celui care șterpelise neprețuitele rubine Delemere, și fiind obligat să se refugieze într-un locșor liniștit, pierderea banilor era o treabă serioasă.

Simți o bătaie ușoară pe umăr și se întoarse pentru a privi fața zîmbitoare a lui Dalvarez, jovialul proprietar al „Excelsiorului".

„A, dom'le MacTavish, zise, ie multă vreme de cînd nu v-am mai văzut. N-ați fostără la „Excelsior" d-o lună, și mi-e frică să nu vă jicnesc oarecum".

„Deloc, Dalvarez, rise Alonzo, iau masa la „Excelsior" astă-seară. Dar, spune-mi, cum de te învîrţi pe-aici în loc să te ocupi de clienţii tăi ?".

Dalvarez făcu o grimasă dezgustată. „Mi-i silă dă moarte dă restorant în seara asta", spuse. Ospătaru'-şef n-a apărut pînă acu'. S-a pilit din nou, crez. Omu' ăsta cîştigă 3—4 lire pă noapte uşurel — şi cu toate astea le mereu ciupit şi mă lasă baltă".

Brusc, în mintea lui Alonzo o luminiţă se aprinse. Trei sau patru lire l-ar salva.

„Uite ce e, Dalvarez, — zise el surizînd — am să-ţi fac o propunere. M-am întrebat adesea cum m-aş simţi în pielea unui chelner-şef, şi îmi închipui că m-aş pricepe la treaba asta. Am să-i ţin eu locul chelnerului tău şef în noaptea asta. Va fi o lecţie pentru el şi o experienţă amuzantă pentru mine".

Dalvarez surise larg. „Dom'le MacTavish, o să mă omorîţi cu zile. Da' ştiu că vă place ceea ce se cheamă „o farsă". Veniţi cu mine şi o să bem un cocteil în cinstea farsei. Tot ce sper e ca porcu' ăla nemernic să apară şi să-l vază pe nou' meu ospătar-şef. Ar fi o lecţie bună pentru 'mnealui".

Alonzo zîmbea în sinea lui, în vreme ce treceau strada, îndreptîndu-se spre intrarea de serviciu a „Excelsiorului", de unde, după ce au consumat cîte 3 cocteiluri de căciulă, în cinstea noului „ospătar-şef", Dalvarez, tot chicotind, îl însoţi pe Alonzo, care-şi scosese pardesiul şi monoclul, în restaurantul luminat feeric, şi, cu un ultim zîmbet, îl lăsă să-şi facă treaba.

Rămas singur, Alonzo privi cu atenţie în jur. Mulţi dintre clienţi îi erau cunoscuţi. În colţ, la o măsuţă, stătea Patsy Rourke, unul dintre cei mai isteţi hoţi de buzunare şi escroci din Europa. Alonzo se întreba, privindu-l pe omuleţul ferchezuit care mînca tacticos, dacă nu cumva portvizitul lui se odihnea în acel moment în buzunarul lui Patsy. Apoi, întorcîndu-şi privirea de la masa lui Patsy, privi spre uşa de la intrare şi tresări.

În acel moment tocmai apăruseră în uşă doi bărbaţi, unul slăbănog, proaspăt bărbierit, celălalt cu o barbă ascuţită şi mustaţă îngrijită. Cei doi încadrau o tînără, care, prin ţinuta mîndră şi prin frumuseţea sa arogantă, atrăgea privirile tuturor. Alonzo, ieşindu-le în întîmpinare, cu zîmbetul din recuzita ospătarului-şef întins pe faţă, se întreba dacă va fi recunoscut, căci pe bărbos îl ştia ca pe un cal breaz — era doctor Theodor Klaat, escroc şi şantajist —, dar pe celălalt nu-l mai văzuse, iar femeia, a cărei atitudine părea să indice o repulsie instinctivă faţă de compania în care se găsea, îi era de asemenea necunoscută.

Ferindu-şi faţa de Klaat, Alonzo îi conduse la o masă de pe partea stîngă a restaurantului, care era exact în faţa unui paravan de serviciu. După ce se aşezară la masă, îi părăsi, şi felicitîndu-se că nu fusese recunoscut, se aşeză în colţul opus, de unde putea supraveghea trio-ul, fără a fi văzut.

Klaat, cu obişnuita sa politeţe imperturbabilă, comandă cina, în timp ce tovarăşul său o privea pe faţă cu un fel de zîmbet batjocoritor pe faţa slabă.

Douăzeci de minute mai tîrziu, îşi luă din nou în primire postul de observaţie. Bine ascuns după paravan, Alonzo îl văzu pe Klaat aplecîndu-se peste masă şi vorbind femeii, cu voce scăzută, cu un aer hotărît şi cinic. Alonzo putea să vadă, sub masă, degetele lungi şi albe ale fetei strîngîndu-se convulsiv. Era înspăimîntată, cu tot aerul ei mîndru.

De-a lungul întregii lui cariere, Alonzo nu lăsase niciodată fără sprijin o femeie în suferinţă. Se întreba ce se punea la cale la masa din colţ. Privind paravanul de serviciu îi veni o idee şi, făcîndu-şi de lucru prin restaurant, se aşeză într-o poziţie care-i permitea să audă ce se discuta.

„Draga mea fetiţă, spunea Klaat în engleza lui perfectă şi domoală, nu-ţi e de nici un folos să adopţi această atitudine. Trebuie să plăteşti, şi asta repede, sau scrisorile acelea vor ajunge în mîinile tatălui tău. O să fie teribil de mulţumit să le primească, nu-i aşa?, rînji batjocoritor Klaat. O să fie teribil de mulţumit să afle că, la şase luni după ce devenise soţia lui, mama ta a avut o idilă cu prietenul nostru aci de faţă", spuse el, arătîndu-l pe slăbănog. „Ştiu, e uşor pentru tine să zici că toată povestea a fost cît se poate de nevinovată, dar crezi că el o să gîndească tot aşa ? Ei bine, ce intenţionezi să faci ?".

„Cît vrei?", întrebă fata, cu o voce stinsă, care-i tremura uşor, în ciuda eforturilor ei de-a o păstra fermă.

„Două mii de lire, în seara asta,răspunse Klaat. Anglia asta a voastră a devenit puţin cam prea fierbinte pentru mine, şi mă gîndesc că o excursie pe continent mi-ar prii de minune. Dacă vrei să facem tîrgul, trebuie făcut acum. Am scrisorile în buzunar. Adu banii, dacă le vrei. Ei bine, du-te şi adu-i acum! Te vom aştepta aici. Te întorci cu bancnotele, iar eu îţi înmînez scrisorile şi mica noastră afacere e încheiată".

Fata îşi ridică privirea, şi Alonzo, din colţul său ascuns, văzu suferinţa din ochii ei. „Nu am două mii, spune ea, dar am cincisprezece sute de lire ; nu te mulţumeşti cu atît?".

Klaat rînji. „Două mii e preţul meu, madam. O să-ţi fie uşor să găseşti şi restul. Ascultă-mă cu atenţie! Acum e ora 8. Te aştept aici pînă la 9.30. Dacă pînă atunci nu te-ai întors cu banii, mă duc întins la tatăl tău cu scrisorile. E limpede ?".

Fata încuviinţă cu o mişcare a capului şi se ridică cu un aer dezgustat. Însoţitorul lui Klaat o ajută, cu o politeţe cinică, să-şi pună pelerina şi, fără

a mai adresa vreun cuvînt celor doi, fata se întoarse cu spatele și părăsi restaurantul.

Klaat îi întinse tabachera sa slăbănogului. „O să găsească ea banii, nu te teme, și apoi, amice, o vom șterge, cum s-ar spune, spre un loc întrucîtva mai sănătos".

Slăbănogul izbucni în rîs și Alonzo își părăsi postul de observație. Străbătînd restaurantul, privirea îi fu atrasă de masa lui Patsy Rourke și pe buze îi înflori un zîmbet amuzat, pentru că tocmai în acel moment Patsy își plătea consumația din conținutul portvizitului său, etalat în mîinile întreprinzătorului băiat.

„Salut, Patsy, îl salută Alonzo cu veselie pe omuleț. Sper că ți-a priit masa. Am dorit adesea să-ți ofer una și am impresia că te-ai dat peste cap să mă scutești de acest efort!". Expresia amuzată i se șterse de pe chip în timp ce, luîndu-l de braț, îl conduse pe Patsy într-un colț liniștit al vestibulului.

„Ascultă, continuă Alonzo cu voce joasă, în ce privește trebușoara aia cu portvizitul meu, sînt convins că n-ai vrea să ai neplăceri din cauza asta, nu-i așa, Patsy ? Îmi închipui că poliția s-ar da în vînt după ocazia să pună mîna pe tine din nou, nu crezi, Patsy? Și mai cred că de data asta ar fi o condamnare de vreo trei anișori, nu crezi și tu la fel, Patsy?".

Cîteva broboane de transpirație apărură pe fruntea lui Rourke. „Care-i tîrgul, Mac?, întrebă el cu voce răgușită. Știu că am fost un prost de prima mînă ca să sper că o s-o șterg cu ceva de-al tău, dar crede-mă, cînd l-am șterpelit, nu știam că erai tu. Care-i tîrgul?", repetă el.

„Tocmai ăsta, amice, zise Alonzo zîmbind. Ai făcut o trebușoară spre propriul tău amuzament și acum îți sugerez să faci una și pentru al meu. Fă-o bine, și poți fi sigur că o să uit despre istorioara cu portvizitul meu. În caz contrar, mă tem că voi fi obligat să te dau pe mîna poliției. Ce zici, colaborăm?".

Patsy Rourke zîmbi : „Sînt gata, Mac", spuse. „Pune-mă la curent cu afacerea".

Cinci minute mai tîrziu, MacTavish își luă din nou în primire locul din spatele paravanului. Patsy Rourke stătea în vestibul, fumînd tacticos o țigară excelentă, primită de la Alonzo, și, aruncînd din timp în timp cîte o privire spre dr. Klaat, în vreme ce slobozea rotocoale de fum în toate părțile, reflecta la ciudățenia vieții, în general.

Alonzo, din spatele paravanului de serviciu, îl supraveghea pe Klaat, cînd, exact la 9,30, fata intră în restaurant.

Cei doi se ridicară cu o politețe sarcastică, în vreme ce ea se apropia de masă, iar Klaat o ajută să-și scoată pelerina.

„Ei bine, madam, zise el, afabil, ai găsit ce căutai ?"

„Am adus banii, spune fata, așezînd un pachet de bancnote pe masă. Acum, dă-mi scrisorile și lasă-mă să plec".

„Fiecare lucru la timpul său, drăguță", replică Klaat, trecînd degetele peste bancnotele răsfirate. Două mii de lire. E-n regulă". Scoase un pachet din buzunarul de la piept și i-l întinse fetei. „Examinează-le cu grijă, madam, zise el rînjind. Vei vedea că sînt toate acolo".

Fata deschise plicul cu degete tremurînde. Înăuntru erau cîteva foi de hîrtie albe ! Privi peste masă, albă ca varul la față. „Dar unde sînt scrisorile, dr. Klaat ?"

Klaat izbucni într-un rîs batjocoritor. „Fetiță scumpă, doar nu te-oi fi gîndit că aveam de gînd să-ți cedez scrisorile adevărate pentru niște amărîte de 2 000 de lire, nu-i așa ? Scrisorile se odihnesc în siguranță, în buzunarul meu de la piept. Hai să privim acești bani ca pe un mic acont, iar peste cîteva luni, cînd mă voi întoarce în Anglia, o să-mi dai alte două mii și scrisorile vor fi ale tale".

Ochii fetei aruncau văpăi. „Escrocule ! Aș fi putut să-mi dau seama că nu valorează nimic cuvîntul tău, că totul a fost o înșelătorie".

„Nu e nici o înșelătorie, zise Klaat. Ai tot timpul să faci rost de ceilalți bani, pe care ar fi cuminte să-i strîngi pînă la întoarcerea mea, pentru că în caz contrar..." Și își desfăcu brațele cu un gest elocvent.

Fata se ridică de pe scaun și, fără un cuvînt, părăsi restaurantul deznădăjduită.

În vestibul, Alonzo se apropie de fată, care era pe punctul de a ieși. „Vă rog să mă scuzați, zise el, cu un zîmbet fermecător, nu am nici o intenție rea și cred că o discuție de cîteva minute cu mine vă va convinge că pămîntul nu este un loc chiar atît de rău, la urma urmei. Acceptați să stați de vorbă cu mine ?"

Cinci minute mai tîrziu, Alonzo reveni în restaurant, la timp pentru a-i vedea pe cei doi pregătindu-se de plecare. Aruncînd o ultimă privire spre Patsy Rourke, care se învîrtea prin apropierea garderobei, Alonzo se îndreptă spre biroul lui Dalvarez și îl puse pe acesta la curent cu anumite evenimente, care se pare că-i stîrniră la culme pe volubilul domn.

Dr. Theodor Klaat, fumînd o țigară de bună calitate, străbătea vestibulul, îndreptîndu-se către intrarea principală a „Excelsiorului". Zîmbea și reflecta că viața este, din punct de vedere financiar, cît se poate de agreabilă, iar sarcasmul aristocratic cu care îl tratase pe individul care, în două rînduri, și fără motiv aparent, îl îmbrîncise violent la garderobă, i se părea fără cusur.

Un chelner îi atinse brațul, scuzindu-se. „Nu vă supărați, domnule, dar proprietarul localului ar vrea să discute cu dumneavoastră".

Klaat îl urmă în biroul lui Dalvarez. Intrînd, tresări văzîndu-l, în picioare, în spatele biroului lui Dalvarez, cu monoclul la ochi și cu obișnuitul zîmbet imperturbabil, pe Alonzo MacTavish.

„Dom'le, zise Dalvarez, rezemîndu-se de spătarul scaunului, omu' ăsta, domnu' MacTavish, vă acuză de ceva grav..."

„Nu, zău ?", vorbi Klaat domol, privindu-l fix pe Alonzo, și aș putea ști și eu despre ce e vorba ?"

„Pe scurt, rosti tărăgănat Alonzo, acum 10 minute mi-am pierdut portvizitul, iar după cîteva minute te-am văzut cu el în mînă, achitîndu-ți consumația. Și, întrucît portvizitul meu conține, din întîmplare, 4 000 de lire, m-am gîndit că s-ar putea să-ți facă plăcere să mi-l înapoiezi !"

Klaat se ridică brusc în picioare. „Domnule, articulă el cu un aer demn, n-am nici o idee despre portvizitul dumitale. Asta e o minciună !"

Alonzo ridică din umeri a nepăsare. „Ți-aș sugera să-ți golești buzunarele. În caz contrar, voi fi obligat să chem poliția".

„Cu cea mai mare plăcere", zise Klaat zîmbind.

Începu să-și întoarcă buzunarele pe dos, dar, în timp ce-și scotea mîna din buzunarul de la piept, păli brusc. Ținea în mînă portvizitul lui Alonzo MacTavish !

„Asta e o înscenare ! exclamă Klaat. Cineva mi-a luat niște scrisori din buzunar și a pus portvizitul în locul lor, cu..."

Zîmbind degajat, Alonzo își puse o mînă pe umărul lui Dalvarez : „E-n regulă".

„Ai cîștigat de data asta, MacTavish, scrîșni Klaat, dar într-o bună zi ți-o voi plăti". Își înhăță pălăria și ieși, trîntind ușa cu violență.

Alonzo părăsi biroul și se duse la fată, care-l aștepta. „Iată scrisorile mamei dumitale și banii, spuse el. Să nu mai permiți nimănui să te înșele vreodată".

Îl găsi pe Patsy Rourke în hol, luptîndu-se cu un whisky dublu cu sifon. „Trebuie să fi fost o experiență fără precedent pentru tine, Patsy, să pui ceva în buzunarul cuiva, în loc să scoți. Noapte bună".

PLATĂ PENTRU JOE

de RICHARD LAYMON

Nu sînt eu omul să contrazică o femeie înarmată; mai ales o bătrînică țicnită, posesoare a unui '38, și care caută... mă rog, ceva căruia ea îi spune dreptate.

Oamenii spun că totul se schimbă, dar nu-i chiar așa. Trăiesc în Windville de cînd mă știu, dar bărulețul lui Joe îmi pare neschimbat. Are același grătar vechi de fier, aceeași tejghea, aceleași scaune rotative. Mesele alea lungi ca ieșite din pereți nu par nici ele schimbate, deși au trecut 30 de ani de cînd Joe a deschis dugheana — doar că au mai îmbătrînit oleacă. Banchetele și „caii" de la bar au fost retapițate acum 7 ani, dar Joe a folosit același vinilin roșu, așa că abia observi diferența. Un singur lucru s-a schimbat : oamenii. Unii din cei vîrstnici apar și acum cu regularitate de ceasornic. Dar timpul i-a transformat mult. Lester Keyhoe, de exemplu, pare dărîmat după moartea nevestii-si, iar bătrînul Gimpy Sedge și-a pierdut slujba de mecanic de tren și acum privește garnitura trăgînd la peron și plecînd fără el, după care vine aici să guste, cu Lester, una „mică".

Joe s-a dus și el. Adică n-a murit, doar s-a retras. Eu țin barul de trei ani, de cînd am împlinit 21. Cînd nu vînează în munți, Joe vine pe aici în fiecare dimineață pentru o cafea și un ichior de chimen.

Tare-aș fi vrut să fie dus după vînat în dimineața în care Elsie Thompson și-a făcut apariția.

Localul era gol, doar cu Lester, care ședea într-un colț al barului — locul lui — luînd-o cu băutura de dimineață.

Cînd mașina s-a oprit, tocmai ștergeam tejgheaua. Vedeam totul prin vitrină. Un Ford vechi, ce părea trecut prin multe necazuri. Motorul a tușit de cîteva ori după ce a întrerupt contactul.

M-am oprit din șters și am privit. Merita s-o vezi pe bătrînă — mică, și-ndesată, îmbrăcată în kaki, cu părul cărunt, tuns scurt, și cu ochelari cu ramă groasă. Mesteca gumă în draci. O geantă scofîlcită îi atîrna de mînă. I-am spus lui Lester „Privește-o p-asta !", dar el nici n-a ridicat privirea. Ușa s-a deschis și cizmele prăfuite ale babei au tropăit către tejghea. S-a cocoțat pe scaun chiar în fața mea. Buza de sus urcă și cobori de cîteva ori. La una din urcări țîșni cuvîntul „cafea".

— Da, doamnă, am spus și m-am întors să-i torn o ceașcă.

— Localul ăsta aparține cumva lui Joseph James Lowry, din Chicago?

— Da, doamnă, am răspuns.

În spatele ochelarilor, ochii ei mari clipeau în ritm cu mestecatul gumei. Îmi acordă un zîmbet.

— Asta-i o știre deosebit de plăcută, tinere. Am trecut prin toate orășelele din vest de Chicago, căutînd localul ăsta, căutîndu-l pe Joe Lowry și circiuma lui nenorocită. În fiecare tîrg, au una numită «La Joe». Dar știam că, mai curînd sau mai tîrziu, o s-o găsesc pe-a lui Joe Lowry. Știi de ce? Pentru că am puterea destinului, de-aia! Cînd crezi c-o să apară?

— Păi... de ce vreți să-l vedeți?

— Trebuie s-apară, nu?

Am dat din cap „Da".

— Buun! Aștept pînă atunci. Sînt doar surprinsă că nu-l găsesc pe el în spatele tejghelei.

— Îl cunoașteți, nu?

— Oh, da! (Ochi-i părură triști o secundă). Ne-am cunoscut chiar foarte bine, acolo, la Chicago.

— Ce-ar fi să-i sun să-i spun că sînteți aici?

— Nu-i nevoie...

Mestecînd în continuare, deschise geanta de pe umăr și scoase un revolver — nu o jucărie, ci un ditamai '38, cu țeava lungă.

— O să-i fac o surpriză.

Degetul ei mare trase înapoi cocoșul și îndreptă drăcia către mine.

— Amîndoi o să-i facem o surpriză, spuse răutăcios.

Nu prea-mi venea să mai vorbesc, ba chiar cu greu am reușit să nu cad.

— La ce oră apare Joe?

— Curînd.

Am respirat adînc și am întrebat-o:

— Doar n-ai de gînd să-l împuști?

Ignorîndu-mi întrebarea, m-a întrebat:

— Cît de curînd?

— Păi...

În depărtare, cursa de 10,05 de la Parkeville își lansă șuieratul.

— Destul de curînd, cred.

— Îl aștept. Cine-i cel de colo?

— E Lester.

— Lester! îl strigă ea.

Bătrînul își întoarse capul și-o privi. Ea-și îndreptă pistolul către el, mestecînd în continuare, dar fața lui nu se schimbă. Părea la fel ca-ntotdeauna, lungă și palidă, doar puțin mai interesată.

— Lester, spuse ea, rămîi exact pe scaunul ăla. În clipa în care te ridici, ești un om mort.

Capul lui încuviință, după care se întoarse către paharul înjumătățit.

— Cum te numești? mă întrebă.

— Wes.

— Wes, mai toarnă-i lui Lester. Și nu fă nimic care să mă oblige să trag. Dacă mai apar ceva clienți, servește-i ca și cînd nu s-ar fi-ntîmplat nimic. Pistolul ăsta are șase gloanțe și cu fiecare pot doborî un om. Deși n-o vreau. Nu-l vreau decît pe Joe Lowry. Dar dacă n-am încotro, îți pardosesc odaia cu cadavre. Înțeles?

— Înțeles, sigur.

I-am umplut paharul lui Lester, după care m-am întors la ea.

— Pot să vă întreb ceva?

— Dă-i drumul.

— De ce-l vreți mort pe Joe?

Se opri din mestecat și mă fixă.

— El mi-a distrus viața. E destul pentru a ucide un bărbat, cred. Tu nu crezi?

— Nimic nu e destul pentru a-l ucide pe Joe.

— Așa crezi?

— Ce v-a făcut?

— A întins-o cu Martha Dipsworth.

— Martha? Păi asta-i nevastă-sa. Adică... a fost.

— E moartă?

Am dat din cap că da.

— Buun! Asta mă bucură. Joe a greșit necăsătorindu-se cu mine. Eu încă trăiesc și mă mișc. Am fi fost și-acum fericiți împreună dacă-ar fi avut bunul simț să se-nsoare cu mine. Dar bun simț n-a avut niciodată. Știi care-a fost ambiția lui? S-o ia spre vest și să deschidă o tavernă. Martha zicea că asta-i o idee minunată. I-am spus: „Atunci mărită-te tu cu el. Mergeți în vest și însoriți-vă viețile în pustiuri. Dacă Joe este așa un stupid romantic încît să-și bată joc de viață, nu-l mai vreau. E destul pește-n baltă". Chiar așa i-am zis! Acu' mai bine de treizeci de ani...

— Dacă i-ați spus asta... — dar m-am oprit. Nu-s eu omul care să contrazică o femeie înarmată.

— Ce ?

— Nimic.

Își piti guma într-un ungher al gurii și bău puțină cafea.

— Ce încercai să spui ?

— Păi... dacă le-ați spus că se pot căsători, nu prea pare corect ca acum să le-o reproșați.

Își puse ceașca jos și privi către Lester. Stătea tot acolo pe scaun, dar acum privea către pistol.

— Cînd am spus atunci chestia cu balta și cu peștele mă gîndeam că va fi doar o problemă de timp pînă să prind și eu unul. Ei bine, n-a ieșit chiar așa !

A mestecat de cîteva ori uitîndu-se către mine, cu o distanță ciudată în privire, ca și cum ar fi văzut din nou toți acei ani.

— Am continuat s-aștept. Eram sigură că omul destinat mie e după următorul colț, după următorul an. Pînă la urmă mi-a fost limpede că nu va mai fi un alt bărbat. Fusese Joe, dar îl pierdusem. Atunci m-am hotărît să-l termin.

— Păi asta-i...

— Ce ?

— Nebunie.

— Ba-i dreptate.

— Ați putea fi de-aici încolo împreună. De la moartea Marthei e singur. Poate...

— Nu. E prea tîrziu. Pentru copii, pentru...

Deodată, Lester se ridică și încercă nebunește o cursă către ușă. Bătrînica se răsuci cu scaunul, îl ținti o secundă și trase. Glonțul îi zdreli lobul urechii. Cu un țipăt, Lester se răsuci și o porni înapoi spre scaun, ținîndu-se cu o mînă de urechea însîngerată.

— Mai bine v-ați ruga să nu fi auzit nimeni împușcătura — ne spune ea la amîndoi.

Cred că nimeni n-o auzise. Eram la marginea orașului, așa încît cea mai apropiată clădire se găsea la o bucată bună de noi, iar mașinile care treceau pe autostradă făceau destul zgomot. În plus, fiind în plin sezon de vînătoare, nimeni nu s-ar fi sinchisit de o împușcătură dacă nu-i era trasă chiar sub nas. Oricum, eram neliniștit. Timp de cinci minute n-am scos unul o vorbă. În sfîrșit, rînji, de parc-ar fi cîștigat la tombolă.

— Avem noroc !

— Joe n-are. Nici Lester.

Lester nu spuse nimic. Își tampona urechea cu un șervețel și cu mîna cealaltă își ștergea ochelarii.

— N-ar fi trebuit să fugă, zise femeia. Asta a fost greșeala lor : au fugit. Tu n-ai de gînd să fugi, nu ?

— Nu, doamnă.

— Pentru că, dacă da, sigur te-mpușc. Azi împușc pe oricine. Azi e ziua cea mare, Wes, ziua cînd Elsie Thompson i-o plătește lui Joe.

— N-am să fug, doamnă. Dar nici n-o să te las să-l împuști pe Joe. Te opresc eu, într-un fel sau altul.

M-am dus să-i umplu paharul lui Lester.

— Nu mă poți opri. Nimeni și nimic nu mă pot opri. Știi de ce ? Am puterea destinului, d-aia !

Zîmbind misterios, suflă de trei ori în țeava pistolului și spuse :

— Azi o să mor. Asta-mi dă toată puterea, înțelegi ? Cum îl împușc pe Joe, o și șterg cu mașina. O să-mping bătrînul Ford pînă la 100—120, după care o să țintesc cel mai grozav copac.

Am rîs strîmb și m-am întors la ea.

— Crezi că glumesc ?

— Nu, doamnă. Numai că vorbind despre sinucidere prin izbire de un copac, aveți haz ; nu haz-comic, ci haz-neștiință, dacă-nțelegeți ce vreau să spun.

— Nu.

— Asta-i fiindcă nu știți totul despre Joe. El da, s-a izbit de un copac pe șoseaua nr. 5. Asta acum trei ani. Martha era cu el. Ea, sigur, a murit. Și Joe era destul de șifonat, încît doctorul Mills nu prea i-a dat șanse. Dar a scăpat. Fața-i e atît de turtită, că nu prea te-ai fi uitat la el. Ba și-a mai pierdut și-un ochi. Cel stîng. Acum poartă o pînză neagră pe el. Iar cînd se mai înveselește, o ridică și ne lasă să ne uităm.

— Ai putea să te oprești.

— I-au tăiat și-un picior.

— Nu mă interesează.

— Sigur, sigur. Numai că, vedeți, nu întotdeauna cînd te izbești de un copac se întîmplă să și mori.

— Eu da !

— Nu puteți fi sigură. Poate veți sfîrși ca Joe, să vă plimbați pe jumătate oarbă și cu un picior de lemn și cu fața atît de demolată că nu v-ar mai recunoaște nici cea mai bună prietenă.

— Taci, Wes.

Și-a potrivit pistolul către mutra mea, așa c-a trebuit s-o las mai moale și i-am spus încet :

— Voiam doar să spun că, dacă vreți să fiți sigură, este un pod neterminat

cam la o milă de-aici, în susul şoselei.

— Mai fă-mi o cafea şi taci din gură.

M-am întors către Elsie. Mi-a rînjit. Maxilarele-i mestecau guma şi mai repede. Ochi-i sticleau în spatele lentilelor, iar obrajii îi tremurau nervos.

Prin vitrină tocmai atunci i-am văzut părul cărunt, faţa turtită cu pînza neagră pe ochiul stîng. M-a văzut şi el, mi-a zîmbit şi a înaintat. L-am privit pe Lester, care-şi ţinea mai departe şervetul la ureche în timp ce ducea paharul la gură.

Elsie şi-a proptit pistolul în pieptul meu.

— Nu mişca, a şoptit.

Uşa s-a deschis, în timp ce Elsie s-a-nvîrtit încet în scaun.

— Culcat, Joe ! am strigat

Nu s-a trîntit. A rămas împietrit, privind perplex cum Elsie se ridică, ţinteşte şi trage. Primele două gloanţe l-au izbit în piept. Următorul i-a intrat în gît. Altul l-a lovit în umăr, răsucindu-l, astfel că ultimul i s-a înfipt în spate.

Totul s-a întîmplat în două secunde, în timp ce eu plonjam către Elsie. Eram încă în aer cînd s-a întors şi m-a izbit cu ţeava în faţă. Am căzut lat. În timp ce încercam să mă ridic, sări peste corpul prăbuşit şi o zbughi afară. Am ajuns la uşă la timp ca să văd maşina demarînd cu scrîşnete, puţin fum, iar apoi dispărînd pe şosea.

M-am întors. Lester era încă unde-l lăsasem. Scaunul lui era pe jumătate răsucit şi el privea ţintă la cadavru. M-am aşezat pe o banchetă, am aprins o ţigară şi am privit împreună. După un timp am auzit sirena şerifului. Apoi a ambulanţei. Maşinile trecură vuind şi se îndreptară către podul neterminat.

— Cred că e în legătură cu Elsie, am spus.

Lester continuă să fixeze trupul întins pe jos. Apoi se deschise din nou uşa.

— Dumnezeule !

Noul intrat privi la mine, la Lester, apoi îngenunche lîngă cadavru. Îl întoarse.

— Gimpy, murmură el. Bietul Gimpy.

Îl răsuci pe bătrînul mecanic de locomotivă pe spate, după care se ridică, privindu-mă întrebător. Am clătinat din cap.

— O bătrînică nebună, am şoptit. Intrase aici hotărîtă să te ucidă, tată.

CUM L-AM INVENTAT PE HERCULE POIROT

(din memoriile Agathei Christie)

Cum a început să scrie un autor cu 100 de cărţi traduse în zeci de limbi şi cu tiraje de milioane de exemplare ? Cum se naşte un personaj celebru ? Iată subiectele rîndurilor de mai jos, extrase din „Autobiografia" celebrei autoare de romane poliţiste Agatha Christie, romane în care detectivul Hercule Poirot a fost o figură aparte.

Tînără infirmieră în primul război mondial, Agatha Christie visa, într-un spital militar, „înconjurată de otravă", să devină scriitoare, citind aventurile lui Sherlock Holmes, ale lui Rouletabille şi Arsène Lupin. Pentru a-şi crea personajul-detectiv s-a inspirat din obiceiurile refugiaţilor belgieni care o înconjurau, iar numele de Hercule aducea aminte de sonorităţile unui Sherlock. Singurul regret după ani şi ani a fost că l-a făcut pe Hercule Poirot să se „nască" prea bătrîn, astfel că unele cazuri erau rezolvate de un centenar cam prea vioi. Dar, să-i dăm cuvîntul autoarei.

UN DETECTIV ? ASTA NU-I GREU DE INVENTAT

Cum eram înconjurată de otravă, era destul de firesc ca moartea prin otrăvire să fie prima care să-mi treacă prin cap. M-am oprit asupra unei întîmplări care părea să-mi ofere multe posibilități. M-am gîndit mult la această idee, am găsit-o bună și am acceptat-o. Apoi au venit la rînd personajele. Cine va fi otrăvit ? De către cine ? Cînd ? Unde ? Cum ? De ce ? Trebuia să fie o dramă „intimistă", dată fiind maniera particulară în care se petreceau lucrurile. Natural, aveam și un detectiv.

În acea perioadă, eram hrănită cu tradiția lui Sherlock Holmes, așa că îmi imaginam un detectiv asemănător, pe care trebuia să-l inventez eu însămi, bineînțeles, și care avea, și el, un prieten care să-l pună în valoare. N-ar fi fost prea dificil.

Mi-am îndreptat atenția către celelalte personaje. Cine va fi asasinat ? Ar putea să-și omoare consoarta un soț. Era asasinatul cel mai frecvent. Aș fi putut imagina un asasinat cu un mobil rar, dar ar fi fost mai puțin bine în plan artistic. Esențialul într-o bună intrigă polițistă este ca vinovatul să fie ușor de bănuit, dar, pentru anumite motive, inocența sa să fie în aceeași măsură evidentă, astfel ca, la sfîrșit, culpabilitatea asasinului să fie o surpriză.

Ajunsă la această fază a povestirii mele, am intrat într-o fundătură și mi-am preparat două porții suplimentare de hipoclorură, pentru a mă simți mai proaspătă a doua zi. Am continuat să-mi evaluez ideea. Fragmente de dialog începeau să prindă viață. Îl vedeam pe criminal. Avea o barbă neagră — ceea ce mi se părea, atunci, teribil de sinistru.

Printre vecinii noștri recenți se găsea un tip cu o barbă neagră. Avea o soție foarte bogată și mult mai în vîrstă decît el. Da, gîndeam, acesta ar putea fi un bun început. Am reflectat din nou. Nu era cu totul satisfăcător. Bărbatul cu pricina, eram sigură, n-ar fi omorît pe nimeni. L-am abandonat și am decis, o dată pentru totdeauna, că nu-i bine să te gîndești la persoane reale. Trebuie să-ți creezi singur personajele. La nevoie, cineva întîlnit în tramvai, în tren sau într-un restaurant poate servi drept punct de plecare, pentru că-ți poți imagina ce vrei despre el.

Și, chiar a doua zi, în timp ce mă aflam în tramvai, am văzut personajul pe care îl căutam : un bărbat cu o barbă neagră, așezat lîngă o doamnă în vîrstă care trăncănea precum o meliță. Ea nu părea folositoare pentru mine, dar el îmi convenea admirabil. Așezată ceva mai departe se afla o femeie grasă care vorbea tare despre grădinărit. Mi-a plăcut înfățișarea ei. Aș putea-o utiliza ? I-am „luat" pe toți cu mine pentru a-i folosi în treaba pe care o aveam de făcut și am pornit pe Barton Road gînditoare.

Curînd, avui o viziune certă a anumitor personaje. Mai întîi, femeia cea grasă. Îi știam chiar și numele: Evelyn. Putea fi o rudă săracă, nevasta grădinarului, o doamnă de companie sau o guvernantă. Oricum, o voi folosi. Apoi, bărbatul cu barbă neagră, despre care nu știam mare lucru, doar că avea o barbă... ceea ce nu era deloc (sau era ?) suficient... Da, poate pentru că îl vedeam din exterior. În această situație, nu vezi decît ceea ce vrea el să-ți arate, și nu ceea ce este el în realitate. Acesta era totuși un indiciu. Soția vîrstnică va fi asasinată, mai puțin pentru banii săi, cît pentru caracterul său, așa că ea nu prea avea importanță. Am început, după aceea, să adaug și alte personaje. Un fiu ? O fiică ? Poate un nepot ? Trebuiau mulți suspecți. Familia se întrezărea bine. Am lăsat-o să evolueze singură și mi-am întors atenția către detectiv.

Pe cine aș fi putut avea drept detectiv ? I-am trecut în revistă pe cei pe care i-am întîlnit și admirat în cărți. Sherlock Holmes, unicul ! Niciodată n-aș putea rivaliza cu el. Arsène Lupin ? Un criminal sau un detectiv ? Oricum, nu era de mine. Rămînea tînărul ziarist din „Misterul camerei galbene", Rouletabille. Era genul de personaj pe care mi-ar fi plăcut să-l creez. Unul încă neinventat. Pe cine aș fi putut lua drept model ? Un student ? Prea tînăr. Un savant ? Ce știam eu despre savanți ?

Mi-amintii atunci de refugiații belgieni. Aveam o veritabilă colonie de refugiați belgieni în parohia Tor. Toată lumea fusese plină de amabilitate și de simpatie la sosirea lor. Oamenii le-au mobilat casele pentru a le permite să trăiască în confort. Obișnuita reacție contrară veni mai tîrziu, cînd refugiații nu se arătară suficient de recunoscători pentru ceea ce se făcuse pentru ei și se plîngeau cînd de una, cînd de alta. Nimeni nu-și dădea seama că bieții oameni erau năuciți de faptul de a se găsi într-o țară străină, între oameni care nu le cunoșteau limba. O mare parte dintre ei erau suspicioși, și ultimul lucru pe care îl doreau era să fie invitați la ceai sau să vadă necunoscuți căzîndu-le pe cap. Preferau să-și îngrijească în liniște grădina.

CE GREȘEALĂ AM FĂCUT ÎN ACEA ZI ?

De ce să nu fac din detectivul meu un belgian ?, mă gîndeam. Aveam tot felul de figuri printre refugiați. De ce nu un ofițer de poliție la pensie ? Nu un tînăr. Ce greșeală am comis în acea zi! Rezultatul este că detectivul meu trebuie să aibă mai mult de 100 de ani astăzi.

Pe scurt, m-am hotărît, deci, pentru un detectiv belgian. L-am lăsat să-și ia locul în voie. Ar fi urmat să fie un inspector, pentru a avea anumite cunoș-

ţinţe în materie. Va fi meticulos, foarte ordonat, făcînd fără încetare ordine în propria cameră. Da, va fi un bărbat scund cu faţă roşie, căruia-i plac lucrurile bine făcute, mai degrabă bine legat, decît gras. Va fi foarte inteligent. Îşi va pune la treabă micile celule cenuşii — iată o frază bună, va trebui să mi-o amintesc. Da, va trebui să-şi pună la treabă micile sale celule cenuşii. Va avea un nume care să sune bine, ceva în genul lui Sherlock Holmes. De ce nu l-aş numi Hercules (în manieră englezească, la sfîrşit cu un „s")? Va fi un bărbat micuţ şi se va numi Hercules. Va fi un bun prenume.

Patronimul a fost mai greu de găsit. Nu ştiu de ce, m-am hotărît pentru numele de Poirot. Nu mai ştiu dacă mi-a venit spontan sau dacă l-am citit într-un ziar sau în altă parte.

În orice caz, astfel a devenit nu Hercules, ci Hercule Poirot. Era deja o treabă bună.

Îmi trebuiau acum nume pentru celelalte personaje. Alfred Inglethorpe, iată ceva care se potrivea de minune cu o barbă neagră. Adăugai alte cîteva trăsături. Un soţ şi soţia sa — încîntătoare — străini unul de altul. Trebuiau găsite acum ramificaţii, piste false. Ca orice tînăr autor, complicai prea mult intriga, creînd prea multe piste false. Povestea deveni atît de ceţoasă, încît nu numai că enigma deveni dificil de rezolvat, dar şi mult prea greu de urmărit.

În momentele de odihnă, pasaje din romanul meu poliţist mi se derulau în minte. Aveam un început bine făcut, sfîrşitul se întrezărea clar, dar la mijloc se aflau capcane greu de evitat. Hercule Poirot era amestecat în afacere într-o manieră plauzibilă şi firească, dar trebuiau găsite motive pentru a introduce şi alte personaje. Povestea era încă prea neclară.

Alcătuirea romanului mă făcea să mă comport distrată acasă. Mama mă întreba într-una de ce nu-i răspundeam la întrebări sau răspundeam în doi peri. Coseam la gherghef şi mă încurcam mereu. Uitam să fac o mulţime de lucruri şi trimiteam mai toate scrisorile la adrese greşite.

În acest timp, sosea momentul în care simţeam că pot începe să scriu. I-am spus mamei. N-a fost surprinsă, avînd întotdeauna convingerea că fiicele sale pot face orice.

„Oh, spuse, un roman poliţist? Va fi o schimbare agreabilă pentru tine. Cînd vei începe?".

Nu era uşor de găsit timp liber, dar am reuşit. Mai aveam încă vechea maşină de scris a lui Madge, şi am început să o folosesc după ce scrisesem primul capitol de mînă. Băteam la maşină fiecare capitol imediat după ce-l încheiam. Scrisul meu era mai clar decît acum, iar manuscrisul era lizibil. Eram surescitată de această nouă ocupaţie şi, pînă la un punct, îmi făcea plăcere ceea ce făceam. Eram, de asemenea, foarte obosită şi nesuferită. Scrisul produce mereu acest efect, în orice caz asupra mea.

La mijlocul cărţii, am început să mă simt pur şi simplu blocată. Complicaţiile dominau povestea şi nu reuşeam deloc să le stăpînesc. În acest moment, mama a avut o inspiraţie fericită.

— Unde ai ajuns? m-a întrebat.

— Aproape la jumătate.

— Bun. Dar cred că dacă vrei să termini, trebuie să-ţi iei concediu!

— Chiar la asta mă gîndeam!

— Cred că ar trebui să pleci de-acasă, pentru a scrie nederanjată de nimeni.

Reflectam 15 zile fără a fi deranjată! Iată idealul!

— Unde ţi-ar plăcea să pleci? — mă întrebă mama. La Dartmoor?

— Da, i-am răspuns încîntată. Dartmoor este exact ceea ce-mi trebuie.

Am plecat deci la Dartmoor. Am închiriat o cameră al Hotel Moorland, în Hay Tor. Era un hotel mare şi trist, cu multe camere goale. Puţini vilegiaturişti. Nu cred că am conversat cu nimeni tot timpul sejurului. Aveam prea mare nevoie de linişte. Scriam cu dificultate, întreaga dimineaţă, pînă cînd mă durea mîna. Apoi prînzeam, citind o carte. După aceea, plecam pentru o lungă promenadă. Mă plimbam cîte două ore. Cred că atunci am învăţat să preţuiesc landele. Adoram înălţimile stîncoase, ierburile întunecate şi toată această regiune sălbatică, departe de drumurile bătute.

Mergînd, vorbeam singură, interpretînd personajele capitolului scris dimineaţă, vorbeam ca John lui Mary şi ca Mary lui John. Ca Evelyn patronului său... Aceasta îmi producea o stare deosebită. Mă întorceam la hotel pentru cină şi apoi urcam în cameră pentru a mă culca. Dormeam 12 ore la rînd înainte de a mă deştepta pentru a scrie febril toată dimineaţa.

Am terminat a doua jumătate a cărţii — sau aproape — în timpul acestor 15 zile de vacanţă. Firesc, nu eram gata. A trebuit să rescriu o mare parte, mai ales în partea de mijloc, dar, în sfîrşit, ajunsesem la capăt şi eram destul de mulţumită. Adică, în mare, era ceea ce voisem să fac. Cartea mea ar fi putut fi mult mai bună, îmi dădeam seama, dar nu vedeam cum aş fi putut s-o îmbunătăţesc şi am hotărît să o las aşa.

ATUNCI, ROMANELE POLIŢISTE AVEAU OBLIGATORIU O INTRIGĂ SENTIMENTALĂ

Rescrisei cîteva capitole, prea grave, referitoare la relaţiile între Mary şi soţul ei, John, capitole prea încărcate de motive inconsistente şi pe care eram

hotărîtă să le reunesc, pentru a adăuga un interes sentimental intrigii. Personal, am crezut totdeauna că poveștile de dragoste sînt plicticoase în romanele polițiste. A introduce sentimentalisme într-o dramă înseamnă să mergi împotriva curentului. Cu toate acestea, atunci, romanele polițiste trebuiau — întotdeauna — să aibă o intrigă sentimentală. Am făcut tot ce am putut cu Mary și John, dar din acest punct de vedere erau personaje destul de subțiri.

Apoi am transcris pe curat manuscrisul, cu ajutorul unei dactilografe, și, convinsă că nu pot face nimic mai mult, l-am expediat unui editor, „Hodder și Stoughton", care mi l-a înapoiat cu un refuz de plano, fără comentarii. N-am fost surprinsă. Nu mă așteptam la un succes. Dar am trimis imediat manuscrisul unui alt editor (...)

Într-o bună zi, am primit o scrisoare. Am tăiat-o cu nepăsare și am citit-o fără s-o înțeleg de prima dată. Venea de la „Bodley Head". Îmi cerea să trec pe la biroul său în legătură cu un manuscris pe care i-l trimisesem, intitulat „Misterioasa afacere din Styles".

Ca să spun adevărul, uitasem de acest roman. Cred că era la „Bodley Head" de mai bine de doi ani, dar odată cu emoția legată de sfîrșitul războiului, întoarcerea lui Archie (soțul Agathei Christie în acea epocă, n.n.), nașterea Rosalindei și noua casă, manuscrisul îmi ieșise complet din cap.

TREBUIE SĂ MODIFICI ULTIMUL CAPITOL

Am plecat la acea întîlnire cu multe speranțe. Una peste alta, trebuie că le-a plăcut romanul meu, altfel nu m-ar fi chemat. Am fost introdusă în biroul lui John Lane. Se ridică pentru a mă întîmpina. Un bărbat micuț, cu o barbă albă și un aer elisabethan. În jurul lui, numai tablouri, pe scaune, pe fotolii, așezate pe mese și sprijinite de pereți. Toate păreau pînze ale vechilor maeștri, învechite de vreme. M-am gîndit după aceea că el însuși ar fi fost perfect într-una dintre aceste rame aurite, cu un guler plisat și scrobit în jurul gîtului; avea maniere amabile, puțin prăfuite, dar ochii albaștri cu o privire precisă și avizată, de care să mă tem, anunțau un tip dur în afaceri. După ce m-a salutat, m-a rugat să mă așez. Imposibil de găsit un loc neocupat de tablouri. Începu să rîdă. (...) Ridică un bătrîn auster pentru a-mi face loc pe un fotoliu, apoi începu să-mi vorbească de manuscris. Unii dintre colaboratorii săi gîndeau că era promițător. S-ar putea scoate ceva, dar trebuiau operate modificări. Ultimul capitol, de exemplu. Se petrecea la tribunal. Nu era, însă, deloc o scenă tipică de tribunal. Era ridicolă. Credeam că pot găsi un alt deznodămînt? Sau poate mă poate ajuta cineva cu jargonul juridic?

Răspunsei de îndată că aș putea imagina un alt final. Că voi reflecta. Poate într-un alt decor. Aș putea oricum încerca.

După aceea a abordat aspectul practic al afacerii, făcînd expozeul riscului pe care îl lua editînd un autor nou, necunoscut încă, și insistînd asupra faptului că romanul îi va aduce puțini bani.

La sfîrșit, scoase din sertar un contract și îmi propuse să-l semnez. Nu eram în starea de spirit potrivită pentru a studia termenii unui contract sau să mă gîndesc asupra gestului însuși. Îmi va publica romanul! Abandonînd de mai mulți ani orice speranță de a publica altceva decît o nuvelă sau un poem, ideea de a-mi vedea tipărit romanul mi s-a urcat la cap și aș fi semnat orice.

Condițiile contractului mă interesau prea puțin: esențialul era că această carte va fi editată. N-am remarcat nici că exista o clauză ce mă lega pentru următoarele cinci romane, cu un procentaj puțin avantajos. Pentru mine, era un succes și o mare surpriză. Am semnat cu entuziasm. Am luat apoi în lucru ultimul capitol. S-a făcut imediat.

ASTFEL AM ÎNCEPUT O LUNGĂ CARIERĂ

Astfel am început o lungă carieră. Nu m-aș fi gîndit atunci că va fi o lungă carieră. În ciuda clauzei privind viitoarele cinci romane, era vorba, în ochii mei, de o experiență unică și izolată.

M-am ambiționat să scriu un roman polițist. L-am scris. A fost acceptat de un editor și urma să apară într-o librărie. În ce mă privea, aventura se oprea aici. E sigur că în acel moment nu mă gîndeam să scriu și alte romane. Dacă mi s-ar fi pus întrebarea, cred că aș fi răspuns că voi scrie din cînd în cînd nuvele. Eram amatoare în sensul exact al cuvîntului. Nimic nu amintea de un profesionist. Scriam de plăcere.

M-am înapoiat acasă jubilînd, pentru a-i povesti totul lui Archie. În acea seară, am plecat la bal la Hammersmith, pentru a sărbători evenimentul.

Dar în acea seară mai era o persoană cu noi, fără să-mi dau seama: Hercule Poirot, detectivul meu belgian, mi se agățase de gît, ca un om în pragul înecului (...).

(...) Aproape două mii de exemplare din „Misterioasa afacere din Styles" fuseseră vîndute, ceea ce era onorabil pentru un roman polițist al unui autor necunoscut. Aceasta mi-a adus modesta sumă de 25 de lire. (...) Dar 25 de lire

venit pentru a scrie o carte nu mă încurajau în intenţiile de a mă îmbogăţi de pe urma unei cariere literare.

„Dacă o carte a fost considerată destul de bună pentru a fi publicată şi dacă editorul a câştigat ceva bani, cum este cazul, probabil va fi bine să public alta şi, de data aceasta, voi obţine mai mulţi bani". Ascultam cu atenţie acest raţionament al lui Archie, ale cărui deducţii financiare mă încîntau. Am ţinut seama de asta. Dacă aş scrie o altă carte, care ar fi subiectul ?

O PROBLEMĂ REZOLVATĂ LA UN CEAI

Problema a fost rezolvată într-o zi cînd serveam ceaiul la „A.B.C.". Două persoane flecăreau la o masă vecină, discutînd despre o anume Jane Fish. Numele mi s-a părut interesant. Am plecat cu acest nume în minte. Iată ceva pentru început, gîndeam. Un nume auzit într-o ceainărie. Un nume neobişnuit, care suna bine şi pe care ţi-l reaminteşti. Jane Fish... sau poate Janne Finn, ar fi chiar mai bine.

M-am apucat imediat să-mi scriu romanul, pe care l-am intitulat „Veselă aventură", apoi „Tinerii aventurieri" şi, în sfîrşit, „Adversarul secret". Atît cît mi-aduc aminte, cartea s-a vîndut bine... Era încurajator, dar nu destul pentru a mă face să gîndesc că am pus mîna pe un lucru atît de important cum este o profesie.

A treia carte a mea a fost „Crima din golf". Apoi, curînd, a fost scrisă, cred, „O cauză celebră", care a fost inspirată dintr-o întîmplare petrecută în Franţa. Nu-mi mai amintesc numele protagoniştilor, dar era o poveste cu oameni mascaţi care se introduseseră într-o casă şi îl omorîseră pe stăpîn, legînd-o fedeleş şi punîndu-i căluş soţiei. Soacra era şi ea moartă, dar, aparent, pentru că şi-a înghiţit proteza dentară. Pe scurt, declaraţia soţiei fu contestată, sugerîndu-se că ea şi-a asasinat bărbatul şi că n-a fost niciodată legată sau, dacă da, cu ajutorul unui complice. Mi s-a părut o excelentă canava, pe care mi-am ţesut propria poveste, începînd cu viaţa soţiei după achitarea sa în faţa justiţiei. O femeie misterioasă apărea din cînd în cînd, după ce scăpase de acuzaţia de crimă, cu ani în urmă. Mi-am localizat acţiunea în Franţa.

HERCULE POIROT REAPARE

Hercule Poirot avusese succes în „Misterioasa afacere din Styles", aşa încît c.am sfătuită să-l folosesc din nou. Una dintre personele care îl îndrăgiseră pe Poirot era Bruce Ingram, în acea vreme redactor la „Sketch". M-a contactat şi mi-a propus să scriu un serial pentru „Sketch". Ideea mi s-a părut pasionantă. După aceea am cunoscut succesul. A apărea în „Sketch" era într-un fel consacrarea. Bruce Ingram comandă un desen înfăţişîndu-l pe Hercule Poirot, care nu era prea diferit de imaginea pe care mi-o făcusem despre el. Fără îndoială, era puţin prea elegant şi avea un aer mai aristocratic decît mi-l imaginasem eu. Bruce Ingram dorea o serie de 12 nuvele. Am scris 8 destul de repede şi, apoi, m-am gîndit că era suficient, dar s-a hotărît că trebuie să ajung pînă la duzină, şi a trebuit să scriu alte patru mai rapid decît aş fi crezut că o pot face.

Nu simţeam că mă ataşasem mult de poveştile poliţiste, dar şi de două personaje : Hercule Poirot şi al său Watson, căpitanul Hastings. Era, acesta din urmă, o creaţie stereotipă, dar el şi Poirot reprezentau ideea mea despre o echipă de detectivi. Scriam încă în tradiţia lui Sherlock Holmes : detectiv excentric, asistat de un amic care-l pune în valoare, cu un poliţist de la Scotland Yard, inspectorul Japp, la care se adăuga acum inspectorul Giraud, de la „Sécurité française". Giraud îl dispreţuia pe Poirot, considerîndu-l bătrîn şi depăşit.

Acum mi-am dat seama de greşeala monumentală comisă la debut, cu un Hercule Poirot atît de bătrîn. Ar fi trebuit să-l abandonez după primele trei-patru cărţi şi să reîncep cu un alt erou, mult mai tînăr.

DIN NOU DESPRE PRIMA CARTE

Am avut cronici favorabile pentru „Misterioasa afacere din Styles", dar cea care mi-a produs cea mai mare plăcere a apărut în „Gazeta farmaciştilor". Aici se putea citi : „Această povestire poliţistă vorbeşte de otravă de o manieră plauzibilă şi nu folosind obişnuitele prostii cu substanţele nedecelabile, cum se întîmplă atît de frecvent. Miss Agatha Christie ştie, în mod cert, despre ce vorbeşte".

Aş fi vrut să-mi semnez cărţile cu numele de Martin West sau Mostyn Grey, dar John Lane a insistat să-mi păstrez numele adevărat : Agatha Christie. Mai ales prenumele.

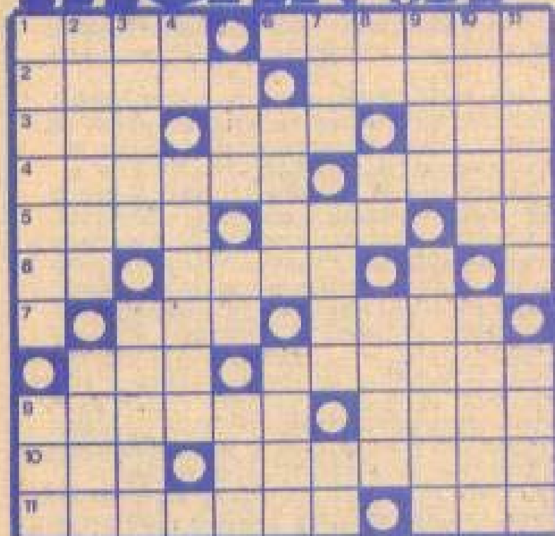
„Agatha este un prenume puţin obişnuit, care se reţine", spunea.

L-am abandonat, deci, pe Martin West. Mi se părea că un nume de femeie îmi va aduce neplăceri, în special ca autor de romane poliţiste, şi că Martin West ar fi mai viril. Cu toate acestea, cînd publici prima carte, accepţi orice şi, în acest caz, cred că John Lane a avut dreptate.

Traducere de TEODORA STAICU

VACANTA

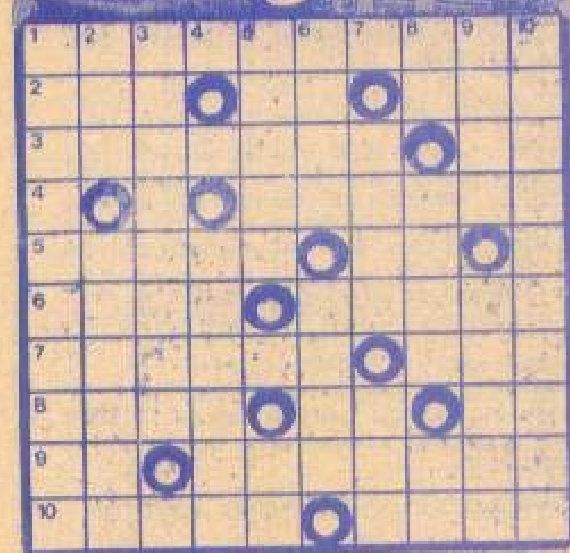

ORIZONTAL : 1) Vremea marilor vacanțe — Autorul cărții pentru copii : „Mică e vacanța mare" și a volumului : „Vacanța sentimentelor" (Mihai) ; 2) Cu mai multe vacanțe într-un an (fem.) — Scriitor francez (1828—1905), căruia îi aparține romanul : „Doi ani de vacanță" ; 3) Cuprins de veselie ! — „Cîntec de vacanță", de S. Păutza — Uniunea Tineretului Comunist (abr.) ; 4) Ultimul hop al școlarilor și studenților înaintea vacanței de vară — Glasul munților în timpul excursiilor ; 5) Prinsă de balustradă — Organizează excursii la munte și la mare (abr.) —Nicolae Lupu ; 6) „...tabără la mare", melodie de Ion Vintilă — „Recreația...", volum pentru copii de Mircea Sîntimbreanu ; 7) „...de vacanță", important punct de atracție pe litoral (neart.) — Formație națională ; 8) Tulpină cerealieră — Semnatarul corului „Cîntec vesel de tabără" (Radu) ; 9) Căsuțele vacanțelor alpine — Oraș din Italia, locul desfășurării acțiunii nuvelei : „Vacanță tristă", de A. Moravia ; 10) Fără pereche — Întremat ca după o vacanță plăcută ; 11) Împreună cu Dan Deșliu a scris scenariul pentru coproducția româno-maghiară : „Frumoasele vacanțe" (Dumitru) — Prenume palindromic feminin.

VERTICAL : 1) O aduce vacanța — Solist consacrat ; 2) Scriitor sovietic, semnatar al volumului : „Zile de tabără" (Anatoli) — „Vacanță la Dorohoi", poezie a acestui liric român (Sașa) ; 3) Vacanță teatrală — Răzuitor ; 4) A prins de veste ! — Oferă o vacanță plăcută pe litoral ; 5) Ustensile casnice — Final de campionat ! — „Nimic", în argoul francez ; 6) Se prezintă la superiori — Fluviul Parisului ; 7) Siglă pentru „Televiziunea Română" — De la mic la mare — Rebusiste istețe ! ; 8) Inimă de poet ! — Întoarce-te ! — Afluent al fluviului Enisei ; 9) Sprinten, vioi (reg.) — Loc în aer liber amenajat pentru a-și petrece vacanța copiii, elevii și sportivii ; 10) „Vacanța" și „Neuitatele vacanțe", sînt lucrări ale acestui scriitor contemporan (Costache) — Compozitor și dirijor al corului „Madrigal", căruia îi aparține partitura intitulată : „În vacanță" (Constantin) ; 11) Scriitor contemporan, autor al unui : „Poem de vacanță" (Damian) — Semnează lucrarea : „Turismul în Delta Dunării" (Marin).

Dicționar : NIB, ERBA, IRUC.

Sus jos

ORIZONTAL : 1. Merg și în sus și în jos. 2. A primi — În soare ! — Iluzie. 3. Deasupra fiecărui text (pl.) — Sec ! 4. A urca la înălțime. 5. Bolți cerești — Din rocă ! 6. Omenesc — A sta să pice. 7. Înzestrați — Proeminență la ten. 8. Aparat de gimnastică (sg.) — Împreună — Cuvă ! 9. Nete ! — Descărcare de sus în jos. 10. Scos în relief — O sală înaltă.

VERTICAL : 1. Înălțimea unui punct față de un sistem de referință (pl.). 2. A urca — Mai sus pe cursul apei. 3. Suite în copac. 4. Se întind mult în sus. 5. Pufoși pe cer — Curte ! 6. A se desprinde de pămînt — A cădea. 7. Ființă adorată — Bună la închis. 8) Ave ! — Personaj legendar căruia topindu-i-se aripile de ceară s-a prăbușit — Negație 9) Un pericol posibil — Etaj. 10) Escaladată

ORIZONTAL : 1) Peşte în sos de bulion, untdelemn, lămîie sau oţet — Deschide calea !. 2) Poftă de mîncare — Iarbă culinară. 3) Scoasă din cutie — Industriaş francez (1749—1841), inventatorul conservării alimentelor (Nicolas). 4) Perioade geologice — Smalţ. 5) Prenume bărbătesc — Oraş în Polonia. 6) Icre de calitate inferioară, sărate şi tescuite — Specialitate românească la grătar. 7) Pilaf incipient ! — Grăsime animală — Amurguri. 8) Oraş în Franţa — Fiertură de carne sau de legume, uneori cu adaos de paste făinoase. 9) Vîrf de stîncă — Ultimele ciorbe ! 10) „Nu trăim ca să mîncăm, ci mîncăm ca să trăim" — Nor poetic. 11) Indicat pe lista de bucate — Preparat culinar din orez, unt, sos de roşii şi parmezan.

VERTICAL : 1) Pictor francez (1832—1883), autorul pînzei : „Natură statică cu şuncă" — Plăcintă tipică italienilor. 2) Deschide pofta de mîncare — În pilaf şi în file ! 3) Listă de bucate — Mîncare la pachet. 4) Ultima clătită ! — Boţ de mămăligă cu brînză la mijloc (pl.) — Aspic, în faţă ! 5) În iahnie şi şniţel ! — Comună în Italia — Scule ! 6) Mată în oglindă ! — Condiment pentru salată beouf. 7) Scrob regional — În duet ! 8) Garnitură culinară — Plantă folosită în medicină. 9) Specialitate de brînză — Două ouă. 10) Mămăliguţă foarte moale — E de frunte — Bucată mare de carne. 11) Măiestria preparatelor culinare — Scriitor, filozof şi orator roman (106—43 î.e.n.), autorul maximei : „Foamea e aroma bucatelor".

Dicţionar : PCEM, IVRI, ESAE, ATAM.

SĂ ÎNCERCĂM:

1. UNDE E MINCIUNA ?

Că Gică e cam mincinos, se cam ştie. Bunăoară, nu de mult povestea că şi-a regăsit într-un chip ciudat biletul de loto (cu nr. 7 576), pe care-l pierduse. Gică ar fi dat de el într-o carte pe care o împrumutase de la bibliotecă, o carte pe care nici n-o avusese încă în mînă ! Auziţi ce întîmplare ! Şi partea cea mai curioasă : biletul se găsea tocmai între paginile 75 şi 76. Se poate crede aşa ceva ?

2. DINTR-UN ROMAN POLIŢIST.

„Bret Dierk, detectivul, sări şi alergă cît putu de repede spre locomotiva expresului care gonea în plină viteză. Apoi printr-o mişcare îndrăzneaţă şi sigură, o opri în loc. Această mişcare o execută cu mîna stîngă, pentru că în dreapta ţinea un revolver".

Pare imposibil.

3. NUFĂRUL.

În mijlocul unui lac se află un nufăr singuratic, care îşi dublează suprafaţa în fiecare zi, astfel încît în douăzeci de zile acoperă lacul în totalitate. În cîte zile va acoperi **jumătate** din suprafaţa lacului ?

4. TATĂL ŞI FIUL.

Gigel şi cu tatăl său îşi serbează astăzi ziua lor de naştere. Tatăl este de 11 ori mai mare decît fiul. Peste 6 ani nu va fi decît de cinci ori mai în vîrstă, peste 16 ani de trei ori, iar peste 36 de ani, numai de două ori. S-ar părea că tatăl devine tot mai tînăr. Astfel, peste 396 de ani, el ar fi doar de 1,1 ori mai în etate decît Gigel. Ce vîrstă au astăzi, tatăl şi cu fiul ?

5. DINTR-UN ZIAR DE ODINIOARĂ

„În strada Z s-a petrecut ieri noapte o gravă întîmplare. Un cetăţean care locuia la etajul al III-lea al imobilului cu nr. 54, visînd că este urmărit de un tigru, a sărit brusc din pat, a spart geamul şi s-a aruncat pe fereastră. Din nefericire, n-a mai putut fi salvat. După afirmaţia medicului, omul a decedat pe loc".

Ce nu e regulă în această relatare ?

6. PACIENTUL CIUDAT

Pe la anul 1800, un oculist din Londra a efectuat o operaţie de cataractă a ambilor ochi. Pacientul, care era croitor, a putut să-şi reia lucrul şi chiar să treacă aţa prin urechea oricît de mică a unui ac. Dar cînd i se punea în faţă o carte, omul nu desluşea nici o literă din text. Faptul părea o enigmă. Dar o infirmieră a obţinut explicaţia acestui caz. Medicul, auzind-o, a pufnit în rîs.

De ce ?

7. DE ŞASE ORI 1.

Combinaţi şase cifre de 1 în aşa fel, încît rezultatul să fie 12.

(Răspunsurile în pagina 192)

O evoluție de zile mari. Doi acrobați, Carla Wallenda și Mike Morgan, au prezentat un program palpitant, fără plasă de siguranță, la o înălțime de peste 30 de metri, executînd numere de acrobație dedesubtul unui balon cald.

Veșnic tînărului Gică Petrescu

Interpret cupeins de har,
Are-o voce năzdrăvană:
Cînd îți cîntă „de pahar",
Ai goli o damigeană!

Unui epigramist jurist

Epigrame slabe scrie,
Însă face pe deșteptul...
Dar, de fapt, ce-mi pasă mie?...
Las' să scrie, c-are **dreptul**!

Unui grup muzical

De-i privești pe toți în șir,
Vezi c-au părul ca la fete!
De-aia, zic, nici nu mă mir
Că ne cîntă și „cu... plete"!

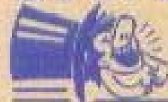
Unei cîștigătoare la un concurs de muzică ușoară

Concurenta-i frumușică,
Pricepută la cîntări...
Dar mai e la mijloc, cică,
Și-un concurs...
de-mprejurări

Preferințe de sezon

În sezonul estival
Mergi la **mare**,
mergi la **deal**;
Dar mai sînt și unii, care
Sînt atrași de... **Dealul Mare**!

de la o glumă la alta

G. NAVARRA

— Mămico, îmi dai voie să merg să văd și eu eclipsa de soare?

— Du-te, dar să nu te apropii prea mult?

●

— Această cîntăreață are un curaj extraordinar. Cu timp în urmă cînta într-o cușcă cu doi tigri.

— Și acum nu mai cîntă?

— Nu, pentru că a intervenit Societatea pentru protecția animalelor.

●

— Am auzit că e vorba să apară o modă nouă: se va purta vestă fără nasturi.

— Asta-i modă nouă? Eu port o vestă fără nasturi de cînd m-am însurat!

●

La tribunal.

— Te simți vinovat?

— Încă nu știu: să văd ce zic martorii!...

— E de vînzare acest cîine?

— De vînzare.

— E rasă pură?

— Pură.

— Are și arbore genealogic?

— Nu e nevoie. Se folosește de orice arbore.

●

Acum o săptămînă am cumpărat de-aici, de la dumneavoastră, un fotoliu nou și s-a și rupt!

— Probabil v-ați așezat în el...

●

— Am văzut cum croitoreasa îți măsura talia.

— Ei și?

— Mă gîndeam că un stejar are nevoie de 200 de ani ca să ajungă la o asemenea grosime...

RĂSPUNSURILE DE LA PAGINA 191:

1. Paginile 75 și 76 se află pe fețele aceleiași file. 2. Detectivul se afla în tren. El a alergat prin vagoane, pînă a ajuns la locomotivă. 3. În 19 zile. 4. Fiul are 4 ani, iar tatăl 44. 5. Dacă omul a murit pe loc, nu se putea afla ce a visat el. 6. Croitorul nu era știutor de carte. 7. 11 + 11/11.

Prezentarea grafică: GABRIEL FLOREA . Tehnoredactor: DUMITRU DAMIAN
Coperte realizate de GEORGE BUȚU
Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" — București
sub comanda nr. 40 302/84

